Alex Mihai Stoenescu
DINASTIA BRÃTIANU
Roman foileton

GENERIC
Pe fondul unei melodii populare descompuse, prelucrate doar pe tema principalã, în ton grav, apare din penumbrã dagherotipul unui tãran înstãrit. Poartã cojoc si opinci -Dincã Brãtianu. Aparatul urmãreste lent, pe rînd, chipul martial, mîna strînsã ferm pe chimirul lat, piciorul stîng împins înainte ca un semn al unei mari vointe, opinca. Apropiind imaginea pînã la textura fotografiei, din împletitura opincii se desprind si se contureazã în aur elementele componente ale blazonului familiei Brãtianu.
DINASTIA BRÃTIANU
Aceeasi temã muzicalã, amplificatã dramatic.
Seria portretelor in tondi.
Numele personajelor - numele actorilor.
EPISODUL PILOT
Paris, 1856
La balul Primãriei Parisului, perechile de dansatori animau un salon luminat exuberant de candelabre din cristal. Se interpreta prin muzicã si joc o polcã abia compusã de un tînãr refugiat evreu, în mod ciudat, nimic din scena de petrecere tipic parizianã nu amintea de exod sau mãcar de tristele pãduri poloneze, în care cerbii mureau de urît, cu promoroacã pe coarne si noroi verde pe copite. Totul era vesel. Sau aproape totul, dacã nu observai într-un colt cu oglinzi si cu o mãsutã imperialã scãpatã de la revolutie, un grup de tineri îmbrãcati modest, prin comparatie cu strãlucirea acelui bal, dar totusi decent, curat si cu bun gust. Erau cunoscuti si de aceea aerul lor de conspiratori nu atrãgea atentia nimãnui, cãci nu se încheiase încã epoca nasterilor de natiuni. Europa se trezise dintr-o datã mamã, dupã violul prelungit al Revolutiei Franceze, urmat de cel al Terorii si de cel al Revolutiei din 1848. Acum, dupã ani întregi de greturi, o apucau contractiile cînd nimeni nu se astepta si dintr-o datã slobozea la viatã o natiune nouã. Chiar nimeni nu putea prevesti exact ce tarã se va naste si cîte vor mai iesi în lume dupã aceastã lungã lãuzie a bãtrînei vaci continentale. C. A. Rosetti era scund de staturã, adus putin de spate, dar vioi, jucîndu-si ochii exoftal-mici cu aviditate peste salon. Scosese la intrare de pe brat banderola mare de doliu, dupã moartea celui din urmã copil, dar lãsase la vestã, pe sub hainã, o micã panglicã cenusie. Fratii stefan si Nicolae Golescu erau ceva mai înalti. stefan purta un costum gris-fer, iar Nicolae era în uniformã de ofiter, o uniformã care aducea vizibil cu cea francezã, dar avea si elemente din echipamentul armatei tariste. Alãturi, pe un scaun-fotoliu stãtea Ion C. Brãtianu. îngîndurat si întunecat, românul care predase drapelul patriei sale Primãriei Parisului la Revolutia din 1848 se înfãtisa ca un bãrbat frumos, dar nefericit. Discutia lor era întreruptã de cîte ori trecea cineva prin apropiere si se purta soptit, pe un ton misterios.
ROSETTI: Mãcar unul dintre noi sã ajungã în tarã. Ar putea intra deghizat pe la una din trecãtorile Carpatilor.
sT. GOLESCU: Politia îl va prinde imediat, dragã Rosetti. stii cã ml se poate tine un secret la români. Va înfunda puscãria.
ROSETTI: Nici asta n-ar fi rãu. Acolo sunt toti luptãtorii nostri, îi va contacta si îi va pregãti. Apoi, va gãsi un mijloc sã comunice afarã.
NIC. GOLESCU: Dar afarã nu e nimeni. stefan are dreptate. Nu vom putea organiza miscarea pornind din închisori. E absurd.

ROSETTI: Populatia se va revolta cînd va afla cã patriotii sunt schingiuiti în catacombe.
NIC. GOLESCU: Hai sã fim seriosi!
ROSETTI: Vor cere eliberarea detinutilor. Noi vom împînzi ziarele Europei cu proteste.
sT. GOLESCU: O facem si acum. Nu se uitã nimeni pe ele. Europa vrea sã vadã sînge. Ne trebuie un mort celebru.
NIC. GOLESCU: Un atentat. seful politiei sau comandantul Gãrzii.
Dialogul este întrerupt de gazdã, sotia primarului Parisului.
M-me METZ: Cum se face cã cei mai frumosi bãrbati nu danseazã? Doamnele sunt nerãbdãtoare, domnule Golesco.
NIC. GOLESCU: Este un bal minunat, doamnã. Dar românii asteaptã sã se încãlzeascã inimile femeilor. Atunci vom ataca.
M-me METZ: Oh! Românii nu se dezmint. Sper sã nu asteptati pînã luãm foc.
DINASTIA BRÂTIANU
NIC. GOLESCU (galant): Vom stinge orice pîrjol cu setea noastrã de iubire, doamnã Metz.
Femeia rîde cochet si se îndepãrteazã.
NIC. GOLESCU: Frumoasa femeie!
ROSE1T1: Un atentat care nu scoate lumea pe strãzi este o stire de subsol. Noi avem nevoie de redesteptarea Problemei Orientului.
NIC. GOLESCU: Dacã nu convingem loja masonicã, nu se miscã nimic.
ROSETTI: Sã provocãm noi criza, sã redeschidem problema.
NIC. GOLESCU: Pentru asta ne trebuie mase, oameni în miscare, tãrani.
sT. GOLESCU: N-au cap. Cine vrei sã-i conducã?
BRÃTIANU: Eu.
în tot acest timp, Ion C. Brãtianu a stat pe fotoliul de lîngã ei, afisînd o figurã tristã, mãcinatã de gînduri. Acum se ridicã.
BRÃTIANU: Fratilor, mã frãmînt sã vã spun de cîteva zile si nu reusesc. Mai am cîteva luni de trãit.
Prietenii rãmîn stupefiati o clipã. Se privesc si nu înteleg.
BRÃTIANU: Sunt pe moarte. Nu mai e nici o scãpare.
ROSETTI: Nu se poate.
BRÃTIANU: Am consultat pe doctorul Galhau. Plãmînii sunt terminati. Trei-patru luni si gata.
sT. GOLESCU (izbucnind într-un rîs fortat): Tu glumesti. E o pãcãlealã.
NIC. GOLESCU: Eu nu cred în doctori.
BRÃTIANU: Voi merge sã mor în tarã. Sultanul se va bucura si îmi va da dreptul sã intru.
ROSETTI: Ioane, asta e o loviturã pentru toti. Spune-mi cã nu este adevãrat.
BRÃTIANU: S-a sfîrsit si nu vreau sã mã plîngeti. Voi organiza eu revolta în tarã. N-au ce sã-mi facã. Doar sã-mi grãbeascã moartea într-o puscãrie umedã.
NIC. GOLESCU: Parcã e un blestem. Mai întîi Bãlcescu, acum tu. Doamne!
sT. GOLESCU: Uite-1 pe Cuza!
Se apropie Al. I. Cuza în costum de searã, învîrte în mîini niste jetoane de casino. Salutã, apoi îi sopteste lui Brãtianu la ureche. Se aude totusi: „Baronesa Kestner". r
BRÃTIANU: Iertati-mã o clipã. (Pleacã.) CEILALtI (se reped spre Cuza): Ai aflat? Brãtianu e pe moarte
Brãtianu trece printr-un culoar elegant într-un salon de conversatie. Baroneasa Mathilde Kestner (23 de ani) îi sare în brate de cum intrã.
MATHILDE: Jean, e cea mai fericitã zi din viata mea. Nu ghicesti de ce?

BRÃTIANU: Sunt obosit. Azi-noapte am lucrat mult.
MATHILDE: Jean... Nu stiu cum sã-ti spun... Mã simt fericitã, nebunã, dezlãntuitã. Te iubesc atît de mult.
BRÃTIANU (încã distant): si eu te iubesc, Mathilde. Veselia ta mã face si pe mine fericit.
MATHILDE: Hai, ghiceste!
BRÃTIANU (dupã un moment de ezitare): Tatãl tãu te lasã sã mergi la Ems.
MATHILDE: Nu. Mai încearcã.
BRÃTIANU: Ãi fost primitã în suita împãrãtesei.
MATHILDE: Nu, nu. Te gîndesti prea departe. Ceva, numai între noi.
BRÃTIANU: Rãmîi singurã acasã noaptea asta.
DINASTIA BRÃTIANU
MATHILDE: Sunt însãrcinatã, Jean. Port copilul tãu. BRÃTIANU (lovit de veste): Ai spus pãrintilor tãi? MATHILDE: Doar mamei. E foarte îngrijoratã, dar mie nu îmi e teamã. Acum putem sã ne cãsãtorim.
Granita de la Predeal, 1856
Trãsura în care se întoarce acasã Ion C. Brãtianu (35 de ani) trece pe un drum pustiu de tarã. O usoarã ceatã se ridicã din pãmînt, mai mult ca o dizolvare de rouã, pe mãsurã ce umbra noptii se retrage. Vãzutã din spate, trãsura poartã urmele prafului strîns pe cãile Europei. Un singur cufãr, mic, legat sus într-o parte, dezvãluie o revenire sãracã.
Bãrbatul cãlãtoreste singur. Are un chip obosit, tras si imobil. Priveste înainte în gol. Aparitia sa este în contrapunct cu ce se întîmplase la Paris. A ales: si-a pãrãsit iubita însãrcinatã pentru misiunea din tarã. în sfîrsit, întoarce capul spre fereastra din stînga a trãsurii si observã peisajul schimbat - lumina diminetii scaldã verdele pãdurii. Contemplatia sa e ruptã brusc de aparitia unui cãlãret în uniformã austriacã. Strigã ceva - poate Haiti, poateEristdai, poate un chiuit, apoi dispare. Brãtianu îsi stã-pîneste emotia. Trãsura s-a oprit si el îsi face linistit o cruce. Vizitiul urcã pe copertinã si desface cufãrul. Vizitiul este Euge-niu Carada (20 de ani), un tînãr oltean de origine francezã. Dat jos, cufãrul este rãscolit de grãniceri. Cãmãsi, ciorapi, gulere de schimb, o Biblie. O strãpung cu baionetele în cãutarea unor spatii ascunse. Brãtianu coboarã încet, fãrã nici o reactie. Predã pasaportul, privindu-1 de sus pe grãnicer. Acum, este rîndul trãsurii sã fie sfîsiate, strãpunse cu baionetele.
Ochii românului ignorã totul pentru cã sunt deja atintiti în depãrtare. Face cîtiva pasi, în timp ce în spatele sãu se aude agitatia pichetului. La marginea pãdurii, un tãran arã pe ambele pãrti ale granitei si cîntã. Pãsãrile trec în zbor dintr-o parte în alta. Doi cîini se joacã, se aleargã liberi. Cîntecul tãranului se amplificã si devine asurzitor în mintea lui Brãtianu.
(Maica Maximila Brãtianu scapã din mîini o oalã mare de lut. Zgomotul este vîrful de stridentã al cîntului acelui tãran.)
Remember. Mosia Tigveni, 1843 (alb-negru sau sepia)
Strînsi în jurul patului de muribund al lui Dincã Brãtianu, copiii sãi: Maximila (29 de ani), Anica (34 de ani), Teodor (30 de ani), Dumitru (25 de ani), Ion (22 de ani) si preotul. Zgomotul oalei sparte 1-a trezit în sudori pe bãtrin.
DINCÃ: Acolo, în pãdure, este averea noastrã.
MAXIMILA (agitatã, gata sã izbucneascã în plîns): Noi n-avem avere, tatã.
DINCÃ: Sã cãutati, sã umblati pe urmele mele. Am uitat locul.
ANICA: Tatã, nu te obosi.
DINCÃ: Cînd dãdeau turcii, îngropam tot.
ANICA: Tatã, odihneste-te.

DINCÃ: N-am mai gâsit-o. Gãsiti-o, e acolo, în pãdurile noastre. Toatã averea.

Se ridicã si aratã cu degetul spre fereastra întunecatã. Imaginile fug din ochii tînãrului Ion Brâtianu spre acea fereastrã, apoi aleargã printre copaci, se loveste. Torul este întortocheat si întunecos, pînã ce, dintr-o datã, este lovit de o razã de soare, îsi acoperã ochii, fulgerat. Este destinul sãu.

Lumina este a soarelui din ziua în care a revenit acasã. Se aude iar, îndepãrtat, cîntecul tãranului, în fafa lui Brãtianu este din nou grãnicerul de la Predeal, îi înmîneazã pasaportul. Se urcã în trãsura sa sfîsiatã si ruptã, care îsi fluturã zdrentele spre batjocura grãnicerilor. Rîd, trag focuri în aer. Trãsura se pune în miscare. Brãtianu rãmîne aparent calm, înghetat, dar dupã un timp îsi muscã pumnul si geme. Cade în genunchi.

BRÃTIANU: Doamne, dã-mi puterea sã rezist. Doamne, fã-mã cuminte si bun.

 Rosteste Tatãl Nostru scrîsnind din dinti.

Noaptea aceleiasi zile, Mosia Florica

Trãsura intrã pe sub o poartã de lemn pãrãginitã în ograda largã a unei gospodãrii boieresti scãpãtate. Dã ocol, ca un dric ce a rãtãcit drumul, si se opreste în stingã, în dreptul unei case lungi, alãturi de casa pãrinteascã, aflatã într-o beznã totalã. Carada armeazã un pistol. Brãtianu inspecteazã ferestrele joase si bate usor într-o usã. Dupã un timp, observã miscarea aerianã a unui opait cu luminare. O mînã albã, fantomaticã, dã la o parte perdeaua de pînzã usoarã. Usa se întredeschide si se vede un ochi care îl cerceteazã pe bãrbat.

ANICA: Cine esti?

BRÃTIANU: Ion, dadã Anica.

ANICA: Esti strigoi?

BRÃTIANU: Mai rãu. Sunt dracul în carne si oase.

Femeia nu pare speriatã. Usa se deschide mai mult. Mîna subtire si sidefie se ridicã încet ca sã pipãie, sã se convingã. Dar atingînd fruntea, ca si cînd ar cãuta locul coarnelor, dintr-o datã începe sã mîngîie, recunoscînd chipul drag.

ANICA: Ce cauti?

BRÃTIANU: Am venit sã repar casa.

1856, Paris

O stradã îngustã si usor curbatã urcã într-o pantã destul de pronuntatã, ceea ce permite apei din santul de canalizare sã curgã asemeni unui pîrîu murdar. Lumina soarelui nu reuseste sã inunde stradela în întregime, astfel cã sunt încã fatade de casã si colturi întunecate. Un tîrgovet coboarã, proptind sã nu se ducã la vale un cãrucior-tarabã cu fructe si legume. Femeia lui îl ajutã. O spãlãtoreasã bate într-o poartã, purtînd rufele sub brat. Cosul ei e larg, din nuiele crude. Pînã sã i se deschidã, priveste cu invidie sau poate cu îngrijorare raidurile de frînghii întinse pe deasupra si încãrcate de lenjerie udã. Un preot sãrac pãseste îngîndurat.

Paul Bataillard (40 de ani) urcã, umblînd atent pe pavajul nu tocmai îngrijit al strãzii, în cãutarea unei adrese anume. Poartã hainele unui functionar, si profesor în acelasi timp (de altfel, este paleograf, arhivist si publicist), precum si c geantã de piele, un fel de tascã postalã atîrnatã de umãr. Se opreste o clipã în dreptul unui gang boltit si priveste înainte si în urmã, în lungul strãzii. Pãtrunde prin gang si urcã apoi pe o scarã melcatã, veche, cu balustradã prãfuitã si abia luminatã de o fereastrã zãbrelitã, cu geamul spart. Pe pereti sunt încã urme vopsite ale revolutiei si gãuri de gloante, muscînd din netezimea tencuielii. Acum nimereste la primul palier, în spatiul interior al unui palat destul de mare, în stil venetian, si înainteazã printr-un deambulatoriu laic si baroc, pe etaj. Este un patrulater arhitectonic strãjuit de coloane si balustrade sculptate. Un zgomot rece, de marmurã veche sau piatrã lustruitã, pe care pasii bãrbatului sunã ca într-o catedralã pustie. Se

aud însã soapte de copil, deformate de ecou, neîntelese, dar reverberate amplu de acel loc straniu. Paul se apleacã peste o balustradã si priveste jos, în curtea interioarã. Doi copii se joacã cu pãpusi de cîrpã. Le asazã într-un rînd ordonat, le reasazâ în alte pozitii geometrice, ca pe o hartã a lumii în care fiecare figurinã reprezintã un popor. Bãietii, amîndoi, colaboreazã pînã la un moment dat, cînd, din senin, unul dintre ei rupe bratul unei pãpusi. Celãlalt sare la bãtaie, simbol al rãzboiului ce tocmai mis-tuise Europa. tipetele lor, din nou deformate de ecou, îl însotesc pe Paul Bataillard în mersul sãu mai departe. Se opreste în dreptul unei usi monumentale si bate cu inelul de fier. Dupã un timp, se deschide o usitã în lemnul masiv, raionat dupã vechile modele medievale. Desi asteaptã un ochi sau o gurã sã ocupe acel mic spatiu, Paul nu vede decît o patã neagrã, bucatã dintr-o noapte intratã demult în palat si rãmasã prizonierã dincolo de acea usã.

Tîrziu, în acel pãtrat se înfãtiseazã din întuneric o ureche de om. Paul rosteste o formulã cabalisticã, apropiindu-si buzele de acea ureche. I se deschide, apoi urmeazã o siluetã incertã pe cîteva culoare abia luminate cu luminãri ascunse. Se opresc în dreptul altei usi masive, de data asta zãvorîff cãlãuza ^'î-' ?«i un bãt de gong într-o zonã a usii care produce un zgomot grav, adînc. I se rãspunde la fel. în fata lui Paul, individul dezãvorãste si îi face semn sã intre, fãrã a-si dezvãlui vreo clipã înfãtisarea.

O salã care-si descoperã cu greu formele. Oricum, un salon spatios, dar cufundat în întuneric. si cu toatã aceastã primã impresie de atemporal si aspatial, existã totusi o estetica a beznei, înainte este un vitraliu viu colorat, compus din semne masonice, în dreapta, mai aproape, un sfesnic abia aruncã o luminã gãlbuie asupra altor simboluri ale lojei. Pe centru, o masã rotundã cu intarsii cabalistice ce se compun, pe mãsurã ce Paul înainteazã, în alte embleme ale Confreriei. Deasupra - un candelabru medieval de lemn, rotund ca o roatã cu spite de la carul fostelor pelerinaje spre tara Sfîntã. In lumina circularã pe care o aruncã asupra mesei, Paul Bataillard, membru al lojei masonice Rose duParfait Silence, observã trei perechi de mîini bãtrîne, cu bijuterii mari si pretioase. Palmele stau lipite de lemnul motivat, într-o asteptare disciplinatã. Paul rosteste o nouã formulã si una dintre mîini îl invitã sã se aseze. Pune geanta de piele alãturi, asteaptã o clipã apoi vorbeste.

BATAILLARD: Problemele pe care am venit sã le tratez aici sunt, fãrã îndoialã, dintre cele mai importante în împrejurãrile actuale. Eu le consider prost cunoscute în tãrile noastre din Occident. Posibilitatea de a gresi din nou si de a lãsa rãzboiul fãrã un rezultat m-a hotãrît sã vin acum, si nu mai tîrziu. Criza care tine Europa în alarmã de o jumãtate de veac si cãutãrile în a preveni complicatiile dezastruoase care sã ne îndolieze viitorul au arãtat cã Occidentul are un interes si o dublã datorie. Interesul este

apãrarea civilizatiei. Datoriile sunt: sã exprime adevãruri generale despre soarta popoarelor si sã adapteze realitãtile conflic-tuale la conditii de pace.

Se opreste, asteptînd o reactie. Tãcerea îl determinã sã continue.

BATAILLARD: Avem în fatã patru imperii: Franta, Rusia, Austria si Marea Britanic. Alãturi, Imperiul otoman. Dacã ne gîndim doar la imaginea pe care ne-a dat-o istoria geograficã despre mãrirea imperiilor, veti observa cã Europa este un loc prea îngust, este prea strimtã pentru a le cuprinde pe toate fãrã a se încãleca undeva în interesele lor. înainte, Occidentul cunostea problemele Angliei cu Spania, ale Frantei cu Italia, ale Austriei cu Turcia. Astãzi, situatia s-a mutat în Orient: ne punem întrebarea Rusiei. Ea înainteazã spre sud în calea slavilor balcanici, a grecilor si a altor crestini ce populeazã mai jos Orientul. Pentru asta a lansat propaganda panslavistã, Eteria si a provocat rãzboiul Mãrii Negre. A ridicat problema locurilor Sfinte. Rusia

e dusmanul de astãzi.
Se opreste din nou. Nemiscarea acelor mîini de pe masã îl conving cã nu existã contradictie în tot ce a spus.
BATAILLARD: Tocmai am semnat un nou tratat, împrejurãrile sau tratatele leagã zadarnic si doar în aparentã puterile interesate si dezinteresate, puteri limitrofe si puteri îndepãrtate. Partida nu este egalã. Pofta nemãsuratã si vecinãtatea furnizeazã unora mijloace pe care niciodatã nu le vor avea ceilalti. Cum sã împiedici micile încãlcãri de fiecare zi? Cel mai adesea ele sunt ignorate. si chiar dacã ar fi cunoscute, nu poti pentru fiecare bagatelã sã pui Europa pe foc. Lumea are rãbdare, închide ochii, dar vine si ziua în care, din toti norii îngrãmãditi, care nu erau decît aburi trecãtori, se iscã o furtunã care amenintã sã înghitã lumea.
BÃTRÎN I: stim care a fost obiectul rãzboiului. Care crezi cã este obiectul pãcii?

BATAILLARD: Eu afirm în fata dumneavoastrã cã, dincolo de ceea ce s-a înscris în noul tratat asupra Dardanelelor, obiectul pãcii nu a fost atins. Nu vom opri Rusia din proiectele sale seculare de a cotropi Orientul. Eu afirm cã semnarea acestui tratat, cu nimic diferit de toate celelalte, si încheierea printr-o hîrtie a rãzboiului Crimeii nu vor opri Rusia sã caute prin cuceriri drumul sãu spre Mediterana. Ea a pierdut mai putin prin armele noastre si mai mult pentru cã anul trecut a murit tarul Ni-colae si i-a succedat un Alexandru II neexperimentat. Apoi, tabãra rusã a fost lovitã în Crimeea de tifos si holerã. Domnilor, curînd va veni un nou rãzboi si un nou tratat. Dupã el, altul.
BÃTRÎN II: si cum vedeti voi o altã solutie, definitivã de aceastã datã? îti dai seama cã vorbiti despre un ideal niciodatã atins, de cînd am pornit chiar noi lupta pentru eliberarea Templului?
BATAILLARD: Trebuie sã creãm o barierã naturalã si decisivã între Rusia si Turcia, pe care tarii au ales-o de mult ca pradã a lor. Pergamente cu semnãturi înalte si tratate ale prieteniei nu vor putea tine loc de munte sau prãpastie între armate. Trebuie sã ridicãm o barierã solidã si de netrecut, iar cele mai bune bariere nu pot fi decît niste popoare puternice si omogene. Diplomatia guvernelor a dat dovadã de neputintã, chiar atunci cînd soldatii acestor guverne fãceau fapte de vitejie. Multimea notelor si protocoalelor schimbate de un an încoace n-a oprit nici o singurã loviturã de tun. A sosit timpul ca Europa sã încredinteze garantiile linistii unor brate noi, pe care sã le înarmãm.
Se opreste din nou pentru a primi un rãspuns. Nici un gest.
BATAILLARD: Aceste brate noi sunt nationalitãtile.
BÃTRÎN III: întrezãresc un pericol de douã ori mai mare în ceea ce propui. El atinge chiar esenta imperiilor, linistea lor. Propunerea ta este paradoxul, este nefirescul. Tocmai ea ar arunca în aer Europa, pentru totdeauna. Tu ceri sã rupem din ceea ce astãzi este întreg si unit în Occident.

BATAILLARD: Nu si dacã rupem dintr-un muribund care abia ne mai foloseste: Imperiul otoman.
BÃTRÎN I: Adicã sã-i dãm Rusiei Bosforul? Ceea ce tocmai am obtinut cu rãzboi în Crimeea?
BATAILLARD: Nu, eu mã refer la recunoasterea nationalitãtii Principatelor Române.
Un nou pasaj de liniste. Toate mîinile se retrag de pe masã. Al doilea bãtrîn îsi împreuneazã degetele si iese cu fruntea în luminã.
BÃTRÎN II: Poporul moldo-vlah este un popor corupt si degenerat. De la el nu se poate astepta nimic. Nu va asculta nici un ordin, nici o cãlãuzire. Chiar dacã s-ar angaja la o aliantã în schimbul recunoasterii nationalitãtii, a doua zi dupã asta nu se va tine de promisiune, în 1848 ati vãzut ce a fãcut. L-am ajutat si ne-am fãcut de rîs. în Moldova, revolutionarii treziti din somn au

trecut din pat direct în închisoare, în Valahia au luat-o la fugã cînd a venit doar zvonul cã un pîlc de turci a trecut Dunãrea.
BÃTRÎN III (iesind si el în luminã, dar glasul sãu e mai subtil): Acest popor nu existã. Este o populatie de greci si slavi peste care turcii au pus un picior greu de cinci secole. Cum credeti voi cã puteti aduce la nationalitate asa ceva?
BATAILLARD: Am spus la început... Am îndrãznit sã spun la început cã lucrurile sunt prost cunoscute aici, în Occident. Domniile voastre priviti obiectul din exterior. Dar ceea ce numiti moldo-vlahi este în realitate un popor, un singur popor, cel român. (Scoate din geantã o hartã, o despãtureste si o întinde pe masã; aratã în timp ce vorbeste.) Poporul român dãinuie nu numai în Valahia si Moldova - fãrã a uita Basarabia si Bucovina, care sunt în fapt tot pãrti ale Moldovei -, dar si în Transilvania si Banat. Multi trãiesc în Bulgaria si Serbia. Adevãrul este cã el ocupã în masã compactã toatã aceastã zonã, care e, de fapt, vechea Dacie traianâ. Dumneavoastrã nu vedeti aceste zece mi-

lioane de români fiindcã aparent le-a înghitit istoria. Dar ele existã si noi le-am descoperit.
BÃTRÎNI: N-am auzit niciodatã ca românii sã stie mãcar unii de altii în toate aceste locuri. Cred cã e o himerã.
BATAILLARD: Franta care m-a trimis cunoaste bine adevãrul. Oamenii nostri au cãlãtorit prin toate aceste provincii imperiale, cãurînd peisaje frumoase si aventuri orientale. Dar în realitate ei au cercetat adînc istoria si tãria acestui popor. Altfel nu îndrãzneam sã vin aici pentru a pune pe masã o jucãrie. E normal sã vã îndoiti, fiindcã românii au fost de secole risipiti tocmai datoritã acelor virtuti. Vã par slabi, divizati si de neînteles. Dar uniti, cum vor reactiona? Dar avînd pe mînã tot acest teritoriu dintre Dunãre si Nistru? Toti muntii ãstia, Dunãrea si drumurile spre Constantinopol?...
BÃTRÎN II: Toti le sunt împotrivã. Vã pot informa, onorabili frati, cã Bourqueney, ambasadorul Frantei la Viena, a fost primit în audientã de Franz Josef. împãratul a transmis un mesaj clar: va sustine independenta si integritatea Imperiului otoman, îi va cere acelasi lucru într-o întrevedere directã si lui Napoleon. Cum sã punem problema Principatelor între acesti doi oameni?
BATAILLARD: Sustinînd partida nationalã din Valahia si Moldova.
BÃTRÎN III: Dar sunt cîtiva, o mînã de tineri zãnatici. Cînd venerabilul nostru, Ion Heliade Rãdulescu, a încercat sã punã ordine în neamul acesta, i-au rîs în nas. Sunt demagogi, promit avînd mîinile goale si buzunarele abia cîrpite. Cu ei vreti sã construiti acolo un stat?
BÃTRÎN I: Vã pot informa cã acum douã zile ministrul afacerilor externe austriac a primit o telegramã secretã de la Constantinopol. în ea, Fuad-Pasa declarã cã sub nici un motiv Poarta nu va fi de acord cu Unirea Principatelor, oricît de mari ar fi dificultãtile pe care i le vor crea Anglia si Franta împreunã.
BATAILLARD: Nu faceti decît sã confirmati cã ne îndreptãm spre un nou rãzboi. Nu faceti decît sã dati dreptate Frantei,

cînd vã spune cã pacea nu e sigurã. Nu faceti decît sã-mi dati mie dreptate, acum.
O miscare de disconfort în rîndul bãtrînilor întrerupe discursul publicistului. E o usoarã foiala, un clãmpãnit de falcã, un mîrîit de nemultumire. Oricum, flãcãrile luminãrilor din sfesnic au fluturat discret.
B ATATLLARD: Dacã pledez pentru Principate este pentru cã am argumente puternice, nu doar fiindcã se cautã o solutie oarecare si noi am venit cu una. De exemplu, poporul român este în întregime latin. Este frate cu natiunile Occidentului continental prin originea sa, prin traditiile

sale mereu vii, prin limba admirabil conservatã. Ce limbã vorbesc acesti români, v-ati întrebat?
BÃTRIN I: Dupã cum înteleg, voi vreti sã înfiintati un nou Piemont la granita Austriei. Austria nu va îngãdui asta niciodatã. în fata Austriei, Rusiei si Turciei, în fata oscilatiilor britanice, adicã în fata a patru imperii voi puneti trecutul îndepãrtat, limba si voinfa dezordonatã a unui grup de carbonari români?
BATAILLARD: Nu si dacã în spatele lor veti fi voi.
încã o datã se frînge ceva în dialog. Bataillard se lasã pentru prima oarã pe speteaza înaltã a fotoliului-tron, parcã sugerînd cã are asii în mînã sau cã a aruncat pe masã o mizã socantã.
BÃTRÎNII: Românii au idealuri, dau nu au substantã. Pre-supunînd cã se vor uni, cum vor rezista primele lor institutii?
BATAILLARD: Aici este iarãsi un loc unde informatiile noastre sunt mult mai precise. Eu pornesc invers argumentatia Frantei. Ce i-ar face pe români sã lupte, ca popor, pentru unitate, pentru independentã chiar? Ura fatã de Rusia, domnilor. Acolo se întîmplã ceva în interiorul religiei ortodoxe pe care Occidentul încã nu I-a simtit. Românii resping panslavismul cu înversunare si cautã latinitatea. Ortodoxia lor e greacã, nu slavã. si cel mai aprig dusman pentru Bisericã este un imperiu care sã Ie

înghitã slujba. Aici, românii se vor bale cumplit. Politiceste, Rusia a cãutat tot timpul sã dezorganizeze si sã opereze prin toti factorii ruinãtori. Ceea ce îi trebuie tarului în Principate este o natiune nu numai fãrã de armate, dar si fãrã de arme, fãrã fortãrete, fãrã finante, fãrã industrie, fãrã existentã politicã, fãrã dezvoltare intelectualã si moralã, într-un cuvînt, fãrã nimic din ceea ce-i dã unui popor forta si viata. Turcia a vãzut acolo o colonie economicã, locul de unde se aduce griul, mierea si sarea. Austria vede acolo pe fratii acelora care se aflã înlãuntrul imperiului. Odatã afirmatã unitatea românilor, totul se va schimba în Transilvania si Banat. Ei bine, din toate aceste piedici, privind acum din interior, Franta vede un mare avantaj care ar pune în miscare cu dîrzenie si spirit de sacrificiu poporul român.
BÃTRÎNI: La ce te referi cînd spui Franta? La imperiu?
BATAILLARD: Franta lucreazã de mult la acest plan. S-au schimbat guverne si planul a rãmas în picioare. Acum e momentul sã actionãm, cînd toti oamenii pe care-i vom folosi în Principate sunt deja ai Frantei. Franta nu vrea doar unitatea si independenta acestui popor. Ea vrea ca el sã fie bariera noastrã în Orient, solutia crizei noastre.
BÃTRÎN II: si, bineînteles, Franta va dori sã stãpîneascã aceastã natiune.
BATAILLARD: Firesc.
BÃTRÎN II: si ce oferã în schimb? (Ironic.) în afarã, bineînteles, de perspectiva pãcii pe care o promite deocamdatã, pu-nînd degetul pe aceastã hartã si arãtîndu-ne ceva ce nu se vede.
BATAILLARD: Sustineti Franta si avantajul va fi mult mai practic. Primo: oprim Rusia. Românii au vãzut-o si în 1848 ca pe cel mai mare dusman. Secundo: împiedicãm Austria sã transforme Dunãrea într-un fluviu german si sã facã din Principate ce au fãcut din Boemia. Terzo: dãm lovitura de gratie bolnavului: Imperiul otoman.
Fejele se retrag din nou în întuneric. Paul Bataillard simte cã cei trei bãtrîni se sfãtuiesc într-un fel neauzit. Poate chiar discutã în

spate cu un ascultãtor si mai înalt. Tensiunea acestui moment, nervozitatea pe care nu si-o poate stãpîni, îl fac sã strîngã precipitat harta si sã o bage mototolitã în geanta de piele. Cautã în întuneric un rãspuns colosal. Reapar pe masã mîinile primului bãtrîn.
BÃTRÎN I: Bine, vom încerca acest experiment. Principatele vor fi unite. Transmite fratilor tãi

cã vom sprijini aparitia unui stat moldo-valah. Noi credem cã nu este încã posibil, de aceea veti primi foarte putini bani. Dacã românii sunt asa cum afirmã Franta, vor plãti ei pretul pentru existenta statului lor.
BATAILLARD: Ati luat o înaltã decizie. Vã multumesc. (Dã sã se ridice.)
BÃTRÎN III: tineti minte un lucru! Cu cît se vor uni mai repede niste oameni atît de indolenti si imprevizibili, cu atît vor fi mai dezbinati. Cereti Frantei sã impunã acolo un principe strãin. Pe el îl vom ajuta noi altfel.
Agia -Politia generala, Bucuresti
Un interior în care dominã pielea. Piele subtire, tãbãcitã bine, vopsitã demult si acum pãstratã în diferite condifii, fie mai nouã pînã la jumãtatea peretilor, fie mai veche pe scaune si canapele. Oricum, pe scaunele cu speteazã sculptatã în motive imperiale rusesti se stã mult, iar mapa de pe biroul Marelui Agã al Valahiei e chiar roasã, cãci diferiti sefi ai Politiei nu încetaserã zi si noapte a-si freca bratele si coaiele de ea, preocupati de secretele statului. Totusi, fatã de mobila europeanã care dominã încãperea, poti observa usor cã peretii sunt acoperiti cu mãtase adusã din Orient, iar într-o parte, un colt oriental aproape cã nu putea lipsi. Mãsutã si scaune octagonale cu intarsii de fildes, ciubuc, cesti de cafea, ceainic si cutii de tutun. Nu mai mult de douã tablouri în ulei, dar si cîteva broderii la cerc sunt atîrnate pe pereti. O oglindã venetianã nu foarte mare, cu mãsutã, pe care zac cîteva obiecte bãrbãtesti: un brici, o foarfecã de potrivit mustata si barba, pensule de cãnit, pudrã. Alãturi, un lighean de lavoar. Acoperind douã laturi ale altui colt de cãmarã, o bi-

bliotecã-dulap cu usi de geam lasã sã se vadã dosare, registre si mape aliniate. Este casã si oficiu pentru un slujbas al statului.
Aga intrã nervos, urmat de un aghiotant care duce un dosar mare, cartonat în mînã. Continuã o discutie începutã înainte.
AGHIOTANT: .. .si dupã ce a stîrnit toatã Moldova, printul a ajuns la Galati, unde a fãcut o adevãratã manifestatiune. Mi s-a raportat cã au fost douãzeci de mii de oameni.
AGA: Nu mai înteleg nimic. Telegrama Sublimei Porti trecutã ieri spre Moldova îl aprobã, îl laudã, îi dã favoruri. si el... strînge semnãturi pentru Unire, (îsi descheie nasturii tunicii turcesti.) S-a întors lumea pe dos. O sã ne ducem dracului.
AGHIOTANT: Printului Grigore Ghica al Moldovei îi expirã mandatul. Face tot ce-1 taie capul pînã iese din domnie. Bine cã printul nostru e cuminte.
AGA: Costache, noi nu avem voie sã pierdem firul acestei afaceri. Sã stim tot, sã aflãm tot dinainte, altfel ajungem la balamuc.
AGHIOTANT: Oamenii nostri au cumpãrat la Brasov o telegramã din Constantinopol, de la Legatia Belgiei. V-o citesc acum?
AGA: Da, citeste, dar ce-i mai important. Nu stiu ce am azi, m-a supãrat inima. Am chemat doctorul.
AGHIOTANT (dupã ce deschide copertele dosarului, parcurge o filã scrisã mãrunt si se opreste asupra unui pasaj): Van Coelebroeck informeazã...
AGA: Se citeste van Culebruc... L-am cunoscut la Bucuresti. Zi-i mai departe.
AGHIOTANT:.. .informeazã cã „Franta doreste unirea celor douã Provincii cu un print ereditar, iar Rusia acceptã acest proiect".
AGA: Niciodatã. L-a prostit careva din Stambul si i-a luat banii. (Se freacã cu parfum pe gîl, pe ceafã, fãclnd falã unei dureri.)
AGHIOTANT: Mai spune cã „Austria, sustinutã de Poartã, doreste sã mentinã divizarea, cu

principi pe viatã".
AGA: Altã prostie. Mai e ceva?

AGHIOTANT: Da: „Anglia pare a nu se ralia puternic la nici una din pãrti. Ea asteaptã ca în Valahia sã fie trimis un caimacam provizoriu în locul printului stirbei".
AGA: E, aici e treaba! (Transpira, vizibil deranjat de suferinta.) Desearã mã urc la palat sã vãd ce gînduri are. Sã stai pe aproape.
AGHIOTANT: Se întelege. (Pliveste în dosar si apucã sã spunã, cu ochii cãutînd în hîrtii.) Ar mai fi o problemã ... (Dar cînd ridicã privirea observã indispozitia agãi.) Sã merg sã întreb de doctor. Se vede cã nu vã e bine. (Dã sã iasã, dare oprit.)
AGA: Ce? Lasã. Mai bine stai cu mine, nu mã lãsa singur. Am trimis alãturi la „Mihai Vodã" dupã doctorul Davila. Trebuie sã vie. Ce-ai zis cã mai era?
AGHIOTANT (ridicînd o altã filã din dosar; nu stie - s-o întindã sefului sau s-o citeascã el?): Domnia voastrã, vã raportez cã eri a intrat în tarã Ion Brãtianu.
Aga face ochii mari, se ridicã în pragul unei noi cãderi. Aghiotantul se repede sã-1 ajute si-1 reasazã pe scaun. Usa se deschide si intrã în grabã doctorul Davila împreunã cu asistentul sau. Se reped si ei la bolnav, si-si desfac în grabã gentile medicale. Usa se deschide din nou si apare un valet în livrea.
VALET: serbet si cafea? AGHIOTANT: Iesi, 'tu-fi anafura mã-tii!
Doctorul Davila practicã repede o incizie în brat si pune bolnavului doua degete la gît, palpîndu-i carotida. Pareza reumaticã a mîinii sale drepte nu-1 împiedicã de Carol Davila sã se miste cu dexteritate.
DAVILA: Nu e nimic grav, linistiti-vã.
Asistentul sãu îi întinde o cutie cu prafuri. Davila opreste sîngerarea si-i aplicã o cataplasmâ. Scoate o linguritã si-i dã praful

medicinal. Aga nu si-a pierdut nici o clipã cunostinta si s-a lãsat îngrijit cu iritare. Trage nervos mîneca de la cãmasã peste brat.
AGHIOTANT (care a încercat sã facã ceva, sã ajute, ia acum din nou dosarul în minã): N-a intrat pe la Giurgiu. A intrat pe la Predeal si cu firman de liberã trecere de la Sublima Poartã.
Aga bate cu pumnul în masã si dã sã se ridice, dar este oprit de medic.
DAVILA: Dacã nu mã lãsati sã vã tratez, puteti cãdea acum în colaps.
AGA: Nu mai înteleg nimic. Cum a putut primi vagabondul ãsta permis de trecere de la Austria?
AGHIOTANT: A venit sã moarã. A cerut ambasadorului otoman la Paris permisiunea si a arãtat un certificat medical. E atacat. Plãmînii ciuruiti.
AGA: Trebuia sã moarã ca Bãlcescu. Sã moarã ca un cîine într-un hotel de rendez-vous.
DAVILA: Ridicati bratul asa. Simtiti aici o gîlcã?
AGA: Nu. (spre aghiotant:) Unde e acum?
AGHIOTANT: Probabil a ajuns la mosie.
AGA: Ce mosie! A adus manifeste socialiste, mai mult ca sigur. A adus mesaje si...
Se opreste brusc si-1 priveste pe Davila cu surprizã. Aratã cu degetul, mut, spre asistentul acestuia.
DAVILA: Este german.
Aga face totusi un semn de nemultumire.
DAVILA (cãtre asistent): HerrRiegler, warten Sie bitte an die Vorhalle.

ASISTENT: Jawobl, mein Doktor! (îsi strînge geanta si iese.)
DAVILA: Nu vã faceti griji, nu întelege româneste.
AGA (ptivindu-1 atent, cu suspiciune): Doctore, stii cã problemele statului nu au odihnã. si nici pret. Desearã trebuie sã fiu la print.
DAVILA: O sã fiti.
AGA: Ca militar, existã un jurãmînt... E adevãrat cã mai faceti disectii pe cadavrele soldatilor?
DAVILA: Aveti încredere, agã. Sunt surd la politicã. Oricare om cuminte nu jurã nici pe om, nici pe un partid, ci pe un principiu.
AGA (amant): Ne ducem de rîpã. Acum ne mai trebuie o zaverã si rãzboiul ne va face praf toatã tara. Nu stiti cu ce lupt eu aici! Agenti strãini, spioni, revolutionari. Acum se dedau la atentate, la omoruri. Vor sã rãstoarne lumea. (Cãtre aghiotant:) Ia spune-i domnului doctor, Brãtianu ãsta nu e ãla care a vrut sã iste o nouã revolutie în Europa în timpul rãzboiului Crimeii?
AGHIOTANT: Nu, ãla e frati-su, Dumitru.
AGA (spre Davila): Vedeti?
AGHIOTANT: A complotat la Londra cu... (Se uitã în dosar dupã alte acte.)... cu Ledru - Rollin, cu Louis Blanc, cu Karl Marx (pronuntã numele stîlcit).
AGA (vizibil jenat de incultura subalternului, dar ceva mai moale în glas, sub efectul calmantului): Ãstia vor sã dea foc lumii. Vin aici sã rãstoarne orînduiala, sã rãstoarne lumea, sã producã piedici... (ca beat): Eu am spus sã-i lase pe rusi sã-i ducã în Siberia. Ce e aia? Revolutie?
DAVILA (cãtre aghiotant): Ajutã-mã sã-1 punem pe sofa.
îl ridicã cu greu de pe scaun si-1 duc pe canapeaua din piele, îl întind, îi pun o pernã brodatã sub cap. Aghiotantul îl acoperã cu vestonul. Davila îsi priveste ceasornicul.
DAVILA: Sã-1 lasi sã doarmã douã ceasuri. Cînd se scoalã, o frectie cu alcool pe ceafã si sã-i dai sãrurile astea sã le aspire.

îsi strînge ustensilele medicale si iese. Pe culoar este asteptat de asistentul sãu. Cuminte, ca un scolar cu geanta în fatã, stã pe o banchetã de lemn. Pãrul lins pe spate si ochelarii de sîrmã îi maturizeazã tineretea. Carol Davila îl ia deoparte.
DAVILA: Dimitrie, în clipa asta te urci în trãsurã si alergi la Golesti. Mîine dimineatã sã fii înapoi.
DIMITRIE SERGIU (falsul Rigler): Prea bine, domnule profesor.
Mosia Florica, ziua
Pe casa pãrinteascã a familiei Brãtianu se ridicã acum schele de lemn. Pietrari si zidari, tãrani de prin preajmã si mesteri rustici lucreazã la clãdirea unui conac boieresc. Pare a fi o dorintã expresã a proprietarului, de lãrgire, de mãrire, de înãltare a rangului. Febrilitatea lucrãrilor aratã cã Brãtianu prefigureazã intim - deci, secret - un viitor pe care nu 1-ar putea întelege cineva care stie cã a venit sãrac de la Paris, singur si bolnav, în ogradã, printre gãini si rate, a tras de dimineatã o cãrutã plinã cu piatrã de rîu. Este descãrcatã acum. Mai încolo, Eugeniu Carada tesalã caii. Trãsura a fost reparata si revopsitã. în mijlocul curtii, Ion C. Brãtianu a asezat o masã mare pe care a întins planurile viitorului conac. Este foarte cald, de aceea umblã în cãmasã deschisã larg la gît si cu mînecile suflecate. Un sort îi acoperã partea din fatã a pantalonilor. Este o posturã care simbolizeazã, tot secret, apartenenta sa la Marele Orient, loja francmasonicã francezã. Pe lîngã el forfotesc slugile mosiei, tiganii Rochitã si Buzatu. Toti, sub conducerea energicã a Anicãi Brãtianu. La un moment dat, între Brãtianu si Rochitã are loc un schimb mut de priviri. Rochifã tine în mînã un felinar, ceea ce pentru stãpîn este un semn.

BRÃTIANU: A venit clipa? îti tremurã mîna.
ROCHItÃ: Dumnezeu sã mã pedepseascã, jupîne. E blestem.
BRÃTIANU: Eu sunt stãpînul, Rochitã. Am dreptul de la Dumnezeu.

Ion C. Brãtianu face un semn de întelegere cu Carada, apoi pleacã împreunã cu Rochitã. Se duc în spatele gospodãriei, unde, într-un loc mai ferit, se aflã ruina unei magazii de lemn. Totul este distrus, acoperisul cãzut, peretii gãuriti, interiorul rãsturnat. Un animal si-a fãcut culcusul acolo si fuge acum speriat spre pãdure. Un cîine sãlbãticit? O vulpe? Brãtianu si Rochitã se apucã sã dea la o parte resturile acelui loc. Gãsesc un chepeng acoperit de crengi uscate, îl deschid cu greu. O scarã coboarã în întuneric. Rochitã aprinde felinarul. Sub ruina acelei magazii se gãseste o pivnitã neasteptat de lungã si adîncã. E ca o galerie de minã inundatã de intemperii. Cîteva spãrturi în plafon aduc ici-colo o razã de luminã. Rochitã ridicã felinarul si îi aratã lui Brãtianu un lung sir de butoaie enorme, prãfuite, murdare, legate cu atele pãianjenilor.
Este comoara Brãtienilor. Cei doi înainteazã precaut printre butoaiele vechi pe care se distinge cu greu vulturul imperial bizantin. Brãtianu se opreste si curãtã o emblemã, în lumina felinarului, aceasta se iveste nespus de vie, din aur strãlucitor.
BRÂTIANU: Acum vãd dacã ai dat cu jula.
ROCHItÃ: Se poate, jupîne? Un strop din ãsta te pune pe nãsãlie.
BRÃTIANU (pipãind emblema auritã): Vinul lui Brânco-veanu. E rosu, tin minte.
ROCHItÃ: Sîngele lui.
Trec mai departe, la alt butoi. Acelasi gest, dar de data asta dezvãluie un an inscriptionat dupã grafia veche: 1653.
BRÃTIANU: Ãsta e de pe timpul lui Matei Basarab. ROCHItÃ: Dacã ar fi dat turcii de el, 1-ar fi vîndut pe aur curat. si austriecii 1-au cãutat.
Cei doi trec mai departe, studiind alte nume de domnitori si mosii, parcurgînd o istorie a românilor pãstratã sub acest chip.

Afarã, slugile se ocupã cu treburile curente ale gospodãriei. De cum iese din vechea pivnitã de vinuri, Rochitã intrã repede în rol: se chinuie sã prindã o gãinã. Buzatu reparã un gard. Brãtianu a iesit la luminã si acum se apropie de masa din mijlocul curtii. Carada vine încet ungã el si îi aratã un anume mester.
BRÃTIANU (ca o veste): Suntem bogati.
CARADA: Ãla a fost dimineatã pe deal. Se uita de sus încoace. De când s-a angajat, încearcã sã se apropie de planuri, de hârtii.
BRÃTIANU: O sã fiu atent.
CARADA: Am primit vesti de la Paris. Baroneasa Kestner a încercat sã se sinucidã.
BRÃTIANU: Sãraca. Mã va urmãri sufletul ei chinuit.
CARADA: Baronii Kestner sunt foarte influenti. Se vor rãzbuna.
BRÃTIANU: stiu. îi astept.
ANICA: Ioane, sã vii sã-ti orînduiesti odãile!
BRÃTIANU (cãtre Carada): Sã ai grijã sã lase peretele ãsta de la etaj neterminat. O sã lucrãm la el noaptea cu oameni de încredere. Le spui cã acolo o sã fie biblioteca. Aduc mobila de la Viena, întelegi. Nu stiu dimensiunile ei si mã mai gîndesc. Ii duci cu vorba, le spui cã astept o scrisoare de la furnizor. Da?
Carada aprobã mut si îi ia locul la masã. Brãtianu mai priveste o datã culmile dealurilor. Observã pe creasta de unde coboarã drumul în sat o trãsurã opritã. Singurã si fãrã însotitori, îsi scoate

sortul, îsi spalã fata si mîinile la fintînã, ajutat de Rochitã, care bagã gãina în sîn, apoi se sterge cu un stergar alb.
ROCHItÃ: Stãpîne, sã-ti aduc niste haine de boier de la Tigveni. Nu poti trãi cu trentele astea de apucat. S-a terminat cu revolutia.
BRÃTIANU: Sã-mi aduci o tichie de noapte, în rest, vreau sã umblu gol puscã.

ROCHItÃ: E voie si la slugi? Cã eu... (danseazã din buric, apoi serios, scotind gãina:) Stãpîne, gãina asta e destul de grasã? BRÃTIANU: Jumule$te-o!
Brãtianu intrã în casa Anicãi. Camerele sunt însirate dupã stilul vechi al clãdirilor cu holul lung la curte, din care se deschid usile în peretele opus. Anica pregãteste odãile pentru el. Se aduc perne si plãpumi din casa veche, macaturi si lenjerie, se aeriseste. Se face patul într-un loc, se dã cu mãtura în altã camerã, se udã dusumelele. Trei fete în picioarele goale se miscã mute, agile, pline de respect. Lasã ochii în piept cînd trec pe lîngã bãrbat. Siluetele lor subtiri, sveltetea tãrãncutei frumoase, sunt puse si mai mult în valoare de costumul argesean, unic în peisajul lumii. Una dintre ele, pieptoasã, e ceva mai rãsãritã - Ileana.
Intrînd în camera mare a surorii sale, Brãtianu descoperã uimit un perete acoperit complet de tablouri, broderii si desene înfãfisînd membri ai familiei Brãtianu, strãmosi necunoscuti si figuri insolite. Un lung pasaj contemplativ cerceteazã fizionomiile unor mode si epoci trecute. Este acolo si dagherotipul lui Dincã Brãtianu (acelasi de pe generic), si portretul mamei, ceva mai întunecat, mai aspru. Fotografii cu copii - Ion, Dumitru, Teodor. Icoane împodobite cu marame.
ANICA (din spate): Am vrut sã trãiesc cu voi sub ochii mei. Vã stiu toate bolile, vã stiu apucãturile, vã stiu si tãriile. Uneori mã uit la cei bãtrîni si gãsesc în privirile lor cîte ceva din ce sunteti voi acum.
BRÂTIANU: Crezi cã se va termina aici, pe acest perete?
ANICA: Ar fi cel mai mare pãcat. As pãrãsi lumea asta cu durere în suflet cã ne stingem neamul cu cei mai frumosi bãrbati. Fãrã urmasi.
BRÃTIANU (privind mai de aproape, atent, imaginile): Nu-mi dau seama, dar întotdeauna am fost asa blonzi?
ANICA: Tata era înalt si blond.
BRÃTIANU: Mi-1 amintesc. Ne prigonea, ne pedepsea si, pe furis, ne împãca pe fiecare în parte. Sã nu stim unii de altii.

ANICA: A pãstrat pãrul blond pînã aproape de moarte. Nu albea. Tu însã aveai zulufi de fetitã. Cînd bãtea soarele, toamna, pãreau albastri.
BRÃTIANU: stii cã dacii erau blonzi? Dupã felul cum aratã poporul nostru acum n-ai crede. si totusi, erau blonzi, cu ochi albastri si-si vopseau pârul cu cicoare.
ANICA: Poate cã noi avem osul lor. Poate nu este o legendã. Poate cã Dumitru n-a inventat credinta asta în daci.
BRÃTIANU: Ti-1 închipui explicîndu-i lordului Palmer-stone cine au fost dacii? Mie îmi venea sã rid, dar ministrul de externe britanic îl asculta fascinat. Dacii! Credea cã suntem un fel de hotentoti mai albi. Aici e mama, da?
ANICA: Mama a fost rea, zgîrcitã, singuraticã. N-a vrut copii. Pînã sã se nascã Dumitru, m-a oropsit ca pe-o slugã. Pe Dumitru îl plãcea, desi îsi dorise sã fie fatã. îl purta cu pãlãrioarã de satin. Nu i-am înteles sucealã asta, dar poate cã de asta a iesit Dumitru mai nebun decât tine.
BRÃTIANU: Dumitru e bine si va veni curînd în tarã. Mai are niste treburi de încheiat la Londra. Dar vine, o sã-1 vezi. Tu spuneai povestile cele mai frumoase. Le mai stii?

ANICA: Cui sã le spun? V-ati risipit cu totii. Frate-tãu, Teodor, nu ne mai cunoaste de cînd ati fãcut revolutia. Tu si Dumitru ati fost goniti ca niste leprosi printre strãini. V-ati mîncat tineretea cu idei, Ioane.
BRÃTIANU: Anico, ti-am spus cã ridic casa asta, nu-ti ajunge?
ANICA: Din ce bani? Oamenii vor munci fiindcã te cunosc. Te stiu de mic si cã esti fiul marelui clucer Dincã din Brãtieni. Dar tu trebuie sã-ti tii rangul. Din ce bani?
BRÃTIANU: Vindem vinul cel vechi.
ANICA (indignatã): Asa ceva nu se poate. Asta e averea noastrã cea mai de pret. Totul s-a risipit dupã voi, pe toate le-ati cheltuit ca sã tipãriti gazete si manifeste, ca sã plãtiti agenti si agitatori. Vinul, nu se poate. E o blasfemie.

BRÃTIANU: La cîte blasfemii a rostit gura mea în toti acesti ani si cu care am rãsturnat guverne, pot sã o rostesc si pe asta: vindem vinul. Facem altul si pînã punem tara pe picioare se învecheste din nou.
ANICA: Ioane, tu ai apucat pe drumul dreptãtii. Te-am înteles. Dar nu poti pune toatã familia asta la jug pentru o idee. Tu vrei sã faci domni din nefericitii ãstia? (fi aratã pe fereastrã muncitorii de pe schele.) Cine îti dã acest drept, sã stergi din cartea tãrii o familie ca a noastrã pentru un crez pe care tara nu-1 cunoaste? Poporul ãsta habar n-are cã plãteste tribut la sultan. Nici nu mai stie cine îl ocupã si-1 stãpîneste: turci, rusi, austrieci, francezi. Se rãsuceste taicã-tu în mormânt cã ai ajuns la 35 de ani fãrã copii.
BRÃTIANU: O sã-i fac. Dacã vrei, o sã-i fac cu o fatã de-asta de aici. (O prinde din fugã pe Ileana, o îmbrãtiseazã brutal si o sãrutã pe gurã.) Nu se mai rãsuceste tata? (Dã drumul fetei, care fuge pJîngînd.)
ANICA: Deci, nu te-ai potolit?
BRÃTIANU: Mamã, ce-mi plac. Acum vremurile sunt altele. Românii trebuie apãrati altfel.
ANICA (insistent): Deci, nu te-ai potolit.
BRÃTIANU: Bineînteles cã nu.
ANICA (izbucnind In ris, ca o descãtusare, apoi îmbrãtisîn-du-1 si, în sfîrsit, vorbindu-i blînd în timp ce-si trece degetele prin pãrul lui): Cît te-am asteptat. Doamne, cît v-am asteptat! si pe tine si pe Dumitru. Mã trezeam uneori în crucea noptii cu gîndul cã te-a lovit un glont, undeva, pe vreo baricadã, pe vreo stradã din Paris pînditã de politie, cã ti-ai dat rãsuflarea în vreo puscãrie, cã pe Dumitru 1-au spintecat uhlanii cu baionetele în cine stie ce colt al Europei. si-mi ziceam: Doamne, ne-ai dat sãmîntã bunã, ne-ai dat sãmîntã sãnãtoasã. Dacã n-ar fi nebunia asta din bãrbatii Brãtienilor, am muri toti în patul nostru ca niste sfinti.
BRÃTIANU (comic): Parcã-1 vãd pe Dumitru într-o frescã pe cal si cu douã pistoale în mînã.

ANICA (în continuare): Doamne, tu ne-ai ales sã fim descãlecãtori de tarã. si-mi mai ziceam cã Dumnezeu cel Bun vã apãrã, vã ocroteste de gloante, fiindcã vrea ca tara asta a lui sã se nascã si ea odatã.
BRÃTIANU: Multumesc, dadã, cã n-ai uitat. Asa te tin minte, (într-un ton vesel:) Te îmbrãcai la Sfîntul Crãciun în mas-calton si veneai cu colindul. Hã, hã, ce voce groasã aveai!
ANICA (respingîndu-1jucat): Te aud fetele astea si mai cred cine stie ce. Ai cunoscut cã dintre frati tu ai fost alesul meu. (Dînd sã plece, din drum spre cealaltã camerã:) Da' vinul nu-1 vinzi.
BRÃTIANU (re veni t la tablourile acelui perete, strigjnd sã ffe auzit de dincolo): Cam multe femei în familia noastrã. Sã fi fost ele mai cochete si sã se fi dedat la pozat mai des sau bunicii nostri au fost mai nãtîngi? Cine e asta?

ANICA (revenită, fi arată): Asta e Safta, fiica comisului Vlă-descu, sotia lui lene Brătianu. Asta e altă Saftă, fiica clucerului lordache Balotă, bunica noastră dinspre tată. Aici e mama Anastasia. Cînd a făcut portretul era cu Teodor în pîntece. O lovea si o durea. Aici sunt mătusile: Tifa, Ufa si Sultana. Sultana stă la Puntea Oii din Arges, pe mosia noastră cea mai veche. N-o să moară niciodată. Aici e maica Maximila.
BRĂTIANU: La ce mănăstire este?
ANICA: Pe Ostrov, la Călimănesti. Am vrut să o văd odată, dar m-am oprit la mal, că era Oltul umflat. Să te duci tu să o vezi. O mai trăi?
BRĂTIANU (luminat de o idee): Să le lasi aici. Mă inspiră.
în curte se stîrneste o oarecare agitatie. O trăsură bogată a oprit si slugile s-au repezit să tină caii.
ANICA (privindpe fereastră): A venit frate-tău Teodor. BRĂTIANU: Ah, deci el era! (Iese să-si întîmpine fratele mai mare.) Carada!
Carada face semn din cap că a înteles; recunoaste trăsura de pe deal.
34 *
Desi poartă haine „nemtesti", Teodor Brătianu (44 de ani) are alura unui mare boier, de modă veche. Se simte în tinuta sa teapănă si fostul militar, dar mai ales aerul superior, nu lipsit de dispret pentru cei din jur. De altfel, tiganii cad imediat în genunchi. La fel si cei ce muncesc la conacul nou. tiganii i-au sărutat mîinile si apoi poalele hainei. Păseste cu scîrbă prin ograda plină de găinat, moloz si bolovani. Ion întinde bratele fără entuziasm, dar totusi cu sinceritate, si-1 îmbrătisează/Teodor ridică doar un brat, cel în care tine bastonul cu măciulie de argint. Răspunsul lui e rece. Priveste sever către schelele casei si face un semn oamenilor să continue.
TEODOR: Repari casa. Puteai să mă anunti si pe mine că ai venit, nu să aflu de la străini. (Trece pe lingă Ion, îl ocoleste ca un inspector pretentios; tiganii nu-si miscă fruntea din pamînt.) Unde putem sta de vorbă?
Ion C. Brătianu nu stie pe moment dacă să-1 invite în casa Anicâi său să-i ceară să spună pe loc, acolo, ce are de spus. Anica nu s-a arătat.
ION: Pe deal.
Ion Brătianu îsi aruncă sortul. Se duc.
TEODOR: Mă interesa să stiu ce faci cu mosia, dar văd că nu stai degeaba.
ION: Te surprinde?
TEODOR: înteleg că ti s-a permis să vii în tară ca să lichidezi. Că te întorci la Paris să te tratezi. Sunt interesat să cumpăr.
ION: Nu vînd.
TEODOR: în sfîrsit, nu doresc să te indispun. Am auzit că esti foarte grav bolnav.
ION: Am fost arestat acum trei ani de politia franceză. M-au tinut un timp la Sainte Pelagie. Acolo am luat boala. M-a salvat

doctorul Blanche, mutîndu-mă la Passy, în clinica lui. Repun mosia pe picioare, să-i pot plăti datoria.
TEODOR: si acum cum îti e?
ION: Sper să rezist pînă termin si să nu vă las cu datorii pe cap.
TEODOR (oprit o clipă din mers): Oricum, îmi pare rău. Asta cred însă că trebuie să grăbească regularea treburilor noastre de familie. Cumpăr Florica asa cum e acum si din bani o să-ti poti plăti datoriile.
ION: Tudorache, tu nu poti să cumperi mosia asta. Faptul că ai rămas în tară pe lîngă domn... Sau, cum le spune: domni, caimacami, împuterniciti, consilieri imperiali, guvernatori?... Le stii

baremi numele la toti, anii între care au stãpînit tara, de cîte ori au revenit pe tron, de cîte ori s-au mazilit? Sau, nici n-apu-cai bine sã pleci din Pitesti sub Bibescu, cã ajungeai la Bucuresti sub stirbey?
TEODOR: Tu si Dumitru ati fost niste dezertori. Tata ne-a lãsat un nume si o pozitie. Le-ati pãrãsit pentru o aventurã. Dacã ati fi fugit cu cîte o femeie de lupanar în lume, n-ar fi fost atît de grav. tara este aici, râmîne aici, asa cum e, si trebuie gospodãritã.
ION: Am vãzut cum ai lãsat Florica în paraginã. Probabil, ca sã o cumperi mai ieftin de la mine. Iar dacã eu crap, de la Dumitru, pe care-1 doare în cur de domnitorii tãi. Implicit, si de hîrtiile cu care ti-au recunoscut tie, niste strãini, pãmînturile noastre strãmosesti. Cum poti sã tii în casã un act prin care niste venetici confirmã cã ce este al nostru ne apartine?
TEODOR: Sã stii cã nu mã impresionezi, derbedeule. Chiar dacã anii s-au adunat peste cocoasa ta de revolutionar, tu rãmîi tot un rãzvrãtit parizian plãtit de acasã. Poate vrei sã afli cît ne costã exilul ãsta al vostru, cît a trebuit sã mã umilesc pentru a nu fi deposedati de toatã averea.
ION (distrat; deja au intrat în pãdure si ochii lui s-au luminat de culorile frunzelor): Nu vînd Florica. Apoi, dacã-mi aduc bine aminte, tata mi-a lãsat mie mosia Tigveni. Iar eu, fiind prea ocupat cu revolutiile, m-am învoit sã o primesti în indiviziune. Mai

tii minte? Cã ai copii, cã ai familie, om asezat, de, boier serios. Nu? Parcã asa scrie în acte. Tu trãiesti acum pe mosia mea.
TEODOR: la-ti gîndul! Ai abandonat tot, ai pãrãsit tot. Tu nu mai ai aici nici un drept.
ION: îti propun sã ne judecãm. Dar repede, pînã nu dau ortul popii.
TEODOR: Vei pierde imediat.
ION (pe un ton glumet, dar tãios): Dar vezi cã nu stiu cum dracu' s-a fãcut cã toti avocatii din tara Româneascã sunt nationalisti, sunt unionisti. Nu stiu ce i-a apucat, dar sunt toti cam liberali. Te spulber.
TEODOR (izbind bastonul de pãmînt, vãdit enervat; devine ceva mai conciliant): ti-am scris la Paris. Te-am rugat sã fii mai moderat cu exaltãrile. Destul ati luptat. Acum este vremea sã vã mai vedeti si de voi, cã omul fãrã avere trãieste necãjit în lume. si vine bãtrînetea. ti-am scris - da? te-am rugat.
ION: Nu vînd Florica, n-o va vinde nici Dumitru, iar Tig-venii o sã-ti rãmînã cft vrem noi. si stii de ce? Fiindcã ai scuipat pâmîntul ãsta atunci cînd nu s-a fãcut recolta si nu ti-au venit banii în buzunare. Credeai cã nu aflu?
TEODOR: Te-ai schimbat. Mai rãu, te-ai mai înrãit. Arunci tara în haos, te aduni cu scursura foburgurilor, cu pleava care viseazã domnia anarhiei pe pãmînt si vii sã-mi dai lectii de patriotism. Ce e aia patriotism? O slujbã greceascã? O functie plãtitã bine de la Petersburg?
ION: Sa stii cã nu mã lovesc cutitele tale. (Dau amîndoi sã se miste din loc, dar Ion se opreste si îi aratã bastonul:) Ce faci, nu-1 ridici? Sau astepti sã treacã o slugã pe aici sã ti-1 aducã?
Teodor îsi ridicã bastonul si îi sterge mãciulia cu mãnusa.
ION (revenind): Nu mã lovesc cutitele tale, asadar, în schimb, eu stiu cã te pot lovi încît sã doarã ca sã nu poti dormi noaptea. Am hotãrît sã vînd vinul cel vechi.

TEODOR (disperat): Ioane, sã nu faci asta! Este... este... o crimã!
ION (cinic): Am nevoie de bani.
Teodor îsi modificã brusc dispozitia. Cînd a auzit de bani, chipul sãu s-a schimbat. Fratele mai mare redevine teapãn, aproape nepãsãtor.
TEODOR: Te pot împrumuta, dar cu dobîndã. Sunt banii mei si nu dau la nimeni fãrã interes.

Este un principiu, îmi lasi Tigvenii si-ti dau banii sã faci Florica.
ION: Mã învoiesc. Dar sã stii cã o sã-ti cer cam multi.
TEODOR: Om vedea.
Se întorc si coboarã cîtiva pasi, dar Teodor se opreste în dreptul primilor copaci ai pãdurii.
TEODOR (suspicios): Sau poate tu te-ai întors sã sapi aici, sã cauti comorile îngropate de tata?
Ion C. Brãtianu izbucneste într-un rîs reverberat în ecoul pãdurii.
Bucuresti. Resedinta lui Barbu Catargiu
Salonul este animat de membri ai grupului conservator. Boierii I. Filipescu (55 de ani) si col. L Florescu (37 de ani) sunt întretinuti cu bãuturi de la bar de gazdã, Barbu Catargiu (49 de ani), si de beizadea Miticã, adicã Dimitrie Ghica (40 de ani). Scarlat Bãrcãnescu, un boier în vîrstã, încã purtãtor de haine turcesti, îsi lasã caftanul valetului, deschide usile si intrã în mijlocul unei discutii politice. Este întîmpinat cordial, chiar cu o notã de jovialitate.
FILIPESCU: Nene Bãrcãnescule, ai venit la moment. Turcii vor sã treacã peste tractatul de la Paris si sã-1 numeascã pe Alexandru Ghica domnitor la Bucuresti.

BÃRCÃNESCU (ramolit): Pãi ãsta n-a murit?
FLORESCU: Nu dragã, îl confunzi cu Moruzi. Ãsta a mai fost domn acu' vreo 15 ani.
BÃRCÃNESCU: Eu nu mai înteleg nimic. (Se trînteste într-un fotoliu.)
CATARGIU (revenind la subiect): Va trebui sã manevrãm abil între aceste douã decizii. Occidentul va protesta. Turcii se vor prevala de conventie. Ei se vor certa din nou, în timp ce noi va trebui sã facem fatã aici unui domnitor incert.
FILIPESCU: Liberalii, Barbule, vor face iarãsi tãrãboi. Urzitorii ãstia atîta asteaptã, sã prãbuseascã tara într-o prãpastie ta care se aflã doar dezastrul.
CATARGIU Viitorul lor: dezordinea si mizeria.
D. GHICA: Eu cred cã ne putem întelege cu ei. Sã nu-i mai confundãm cu descreieratii de Brãlieni si Golesti, care vor sã curgã sînge cît mai mult.
CATARGIU: Beizadea Miticã, eu ti-am atras atentia în '48 cã miscãrile de acest gen nu pot sã provoace decît interventie strãinã. Vremurile mi-au dat dreptate. Tu încã nu întelegi cã prezenta ta în stradã a fost o smintealã de tinerete, nu un act de bravurã.
D. GHICA: Domnilor, a venit o lume nouã peste noi. Ne va mãtura ca pe niste corãbii nelegate, dacã nu întelegem resorturile acestei furtuni. Vouã chiar vã place sub turci?
FILIPESCU: Protipendada are obligatia sã pãstreze monopolul asupra statului... Nu fii atît de aspru, Barbule... Va fi nevoie sã-1 facem pe noul domn sã înteleagã rostul nostru. Se sprijinã pe noi, nu va avea necazuri de nici un fel.
CATARGIU: Nu numai atît, coane Filipescule. Trebuie sã luãm frîiele statului. Orice decizie s-ar lua în cancelariile europene, sã fie judecatã de noi. Noi sã tinem puterea ta mtaã: Agia, Divanul, trupele. Miscarea nationalistã ar putea produce iar dezmãt, îi strivim. Marile Puteri vor constata de data asta cã existã o fortã internã responsabilã, care poate sã tinã ordinea. Astfel evitãm o altã interventie strãinã si cîstigâm timp pentru un plan de emancipare a acestui popor urgisit.

FLORESCU: Bine gîndit. în armatã stabilim un model perfect. Nu se mai iase din cazãrmi dupã politica la care aderã comandantul. Sã fie în stare sã tragã în zurbagii la nevoie.
CATARGIU (insinuant, cãtre D. Ghica): în afarã cã sunt demenfi, liberalii tãi, se bãlãcesc ca porcii în mocirla mahalalelor si adunã toate gunoaiele societãtii. Tu, Florescule, ar trebui sã fii mai energic.

D. GHICA (înfruntîndu-l): Eu cred, domnule Catargiu, cã sunteti nu numai arogant si nepoliticos fatã de oameni care si-au pus viata în joc, dar si cam absolutist.
CATARGIU: Du-te la ei. Sã te învete ei puterea. Puterea strãzii.
D. GHICA: Nu vreau ca românii sã omoare români. Atît!
CATARGIU: Impertinentã!
D. GHICA: Trufie!
Proteste ale celor doi - Filipescu si Florescu. Se posteazã între ei, dar disputa este urmãritã mai departe cu atentie, în fotoliul sãu, Scarlat Bãrcãnescu se aratã foarte preocupat de o scrisoare; o desface, o citeste, rãsuceste plicul pe toate pãrtile. Mimica lui este a unui om complet derutat.
CATARGIU (rãutãcios, dupã ce a sorbit din pahar): Golani, vagabonzi, salvaragii - asta au fost, asta sunt si acum prin canalele Parisului. Umblã ca sobolanii sã te muste de picior. Liberalii sunt în contradictie cu civilizatia.
D. GHICA: Nu le iau apãrarea. Dar un regim despotic nu-i va potoli, în timpul ãsta, oameni care cred într-un ideal de propãsire sunt fãcuti derbedei, amestecati cu revolutionarii rosii, înjurati fãrã temei. E prea mult.
CATARGIU: Sã-si facã partidã si sã combatã în Divan, nu sã umble cu steaguri pe stradã si sã incite la nesupunere.
FLORESCU: Mie mi-e prea clar, Barbule. Armata sã aibã menirea sã ia armele, la nevoie, împotriva aducerii gloatelor la Bucuresti. Fiindcã liberalii asta vor face. N-au altã bazã. Asta au

fãcut acum opt ani, asta fac si asta vor face cu ocazia Divanului cel nou.
BÃRCÃNESCU: Eu nu mai înteleg nimic. Pe crucea mea de pricep ceva!
CATARGIU (insinuant): Rãul este aici, printre noi. Boieri care tolereazã libertatea unor criminali. O mînã de criminali, asta sunt, o fîntînâ de aberatii socialiste inepuizabile, un receptacul al tuturor extravagantelor, al tuturor nebuniilor si, în acelasi timp, al tuturor îndrãznelilor nepermise care au germinat în creierul unor nebuni.
FILIPESCU (lui Florescu): E prea dur Catargul.
CATARGIU: Sunt prea dur? Ei vor republicã aici, la portile Orientului, Filipescule. Ãsta e program de om sãnãtos? Cu cîti morti trebuie sã plãtim o astfel de aventurã? Sunt nebuni.
D. GHICA: Nebuni, dar cu Franta de partea lor. Consulii francezi sunt oamenii lor. Au corespondente si pregãtesc un asalt unionist.
FILIPESCU: Te contrazic, beizadea Miticã. E doar o aparenta. Nici ei nu s-ar pune la masã cu niste scelerati.
CATARGIU: tinuti sub observatie strictã, domnilor! Cum miscã ceva acum, la alegerile astea, sã nu mai fie jumãtãti de mãsurã. Asta va arãta tãria noastrã în fata Marilor Puteri. si asta va legitima puterea si vointa noastrã de a îmbunãtãti conditiile poporului, alãturi de credinta în Dumnezeu.
FLORESCU: Barbule, îti dau dreptate. Dar extremistii sunt în exil. N-au obtinut nimic prin tractatul de la Paris. Au profitat doar de Rãzbelul Crimeii cã sã agite masonii prin cancelarii. Poate cã Miticã are un dram de dreptate, sã-i atragem pe moderati, încã stau pe la mosii. Cu Bãlãceanu m-am vãzut luna trecutã la mosie, la Balta Albã. Se preocupã de strînsul cîmpului. Vinde în Turcia. Mai bine sã-i controlãm înainte sã se adune iar la Bucuresti.
CATARGIU: Nu existã moderati în tara Româneascã. Aici nu existã decît care pe care. si eu vreau sã fiu deasupra.

FILIPESCU: Nimeni nu te contestã, Barbule.

CATARGIU: Ba, da (aratã spre Chica), El! tara are nevoie de bãrbati responsabili, nu de negociatori.
D. GHICA: Aici nu e vorba de negocierea între partide, domnule Catargiu. Dacã negociez ceva este numãrul de morti. Omorîti de turci, numãrul românilor nu conteazã. I-a omorît strãinul, dusmanul, a fost o luptã pierdutã, cum am mai dat. Dar ucisi tot de români, va fi un blestem pentru totdeauna.
CATARGIU: Nu voi ezita. Aici e vorba de trãdãtori, de indivizi care cautã rãul tãrii. Ei sunt cei care se legitimeazã prin sînge, nu eu.
FLORESCU: Sã-i izolãm cumva. Europa va vedea zelul nostru.
CATARGIU: Eu am un crez care se sprijinã pe întelegerea politicii. Semnalul pe care îl dã acum Turcia, cu acest domnitor nou, aratã cã nu recunoaste tratatul. Asta înseamnã rãzboi. Adicã un nou rãzboi aici, pe pãmîntul nostru. Au intrat rusii, s-au retras. Au intrat austriecii, se retrag. Vor intra din nou turcii, în fata acestei fatalitãti, noi trebuie sã ne asociem pentru o putere româneascã, responsabilã. Domnii se pot schimba. Apoi discutãm serios unirea Principatelor sau despãrtirea lor definitivã.
FILIPESCU: Da, ai dreptate, dar cum?
CATARGIU: Va trebui sã-1 împiedicãm pe noul domn sã-si aducã oamenii sãi. M-am sãturat de greci. Nu vom accepta slujbele propuse de el. Noi îi propunem o listã completã si va fi obligat sã o accepte. Pe urmã, din functiile detinute vom aseza oamenii nostri mai mãrunti în toate treburile statului.
BÃRCÃNESCU: Eu zãu cã nu mai înteleg nimic.
Abia acum i se dã atentie. Atmosfera se destinde subit.
FLORESCU: Ce e, nene Scarlat?
BÃRCÃNESCU: Mi-a sosit o depesã si nu înteleg nimic. Mi-a adus-o feciorul. O iau, o desfac si înãuntru gãsesc o foaie
42 *
albã pe care scrie doar atît: Am venit. Semnat: B. Mai verific o datã adresa... A mea!
FLORESCU: Aoleo, nene Scarlat, ai început sã-ti uiti amantele. Femeia s-a întors de la bãi si-ti dã mesaj cã te cheamã, si tu... Te-ai ramolit de tot.
BÃRCÃNESCU: Mã tot frãmînt de azi-dimineatã. Care B, cã n-am pe nimeni Bl (întinde scrisoarea celorlalti. Acestia o trec de la unul la altul.) Am socotit cã poate a fãcut vreunul din voi o pãcãleалã.
FILIPESCU: Slovã de femeie.
CATARGIU (distrat): As! Cine stie ce nepot a sosit în tarã si nu-1 mai stie el.
BÃRCÃNESCU: Iar pe tiitoarea mea o cheamã Zoica!
FILIPESCU: Nene, Zoica e oale si ulcele de mult. Acum zece ani se urca pe pereti la Mãrcufa cu rãnile-n gît. Ai îmbãtrinit rãu de tot.
BÃRCÃNESCU: Cine, eu? Uite-asa mi se face, ca un sarpe.
CATARGIU: Coane Scarlat, existã trei faze ale îmbãtrînirii. Prima: începi sã uifi. A doua: uiti sã-ti mai legi prohabul dupã ce te usurezi. Iar a treia: uiti sã te mai dezlegi. Mata esti acum la prima fazã.
Hohot de ris. Pe atmosfera asta, Dimitrie Ghica ia scrisoarea si se trage într-o parte. O citeste cu atentie, cautã stampila postei si din mutenia lui gravã se naste o încruntare îngrijorata. El singur întelege cã tocmai au primit un mesaj de la cel mai cumplit adversar: Ion. C. Brãtianu.
Trecerea la secventa urmãtoare se face pe chipul lui Brãtianu, aflat în (rãsurã, noaptea.
Conacul de la Golesti, noaptea

In salonul mic de la etaj fotoliile sunt asezate în cerc, pregãtite pentru o întîlnire de tainã. Mãsute cu cesti de cafea si pahare de cristal, precum si cu butelci de coniac sau vin au fost puse

între fotolii. Zinca Golescu (64 de ani) motãie între pernele unui fotei crapaud. Luxita Florescu (30 de ani) si Elena Ghica (27 de ani) stau si discutã în soaptã la lumina mai multor lãmpi cu gaz. Ana Racovifã (22 de ani), fiica Zincãi, intrã cu o tavã mare de argint pe care abureste un nou rînd de cafele. Asazã cestile si le stringe pe cele terminate.
Conacul Golestilor a scãpãtat. Banii cheltuiti de fratii Golesti în revolutii si în exil au restrîns puterile marelui centru nationalist care este aceastã mosie. Zinca a fost nevoitã sã concedieze arnãutii care pãzeau cu numai cîtiva ani în urmã meterezele de la intrare si zidurile curtii; a mai împutinat si slugile. Apoi, nu si-a mai putut permite lucruri noi, astfel cã interioarele pãstreazã aranjamentul si obiectele secolului trecut.
Din curte se aude zgomotul rotilor unei trãsuri pe pietrisul aleii. Elena Ghica sare la fereastrã.
ELENA: A dat Domnul sã soseascã. (Cãtre Luxita:) Du-te, Luxito!
Trãsura condusã de Eugeniu Carada a tras la peron. Ion C. Brãtianu coboarã în grabã si apoi urcã scãrile centrale. I se deschide imediat.
LUXItA: Ce-ai întîrziat atîta? Ne-ai tinut îmbrãcate toatã noaptea.
BRÃTIANU: Pai de ce nu v-ati dezbrãcat?! Mi-era mai usor.
LUXItA (îmbrãtisîndu-1 cu dragoste): Umblã moartea dupã tine si tu te fii de zgoande. la-n sã te vãd!
îl priveste cîteva momente, pentru a savura bucuria regãsirii, apoi îl ia de mînã si-1 conduce prin holuri cãtre camera de tainã. Cum intrã, Brãtianu sãrutã mîna bãtrînei cu respect. Zinca îl cuprinde cu bratele si-1 sãrutã pe frunte. Dar îi dã si o palmã usoarã peste frunte.
ZINCA: Ptiu, am pus gura pe cuptorul care coace revolutii!

BRÃTIANU: Iar eu am sãrutat cazmaua care sapã la rãdãcina tronului.
ZINCA: E zdravãn, fetelor!
Sãrutul Elenei Ghica este pasional, rãspuns al unei mari iubiri din trecut.
ZINCA: îl suge tot pe dinãuntru.
LUXItA: Hai, fã, cã în noaptea asta avem alte treburi, (fi
desparte.)
îmbrãtisarea Anei Racovitã este castã. Se asazã toti.
ZINCA: Eleno, dã-i cafeaua mea, cã m-am îndopat. Mai devreme mi-a fîlfîil inima ca drapelul de la asediul Vienei.
LUXItA: Bonifaciu a stat treaz pînã acu douã ceasuri. S-a zgîit pe fereastrã ca o copilã.
ELENA: I-a spus Luxita povesti, cum cã esti cavalerul dreptãtii pe cal alb. Uite, acum vine si mîntuie poporul.
BRÃTIANU: Am spioni la rnosie. Tocmai am ajuns sã lucrez încãperea bibliotecii. Vreau sã dea printr-o usã secretã în tunelul vechi spre pãdure.
ZINCA: si la noi ar putea veni iscoade. Sã-i poruncesc vechilului sã facã instructie cu slugile. Eri se perinda unul pe la poartã. Cã vinde prune. Cui, bã, nouã?
ANA: Ne-a trimis doctorul Davila vorbã cã au pus politia pe urmele tale. A venit un asistent al lui.
LUXItA: Unul timid, rusinos, cu ochelari de sîrmã pe nas. I-a bãgat Elena tîtele în fatã si-a uitat mesagiul.

ELENA: Dimitrie Sergiu. Dar stii, a venit agitat, plin de praf... Domnitã, zice, m-a tremis... dar sã mã prezintã... mã cheamã, ããã... Era terminat de tot.
LUXItA: Numai o datã s-a uitat si i s-au scurs ochii. Elena nu iartã. Asta si la 60 de ani o sã bage bãrbati în groapã.

ELENA: Era dupã drum, dragã. Omul nu se astepta sã nimereascã între femei.
ZINCA (cãtre Luxita): Fatã, tu scoalã acum bãiatul, cã pe urmã avem de vorbit. (Luxita. Florescu se duce.) Copilul ãsta a lui Bãlcescu te divinizeazã.
ANA: A mai spus cã esti pe moarte.
BRÃTIANU: Sunt complet vindecat. Dar am lãsat asa vestea ca sã pot obtine firmanul de repatriere.
ANA (prinzlndu-1 de umeri si sãrutîndu-1): Oh, Doamne!
BRÃTIANU: Teodor credea cã am venit sã lichidez mosia I-am spus cã am ofticã.
ELENA: A, dar joci prost dragule! Trebuie sã tusesti si tu din cînd în cînd. Dar, stii, într-o parte, cu fereală, nu ostentativ.
ZINCA: Sã vazã lumea cã te jenezi, cã te-a doborît boala...
ELENA: Sãracul, e compromis, dar o duce cu demnitate...
ZINCA: tii mina la piept o clipã, te îndrepti... Gata, a trecut criza. Dar mult nu mai e.
BRÃTIANU: Nu prea mã pricep sã mã prefac. N-am timp de legende.
ELENA: Scoti batista, asa (îi aratã). O duci la gurã cînd te feresti. Apoi o împãturesti repede sã nu se vazã sîngele. E clar, e pe moarte Brãtianu, s-a terminat, întelegi?
BRÃTIANU: O stiam pe Luxita cu actoria. O sã vã urmez sfatul.
ZINCA: învatã, cã n-om trãi cît lumea. Mîine-poimîine rãmîne tara fãrã noi si se duce într-o rîpã. Of, n-am vãzut cãrutã mai paraditã ca tarã astã. Fã ceva, Ioane, cã ne stingem neamul.
Intrã Luxita Florescu, aducînd cu grijã pe dupã umeri pe Boni-fãciu, copilul ei si ãl lui Nicolae Bãlcescu, copil nãscut la Budapesta în 1848. Bãiatul e somnoros, cu ochii lipiti. Pãseste în piciorusele goale, în cãmasa lungã de noapte. E cã un înger de zi coborît din odihna nocturnã pentru a repara o poznã fãcuta la joacã.

LUXItA (fmpingîndu-1 în fata bãrbatului): Uite, Bonifaciu, el este Brãtianu!
Copilul deschide ochii mari, ca în fata unei minuni. Se apropie cu pasi sovãitori, total fascinat, în timp ce bãrbatul îl priveste adînc, cu ochii aproape scãldati de lacrimi. Vede în silueta aceea îngereascã chipul marelui luptãtor mort în exil si pentru care, în aceeasi înfãtisare ce nu-si pierde asprimea, se va rãzbuna cum nimeni nu bãnuieste încã. Brãtianu îl ridicã pe genunchi si-1 mîn-gîie. O nouã tristete nu poate fi ascunsã. II sãrutã.
BRÃTIANU: Tatãl tãu mi-a fost bun prieten. Vrei sã-mi fii si tu?
Copilul abia dacã a auzit. Ochii lui mari parcã lumineazã trãsãturile bãrbatului. Dã din cap într-un tîrziu. Luxita îl ia si abia acum copilul izbucneste într-un plîns infantil, în timp ce este dus la culcare.
BRÃTIANU (schimbat): Mi-o vor plãti. ELENA: Luxita vrea sã-1 dea la scoalã, Ia Bucuresti. Dar n-are bani.
BRÃTIANU: O sã strîngem.
Zinca Golescu a plîns. îsi sterge lacrimile cu totul altfel decît îsi învãtase prietenul mai devreme. Dar îsi revine si-si reia atitudinea de femeie tare, mamã a unei întregi familii de revolutionari. Luxita revine.
LUXItA: A adormit imediat.

Femeile se asazã, sorb din cafele. Asemeni si Brãtianu. Elena Ghica îi pune vin, îsi pune si ei. Femeile se privesc, semn cã pot începe.

ZINCA: Acuma spune ce fac bãietii mei Golesti?
ION: Mamã Zinca, sunt bine toti. stefan 1-a urmãrit pe deputatul englez Layard la Constantinopol. Primisem informatia cã va duce Sultanului pozitia oficialã a Angliei în chestiunea Principatelor. stefan a încercat sã afle ce contine. I-a scris lui Alexandru cã existã un mesaj asupra Principatelor în care se promite cã Anglia va veghea sã doteze tara cu institutii liberale.
ELENA: Ar fi semn bun. A folosit cuvîntul liberale sau e o vorbã a ta?
BRATIANU: Nu. E a lui. însã seninul e rãu. Nicolae a aflat de la Londra cã guvernul britanic s-a raliat întru totul celui otoman: tãri despãrtite cu domni diferiti.
LUXItA: Tipic pentru perfidul Albion. Sã nu ne asteptãm la un gest de la ei. Ãstia îti zîmbesc în fatã si te înjunghie pe la spate.
BRATIANU: Dumitru a fãcut multã propagandã în jurnalele londoneze. Deja cazul Principatelor e cunoscut, doar guvernul joacã în continuare la fel.
ZINCA: si Alexandra?
BRATIANU: Alexandru se ocupã de revenirea exilatilor în patrie. Trebuie sã fie aici la Adunãrile ad-hoc. Turcii se vor opune din rãsputeri, însã Franta preseazã. Au înteles cã fãrã revolutionarii întorsi în tarã rezultatul va fi nul. Alexandru îi bate la cap cu Tratatul de la Paris, scrie, cere audiente.
ANA: Ce facem? Toti bãrbatii nationalisti sunt în exil. Turcii tin trupe la Nicopol si la Isaccea. Pot intra oricînd. Boierii vor face o adunare de formã, numai cu ei.
ZINCA: Sã te feresti de Catargiu. îi tine în mînã pe toti.
LUXItA: Sã sculãm tîrgovetii. N-are cine. De tãrani, nici atît. si apoi, cine sã-i conducã? E greu cu bãrbatii în strãinãtate. Prin corespondentã nu merge. Uite, Ana rîde!
ZINCA: Ne-ar trebui un grup de patrioti, ridicati de undeva, fãrã bani, fãrã interese, dar devotati. Ei sã tinã în mînã politica.
BRATIANU: Pentru asta am venit.
ELENA: si cine sã fie oamenii ãstia?
BRATIANU: Voi.

Femeile se privesc surprinse. Elena chiar dã repede pe gît paharul cu vin si se uitã la Brãtianu cu un ochi viu. în mintea ei deja a dat scînteie aventura. Ana Racovitã si Luxita Florescu se foiesc pe loc de nerãbdare.
ELENA (încã nesigurã): La urma urmei, am putea convinge niste oameni...
BRÃTIANU: Nu. Rolul vostru nu este sã agitati poporul. Mai importantã acum este stãpînirea informatiei, controlul asupra dusmanilor nostri. Nu trebuie sã mergeti prin mahalale. Vreau sã stiu ce comploteazã boierii antiunionisti, pînã reusesc Dumitru si Alexandru sã aducã exilatii în tarã.
Dupã cîteva momente de îndoialã si gîndire femeile se animã.
LUXItA (cãtre Elena): Saloanele, dragã! E locul de bîrfe, de susoteli, de secrete. Nimic nu se poate tine aici în tainã.
ANA: îi tragem de limbã la serate, la plimbãri cu trãsura...
ELENA: La pat, na, cã n-o sã facem pe sfintele acum.
BRÃTIANU: Apoi sunt liberalii moderati care s-au tras pe la mosii. Vizitati-i, vedeti în ce ape se

scaldã. La cei de încredere le spuneti cã suntem pregãtiti. Sã-si anunte oamenii.
ZINCA: Mîine pun caii la trãsurã si bat mosiile. Sunt rudã cu toti.
ANA: Poimîine, mamã. Mîine te odihnesti, sã ai capul limpede.
ZINCA: Mîine! Eu sunt bãtrînã, fatã. Dupã trei ceasuri de somn mã scol ca un sergent, cu goarna la gurã.
BRÃTIANU: Mã intereseazã foarte mult boierii bãtrîni. Tineretul antiunionist este mai dinamic, planificã, duce tratative cu Turcia, dar pentru bani se întoarce la bãtrîni. E locul unde putem afla ce se finanteazã si pentru ce. Gãsiti-mi cîteva femei în stare sã se culce cu ei, sã se dedea la curvie cu ei, sã-i stoarcã.
ELENA (cu înteles): Eh, s-ar gãsi...
BRÃTIANU: De Catargiu sã nu vã apropiati. E inteligent si prea periculos.

LUXItA: Actorii, sã nu uitãm actorii! în spectacole, sã spunã douã vorbe despre unire.
ELENA: E una, Frosa Sarandy, de 16 ani, în trupa lui Milo. Face ravagii.
BRÃTIANU: Foarte bine! Mesajul principal este: unirea, singura temelie statornicã pentru edificiul viitorului. Nici un nume, nici o aluzie. Poporul va întelege si se va gîndi el la ce trebuie fãcut.
ELENA (usor ametitã deja de bãutura): Fifi atente aici! S-a întors în tarã Canina Despot. Mi-a scris. E pe mosia ei din Giurgiu, îi trage clopotele un francez din comisia de alegeri. (Anei:) Cum îl cheamã, fã, cã ti-am dat sã citesti?
ANA: Georges Serrurie.
BRÃTIANU: Am auzit de el.
ELENA: Sã i-o dea si sã ne spunã tot ce e în urne.
ZINCA: Eleno, mai lasã paharul ãla, cã te faci cui aicea.
ELENA: De ce, coanã Zinco, cã doar am gustat?
ZINCA: E vinul lui. Ãsta te ia numai uitîndu-te la el.
BRÃTIANU (dupã ce aprins mîna Elenei, împãcînd-dy. Am nevoie de mintile voastre limpezi. Voi trebuie sã învãtati bine politica noastrã. Numai asa puteti întelege ce spune dusmanul si unde e pontul care ne intereseazã. Apoi acelasi lucru trebuie sã-1 cunoascã si oamenii nostri. Eu am cîtiva de încredere la mosie si mai stiu cîtiva în Bucuresti.
ZINCA: si eu am la Pitesti. Sunt patru cîrciumari care stiu tot ce se întîmplã în oras.
BRÃTIANU: Toate stirile sã ajungã la Carada. Dar nu direct, la Florica, ci aici, la Golesti, de unde vine el sã le ia.
ZINCA: Vorbesc cu vechilul.
BRÃTIANU: Asa! Acum vreau ca voi sã întelegeti ce urmeazã sã facem. (Scoate din buzunarul interior al hainei douã coli de hîrtie împãturite cu grijã. Le desface si le vorbeste femeilor arundnd un ochi pe foi.) Noi am fãcut la Paris o gresealã. Ne-am repezit sã cerem independenta. Lucrul a pãrut exagerat si ne-am ales cu opozitie, cu dãri înapoi, cu sovãieli. Comitetul revolutionar a decis în sfîrsit sã adoptãm altã tacticã. Loja a

acceptat. Vreau sã stiti bine cã scopul nostru nu este doar unirea, ci si independenta tãrii, în al treilea pas vom rãscula românii din Transilvania si Banat.
ANA (fâcîndu-si cruce): Doamne ajutã!
ZINCA: Bãietii mei ce-au spus?
BRÂTIANU: Au votat toti pentru. Heliade nu s-a învoit, zicînd cã e o nebunie, iar Alecsandri s-a speriat. „Slabi fiind, trebuie sã ne facem viermi", asa ne-a spus.

ZINCA: Ovreiul ãsta a fost tot timpul un cãcãcios. Neam de slugi.
BRÃTIANU: Numai cã Rosetti i-a rãspuns: „Da, ai dreptate, domnule, noi nu suntem decît viermii României, însã ne vom face fluturi într-o zi". A închis gura moldoveanului. Asadar, unire si apoi independenta.
ELENA: Nu ne-ai spus ce face Costache Rosetti?
BRÃTIANU: Lasã-1 acum, i-a murit un copil.
LUXItA: Dumnezeu sã-1 ierte!
BRÃTIANU (inspirindu-se din foi): Tratatul de la Paris nu a acceptat unirea. Dar a lãsat acele portite prin care se poate face unirea. De exemplu, dusmanii nostri si aliatii Portii vor cita din tratat: „Principatele îsi vor pãstra privilegiile si imunitâtile sub suzeranitatea Portii". Dar voi amintiti cã suzeranitatea Portii se reduce la tribut, cãci privilegiile si imunitãtile le avem din actele capitulatiilor.
LUXItA: Adicã, dacã înteleg bine, turcii ar vrea sã dea noi ordine ca si cum ar fi putere suveranã, iarã noi le arãtãm cã actele vechi existã si nimic nu le împiedicã.
BRÃTIANU: Exact!
ELENA: Luxita asta are cap de general. S-o puneti în fata trupei. O sã dea buzna soldatii la atac ca la Cãlugãreni.
LUXItA: Am citit în hîrtiile lui Nicu Bãlcescu. Eu stiu ce spun.
ELENA (ametitã): si eu am citit în hîrtiile ambasadorului Rusiei. Scrie înclinat.

BRÃTIANU: Apoi Franta a introdus un text care ne ajutã enorm. Ascultati aici: „Nici una din Puterile garante nu va putea exercita asupra lor protectia exclusivã".
ZINCA: Adicã am rãmas fãrã stãpîn. (îsi plesneste pulpa.) Asta e bunã!
ANA: în jurnale scria si ca Divanul ad-hoc se va face dupã dorinta popularã.
BRÃTIANU: tãranul nu stie nimic, ãsta e adevãrul. Deasupra lui este boierul care porunceste. A iesit o datã sã-si cearã drepturile cu Tudor Vladimirescu si a fost înfrînt. A iesit a doua oarã la 1848 si nu s-a ales cu nimic. E clar cã boierii pot manevra votul.
ELENA: De aceea e nevoie de noi. Am priceput.
BRÃTIANU: Tactica noastrã s-a schimbat, cum v-am zis. Nimic despre independentã, sã nu supãrãm guvernele protectoare. Nimic despre Transilvania, sã nu întãrîtãm puterile dusmane. Unirea si numai unirea este telul. Ne concentrãm pe acest prim pas.
ZINCA (se scoalã si îi face semn Elenei): Hai, toarnã din vinul acela.
Elena Ghica dã pahare tuturor si toarnã un vin rosu din celebrele vii ale familiei Brãtianu. Ciocnesc solemn.
ZINCA: Copiii mei, viitorul e trist doar pentru cei care-1 privesc de aproape. Sã fim tari si sã sperãm peste ani, ca si cum am avea privirea aruncatã înainte, în România liberã.
Mosia Plodea, noaptea tîrziu
Din curte se vede silueta casei în constructie. La lumina cîtorva felinare, trei zidari lucreazã la usa secretã a bibliotecii. De jos, se strecoarã mai aproape spionul Agiei. Atent si precaut urmãreste miscãrile zidarilor. Simte însã în spatele lui un zgomot abia perceptibil. Se întoarce brusc si ochii lui se mãresc de groazã. O mînã fermã îi astupã gura. Cealaltã îi înfige cutitul în

inimã. Spionul horcãie si sîngele tîsneste printre degetele cutitarului. Este Rochitã sau Buzatu, nu se stie.
Zidarii n-au auzit nimic. (Scena poate fi intercalatã în dialogul femeilor dinainte.)

Mosia Florica, spre zori
Abia întors de Ia Golesti, Ion C. Brãtianu încã nu intrã în casa Anicãi. îi dã instructiuni lui Eugeniu Carada.
BRÃTIANU: Te duci la fratii Cemãtescu. Le spui cã am venit si sã fie pregãtiti, îl caufi pe Grigore Popa, redactorul gazetei bisericesti, sã anunte preotii. Ceaprazarii lui Nacu si cizmarii lui Iliad sã astepte un semn de la Dumitru. Pînã atunci, nimic.
CARADA: Am înteles.
Omul de încredere dã bice cailor si trãsura se urneste din loc. Privind pe urma ei, Brãtianu observã dincolo de poarta conacului dunga rosie a rãsãritului. Intrã în casã cu bãgare de seamã. Ajuns în camera sa aprinde o lampã si dã sã se dezbrace. Abia si-a dat haina jos si si-a desfãcut vesta. Ia cele douã foi de hîrtie cu planurile pentru folosirea Tratatului de la Paris în scopul Unirii si le dã foc. Dar, dintr-o datã, simte cã nu e singur, într-un colt al întunericului, la o scurtã sclipire a flãcãrii iscate de hîrtii, întelege cã în camerã mai este o prezentã. Se apropie si, la lumina lãmpii, o descoperã pe Ileana, tînãra tãrancã pe care o sãrutase în joacã de cu ziuã. Frumoasã, îmbujoratã toatã de spaime, Ileana 1-a asteptat despletitã si în cãmasa de in a fecioarelor de la tarã. Brãtianu o priveste fascinat, neîntelegînd la început ce se întîmplã. Apoi, chipul ei strãbãtut de pasiuni, abia ascunzînd o luptã chinuitoare ce se dusese în sufletul fetei toatã ziua si toatã noaptea, rosteste acum o chemare cunoscutã. Brãtianu lasã lampa pe masã, dar tot nu are curajul sã se apropie de acea fiintã care i se dãruieste.
BRÃTIANU: Nu-ti fie teamã, n-o sã mor. Sunt sãnãtos.

Fata lasã capul în piept, rusinatã. Ea dã acum o nouã luptã. Ar fugi, dar dincolo de sacrificiul pe care doreste sã-1 facã pentru stãpînul sãu, mai este ceva: e frumos, eroic, e bãrbat, îsi ridicã fata umbritã si numai ochii mari, spãlati de lacrimile iubirii, lucesc în acel întuneric, îsi desface sireturile cãmãsii de noapte si o Iasã sã cadã Ia picioarele ei. Un trup splendid, mar-morean, lumineazã acum încãperea.
ILEANA: Vreau copil.
Bãrbatul se apropie, îi cuprinde mijlocul si o sãrutã, îmbrãtisarea devine dintr-o datã o încolãcire disperatã. O ia si o duce la pat, o desmiardã si trupurile lor se contopesc curînd. Un tipãt sfîsie tãcerea casei.
Anica, stînd cu ochii deschisi în noapte, priveste icoana sub care pîlpîie firav o candelã, îsi face cruce. Vointa ei s-a împlinit.
EPISODUL l
Londra, 1857
Actiunea publicã a lui Dumitru Brãtianu în Anglia a dat rezultate. Pe strãzile metropolei, vînzãtorii de ziare strigã ultimele titluri de scandal: „Foreign Office minte în Problema Orientului!", „Lord Palmerstone la strîmtoare!" De la fereastra Cabinetului, secretarul primului-ministru urmãreste strada.
STEVENS (amuzat): Am un sentiment de confort, mylord. Au intrat bani în Imperiu.
LORD PALMERSTONE (de la biroul sãu): Mãruntis pentru ziare.
STEVENS: Nu mi-as permite sã vã contrazic dacã n-as vedea în aceste monede mãrunte un interes mult mai mare.
PALMERSTONE: Gurile Dunãrii?
STEVENS (revenind): Grîne, mylord. Principatele Române au cele mai bune grîne din Imperiul otoman.
PALMERSTONE: Stevens, Imperiul Britanic a rezolvat de mult aceastã problemã. Am inventat

economia. Nu rentează sã urci grîne pe Dunãre, în Europa va fi rãzboi cel putin o sutã de ani de acum încolo.
STEVENS: Veti avea un oponent apropiat. Mã gîndeam la sir Alee.
PALMERSTONE: Ce mai pune la cale?

STEVENS: Azi-dimineatã la breakfast, secretarul lui a afirmat cã sir Alee va vota pentru.
PALMERSTONE: Prostii! Bãtrînul nu a înteles niciodatã politica noastrã în Orient. El crede cã Principatele sunt în Indii. Pe bancã se ia dupã ce voteazã cel din dreapta lui.
STEVENS: Cineva a introdus în Parlament o stire insidioasã, mylord. Principatele Unite si autonome înseamnã profit.
PALMERSTONE: înseamnã bãtaie de cap.
STEVENS: Obligatia mea este sã vã previn, mylord. si unii ministri cred cã e un caz de interes. Puteti avea surprize în Parlament.
PALMERSTONE (se ridicã): Am impresia cã vrei cu tot dinadinsul sã-mi spui.
STEVENS (usor ezitant): sir Alee a auzit cã Principatele autonome vor obtine dreptul de proprietate asupra recoltei. Acum nu pot vinde decît Turciei. Companiile noastre pot prelua acest negot în schimbul unui mic efort... diplomatic.
PALMERSTONE: Nu ne putem permite sã stricãm relatiile cu Sultanul pentru o afacere cu grîne. Uneori am impresia cã fantezia functionarilor o ia înaintea politicii.
STEVENS: Iertafi-mã, mylord. Pot sã iau mapa?
PALMERSTONE: Te rog. si invitã-1 pe român.
Alfred Stevens ridicã mapa de piele de pe biroul primului-mi-nistru, salutã ceremonios si iese. în antecamerã asteaptã Dumitru Brãtianu, emisarul Comitetului National Român. Stevens îi întinde mîna $i îl priveste insistent în ochi.
STEVENS (îi face semnul masonic): Domnule Brãtianu, se pare cã nava „Bengal" a rãmas în port. îi va fi greu sã plece.
D. BRÃTIANU (aceeasi privire semnificativã): Va trebui sã-i mai punem un rînd de pînze. Cãpitanul este hotãrît sã iasã în larg cu orice pret.

STEVENS: Lord Palmerstone vã asteaptã. Succes!
îsi dau mîna. Usierul Cabinetului deschide usile înalte si îl anunta, stîlcindu-i numele.
PALMERSTONE (întîmpinîndu-I cu un zîmbet binevoitor): Ce mai faceti, domnule Brãtianu?
D. BRÃTIANU: Conspir, my lord. Conspir.
PALMERSTONE (surprins): Ah! Nu vã alegeti cuvintele.
D. BRÃTIANU: Nu mai este timp, mylord.
PALMERSTONE: Sunteti chiar asa de disperati?
D. BRÃTIANU: Trãim un secol periculos. Bãrbatii îl conduc prin rãzboaie.
Primul-ministru îl invitã pe român sã ia loc pe o canapea. El se asazã pe un fotoliu din fata canapelei, în dreptul unei mãsute. Servitorii au intrat cu ceaiul. Ies în tãcere.
PALMERSTONE: Nu sunteti un diplomat prea abil, domnule Brãtianu. Adevãratii bãrbatii de stat se ocupã cu împiedicarea rãzboaielor. Iar conspiratorii sfîrsesc în hoteluri sordide sau în ridicol.
D. BRÃTIANU: Mãrturisesc cã sunt un idealist. Cred cã tara mea are un viitor. si pentru cã multi îl privesc cu neîncredere, eu am hotãrît sã-1 fac, acest viitor, dupã imaginatia mea.
PALMERSTONE (ascultînd strigãtele vinzãtorilor de ziare): Cam zgomotoasã imaginatie. Visele în care se strigã se numesc cosmar, nu-i asa? Chiar credeti cã Imperiul se va lãsa impresionat de

campania pe care ati lansat-o în presã?
D. BRÃTIANU: sapte trîmbite au dãrîmat o cetate.
PALMERSTONE: Bãrbatii i-au spus lui losua: „Nu osteni tot poporul, cãci oamenii aceia sunt putini la numãr".
D. BRÃTIANU: Putini, dar hotãrîfi sã dea peste cap Problema Orientului. My lord, am ajuns prea departe cu aceastã luptã pentru a mai da înapoi. Cerem sprijinul Imperiului pentru Unirea Principatelor. Ajutafi o natiune sâ-si gãseascã linistea.

PALMERSTONE: Mi-e teamã cã n-o veti gãsi stîmind scandaluri în presã. De altfel, am acceptat aceastã întrevedere numai pentru a vã atrage atentia cã ati mers prea departe. Nota guvernului francez apãrutã în Le Moniteur Universel prin care se cere unirea Principatelor Române este o provocare europeanã. Imperiul Britanic nu poate accepta atitudini de fortã contra Turciei.
D. BRÃTIANU: Dar noi nu dorim rãzboi cu orice pret. Prezenta mea aici este legatã de politica generalã a Imperiului Britanic. Ceea ce vã cer, mylord, este sã fiti consecvent cu propria politicã a Excelentei Voastre. Nimic mai mult.
PALMERSTONE: Nu înteleg.
D. BRÃTIANU: Simplu. Imperiul Britanic s-a pronuntat deja favorabil unor alegeri libere în Principate. Noi dorim sã ne supunem pe deplin deciziilor Voastre luate prin Conventia de la Paris. Dar alegeri libere, mylord, conform politicii generoase a Imperiului Britanic, înseamnã o confruntare democraticã între douã tabere. Pro si contra.
PALMERSTONE: Unde vreti sã ajungeti, domnule Brã-tianu? La un vot britanic împotriva Turciei? Absurd!
D. BRÃTIANU: Vreau sã ajung la marea politicã britanicã. Vreau ca alegerile din Principate sã fie libere.
PALMERSTONE: Dar am convenit acest lucru. Nu vã înteleg insistenta. Alegerile din Principate se vor desfãsura liber.
D. BRÃTIANU: Dar voteazã numai cei contra, mylord. Toti patriotii români sunt în exil. Toti cei care ar vota pentru nu au permisiunea sã participe la alegeri. Nu vi se pare la fel de absurd?
PALMERSTONE: Ati fãcut prea multã agitatie în 1848. Nu existã Cancelarie care sã nu se teamã de tulburãri în Principate dacã rebelii - nici o ofensã personalã - revin în tarã. Dumneavoastrã, domnule Brãtianu, vreti sã luati libertatea cu asalt. Sã o cucerifi, sã o siluiti si apoi sã o dati poporului.
D. BRÃTIANU: Excelenta Voastrã vorbeste din interiorul libertãtii. Aveti impresia cã patriotii români atacã aceastã libertate, în care trãiti în Marea Britanic, în Principate, aceastã libertate nu existã. Ea trebuie adusã acolo de noi.

PALMERSTONE: Felul în care o faceti nu produce decît iritare.
D. BRÃTIANU: Excelentã, primiti scuzele noastre pentru unele exageratiuni ale presei. Nu putem controla entuziasmul. Dar suntem capabili sã ne jucãm sansele corect în alegeri. Nu vã cerem, Excelentã, decît sã sprijiniti revenirea exilatilor în patrie.
PALMERSTONE: Mã voi consulta cu ministrii mei asupra acestei chestiuni. E tot ce pot sã vã promit. (Se ridicã, obligîndu-] si pe român sã o facã.)
D. BRÃTIANU: Pentru mine este suficient. Toti patriotii români însã vor astepta cu încredere decizia Marii Britanii. (Insidios:) Sigur, ne va fi greu sã oprim peste noapte toate ziarele din Londra, Paris, Roma, Viena sã mai publice articole în sprijinul Unirii. Dar un vot favorabil al

Marii Britanii nu va face decît sã confirme asteptãrile opiniei publice.
PALMERSTONE: Domnule Brãtianu, abandonati conspiratiile si cluburile socialiste. Aveti timp sã învãtati diplomatia.
D. DRATÎANU. Nu aii Juresc decît sã pot reprezenta România în capitala Maiestãtii Sale.
PALMERSTONE: Vã urez succes.
Se despart, dar, în momentul cînd Brãtianu ajunge la usã, Lord Palmerstone îl opreste.
PALMERSTONE: A! Am primit patru sticle de vin si studiul promis despre daci. Mi-a fost imposibil sã-1 înfeleg. Poate autorul îsi îmbunãtãteste engleza.
D. BRÃTIANU (usor jenat): Voi rescrie chiar eu textul.
PALMERSTONE: Vinul de Tokay a fost însã foarte bun.
Zgomot de usi trîntite.
Mosia Florica
Oamenii Agiei nãvãlesc în conacul lui Brãtianu. Toate încãperile sunt însã goale. Peretii proaspãt vãruiti nu sunt acoperiti de

mobile. Casa e ca o coajã de ou pãrãsitã de pui. Intactã, dar neînsufletitã. Arnãutii cautã febril, dînd toate usile de perete. Nimeni. Enervat la culme, sergentul coboarã în curte, unde alti arnãuti aleargã, scotocesc magaziile, grajdul, în spatele casei, un arnãut îl descoperã pe tiganul Rochitã. Stã pe vine si îsi face nevoile.
ROCHItÃ (din aceeasi pozitie, vesel, îi face cu mîna): Sãru' mîna, conasule.
ARNÃUT: 'tu-ti pastele mâ-tii de tigan borît! (îl ia de guler si-I tîrãste asa spre curte.)
ROCHItÃ (comic, face pe prostul): Aoleo, mi se vede bu-leandra. Aoleo, mi-am uitat pãlãria în tufis. (Servil, din mers:) Conasule, ai un gãinat pe umãr. (Se agatã de arnãut, 11 împiedicã, cad amîndoi:) Aoleo, e gradele, nu e gãinat. Sâni' mîna. (Dupã ce se ridicã, arnãutul îi dã doi pumni în cap; îsi culege sapca de pe jos.)
Este adus în mijlocul curtii, în fata sergentului. SERGENT: Unde e stãpînul tãu?
Dupã o scurtã pauzã, tiganul îl priveste în ochi, sovãie, vrea sã-i spunã un secret si întinde buzele. Sergentul apleacã urechea.
ROCHItÃ (serios): M-am scãpat pe mine.
tiganul e bãtut sãlbatic cu cravasa. Icneste, geme, nu spune nimic. De sus, de pe deal, din pãdure, Ion C. Brãtionu priveste mut toatã scena. Alãturi este Buzatu, înarmat. Ura din ochii stãpînului nu are nevoie de cuvinte.
Zgomot de Parlament. Celebrul Yeah! britanic, cor gros, de bãrbati.
Parlamentul britanic
sedinta Parlamentului este agitatã. La tribunã este deputatul A. Otway.

OTWAY (vehement): Sunt întrebat de ce am simpatie pentru soarta unor Principate din Turcia. Vã rãspund: pentru cã acolo trãieste o natiune, domnilor. Oameni cu aspiratii si nevoi sociale, ca si noi. Dar românii au o problemã în plus. Unirea! (Vociferãri de pe banca conservatorilor.) Da, unirea, domnilor! Niciodatã în politica sa, Imperiul nu a smuls copilul de la pieptul mamei sale. Este inuman, este degradant. Noi trebuie sã dãm un exemplu asupra politicii noastre în lume. Avem obligatia civilizatoare de a ocroti familia natiunilor. Iar românii sunt o familie si sunt nevoiti astãzi sã trãiascã în douã tãri separate. Este o rusine pentru civilizatie. (Yeahl) Dar si mai rusinos este cã intelectuali români de înaltã conditie liberalã, patrioti ai românilor, sunt împiedicati sã-si exercite libertatea de vot. (Proteste ale bãncii liberale.) Vorbim de libertatea popoarelor, de civilizatie si de democratie? Oamenii acestia sunt tinuti la granite, ca niste leprosi.

Problema Orientului nu se va rezolva niciodatã cu niste alegeri la care voteazã un singur partid. Chem pe distinsul prim-ministru al Maiestãtii Sale sã ne explice de ce Marea Britanie se opune revenirii patriotilor români în tara lor. (Aplauze, tropãituri, fluieraturi.)
Lord Palmerstone se ridicã si se apropie de masã.
PALMERSTONE (taking the floor): Domnilor, nu existã îndoialã cã guvernul Maiestãtii Sale este sensibil la opinia publicã, (încercînd sã acopere gãlãgia Camerei:) Dar nu ziarele fac politica acestui Imperiu. (Vociferãri, proteste.) Realismul a fãcut Imperiul nostru întins si respectat. si nu voi ceda pasiunii pentru a stirbi nici cu o zgîrieturã mãretia politicii sale externe. (Se face liniste). Da, natiunea românã are dreptul la existentã. Dar un stat nou-nãscut are nevoie de institutii, de economie, de guvernare responsabilã. Pentru asta am hotãrît sã semnãm Conventia de la Paris. Românii trebuie doar sã respecte aceastã solutie înteleaptã si sã nu-si forteze norocul. (Voci insistente de pe banca liberalã: „J3xilatii! Exilatii!") Guvernul Maiestãtii Sale va lua în considerare accesul patriotilor exilati în tara lor si dreptul de a par-

ticipa în alegeri dacã... (Vocea lui este acoperitã de un Yeah! aproape general, urmat imediat de aplauze, tropãituri, strigãte.)
Lord Palmerstone renuntã sã-si mai continue discursul. Ridicã încet privirea spre galerie, unde întîlneste silueta înaltã a lui Dumitru Brãtianu si privirea de învingãtor a acestuia.
Din vacarmul acela, sunet de clopot al unei biserici românesti.
Mãnãstirea Cãldarusani, 1857
Soarele se lasã peste lacul Cãldarusani. Locul are un fel de calm prin care sunetele naturii par doar fragmente ale linistii. Clipocitul usor al apei, tîrîitul discret al greierilor de pe maluri, un mãcãit de rate sãlbatice care se retrag în cîrd spre cuiburi, plesnitura unui peste întîrziat, fosnetul stufului se completeazã armonios pentru a descrie linistea. Un clopot mic bate dinspre clopotnita, rar, enigmatic, ca un far sonor care tocmai conduce spre tãrm o lotcã veche. Eugeniu Carada o împinge cu o prãjinã lungã. Opreste la mal, coboarã si se îndreaptã pe potecã spre mãnãstire. Poartã pe umeri o geantã de pînzã. Cîteva maici usoare, fãrã chip, îl conduc în sala de ospete.
CARADA (dupã ce sãrutã mina Mitropolitului): Sfintia Sa, slãvite mitropolit, e foarte palidã. (Aruncã o privire semnificativã cãtre una dintre maicile care asazã stergare noi pe masã.) Este postul ãsta prea lung?
MITROPOLITUL PILOTEI (dupã ce îi dã binecuvîntarea): Mare bandit ai rãmas, mã, Eugene. (Cãtre maicã, aspru:) Adu ce-am poruncit si dispari. (Lui Carada:) Tu n-ai nici un Dumnezeu. Te gîndesti numai la carne. Azi o sã-ti dau doar stevie.
CARADA: Tot verde ai rãmas pe dinãuntru, Pilotei. Te tii cu ierburi?
PILOTEI: As mînca ceva inimã de dusman. Data viitoare sã-mi aduci niste austrieci.

Se îmbrãtiseazã ca buni prieteni.
CARADA: Eu credeam cã preotii ardeleni sunt rnai molcomi, asa, mai cu frica de Dumnezeu. Dar vãd cã îti sfîrîie mintea la cele militare de parcã ai fi neam de cîmpie. Citi ani ai acum?
PILOTEI: saizeci si doi, dar de-adevãrat merg pe patruzeci si sapte. M-au pus în cronici mai bãtrîn, ca sã nu se sfiascã poporul.
CARADA: Cum ai trecut muntii?
PILOTEI: Bine. Avem destule poteci pe care putem trimite oamenii nostri în Transilvania. Eu la ultimul drum am trecut pe la granitã. Nu m-au cunoscut.
CARADA: Bine, pe tine te pot lua grãnicerii si de om cumsecade. (Schimbat:) Te rog sã nu mai risti.

PILOTEI (cu o coborîre usoarã a pleoapelor): Sunt bine pãzit.
CARADA: Brãtianu e în tarã.
PILOTEI: Doamne ajutã! Cînd îl vãd?
CARADA: Mai tîrziu. Acum îti trimite patru care cu vin. Le treci dincolo si banii cãpãtati prin vînzare îi dai lui saguna. Carele sã rãmînã la Sibiu în curtea lui Gligor Matei din Piata micã. Cînd vã dau seinii, ic umpleti LU anne si le treceti dincoace.
PILOTEI: Am o întelegere cu saguna: sã aduc în Muntenia cinci tribuni de-ai lui Avram lancu urmãriti de Politie.
CARADA: Sã mai stea ascunsi o vreme. Imediat ce primesti semnul, fi pui pe capra ranitei si sã aducã ei armele încoace. Cum stãm cu tipografia?
Intrã mãicutele cu bucate si discutia se întrerupe. Asteaptã amîndoi sã termine de asezat masa. Toate miscãrile maicilor sunt grãbite, sfioase si însotite de soapte care pot fi rugi speriate. Se retrag cu spatele, cocosate de umilintã.
CARADA: Astea stiu sã tragã cu pusca?

PILOTEI: Alea mai bãtrîne. Pe astea le învãt deocamdatã sã transporte manifeste.
CARADA: N-o sã mai ajungã. Pentru alegerile din Divan va fi nevoie de mii de manifeste. Cautã alt mijloc.
PILOTEI (dupã ce a binecuvîntat bucatele): Am putea folosi ciobanii. Legãm pachetele sub burtile oilor. Sunt cinci mii o datã.
CARADA: Mãi, Pilotei, tu ai fãcut armata la husari? De-aia fi se zice Popa Tun?
PILOTEI: Nu, ãla e pãrintele Snagoveanu. El provine din Artilerie. Mie mi-a plãcut cavaleria.
CARADA (ridicã, lingura din blid si o opreste mirat în fata ochilor; o bucatã de came): Ce-i asta?! A naibii stevie a încoltit cu carne pe ea. Vitã?
PILOTEI: E miel. Hai, mãnîncã si zi-i mai departe. La noapte am de lucru.
CARADA: Nu dormi, de-aia esti palid. Avem nevoie de tine sãnãtos.
PILOTEI: Scriu o Biblie în cinci volume. O s-o rãspîndim în toatã tara pe post de abecedar. Asia o sa se stie despre mine. Restul o sã rãmînã în sufletul poporului loiuaa. f\u riu-e teamã.
CARADA: E greu sã faci o fãrã, Pilotei. Brãtianu vrea sã nu ierte nimic. Am îndurat destul. Oamenii nostri sunt decisi sã facã Unirea.
PILOTEI: N-avem armatã, Eugene. tãranul n-a mai fãcut o rãscoalã de o sutã de ani.
CARADA: Iesim cu preotii. Apropo, sã le dai deja de veste cã trebuie sã numere bãrbatii din fiecare sat. Listele sã le trimiti la mãnãstirea Ostrov, din Cãlimãnesti. Voi trimite oameni sã-i învete cum sã se adune si sã ia orasele cu asalt.
PILOTEI: Am nevoie mai mult de cãlãreti care sã ducã poruncile mele între biserici. E greu.
CARADA: Vorbesc cu Brãtianu, sã vedem ce putem face. Pentru judetele noastre nu cred sã fie problemã, în Moldova vorbim cu Kogãlniceanu.

PILOTEI: Ãsta tot muieratic a rãmas? Dupã ce cã e pocit, am auzit cã-si mai dã si cu parfumuri.
CARADA: Tu vorbesti? Mai scrii poezele?
PILOTEI (ars): Ssst, sã nu te prind!... (îngrijorat, nipînddin pîine:) Totusi, n-avem armatã, Eugene.
CARADA: Avem bani.
Scoate din geantã douã pungi de galbeni. Le pune pe masã si revine la bucate.
CARADA: Sã-ti plãtesti iscoadele.
PILOTEI (dintr-o datã rezervat): Dacã sunt bani de la masoni, eu nu pun mîna.

CARADA (distrat): Ce contează de unde sunt? N-au miros.
PILOTEI (serios): Nu mã ating de acesti bani, frate. E urmă de evreu pe ei. Nu ating argintii vînzării.
CARADA (surprins si derutat): Banii ãstia servesc fãrã glas cauza noastrã. E un împrumut cu dobîndã pînã ne punem tara pe picioare. Nu ne mai putem permite scrupule, întelege sacrificiul ãsta.
PILOTEI: Nu masoneria, Eugene! Nu dati mîna cu ei, pentru orice cauzã din lume. Vom plãti secole dobîndã la banii ãstia. Mai bine murim cu arma în mînã sub caii turcilor, decît acest compromis. Sunt strãini de neam, strãini de gîndul nostru viteaz. V-au prins la strîmtoare.
CARADA: îi folosim. Nimeni din noi nu crede. Masoneria este doar un mijloc. Scopul scuzã mijloacele. Am intrat în loji, ne maimutãrim cu ei în temple. Asta e! Lumea e a lor astãzi.
PILOTEI: Eu lumea asta nu vreau s-o primesc în casa mea. Mai bine o cruce sãracã si o moarte cu mîinile goale. Atît avem: credinta. Nu vã stergeti pe picioare înaintea ei, cã vã blestem.
CARADA: Pilotei, noi suntem luptãtori. Ne batem. Mîine vom învinge. Dacã nu mîine, poimîine. Dupã aia facem slujbã si ridicãm o bisericã. De ce nu întelegi?

PILOTEI: încep sã cred cã viata în Republica francezã v-a îndepãrtat de adevãr. (Se ridicã martial.) Biserica noastrã nu stã într-o bãtãlie dusã într-un an din calendar. Bãtãlia ei se numãrã în milenii. Tu uiti cã eu nu reprezint în capul Bisericii o functie oarecare între douã slujbe. Eu conduc astãzi tara. Aia de jos, fãrã stat, fãrã granite si fãrã arme. în tara asta pe care o conduc eu poporul român e unit de mult. (Se apleca spre el si spuse rãspicat:) N-are nevoie de alegeri libere.
C ARAD A (impresionat, ia banii de pe masă si li bagã la loc în geantã): Nu vreau sã te supãr. Brãtianu va veni si vei discuta cu el. Atîta vreau sã stii: nici unul dintre noi nu si-a pierdut credinta. Ne prefacem, ãsta e adevãrul. Nu putem rãmîne un popor fãrã stat, cãlcat în picioare de vecini. Avem nevoie de granite, si granitele sunt astãzi în mîinile masonilor. Asta e lumea, la urma-urmelor.
PILOTEI (trist): Urîtã lume.
Carada se ridicã încet, se apropie si se lasã în genunchi lîngã mitropolit, îsi apleacã fruntea în poala înaltului prelat.
CARADA: Iartã, pãrinte.
PILOTEI: Jurã cã nu dai mîna israelitului.
CARADA (ridicã ochii si-1 priveste drept): Nu pot sã jur asta.
Olteanul asteaptã încã un cuvînt, dar el nu vine. Mitropolitul priveste spre icoanã cu mare tristete.
CARADA: Iartã, pãrinte, acest pãcat de la care nu ne vom da în lãturi.
O lungã asteptare ca mîna cu inelul mitropolitan sã se miste. Intr-un tîrziu, Pilotei o ridicã încet si o asazã pe crestetul olteanului.
PILOTEI: Dumnezeu sã vã ocroteascã.

Din ochii preotului coboarã primele lacrimi. Muzicã de cadril.
Bucuresti. Bal la palat
în saloanele palatului Ghica este bal. Printre invitati recunoastem femeile agente ale lui Ion C. Brãtianu. Elena Ghica -mortalã, sîni si nuri - 1-a luat la dans pe I. Filipescu. Luxita Flo-rescu este cu Dimitrie Ghica. Ana Racovitã - rezervatã si inteligentã - conversează cu doctorul Davila. Apare Catrina Despot la brat cu Georges Serrurie, comisar al Frantei pentru alegeri, într-un colt cu oglinzi, Barbu Catargiu - sobru, chiar dispretuitor pentru astfel de ocazii mondene - discutã cu

Alexandru Ghica, noul caimacam. Este si generalul Florescu.
FLORESCU: Rebelii au ajuns la Rusciuk, Altetã. Mi-a venit depesã de la Stambul. Au primit acordul Sultanului.
GHICA: Dunãrea e latã. Uneori este atît de umflatã, cã poti veni în lung de la Viena într-o singurã zi si sã n-o poti trece de-a latul în sapte zile.
FLORESCU: Cu rebelii în tarã vom avea sigur agitatii tãrãnesti. Vã sfãtuiesc, Altetã, sã amînati luarea birului. Rebelii au legãturi pînã în Moldova.
GHICA: Dacã vor trece Dunãrea, îi voi tine zi si noapte sub observatie. Dar eu nu cred cã trec. Cîti sunt?
FLORESCU: Deocamdatã, patru: Rosetti, doi frati Golesti si Dumitru Brãtianu.
GHICA: Cei mai rãi. Tu ce zici, Barbule?
CATARGIU: Ceea ce mã îngrijoreazã pe mine, Altetã, este cã Ion, celãlalt Brãtianu, a intrat în tarã, s-a plimbat pe unde a vrut, iar acum nu mai e de gãsit.
LUXItA (apare din bal): Aaa, dar Mãria Sa n-are picioare decît pentru stat? I-an sã vãd cum dãntuiti!
îl ia. Bãrbatii pleacã usor fruntile la îndepãrtarea caimacamului.

FLORESCU (usor nemultumit): si tu, Barbule, îl musti prea tare.
CATARGIU: Un dobitoc.
La bal.
ELENA: Dar, domnule Filipescu, mã înnebunesc dupã trãsuri. Odatã am si lesinat într-o trãsurã si nu mai stiu ce s-a întîmplat.
FILIPESCU (prins): Am patru de la Viena si una de la Petersburg.
ELENA: Ah, mor sã le vãd. Merg toate cu telegari, cã am auzit acum cã vor sã le bage aburi în fund?
FILIPESCU: Armãsari pur sînge.
ELENA: Nu mai spune, cã mor. Negrii?
FILIPESCU: Maron.
ELENA: Cum e ciocolata. Ah, cum stiti voi bãrbatii sã seduceti femeile sensibile.
FILIPESCU: Am si un cupeu Leon Comnino.
ELENA: Tot maron?
FILIPESCU: Alb.
Iasi, noaptea
Ion Brãtianu si Eugen Carada pãsesc cu ferealã pe o ulitã a lasiului. Carada poartã un felinar învelit, care aruncã lumina doar în jos, spre picioare. Se opresc la rãscruci, se orienteazã, pornesc mai departe. In sfîrsit, se apropie de casa pe care o cautã. De la distantã observã o luminitã. Este jarul unei tigarete aprinse. Alexandru loan Cuza, în uniformã si cu sabie, fumeazã folosind un porttigaret. Conspiratorii schimbã parole.
CARADA: „Nicolae Bãlcescu". CUZA: „Rosenthal".
Cuza aruncã tigara si se îmbrãtiseazã cu cei doi. Este o îmbrãtisare bãrbãteascã, fãrã cuvinte. Cei doi munteni intrã în casã.

Cuza ramîne afarã. Brãtianu este travestit în negustor, îsi scoate grãbit cãciula si mantaua. Kogãlniceanu le iese în întîmpinare în cãmasã albã deschisã la gît si cu suman bucovinean. Dau mîna.
KOGÃLNICEANU: Avem din nou trupe rusesti la Prut. Au spioni peste tot. în ultima lunã n-au

încetat sã mãsoare vadul. BRÃTIANU: Nu vor intra. Vor sã ne tinã în spaime.
Se asazã la masã. Kogãlniceanu aduce vin si o strachinã cu poale-n brîu. Se asazã si el.
KOGÂLNICEANU: Sã-ti spun sincer, nu-mi vine sã cred cã vom reusi la Iasi, cu rusii mereu ãtît de aproape. Grigore Sturdza cumpãrã voturi în Adunare si terorizeazã orasul cu vesti de invazie.
CARADA (cãtre Brãtianu): As putea ramîne la Iasi. îl termin repede.
BRÃTIANU: Atunci chiar ar avea motiv sã intre. Mai degrabã îl convingem pe Sturdza cã are succesul asigurat. Va slãbi teroarea.
De afarã se aude tusea lui Cuza. KOGÃLNICEANU: A venit Negri.
Intrã Costãche Negri. Este un bãrbat înalt, brunet, nervos. Fata si mîinile îi sunt acoperite de bube. Este bolnav de furunculozã.
NEGRI: Nu vã îmbrãtisez, cã vã dau bube. Te-ai îngrãsat, Ioane.
BRÃTIANU: Am pus mosia pe picioare. Acum douã zile mi s-a nãscut primul vitel.

NEGRI (cãtre Kogãlniceanu): Mihalache, mie dã-mi canã nouã. (Lui Brãtianu:) Deja azi-dimineatã te cãuta Agia prin oras. M-au întrebat. I-am bãgat în mã-sa.
KOGÃLNICEANU: Panu n-o sã vinã la întîlnirea asta. L-am lãsat la teatru, ca sã dea liniste agentilor Politiei. L-am sfãtuit sã-si ia o femeie dupã aia si sã-i plimbe prin Copou. Nu vor crede cã ne întîlnim fãrã el.
BRÃTIANU: Sã începem. Dumitru, Nicolae, stefan si Ro-set au ajuns la Rusciuk. Au obtinut firmanul Portii, dar caimacamul Alexandru Ghica tot vrea sã amîne. Vor intra. Eu însã va trebui sã mã întorc la Paris, sã scriu de acolo cîteva scrisori spre tarã, apoi sã revin cu acte în regulã. Care e situatia în Moldova?
KOGÃLNICEANU: Avem majoritate, dar asta încã nu se stie. Sturdza lucreazã tare. A cumpãrat si oameni de-ai nostri. Au venit si mi-au spus.
BRÃTIANU: Luati-i banii. Tot ce dã animalul ãsta puneti într-un fond al lojei si folositi contra lui.
NEGRI: Atunci sã-i cer si eu.
BRÃTIANU: Ar fi prea bãtãtor la ochi. îi vei trezi suspiciunea. Nu.
KOGÃLNICEANU: Douã lucruri vreau sã stabilim acum. Ba nu, trei. Primul: mergem pe solutia a doi domnitori în Muntenia si Moldova care cedeazã tronul unui print strãin? Sau alegem direct printul strãin la Iasi si voi îl confirmati la Bucuresti? Al doilea: în caz de interventie ruseascã, ne batem? si trei: sã decidem acum unde punem capitala.
BRÃTIANU: Primul: eu sunt pentru un print strãin ales direct. Din pãcate, el nu poate fi francez. Anglia n-a vrut sã accepte repatrierea exilatilor decît dacã jurãm cã nu punem francez pe tron. Asta ne-a dat peste cap. îl aveam pregãtit pe Canino Bonaparte.
NEGRI: Printul Eugenio Carignano, cã e latin ca noi.
BRÃTIANU: Nu stiu.
KOGÃLNICEANU: Poate un print rus din casã germanã.

BRÃTIANU: Exclus. Nu pun rus pe tronul lui stefan cel Mare.
De afarã se aude tusea lui Cuza. Bãrbatii se privesc speriati o secunda. Carada sare la usã cu pistolul în mînã. Urmãreste curtea prin geamlîc, apoi revine ceva mai potolit.
CARADA: Cuza aprinde tigarã de la tigarã.
BRÂTIANU: Ce dracu' fumeazã si Cuza ãsta atît de mult!
NEGRI: E vitiul lui.
BRÃTIANU: E clar: suntem nepregãtiti acum pentru domn strãin. Alegem doi români din ai

nostri si cîstigãm timp sã gãsim printul strãin. Pe cine puneti în Moldovã?
Kogãlniceanu si Negri se privesc vizibil stingheriti, în sfîrsit, Kogãlniceanu aratã spre Negri.
KOGÃLNICEANU: Pe el.
BRÂTIANU: Cu furunculii ãstia pe fatã? Nu te uiti la el cum se scarpinã ca un rîiat.
NEGRI: Dar mã tratez. Mã vindec pînã la alegeri.
BRÃTIANU: Te vindeci pe dracu'! O sã dai la toatã lumea. Unde s-a mai auzit domn care sã nu poatã atinge o slugã, un obiect, o femeie... na!
KOGÃLNICEANU: îl punem pe Anastase Panu.
BRÃTIANU: Mai merge.
Bucuresti. Bal la palat
Luxita Florescu frece pe rînd pe la prietenele sale si le face semn. Fiecare gãseste o scuzã pentru a-si pãrãsi partenerii. La Elena Ghica trebuie sã intervinã direct. E înlãntuitã de Filipescu, care îi tot sopteste la ureche.
LUXItA: Eleno, dragã, eu plec.

ELENA: Asa devreme?
LUXItA: Copilul! (în timp ce o îmbrãtiseazã, la ureche^ Salonul mic.
Elena Ghica intrã ultima în salonul mic al palatului, unde deja asteaptã Luxita Florescu, Ana Racovifã si Catrina Despot.
LUXItA: I-ai bãgat limba în ureche Iu' nenorocitul ãla cã te-a vãzut tot balul.
ELENA: Am vesti.
CATRINA: si eu.
ELENA: Exilatii au primit drept sã intre în tarã, dar caimacamul a fãcut ordinul pierdut.
CATRINA: La Giurgiu au apãrut manifeste care cer intrarea exilatilor. Polifia nu le adunã. Ba chiar trec pe lîngã afise fãrã sã le rupã. O întrunire a comitetului de primire nu a fost spartã. Afarã a stat un politist care i-a pãzit.
LUXItA: Ãstia pregãtesc ceva. Caimacamul a susotit toatã seara cu Florescu si Barbu Catargiu. L-am luat la dans pe Ghica. Pãrea sigur pe el.
ELENA: Al meu zicea...
LUXItA: Care din ei?
ELENA: Nu fii cutrã, cã te iau de perucã acu'.
LUXItA: Hai, fã, c-am glumit. Zi-i.
ELENA: Filipescu zicea cã nu le pasã de exilati. Cã Dunãrea e latã... chestii de-astea.
ANA: Davila spunea cã se întîlnesc prea des. De douã-trei ori pe zi. Agentii intrã si ies într-una de la domnitor.
LUXItA: E clar cã pun ceva la cale. întind capcane.
CATRINA: Serrurie nu stie nimic. E un francez cu capul în nori. îi asteaptã mîine pe exilati la Consulatul francez ca sã-i felicite.
ELENA: Spune-i cã ceva nu e în regulã si sã fie cu ochii în patru. Ãstia trag pe sfoarã Franta, chestii de-astea...

ANA: Mie mi-e teamã ca vrea sã-i omoare la Rusciuk.
LUXItA: Eh, bãrbatii nostri sunt obisnuifi cu pericolul ãsta. Au fãcut puscãrii. stiu sã tinã arma. Nu se lasã ei tãiati ca puii.
ELENA: Filipescu ãsta e un porc. Dar am hotãrît sã rãmîn cu el în noaptea asta.
LUXItA: Ai grijã sã nu-1 termini înainte sã-ti spunã ce avem nevoie. Pe Butulescu 1-au luat cu

cearsaful.
ELENA: Cine, eu? Tu esti nebunã? Pe Butulescu nu 1-am mai vãzut de...
LUXItA: Degeaba, oricum n-o sã-1 mai vadã nimeni. Fetelor, sã nu plecãm din bal pînã nu prindem firul. Catrina, pune-1 pe Serrurie al tãu în gardã. Sã vorbeascã la Consulat. Sã stea frantujii treji. Ana, tu nu te dezlipesti de Davila. I se face unuia rãu, i se cascã ochii de fricã, atunci îl întrebi. Bîiguie, delireazã... Davila îl consultã, iar tu pui urechea. Tu, Elena. ELENA: Sugativã. Pînã dimineatã e gol ca o fîntînã seaca. LUXItA: Bine, iesiti pe rînd.
Iasi, noaptea
KOGÃLNICEANU: Anastase Panu are o idee. Sã alegem domnul la Iasi, dupã care sã strîngem armata si sã coborîm cu ea la Focsani, în ziua alegerilor de la Bucuresti, rupem granita si coborîm în Muntenia.
NEGRI: Unim armatele undeva pe cîmpie si intrãm împreunã în Bucuresti, în felul ãsta punem acelasi domn.
BRÃTIANU: E prea riscant. Orice folosire a armatei poate provoca interventie. Ce facem dacã intrã rusii? Armata Moldovei e jos, la Bucuresti.
KOGÃLNICEANU: Ne-am putea întelege cu ei. Le promitem cã nu opunem rezistentã dacã vor sã treacã spre Turcia. în doi ani proclamãm independenta.
BRÃTIANU: Crezi ca n-as vrea! Dar mi-e teamã cã Franta nu va fi de acord. Pierdem tot. Oricum, discut si variantã asta la Paris.

BRÃTIANU: Altceva?
NEGRI: Ar mai fi problema capitalei. lasiul cred cã este mai bine.
BRÃTIANU: Prea aproape de rusi.
KOGÃLNICEANU: Aici gresesti, Ioane. Tu vezi România pe granita asta, la Prut. Nu te gîndesti cã tara unitã va duce frontiera la Nistru. lasiul ar cãdea cam la mijloc.
BRÃTIANU: Am cel putin trei argumente împotrivã. Unu: sînteti departe de un rîu navigabil. Doi: n-aveti pozitie favorabilã pentru comert. Trei: orasul e plin de evrei. Cred cã acum sunt mai mult de jumãtate.
KOGÃLNICEANU: Atunci sã fie Roman capitala. Chiar numele se potriveste.
BRÃTIANU: Nu e rea ideea. Eu sunt pentru.
NEGRI: Eu totusi voi candida, sã stii. La Bucuresti cine va fi?
BRÃTIANU: Nicu Golescu. Vom avea nevoie de un militar.
Afarã, Cuza continuã sã stea de pazã, ascultînd zgomotele orasului. La picioarele dealului se vãd pîlpîind luminile în ferestrele caselor. Se aud clinii. Dinspre Copou chiar vine un zumzet de petrecere. De la teatru sau de la casa vreunui boier. Fumeazã linistit.
Rusciuk. Foarte în zoii, apoi ziua
Asezati pe culmea unui deal (prima imagine este opusul ultimei de la Iasi), Dumitru Brãtianu (40 de ani), Nicolae (47 de ani) si stefan Golescu (48 de ani) si C. A. Rosetti (46 de ani) privesc cu nesat dunga rãsãritului dinspre tara lor. Este o lungã secventã tãcutã, în care personajul este chipul, portretul fiecãrui exilat. Explozia primei raze de soare rosiatic taie unda fluviului si proiecteazã pe fata bãrbatilor o culoare sîngerie.
în dreptul figurii lui Dumitru Brâtianu imaginea se altereazã, încep sã aparã imaginile alb-negru (sau sepia) ale secventei izgonirii lor din tarã în 1848, dupã revolutie. Revenirea se face în cadrul casei din Rusciuk, cu fereastrã la Dunãre, în care locuiesc cei patru.

NICOLAE: Nu mai am rãbdare. Voi vedeti cã am albit?

sTEFAN (de la fereastra): Nu miscã nimic pe malul nostru.
ROSETTI: Eh, s-au trezit tîrziu. Nu-i stii pe grãnicerii români?
DUMITRU (din pat, citeste): Eu zic sã dormiti si voi, cã dupã ce ajungem acasã n-o sã mai aveti timp.
NICOLAE: stiti ce mi-a lipsit toti acesti nouã ani? O ciorbã de burtã dreasã cu smîntînã si ardei.
ROSETTI: Mie pur si simplu mi-a fost dor de Bucuresti.
DUMITRU: Dragã Rosetti, e vai de capul tãu. Va trebui sã-1 radem de pe fata pãmîntului. Parcã e un tîrg de caravane.
sTEFAN: O salupã a cãpitãniei!
Nicolae Golescu si C. A. Rosetti se reped la fereastrã, într-adevãr, matelotul unei salupe cu pînze ce se apropie face semne de acostare.
NICOLAE (repezit): Sã coborîm!
Cei trei nãvãlesc spre usã, dar sunt opriti de Dumitru Brãtianu.
DUMITRU: Stati locului! (Se ridicã pe marginea patului si îsi pune meticulos semn la carte.) Mã duc eu. (îsi îmbracã haina si le vorbeste din usã): Nici o slãbiciune.
Imaginea trece în port, unde salupa trage la mal. Un ofiter român coboarã, îsi prezintã documentele, apoi urcã spre casa în care sunt cazati exilatii. Cînd intrã în holul larg, îsi scoate chipiul. Este foarte tînãr, dar destul de sigur pe el. Oarecum rigid în miscãri, el se îndreaptã hotãrît cãtre Dumitru Brãtianu, care îl asteaptã în picioare.
DIMA: Domnul Dumitru Brãtianu? (La confirmarea lui Brãtianu, salutã scurt): Sunt sublocotenent Dima, din artilerie.

(Deschide port-hartul si scoate patru pasapoarte mari, sigilate.) Avefi aici permisele de intrare în Valahia.
BRÃTIANU: Multumesc, domnule sublocotenent. Cine v-a trimis?
DIMA: Comandantul meu.
BRÃTIANU: Cum îl cheamã?
DIMA: Este secret militar, domnule.
BRÃTIANU: Ah, da, iartã-mâ! Ne vom îmbarca imediat.
DIMA: Sunt si purtãtorul unui mesaj verbal, domnule.
BRÃTIANU: Vã ascult.
DIMA: în mãrinimia lui, caimacamul Valahiei va trimite la ora zece o salupã specialã pentru a vã trece Dunãrea. Prin acest gest doreste sã arate cã nu poartã ranchiunã fostilor revolutionari.
BRÃTIANU (privind mai atent pasapoartele): Sã înteleg cã nu putem trece altfel?
DIMA: Permisele sunt valabile începînd cu aceastã orã. Vi s-a dat timp sã puteti anunta rudele, pe eventualii camarazi. Veti putea sãrbãtori în Giurgiu.
BRÃTIANU: într-adevãr, neasteptat de generos, caimacamul nostru. Altceva?
DIMA: Atît, domnule. (Salutã si pleacã.)
Rîs de femeie.
Bucuresti, noaptea spre dimineata
în pat cu Filipescu, Elena Ghica îi dã sã bea. Ea însãsi pare beatã. Rîde, turnîndu-i paharul pe gît.
FILIPESCU: M-ai înnebunit, soro. Ce-mi tot dai?
ELENA: Sã ai tãrie, sã-i prãpãdesti pe dusmani.
FILIPESCU: Ehe, dusmanii mei... Ce-am avut si ce-am pierdut. A fost unu', negustor...
ELENA: Eh, negustor! Eu ziceam de zurbagii ãia, de revolutionari.

FILIPESCU: He, he, heee... Revolutionari? Niste golani. O sã-i ia... (I se împleticeste limba; cautã ceva prin pat.)
ELENA: Ce cauti? Na batista mea. Da' cine sã-i ia pe vagabonzii ãia? Sã-i ia dracu'!
FILIPESCU: Pãi chiar o sã-i ia.
ELENA: Asa! Doamne, de-am scãpa tara de ei. Poate faci tu ceva, cã te-am vãzut: esti în putere.
FILIPESCU: He, he, heee... O sã-i ia. Pãi ce credea ei... Hranã la pesti...
ELENA: Nu mai spune! îi înecati?
FILIPESCU (ametit, îsi mijeste ochii încercînd sã vadã pendulã): Cîte ore sunt?
ELENA: Jumãtate dupã opt.
FILIPESCU: He, he, heee... Mai e putin si gata.
ELENA: si gata ce?
FILIPESCU (o priveste dintr-o datã cu urã, dar prin aburii betiei): Gata cu revolutionarii tãi, putoarea dracului!
ELENA (surprinsã): Ce?
FILIPESCU (aproape scuipind): Da, conspiratorii tãi si criminalii tãi, curva dracului. Credeai cã nu stiu? Pe fundul Dunãrii o sã sfîrseascã.
Elena, speriatã, dã sã se ridice, dar bãrbatul s-a agãtat de cãmasa ei. Se luptã, îl plesneste, n-o lasã. Bãrbatul înjurã. Redevenitã lucidã, Elena îsi transformã rapid miscãrile în gesturi ale unei femei versate, îi pune un genunchi peste piept, îi blocheazã cu cotul mîinii drepte bãrbia, descoperindu-i gîtul, iar cu mîna cealaltã îi strînge profesional carotida. Filipescu deschide larg gura fãrã aer, scotînd din gît un horcãit liniar. Pe jumãtate goalã, Elena culege din fugã rochia si cu ea la piept iese în stradã, asa, dezbrãcatã. Trezeste un birjar care motãie. „Cucoanã!!!" - urlã omul cu ochii iesiti din orbite. „Mînã! - îi strigã femeia, în Lipscani". Trãsura tîsneste cu caii speriati.

în acelasi timp, salupa trimisã de caimacam pluteste pe Dunãre, aducîndu-i spre malul românesc pe exilati. De ea este legatã o lotcã. Cãpitanul vasului este un agent al Agiei travestit. Schimbã priviri semnificative cu matelotul care îl însoteste. Cei patru exilati nu pot fi atenti. Privesc cu nesat tãrmul. Aratã, pe mãsurã ce le recunosc, locuri de pe mal.
Trãsura cu Elena Ghica ajunge acasã la Eugen Carada. E tot dezbrãcatã, cu sînii pe afarã, în picioarele goale, în fata casei, trecãtorii se opresc socati. O mamã acoperã ochii unui copil de scoalã. Un bãrbat îsi scoate pãlãria. Elena urcã disperatã scara spre etaj. Bate cu pumnii, cu palmele, cu picioarele în usa apartamentului.
ELENA: Deschide! Deschide!
CARADA (dupã ce a întredeschis prudent, deschide usa larg): Ce-i?
ELENA (îi cade în brate): îi omoarã.
CARADA: Unde?
ELENA (abia mai suflã, slab, la capãtul puterilor): La Giurgiu. Vrea sã-i înece.
Carada tîsneste pe lîngã ea. Femeia se lasã încet pe usã pînã atinge podeaua. Izbucneste într-un plîns cãinat, ca de în-frîngere. Abia mai are putere sã ridice un colt de rufã pentru a-si acoperi un sîn.
Secventele urmãtoare vor fi întrerupte de scurte flashuri cu Eugen Carada în picioare pe capra trãsurii, alergînd spre Giurgiu.
La jumãtatea fluviului, profitînd de neatentia exilatilor, cãpitanul face semn din cap matelotului. Acesta se apleacã si scoate un cep din bordul navei, lãsînd apa sã tîsneascã înãuntru. Sar amîndoi în barca legatã de salupã. Vasul începe sã se aplece pe partea opusã puntii unde se aflã cei patru.

Dumitru simte peri-

colul. Bagaje si nãvoade, colaci de frînghie si alte obiecte marinãresti încep sã alunece într-o parte. Bãrbatii strigã: „tine-te, Nicule!" Frafii Golesti se îmbrãtisează. salupa se scufundã brusc. Ajuns la granitã, Carada sare din trãsurã si lasã caii sã gonească mai departe. Se repede la ponton, dar este oprit de soldafi. Se luptã cu ei, scapã, fuge spre balustrada pontonului. Lumea e strînsã si comentează naufragiul, îi dã violent la o parte. Priveste disperat undele Dunãrii. Pustiu. Fluviul curge molcom. Carada bate cu pumnul în balustradă.
UN OM CIUDAT: Fiti linistit, domnule Carada. I-a cules un pescar.
Usi trîntite.
Bucuresti. Ziua
Usile duble ale palatului Ghica sunt trîntite de pereti. Zinca Golescu, învesmîntată ca mare boieroaicã atacã în fortã fiecare rind de usi. Nu-i stã nimic în cale. Servitori, functionari, soldati. Alarmat, un grup de militari îi iese în întîmpinare de pe un culoar. Ofiterul din frunte se blochează cînd o vede: „Ah! Sãru-mîna, mãtusã!" Trece pe lîngã ei ca o furtunã. Izbeste si ultima usã, dînd direct în cabinetul de lucru al caimacamului Alexandru Ghica. Acesta, de la birou, poartã o conversatie cu Barbu Catargiu, aflat în picioare.
ZINCA (fiarã): Mã, nenorocitule, te trezesti pe mosia Iu' tac'tu? Mã, renegatule, te belesc cu mîna mea.
GHICA: Do.. .do.. .doamnã!
ZINCA: Pãi ce, mã, eu îs doamnã cu tine, mã, criminalule? Ai vrut sã-mi omori copiii. Te strivesc, aschimodie.
în timp ce vorbeste, aproape la fiecare replicã aruncã ceva de pe biroul domnitorului. Acesta dã sã se ducã după

ele, sã le culeagã de pe jos. Sunt acte, cãlimãri - Ghica este stropit -, press-papier-uri, statuete, în spatele ei apare Aga, speriat si rãvãsit.
CATARGIU (încercînd sa înteleagã): Doamna Golescu!
ZINCA: Tu sã taci, cã-ti trag una de-ti zboarã ochii pe perete. (Vine mare si decisã spre Ghica:) Ia zi-i, mã, otreapã: ai vrut sã-i omori? Pe copiii mei, mã? (Aruncarea de obiecte devine sistematicã, pe mãsurã ce se apropie amenintãtor.)
GHICA: Eu... nu... eu...do...do...
ZINCA: Pãi ai tu vînã sã întinzi mîna spre bãrbatii tãrii, mã, stîrpiturã. Zici cã esti român? Pastele mã-ti de trãdãtor!
CATARGIU (încercînd cumva sã-1 scape si pe domnitor): Doamna Golescu, vã rog sã vã opriti. (Ghica este aproape cãzut în genunchi.) (Spre Agã:) închide, dracu', usile! (Revenind si încercînd sã o calmeze pe femeie; aceasta s-a oprit cu pumnii strinsi, gata sã-1 strivească pe Ghica). Coanã Zinco, vreau sã înteleg si eu.
ZINCA: Vrei sã întelegi? întreabã-1 ce-a fãcut la Giurgiu. A vrut sã-mi înece copiii.
CATARGIU (surprins): Este adevãrat, Altetã?
Ghica dã din cap vinovat, apoi îsi acoperã fata pentru a nu fi lovit de Zinca.
CATARGIU (sever si superior, cãtre Agã): Du-te imediat si adu-i pe exilati la Bucuresti. Acum sã misti!
ZINCA (privindu-lpe caimacam cu ochii subtiati, suierînd): Sã piei din tara asta! Sã fugi, sã nu mai aud de tine, sã dispari!
Se întoarce pe cãlcîie si pleacã asa cum a venit, gonind totul încalc.

CATARGIU (asteaptã ca domnitorul sã se ridice; nu-1 ajutã): Ati încercat asasinarea liberalilor? Cum ati putut face o astfel de nebunie?
GHICA: Barbule... Mi-au cerut-o austriecii... rusii... Toatã lumea îi vrea morti.
CATARGIU (revoltat): Dar nu vã dati seama la ce v-ati expus? Dumneata, un print pãmîntean, sã-ti pãtezi domnia cu sînge de român?
GHICA (epuizat; cãzut cu coatele pe birou si cu fruntea în pumni): Sunt niste lupi feroce, Barbule. Ãstia vor vãrsa sînge românesc cît n-a curs sub turci.
CATARGIU: Bine, dar un asasinat deschide orice cale de rãzbunare. Cînd stiati cã au jumãtate de Europa de partea lor, cum ati putut crede cã-i potoliti astfel? Dar presa? Dar Consulatul francez? Mîine ne vor sfisia.
GHICA: Asta fiindcã n-a izbutit.
CATARGIU (cu dispret): stiam cã esti leprã, cînd te-au pus turcii. Dar si ageamiu?...
îsi ia bastonul si pãlãria si iese.
Pahare ciocnite. \
Mosia Florica
Prietenii ciocnesc în cinstea revenirii în tarã. Conacul este gata, astfel cã sãrbãtoarea e dublã. Ion C. Brãtianu este alãturi de fratele sãu, Dumitru. Anica este fericitã, în sfîrsit, dar bucuria ei nu se manifestã prin exuberantã. Pune bucate pe masã, repede fetele din sat aduse sã serveascã la masã, îi mustruluieste drãgãstos pe bãrbati.
N. GOLESCU: Mã înecam si n-apucam sã-ti mãnînc puiul cu smîntînã, dadã Anica.
ANICA: Vezi sã nu te îneci cu vreun cioc. (Mc. Golescu poartã cioc.)

ROSETTI (cu ochii dupã o fatã): Dar o pulpã mai zdravãnã cînd ne dai?
ANICA (îi dã peste mînã): Am un sut mai zdravãn, nu-1 vrei?
sT. GOLESCU: Anicãi ar trebui sã-i dãm sabie. Ca sergentul de la Saint-Germain.
ANICA: Mai bine mi-ati da un tun. Sã dau dupã voi cînd o luati razna.
DUMITRU (ridicã paharul): Fratilor! Mai avem putin de trãit. Dumnezeu a vrut ca tineretile noastre sã curgã mai repede. Acum avem în fatã doar cîtiva ani, dar mai lungi. Vã provoc sã trageti de fiecare zi cu ambele brate. Trãiascã România!
Rãspuns la unison: „Trãiascã! Trãiascã!" Anica ciocneste si ea cu ei. Beau toti stînd în picioare în jurul mesei. Pare un ceremonial de conjurati.
Afarã, în noaptea satului se aude un plînset de copil mic. într-o colibã, lîngã o vatrã cu foc, Ileana îsi tine bãiatul la piept. Luminatã de candoarea maternitãtii timpurii, desface cãmasa si îi dã sînul sã sugã. Suptul pofticios al acestui copil este ultimul sunet al episodului.
EPISODUL 2
Iasi, 1858
Pe scena Teatrului National din Iasi se joacã o piesã la modã. Asistã si caimacamul Vogoride, boieri conservatori si unionisti moldoveni. Bineînteles, unii stau în loje, ceilalti la galerie. Artista din rolul principal, Frosa Sarandy, o tînãrã brunetã de 16 ani, se abate de la text, vine spre public si lanseazã mesaje unioniste. Rîsete, rumoare, replici din salã.
AGA MOLDOVEI (în lojã, la urechea domnitorului): Sã pun s-o aresteze, Mãria Ta?
VOGORIDE (rãbdãtor): Nu, las-o în pace.
Altã replicã a artistei si altã reactie a sãlii.
AGA: E o bagaboandã. Sã pun sã-i rupã picioarele.
VOGORIDE (superior si mascul, dar ferindu-se de sofia lui, Cocuta, care agitã evantaiul alãturi):

Picioarele alea frumoase? Esti prost. Cu alea trebuie fãcut altceva.
AGA (timp): Hi, hi, hi, cã bine le mai faceti, ale naibii de putori.
Pe culoarul etajului I se strecoarã ca o umbrã Eugen Carada. Dã prudent la o parte draperiile lojei în care este Luxita Florescu. Intrã si rãmîne ascuns. Luxifa îl simte, dar nu întoarce capul.
CARADA: Les mws ont des oreilles.
LUXItA: L'occasion faitle larron.

CARADA (dupã o pauzã): Vogoride a primit scrisori importante de la Constantinopole. Le-a pus în scrinul din dormitor. LUXItA: Mã ocup.
Ropote de aplauze. Vogoride se ridicã în picioare, afisînd un zîmbet rece. Frosa îi face semn de pe scenã, exagerat, usor batjocoritor, iar Vogoride îi rãspunde cu o acoladã elegantã. Luxita iese pe culoar si îsi face loc printre spectatori. Ajunge la cabina Frosei tocmai cînd artista primeste în usã felicitãri. O împinge înãuntru.
LUXItA: Trebuie sã-1 regulezi.
FROSA: Mi-a fãcut semn.
LUXItA: Am vãzut.
FROSA: îi trimet un bilet.
LUXItA: Nu-i trimeti nimic. Rãmîi în cabinã, te schimbi. La noapte e bal la Catargii. îl lasi sã astepte. Va crede cã esti cu alt bãrbat.
FROSA: Asta roade mintea armãsarului. N-am sã cedez imediat.
LUXItA: Nu prea avem timp.
Usa cabinei se deschide si un curier intrã cu un cos mare de flori. Femeile se privesc semnificativ. Luxita cautã în buchet si gãseste cartea de vizitã.
LUXItA: El e. S-a prins, hiena.
FROSA (în timp ce se demachiazã): Sunt cam obositã în seara asta. N-o sã fiu în formã.
LUXItA: Eu de seara asta am nevoie.
FROSA: Bine, îl duc la mine.
LUXItA: Nu, ne trebuie un loc ciudat, excitant. Ceva ferit si sinistru.
FROSA: în cimitir?

LUXItA: Eh, în cimitir! Nu. Ne trebuie un loc sigur si straniu. (Cautã.) Vreau ceva care sã-i ia mintile, sã-1 facã stãpîn pe el, sã nu mai vrea sã plece.
FROSA: La Baia turceascã.
LUXItA (opriveste surprinsã): Da' vãd cã nu pierzi timpul prin Iasi! Cum e?
EROSA: Are sãli multe si întortocheate. E abur, te cautã, nu te gãseste. Cînd te prinde e ca un taur întãrîtat.
LUXItA (interesatã): Â bon vini O sã încerc si eu. Dar nu merge. Ãsta e domnitorul, ce mama dracului! Nu poti sã-1 aduci în izmene la baia turceascã. (Cautã si gãseste:) Cabinetul de stiinte naturale al lui Dimitrie Rallet!
FROSA; Acolo!? Printre animale împãiate?
LUXItA: Acolo. E si un elefant.
FROSA: Mie mi-e fricã de fiarele alea. Au un urs cu coltii rînjiti.
Prim-plan pe urs cu coltii rînjiti. Sãlile cabinetului de stiinte naturale al lui Dimitrie Rallet sunt strãbãtute de umbre. Pasi de bãrbat, fosnet de fuste largi. E o pîndã, un joc de-a v-afi-ascun-selea. Carada, cu ochii lucind în întuneric, urmãreste jocul. La un moment dat Vogoride o prinde pe Frosa. „Ah! Stai!" -opune rezistentã femeia. Vogoride întãrîtat o bruscheazã. „Ce faci, îmi rupi

mîna!" se apãrã Frosa. Vogoride devine violent. O smuceste, îi sfîsie hainele apoi o trînteste pe masa lungã de lemn masiv din mijlocul sãlii. Secvente scurte cu capetele hidoase ale animalelor (rît de porc mistret, de exemplu) întrerup în flash rapid si grotesc scena violului. Carada priveste, dar nu intervine.
In timpul ãsta, Luxita pãtrunde în dormitorul lui Vogoride. Din camera alãturata se aud soapte de dragoste. Este Cuza cu Cocuta Vogoride. Femeia se dãruieste cu pasiune, îl dezmiardã,

îl cheamã. Luxita Florescu deschide scrinul si cautã scrisorile. Le gãseste si le ascunde într-un buzunar secret.
Din gîfîiala îndrãgostitilor se aude un sunet de rîu.
Cãlimãnesti, mãnãstirea Cozia
Pe malul drept al Oltului, mãnãstirea Cozia pare o cetate medievalã construitã de cruciati. Castrul roman de pe celãlalt mal iese din aburii diminetii ca o stafie a trecutului, în curtea mãnãstirii e ceva agitatie de preoti, în trapezã s-au întîlmt mitropolitul Pilotei si Ion C. Brãtianu.
BRÃTIANU: Esti sigur cã ungurii ãstia sunt hotãrîti sã actioneze în Transilvania? Sã nu fie o provocare.
PILOTEI: Sunt toti ofiteri fugiti din imperiu si care au luptat în armata piemonteză. Budapesta i-a proscris. Nu mai pot da înapoi.
BRÃTIANU: Le voi cere semne si parole. Dacã nu rãspund, eu închei discutia.
PILOTEI: Cînd o sã te dezbari de masoneria asta? Se poate face conspiratie si fãrã ei.
BRÃTIANU: Se poate, dar mereu îi gãsesti în locurile cele mai prielnice. De la ungurii ãstia eu vreau angajamente ferme.
Dinspre cheile Oltului se apropie patru cãlãreti. Sunt cercetati de paznicii mãnãstirii la o sicanã organizatã înaintea sfîntu-lui lãcas. De la biserica Bolnita se vãd oameni înarmati. Un cãlugãr pe marginea drumului sparge lemne, în spatele stivei este proptitã o puscã. Ofiterii unguri descãleca si intrã în curtea mãnãstirii. Iau apã pe degete din fîntîna chiostrei ca dintr-un aghiasmatar. Sunt condusi la Brãtianu.
KLAPKA: Sunt generalul Klapka. Domnii care mã însotesc sunt ofiteri ai Comitetului National Ungar. Csongrad! Zala! Somogy!

Pe mãsurã ce sunt prezentati, ofiterii iau pozitia de drepti si salutã scurt din cap. Dar Brãtianu nu reactioneazã. Rãmîne în continuare în picioare, mut si imobil. Klapka întelege, întinde mina, smulge un nasture de argint de la tunica lui Zala si îl aruncã pe masã. Brãtianu îl ia, scoate un cutitas si îi desface capacul, înãuntru este un trandafir rosu stilizat. Brãtianu înapoiazã nasturele lui Zala si pronunta parola: „Calandrion". Dau mîna. Sunt invitati de mitropolit sã ia loc. O singurã poruncã pentru cãlugãri: „Vin!"
BRÃTIANU: Am primit instructiuni sã pornim împreunã o alianta strînsã. Voi porni cu totalã încredere în patriotii unguri. Nu am prejudecãti.
KLAPKA: în viitoarea Europã a natiunilor acest spirit va guverna relatiile dintre români si unguri. Aveti în fatã un om international.
BRÂTIANU: Vã ascult.
KLAPKA: în foarte scurt timp rãzboiul din Orient se va muta în Occident. Franta si Piemontul vot ataca Austria, împãratul Napoleon doreste ca în acelasi timp, simultan, sã izbucneascã o revolutie în Ungaria. Românii sunt întrebati daca intrã în acest conflict.
BRÃTIANU: Românii sunt gata sã participe pentru eliberarea Europei. Dar trebuie sã existe întotdeauna un beneficiu si pentru ei. Cum îl vedefi?

KLAPKA: Sunt purtãtorul unor informatii pretioase si proaspete: unirea Principatelor si autonomia fatã de Turcia, în doi ani primiti independenta.
BRÃTIANU: Turcia ne supãrã cel mai putin. Independenta este prematura pentru o natiune fãrã institutii. Ce altceva oferã Marea Lojã? (Reactie la Pilotei si în continuare, la alte replici.)
KLAPKA: Protectia Frantei, accesul la Mãrea Neagrã, neinterventia Rusiei în Moldova dacã iese domnitor omul vostru.

BRÃTIANU: Interesante si foarte importante lucruri. Le apreciem ca fiind de mare valoare. Ce ar trebui sã facem pentru acest ajutor?
KLAPKA: Românii din Transilvania si Banat sã fie favorabili miscãrii revolutionare ungare. Sã nu ne saboteze. Le vom acorda toate libertãtile democratice.
BRÃTIANU: si mai interesant! Totusi, nu vãd realizarea practicã a acestei contributii.
KLAPKA (dupã un moment de derutã, îsi priveste colegii): La Torino a avut loc o întrevedere secretã între contele Cavour si domnul Dumitru Brãtianu. Fratele dv. mi-a transmis cã românii din Banat, Transilvania si Bucovina sunt pregãtiti pentru o ridicare în masã. Dacã aceastã insurectie a românilor va izbucni, ea va da o fortã imensã insurectiei ungare.
BRÃTIANU: Am primit o înstiintare de la fratele meu asupra acestei chestiuni.
KLAPKA: In acest caz, nu înteleg reticentele domniei voastre.
BRÃTIANU: Domnule general, eu conduc aici un popor împreunã cu Sfintia Sa. De la Torino, natiunea românã se vede ca o patã micã pe harta Europei. De aici, natiunea românã se vede ca un urias trîntit pe o parte, odihnindu-se asa de un secol. Dumneavoastrã si contele Cavour faceti o gresealã. si eu, ca român, sunt cel mai prudent în afacerea asta.
KLAPKA: Vã dati seama cã sunt interesat de opinia dumneavoastrã. Ar fi prea riscant sã declansãm o actiune fãrã a fi siguri pe aliatii nostri.
BRÃTIANU: Va rog sã întelegeti cît de dureros este pentru mine ceea ce am sã vã spun. Fratele meu a primit cu entuziasm ideea unei sprijiniri a insurectiei ungare. Foarte bine! împãratul Napoleon este binefãcãtorul nostru si noi îi suntem datori. Suntem gata sã ne ridicãm la luptã. Dar dumneavoastrã, domnule general, stiti ce înseamnã ridicarea la luptã a românilor din Transilvania, Banat si Bucovina? în trei zile revolta se va transforma

în revolutie de eliberare nationalã si primii dusmani veti fi voi, ungurii.
KLAPKA: Vã înteleg si vã multumesc pentru sinceritate. M-am convins cã sunteti un om lucid, domnule Brãtianu.
Dialogul este întrerupt de aparitia unui cãlugãr care îi sopteste lui Pilotei ceva la ureche. Mitropolitul se apleacã spre Brãtianu si îi spune un singur cuvînt: „Carada". Brãtianu se scuzã fatã de unguri si iese.
BRÃTIANU: Ce-i?
CARADA: La Iasi a izbucnit scandalul. Caimacamul avea corespondentã secretã cu turcii, (îi dã scrisorile capturate de la Vogoride.)
BRÃTIANU (dupã ce citeste una dintre ele): Da, e clar! Le publici în toate ziarele.
CARADA: Am înteles.
Brãtianu revine în trapeza mãnãstiri, îsi cere iertare din nou si, dupã o scurtã replicã pentru mitropolit: „Fii linistit!", reia interventia. Zala îsi coase nasturele la loc.
BRÃTIANU: Asadar, domnule general, desi unirea tuturor românilor este dorinta mea cea mai fierbinte, a declansa acum o miscare a lor ar însemna un act prematur. Eu nu pot risca o înfrîngere. Cînd vom izbucni, trebuie sã si învingem.

KLAPKA: Atunci, sã stabilim conditiile aliantei.
BRÃTIANU: Eu pot asigura sprijinul românilor din Transilvania pentru miscarea nationalã ungarã. Pentru a-i tine în frîu si a nu transforma ridicarea lor în luptã cu arma în mînã am nevoie de o garantie scrisã. Le-o arãt si ei mã ascultã.
KLAPKA: Care ar fi aceastã garantie?
BRÃTIANU: în momentul în care se naste statul national ungar, românii din Transilvania primesc libertatea de a alege

destinul lor. Dacã ei hotãrãsc unirea, nu va avea loc o interventie militarã.
KLAPKA: Vã dati seama cã asta depãseste capul meu.
BRÃTIANU: Pledati pentru cauza asta si veti fi ascultat. Venind de la un ungur, pledoaria va fi cu atît mai atent cîntãritã.
KLAPKA: Este o conditie?
BRÃTIANU: Obligatorie!
KLAPKA: Insurectia ungarã va avea nevoie de arme. Vã repet: Franta si Piemontul vor ataca Austria. Pentru a asigura flancul estic, brigãzile nationale ungare vor trebui înarmate si conduse în luptã. Acceptati tranzitul armelor pe teritoriul Principatelor?
BRÃTIANU: Despre ce cantitate este vorba?
KLAPKA: Treizeci de mii de pusti.
BRÃTIANU: De acord, dar zece mii rãmîn în tara Româneascã.
KLAPKA: Pot obiecta?
BRÃTIANU: Nu.
KLAPKA: Voi duce aceste conditii contelui Cavour în Italia. Am însã dubii cã vor fi acceptate conditiile dumneavostrâ de cãtre Marea Lojã a Orientului.
Glas de muezin.
Constantinopol, 1858
Peste marea metropolã a Orientului pluteste glasul ondulat al muezinului. La Palatul Topkapî misunã pretendenti ai diferitelor tãri clientelare. Este o lume cosmopolitã, printi si cersetori amestecati. Un negru abisinian aduce din piatã un cos cu mirodenii într-un palat aflat pe malul Bosforului. Umblã prin sãli, dã ierburile unor femei din harem, iar acestea încep sã le ardã prin încãperile largi. Una dintre ele pãtrunde într-o zonã traforatã si despãrtitã de voaluri. Aici are loc o întrevedere între contele Ver-bitzky (Murad bey) si bancherul evreu smul Rabinovici.
i

sMUL: Acest Grigore Sfurdza fi se pare un om de încredere, Murad bey?
MURAD: Dragã smul, am luptat cu el împreunã în oastea turcã. E ambitios. Vrea cu orice pref tronul Moldovei.
sMUL: Eu mai mult vorbeam de împrumut. E în stare sã se tinã de cuvînt, sã dea banii înapoi?
MURAD: Moldova este o (arã foarte bogatã. Numai mierea sau sarea dacã o vinde si ne plãteste pe toti în aur.
sMUL: Ce veste bunã aud? Nu cã ar fi vorba de mine, cã sunt vai de mine, dar am împrumutat banii de la bancherul Marelui Sultan.
MURAD: Bancherul Alleon stie de planul nostru?
sMUL: Vaaai de mine, sã nu fi fãcut o prostie, dar n-am bani. A trebuit sã cer, a trebuit sã mã umilesc, a fost nevoie de multã insistentã.
MURAD: Bine, dar îti iese un profit frumos din afacerea asta.

sMUL: Nimic, nimiiic. Asa un profit sã fie la dumneata. Eu ajut la politicã. si dacã iese ceva si pentru familia meaaa...
Intrã Grigore Sturdza (Muhlis pasa), un bãrbat înalt si masiv, poreclit Beizadea Vitel pentru cã iesea în tîrguri si, dezbrãcat pîna la brîu, ridica un vitel si-1 punea pe umeri, îi salutã dupã obiceiul oriental si se asazã.
MURAD: Tocmai îl felicitam pe bancherul Rabinovici pentru zelul cu care a sãrit în ajutorul nostru.
STURDZA (pe fondul vãicãrelilor lui smul): Va fi rãsplãtit înzecit. Voi fi bogat.
MURAD: Mai mult decît atît. El ne aduce vestea cã si Sultanul este de acord cu actiunea noastrã.
sMUL (agitatie): Nu, nu... eu... vai, vai, vai!
STURDZA: Atunci sã nu mai pierdem vremea. Pornim complotul. Cum stãm cu oamenii?

MURAD: Am adunat cinci sute de ofiteri si subofiteri polonezi cãliti în luptã. Tu, Sturdza, va trebui sã obtii de la domnitorul Moldovei permisul de trecere a lor cãtre Polonia. Vom folosi motivul cã au fost iertati de Marele Hatman.
STURDZA: Mi-ar trebui un înscris.
MURAD: Uite-1 aici. sleahticii se vor opri la Focsani si vor astepta acolo semnul tãu.
STURDZA: Domnul nu va accepta ca ei sã treacã înarmati. Iar eu arme nu am.
MURAD: Am prevãzut si cazul ãsta. Vei cere marfã de la Stambul. Postav. Lãzile cu arme vor sosi la Galati. De acolo le aduci pe care la mosia ta de la Miclãuseni.
STURDZA: Bine gîndit, Murad bey. Am aici lista cu boierii moldoveni cumpãrati.
sMUL (dupã ce s-a ridicat si a privit pe dupã umãrul lui Murad lista): Vai, vai, vai, ce multi sunt. Ce de bani!
MURAD: Bine. La semnul tãu, polonezii vor veni în Iasi si vor ataca Adunarea. Atunci, boierii tãi sã voteze. Sultanul va închide ochii la miscarea asta.
STURDZA: Sunt pregãtit.
sMUL (alunecos): Dacã înãltimile voastre ar îngãduiii... Nu s-a spus nimic de oastea Moldovei. Ce va face? Va sta cu mîinile însîh.
STURDZA: Voi cumpãra ofiterii.
sMUL: As îndrãzni, dacã nu supãr... Este un comandant al oastei acolo... Tare sãrac. Mi s-a zis cã-1 cheamã Cuza. N-ar fi mai bine sã-1 plãtim pe el. Am face iconomie.
STURDZA: Eu nu mã uit la bani în complotul ãsta. Dacã vrea, îi dau si lui.
sMUL: Vai, vai, mai bine sã-ti asiguri capul, decît sã risipesti pe trup.
MURAD: Cuza ãsta e un cartofor si un muieratic, îl vom îndepãrta de trupã cu o momealã. Sã pui, Sturdza, pe cineva la joc lîngã el, sã cîstige mult.

STURDZA: Preabine. Oricum, mare brînzã nu va face.
Sunet de toacã.
Cãlimãnesti. Mãnãstirea Ostrov
Ion C. Brãtianu si mitropolitul Pilotei pãsesc pe o potecã ce duce la malul Oltului, în dreptul unui debarcader improvizat. Pe aici este singurul loc de trecere cu bacul spre insula Ostrov, în timp ce pãsesc, un tãran cade în genunchi la marginea potecii si asteaptã sã treacã mitropolitul. Cînd ajunge în dreptul lui, se repede si îi sãrutã poalele rasei, apoi face multe cruci. Pilotei îl bi-necuvînteazã din mers.
PILOTEI: Nu ti-e fricã, Ioane, cã am pierdut o ocazie mare? Cine stie cînd ni se mai poate pune în brate o astfel de sansã. De ar afla, românii nu ne-ar ierta-o niciodatã. Sã fi se dea pe mînã

rãscoala, si tu sã spui nu.
BRÃTIANU: Ocazii vor mai fi. si atunci abia vom fi tari. Vezi tu, Pilotei, ne certi pentru legãturile cu lojile masonice. Ca ierarh ortodox, te înteleg. Dar cînd eu resping o pleascã a lor... Cã asta e o pleascã, sã stii!... tu mã certi cã am refuzat-o. Gîndul meu, încã de la Paris, a fost sã las masoneria sã se dezvolte în tarã, sã ne învete toate secretele ei de organizare, toate cãile de atingere a unei mari victorii. Ei ne învatã cum sã folosim Puterea.
PILOTEI: Dar datoriile fatã de ei...
BRÃTIANU: Stai cã n-am terminat. Eu vreau sã construiesc o structurã de oameni fideli rãspînditã în toatã tara, inclusiv în Ardeal. Cînd va veni momentul, voi iesi cu ea la luminã.
PILOTEI: Esti nebun? îti vei ridica toatã Biserica în cap.
BRÃTIANU (rîzînd si luîndu-1 prieteneste pe dupã umãr): Nu, Pilotei, nu m-ai înteles. E vorba de ceva ce tu încã nu stii cum aratã. Eu voi face aici un partid politic. Un partid national al liberalilor.
PILOTEI: Un apostolat.
BRÃTIANU: Un instrument al Puterii.

Se opresc amîndoi pe un dîmb, deasupra apelor Oltului. Alãturi e bacul plutitor. Brãtianu priveste spre insulã. Se vede turla unei bisericute.
BRÃTIANU (aratã): Pe insula asta s-a pustnicit sora mea, maica Maximila. O mai trãi?
PILOTEI: Nu cunosc. Eu sunt venit abia de ieri.
BRÃTIANU: Sã-ti pui la punct serviciul secret, Pilotei. Tu n-ai voie sã fii într-un loc si sã nu stii ce se petrece acolo.
PILOTEI: Voi fi numai ochi si urechi.
Se îmbrãtiseazã, apoi Brãtianu se urcã pe bac. în timp ce pluta este împinsã de plutas spre malul celãlalt, Brãtianu si Pilotei îsi fac semne de la distantã. Chipurile lor sunt luminoase.
Pe mãsurã ce se apropie de biserica Ostrov, Brãtianu devine îngrijorat. De jur împrejur este pustiu. Un corb tipã. Usile bisericii sunt însã deschise si se vãd luminãri pîlpîind. Pãseste cu grijã si începe sã audã cîntecul maicilor. Este o slujbã la capul mortului, în centrul micului naos este depus un cosciug pe nãsãlie. Bãrbatul are o strîngere de inimã: sã nu fi ajuns prea tîrziu. E cumva sora lui? Intrã si înainteazã înspãi-mîntat. Lîngã strane si prin colturi sunt maici care nu se vãd, pierdute în zidurile înnegrite. Ele doar se aud prin soapte. Peste cosciug este aplecatã o maicã. Plînge acolo, afundatã în hainele ei cernite. Brãtianu se apropie pînã trece de capãtul cosciugului si priveste îngrozit în el. Este capul livid al unui bãrbat.
BRÃTIANU: Cine a murit?
Maica ridicã încet capul, surprinsã cã n-a auzit apropierea unui strãin. Este aproape o copilã, îl priveste în ochi pe bãrbat, ca si cum ar vedea un ajutor, un înger trimis pentru a o consola. Apleacã privirea spre mort si întinde o mînã albã, tînãrâ, mîngî-indu-i fata. Rosteste printre lacrimi: „E tata", întoarce brusc privirea cãtre strãin, cãutînd în privirile lui un semn.

BRÃ77 A NIJ (impresionat): Nu esti singurã, copilã. Vei avea o tarã.
Se aude un tocãit de toiag. Brãtianu întoarce capul si vede în lumina mudiii silueta maicii starete, oprite în naos. Nu-i distinge chipul. Pãseste spre ea pînã îi descoperã fata. E Maximila. Stareta îl priveste oarecum de sus.
MAXIMILA: Nu te-ai închinat.
BRÃTIANU: Esti nedreaptã.
MAXIMILA: Ai venit sã te cãiesti?

BRÃTIANU: Am venit sã pun ordine în tarã.
MAXIMILA: tara e în ordine. (Arãtînd biserica:) Nu vezi ce liniste este?
BRÃTIANU: Ai îmbãtrînit, Maximila. Te-ai ascuns pe insula ta si nu mai vezi lumea. tara se pregãteste de descãlicat.
MAXIMILA: S-au umplut mãnãstirile de orfani. (Aratã spre maica de la catafalc:) Ce se va alege de fata asta? Poate tara sã-i tinã loc de tatã?
Brãtianu priveste din nou chipul îndurerat al tinerei orfane. Desi palidã si desfiguratã de plîns, ea iradiazã totusi o noblete nativã. Delicatã si fragilã, ea spune totul prin ochii mari si expresivi, udati de lacrimi.
Liniste. Sfîrîit de lumînãri.
Iasi, ianuarie 1859
Urmãtoarea scenã ar trebui sã continã foarte putin dialog, în cabinetul de stiinte naturale al lui Dimitrie Rallet. In prim-plan este masa pe care a fost violatã Frosa Sarandy. Camera înainteazã în lungul ei în tãcere spre usa dublã din capãtul cãlii. Cînd este aproape sã ajungã la ea, aceasta se deschide violent si în salã pãtrund vociferînd deputatii Adunãrii Moldovei: Kogãlniceanu, Panu, Negri, D. Rallet, Costache Rosetti, Pisoschi, Mavrogheni, LascãrRo-

setti, Lascâr Catargiu. Se asazã la masã încã certîndu-se, vorbind în acelasi timp. Kogãlniceanu sustine candidatura lui Negri. Ceilalti protesteazã. Pentru unii dintre ei, subiectul scandalului este lovitura lui Grigore Sturdza. S-au descoperit armele la mosia sa. Ofiterii polonezi umblã grupati prin oras. Spaima de un atac dominã adunarea. Kogãlniceanu cedeazã nervos si vrea sã plece. Este întors de la usã. La un moment dat, în hãrmãlaia asta se aude strigãtul lui Pisoschi: „Stati asa!" Scoate arma si trage un foc în tavan. Se opresc, în linistea care s-a lãsat, dupã un moment de asteptare încordatã, Pisoschi rosteste numele unui nou candidat la domnie: „Alexandru loan Cuza!" Stupefactie. Kogãlniceanu: „Da!" Panu: „Ca militar, poate apãra si Adunarea de Sturdza". „Da, da, Cuza!"
La Teatrul National spectacolul este în toi. Rîsete, aplauze. Cuza participã entuziast la reactia sãlii, în lojã pãtrunde agitat Costache Rosetti. încearcã sã-i spunã ceva la ureche, Cuza nu reactioneazã, aplaudã, rîde mai departe. Rosetti trage de el sã-1 scoatã din lojã, dar colonelul se desprinde greu de atmosfera spectacolului, îsi uitã chipiul, Rosetti se întoarce si îl ia. Pe holul Teatrului, vorbesc în fugã: „Te-au ales domn!" „Pe cine? Pe mine?!" „Cu unanimitate"., fugi, mã, de aici!" - nu-1 ia în serios Cuza. Se rãsuceste pe cãlcîie si dã sã se întoarcã în lojã. Rosetti se agatã de el, îl întoarce, iar îi culege chipiul de pe jos. Se duc.
în acelasi timp, în curtea interioarã a unui conac, ofiterii polonezi se înarmeazã. Contele Verbitzky îi aliniazã si le dã ordine. Alãturi, bancherul Rabinovici îsi frînge mîinile de fricã. Tremurã, se vaitã. Portile mari ale conacului sunt dintr-o datã lovite cu mare fortã, în timp ce balamalele încep sã clãntãne si lemnul portii sã pîrîie, Verbitzky dã ordin mercenarilor sã ia pozitii de luptã în curte si la ferestre. Portile sar din tîtîni si soldatii Armatei Moldovei nãvãlesc înãuntru, condusi de cãpitanul Lecca si locotenentul Adrian. Lupta este angajatã imediat.
In aceastã scenã de luptã este importantã diferenta de atitudine dintre cele douã tabere. Dezordine la mercenari, ordine la români.

De aceea este important ca miscãrile trupei române sã aibe un caracter mecanic. Ordin: „în genunchi, ochiti, foc!", înainteazã cîtiva pasi: „în genunchi, ochiti, foc!" Mercenarii cad secerati, dar si riposteazã. Cad si din rîndul românilor, dar locul se ocupã imediat de alt militar. Cãpitanul Lecca angajeazã imediat un duel cu contele Verbitzky. Se bat în curte, pe mãsurã ce mercenarii

fug în clãdire, sar ferestre, aleargã pe culoare. Locotenentul Adrian îsi conduce acum grupele în urmãrirea lor. Pe culoare, prin camere se dau aceleasi ordine seci si implacabile. Este o vînãtoare de oameni. smul Rabinovici este gãsit sub un pat, luat de guler si arestat.
în curte, duelul celor doi ofiteri continuã. La un moment dat însã, Carada apare lîngã Verbitzky si îl împuscã în cap, fãrã scrupule. Lecca rãmîne derutat, socat - el angajase o luptã cavalereascã - si priveste la Carada cu stupoare. Carada îsi bagã revolverul la brîu grãbit si tot în grabã îi spune: „Gata! N-avem timp de onoare acum."
Conacul Plodea, ianuarie 1859.
Fratii, Teodor, Ion si Dumitru Brãtianu sunt în curte, cãlcînd prin zãpada afinatã. Ion si Dumitru au rãsturnat în picioare un butoi cu tuicã. Rochitã îi desface cepul si miroase. Cade jos, mimînd tãria tuicii. Anica le aduce nãframe curate si, cãrate de Rochitã si Buzatu, carafe cu apã fierbinte. Lui Teodor nu-i dã. Se spalã, se sterg. Teodor, teapãn si ofensat, si-a dus mîinile la spate, de parcã ar refuza si dacã ar fi rugat. Anica se duce (joc mut, gesticã selectatã, spre Teodor întoarce doar un ochi alb, cu cataractã.) Cei doi bãrbati se sterg pe fatã.
ION (îi întinde stergarul lui): Ia mã si tu. Nu te uita la ea. E muiere.
TEODOR: Mã trateazã ca pe-un strãin.
DUMITRU: Cu strãinii e ospitalierã. Sã vezi ce mese întinde.
TEODOR: Avem si neamuri proaste în familie.

ION: Mã, ia vezi!
DUMITRU: E chestie politicã, Tudorache. Tu, ca trãdãtor, ar trebui sã stii cã familia nu te prea iubeste.
ION (dã stergarul lui Rochita): Na, dã-i-1 tu, cã dacã îl ia din mîna mea ne certãm.
Teodor îl primeste cu o anume stînjenealã. Miscãrile lui sunt stîngace. Poartã un costum impecabil (ceilalti sunt cu cojoace românesti pe ei), poartã mînusi si bastonul cu mãciulie.
DUMITRU: Esti pe moarte, Tudorache. Te-ai uns pe fatã cu sudoare de revolutionar.
TEODOR (zvîrlind stergarul în zãpadã): Voi vã bateti joc de mine.
Anica revine cu o tavã pe care sunt trei cãnufe de lut. Le pune pe butoi.
DUMITRU (arãtîndspre cãnute): Ai vãzut, ti-a adus si tie.
TEODOR (dupã ce priveste lung dupã Anica): si-a adus ei. Poate vrea sã bea cu voi. (Cei doi rid).
ION: Mã gîndesc cã tu esti o oaie rãtãcitã, Tudorache. Cauti sã fii mare boier. Bine! Mîine declansãm revolutia, luãm puterea si te facem noi mare boier. Primesti?
TEODOR: Voi n-o sã conduceti niciodatã tara asta. Sunteti nesãnãtosi la cap. Am luat toti trei de la tata acelasi sînge, dar voi 1-ati spurcat prin strãinãtate. Eu nu pot primi de la voi decît o infectie.
ION (se îndreaptã spre butoi, unde Rochitã e deja pilit): Atunci ia niste tuicã sã te dezinfectezi.
Rochitã scoate tuica din butoi cu un toi. Miscãrile lui comice pentru a nimeri cãnutele îi fac rolul. La un moment dat varsã un

toi în cãciulã. „Haoleu, n-am nimerit!" Ia cãciula si o duce la gurã, bînd ca dintr-o canã mare. Bãrbatii ciocnesc si beau.
ION (scurgînd un strop în zãpadã): Sã fie de pomenirea vechiului regim. (Teodor se îneacã, îl arde, tuseste.)
DUMITRU: Poimîine îti dãm sampanie.
TEODOR: îmi dati pe dracu. Poimîine vã aduc eu apã chioarã la puscãrie.

în curte intrã, într-o goanã de cal, Eugen Carada. Sare din sa si vine întins spre Ion Brãtianu. Nu salutã, doar scoate din tascã o scrisoare si i-o întinde.
CARADA: L-au ales pe Cuza. TEODOR: Cine dracu' mai e si ãsta?
Dumitru se apropie de Ion si citeste o datã cu acesta.
ION (citind)'. Kogãlniceanu e un geniu. A gãsit solutia cea mai bunã.
DUMITRU: Nu mai e timp de pierdut, în noaptea asta miscãm gloatele.
TEODOR: Sunteti nebuni! Ce gloate? Vreti sã pãtiti la fel ca în 1848? Sã ni se risipeascã iar mosiile?
DUMITRU (dînddeja porunci): Sania!
Oamenii aduc o sanie cu doi cai. Ion Brãtianu si Carada încalecã pe caii lor. Dumitru urcã în sanie.
ANICA (iesitã în curte): Ioane, unde pleci?
ION: La Bucuresti, începem.
ANICA (pnnzînd calul de dîrîogi): Nu te duce. Ajunge Dumitru. (Din nou spre Ion:) Tu trebuie sã te însori, sã mostenesti familia.

TEODOR: O sã fiti spulberati între copitele cavaleriei otomane. Ati înnebunit de tot.
ION: Tu, frate-meu, dacã scoti vreun cuvînt la boieri, te tai cu mîna mea. Dadã Anica... Doamne ajutã!
Pornesc. Pe mãsurã ce se îndepãrteazã, se ridicã tumultul unei multimi.
Bucuresti. Seara si noaptea de 23 ianuarie, apoi dimineata de 24 ianuarie 1859
Pe strãzi umblã grupuri de agitatori. Este important ca în secventele de multime sã existe contrapunctul: oameni care circulã linistiti pe stradã, curiosii, copii mahalalelor, negustorii care îsi feresc marfa sau trag obloanele. Din cînd în cînd apare o femeie de lume care rîde si îsi aratã sînul flescãit. Clãdirea Adunãrii Munteniei de pe Dealul Mitropoliei este luatã cu asalt, în redactia ziarului Românul Ion C. Brãtianu, Dumitru Brãtianu si C. A. Rosetti conduc miscãrile grupurilor de presiune. Tineri agenti primesc ordine; altii vin cu mesaje. Ion si Dumitru Brâtianu lucreazã asupra unei hãrti. Rosetti lucreazã cu tipografii.
I.C. BRÃTIANU: Tãbãcarii sã se adune pe Lipscani. Fac adunare, adunã oamenii si apoi vin spre Dealul Mitropoliei. Mã-lãierii sã stea pe loc la Putul cu lant. Sã nu agite centrul orasului.
D. BRÃTIANU: La Bâneasa au ajuns primele grupuri de tãrani.
I. C. BRÃTIANU: Vin de departe?
D. BRÃTIANU: Nu, sunt din satele apropiate.
I. C. BRÃTIANU: Atunci sunt odihniti. Sã intre pînã la bariera Mogosoaiei.
ROSETTI: Manifestele cu slovã mare le împãrtiti tãranilor. Ziarul îl rãspînditi în oras.
I. C. BRÃTIANU: Nimeni sã nu pãtrundã în zona consulatelor. Liniste absolutã în cartierele lor.

D. BRÃTIANU: Consulii vor iesi cu trãsurile sau îsi vor trimite spionii. N-o sã-i putem împiedica sã vadã multimea. La Mitropolie nici atît.
L C. BRÃTIANU: Sã nu ridice vreunul o piatrã, sã nu spargã vreo fereastrã.
ROSETTI: Nu-i putem tine în minã. Tãbãcarii sunt întãrîtati.
I. C. BRÃTIANU: Sã se opreascã dracului la poalele dealului. Sã nu vãd nici unul sus.
Tot acest dialog este însotit de venirea si plecarea agentilor liberali. Sugerez intercalarea lui cu secvente din stradã care sã ilustreze executarea ordinelor. Se poate adopta varianta unor diferente frapante între ordine si executare sau varianta agitatorilor care încearcã sã punã în aplicare, foarte vizibili, ordinele primite. O altã solutie (desi se poate apela combinat, la toate trei) ar fi secvente

cu miscãri ordonate în care cîtiva nu respectã indicatiile si sunt opriti, împiedicati, izolati de agentii liberali. O scenã aparte este bãtaia cu o grupã de jandarmi si dezarmarea acesteia. tãrânii, filmati separat, au furci si coase, în sfirsit, multimea a ajuns la poalele Dealului Mitropoliei. Politia încearcã sã-i tinã pe loc. Se iscã un incident si multimea nãvãleste pe deal pînã în curtea Adunãrii.
AGENT: Au rupt cordonul Politiei si sunt sub ferestrele Adunãrii.
I.C. BRÃTIANU (bãtînd cu pumnul în masã de necaz): Se dãrîmã totul. Am pierdut. Consulii strãini vor anula alegerile.
D. BRÃTIANU: Mã duc acolo.
Aparatul insistã pe chipul lui Ion C. Brãtianu. Rãvãsit, lovit de durerea esecului. Strînge din dinti. Imaginea lui se suprapune pe cea a lui Barbu Catargiu. Liderul conservator este în sala Adunãrii, la fereastrã, împreunã cu toti deputatii care privesc speriati multimea de afarã. Se discutã aprins, se protesteazã. Secventa începe cu replica lui Barbu Catargiu, rostitã doar pentru el.

CATARGIU: Idiotul! Va duce totul de rîpã.
VOCI: Asta este stare de asediu! Protestez! Eu anunt pe consulul austriac! Sã meargã cineva la Rusciuk sã cheme trupele otomane!
în fata multimii au rãzbãtut cu greu Nicolae Golescu, stefan Golescu si Dumitru Brãtianu. Toti trei încearcã sã potoleascã agitatia maselor. Se scandeazã: „Unirea'.Unirea!" Maiorul Barbu Vlãdoianu si trupa sa din garda clãdirii Adunãrii fac fatã cu greu presiunii. Maiorul ordonã încãrcarea armelor. Nicolae Golescu îl ceartã pentru ordinul ãsta. în sfirsit, Dumitru Brãtianu a reusit sã se urce pe o coloanã (stîlp de iluminat) si vorbeste multimii care se potoleste, în sfîrsit.
D. BRÃTIANU: Fratilor, astãzi poporul român îsi strigã vointa de unire. Am rãbdat destul. Acum a sosit ceasul. Deputatii vostri vor vota acum pentru unire.
Urale. Multimea se tãlãzuie ceva mai putin agresivã. Se scandeazã din nou. Pe fondul discursului auzit de afarã, deputatii gesticuleazã. Cei unionisti încearcã sã-i convingã pe conservatori sã voteze unirea. Intrã pe usã maiorul Vlãdoianu.
VLÃDOIANU: Domnilor deputati, luati o hotãrîre, cã eu nu-i mai pot tine. Mi-au dezarmat douã gãrzi pînã acum.
EPUREANU: Sunt înarmati? Doamne pãzeste!
VASILE BOERESCU: Domnilor, vã rog sã ascultati. Este clar cã în aceste conditii nu se poate lua o decizie de vot. Propun sã negociem.
EPUREANU: Ce sã negociezi cu rãsculatii?
VLÃDOIANU: Iesiti cu mine, domnule Boerescu. si liberalii de afarã au cerut multimii sã se potoleascã.
EPUREANU: Nu, sã se ducã acasã. Altfel eu nu votez.

CATARGIU (foarte stãpîn pe el, este ascultat cu atentie): Multimea nu se poate duce acasã. E absurd. Nimeni nu mai poate sã-i opreascã acum. Este clar cã domnii Brãtianu i-au scãpat din mînã (proteste din partea deputatilor liberali). E purul adevãr, domnilor, nu mai protestati. Acum e nevoie de întelepciune. Propun ca deputatii liberali sã invite distinsii cetãteni ai Bucurestiului sã astepte la poalele dealului peste noapte. Sã li se dea pîine. Sã fie lãsati sã facã focuri.
BOERESCU: Bine gîndit, Barbule. Ce ziceti, domnule Epureanu?
EPUREANU: Eu zic ce zice Barbu Catargiu.
CATARGIU: Trupele tale, domnule maior, sã înconjoare clãdirea asta si sã stea de pazã. Nici un

foc de armã. Totul în ordine si disciplinã. Mãcar acum sã arãtãm strãinilor cã suntem un stat civilizat. (Aprobãri.) Sã nu mai existe nici un contact între multime si trupã.
VLÃDOIANU: Am înteles, domnule Catargiu.
CATARGIU: Noi vom rãmîne aici peste noapte si vom delibera în liniste. Candidatul Valahiei va fi proclamat mîine dimineatã. Multimea va avea de ales: îl acceptã si atunci toatã aceastã agitatie se transformã în triumf (Aprobãri). Sau nu-1 acceptã, va nãvãli aici peste noi si vom fi ucisi. (Proteste). La datorie, domnilor! Veti muri la datorie. Am auzit de prea multe ori acest angajament ca sã nu vã cred în stare.
EPUREANU: Coane Catargi, mai bine sã-i împuste armata.
Vociferãri, gesticulatie spre maiorul Vlãdoianu: „Ce stai? Ar trebui sã ne pãzesti! Pune tunul pe ei!" Aceastã tendintã pare sã domine. Maiorul Vlãdoianu îsi pãstreazã cumpãtul si îi priveste destul de rece.
CATARGIU (peste glasuri): Domnilor, domnilor, nu dati acest ordin.
EPUREANU (pe valul de proteste): Domnule maior, mîine dimineatã tragi. Nu stiu, fã-ti datoria. Acum sã se ducã toti

la poalele dealului, cum a spus conu Catargi, dar mîine dimineatã tragi.
în tipografia ziarului Românul este în continuare agitatie. Dumitru Brãtianu tocmai a sosit de la Mitropolie.
ION (îngîndurat): A spus Catargiu asta?
DUMITRU: Da, i-a dominat pînã la un punct.
ION: îti dai seama cã astfel ne dezarmeazã. E mai inteligent decît credeam.
DUMITRU: Totusi, suntem stãpîni pe situatie. Oamenii nostri sunt încã acolo.
ION: A gîndit bine Catargiu. si ne-a lucrat, Dumitre. Dacã se alege omul lor si noi nãvãlim, trupele turcesti vor intra în tarã si ne vor zdrobi. Ele vor confirma exact alegerea conservatorilor.
DUMITRU: N-am avut pe nimeni tare în salã. Trebuia sã fiu acolo.
ION: Nu-i nimic, îi vom dezarma noi pe ei. (Cãtre Rosetti) Oamenii sã nu miste. Sã stea acolo si sã astepte.
Secvente de noapte cu grupul de presiune de la poalele Dealului Mitropoliei. Au ridicat focuri. Unii dorm, altii discutã în soaptã, într-un boschet, un student are o femeie. Chicoteste. O lungã trecere printre manifestanti dezvãluie chipuri, atitudini, infiltrati ai Agiei.
Sus pe deal, trupele se adunã în formatie de luptã. Se împing tunuri, se încarcã armele. Se aduc saci si se fac puncte de tragere. Un sac se sparge si din el se rostogolesc mai multe cepe. Un soldat ia douã si le ascunde în buzunar, în secventã nu apare maiorul Vlãdoianu.
în sala Adunãrii, deputatii discutã aprins. Se pronuntã nume, se contestã. Aparatul umblã acum pe culoarele întunecate ale clãdirii. Pe sub o usã se distinge pîlpîirea unei lumini. Carada, cu un sfesnic în mînã, îl conduce pe Ion Brãtianu prin încãperi.

într-un salon cu oglinzi se opresc. Brãtianu asteaptã în picioare aparitia unui personaj misterios. Umbra lui se apropie. Este maiorul Barbu Vlãdoianu.
BRÃTIANU: „Credintã si iubire"!
VLÃDOIANU: „începutul si sfîrsitul!"
BRÃTIANU: Domnule maior, suntem într-o cumpãnã.
VLÃDOIANU: stiu. Ati mers prea departe.
BRÃTIANU: Tocmai pentru cã am mers prea departe, nu voi da înapoi.
VLÃDOIANU: Va trebui sã stiti cã eu nu voi sta sã vãd cum se varsã sînge de român. Mîine

dimineatã, dacã atacati, voi da ordinul de foc, apoi îmi voi zbura creierii în fata trupei.
BRÃTIANU: Sunt aici pentru a împiedica o baie de sînge românesc. Solutia este una singurã: sã fie ales candidatul unionist.
VLÃDOIANU: Este Nicolae Golescu?
BRÃTIANU: Asta stiai dumneata, cã vrem sã-1 punem pe Golescu?
VLÃDOIANU: Da. Acest nume este propus acum în Adunare.
BRÃTIANU: Sunt aici pentru a-ti dezvãlui cã adevãratul nostru candidat este altul si cã am aruncat înainte cu dinadinsul pe Golescu.
VLÃDOIANU: Cine este?
BRÃTIANU: Domnul Moldovei, colonelul Cuza.
VLÃDOIANU (usor surprins la început): Prea bine. si eu cred cã numai un militar putea face Unirea acum. în noaptea asta retrag toate trupele. Aveti mînã liberã.
BRÂTIÃNU (care îi dãduse nuna între timp): Dimpotrivã, o am înlãntuitã pe vecie de a ta.
Prim-plan pe mîinile strînse.
Dimineatã, curtea Mitropoliei este pustie. Vîntul plimbã pe caldarîm frunze de ceapã. Un sobolan se urcã pe un sac din ba-

ricadã. Cersetorii de la intrarea în bisericã dorm strînsi unii în altii. Jos, la poalele dealului, agentii liberali intrã în actiune. Multimea scandeazã deja: „Cuza! Cuza!" Printre oameni umblã agentii liberali care îi învatã numele candidatului. Unii întreabã: „Cum îl cheamã? Buza? Buzea?".
în adunare este o agitatie si mai mare. Spaima descoperirii faptului cã Armata s-a retras îi paralizeazã pe conservatori: „Trãdare! Trãdare!"
BOERESCU: Domnilor, s-a vorbit de unire. Atunci sã fie Alexandru loan Cuza.
Vii proteste din partea conservatorilor. Barbu Catargiu se ridicã drept, dupã ce a urmãrit totul, si vorbeste. Toti amutesc.
CATARGIU: Domnilor, acum nu se mai pune problema unui partid, în aceastã dimineatã este pusã în joc tara. Iar deviza mea este: Totul pentru tarã, nimic pentru noi! Am vrut Unirea? Eu, Barbu Catargiu, votez pentru Cuza.
EPUREANU (pe fondul entuziasmului, de aproape): Coane Catargi, ce faci? Le dai victoria?
CATARGIU: A învins Brãtianu, nene Epurene. Deocamdatã!
Sunet de ape si de clopot mic.
Mãnãstirea Ostrov
Pe poteca acum cunoscutã Ion Brãtianu, singur, îmbrãcat cu haine noi de oras se îndreaptã spre debarcaderul bacului. Locul e pustiu. Doar cîinele plutasului îl latrã. Omul iese si îl potoleste, apoi îsi scoate cãciula si face ploconelile slugii.
PLUTAsUL: Sãru-mîna, boierule. Sã iertati. Voiam sã plec la Vîlcea si i-am dat drumul sã pãzeascã.

BRÃTIANU: Mã treci dincolo si poti pleca.
PLUTAsUL: Sãru-mîna, vã trec. (Insinuant si interesat:) Voiam sã fac o jalba cãtre Mãria Sa, vodã Bibescu, sã mai scadã din bir, ca nu mã mai ajung.
BRÃTIANU (privindu-1 cu suspiciune)'. Bibescu nu mai e de mult domn.
PLUTAsUL: Aoleo! O fi din nou vodã stirbei?
BRÃTIANU: Nu e nici ãsta. târile s-au unit.
PLUTAsUL: Aoleu! Cu cine s-au unit? N-or fi austriecii? Ni se desface granita d-aci.

BRÃTIANU: Nu, mosule. tara s-a unit cu Moldova.
PLUTAsUL: Aoleo! Cu Moldova? Pãi ce le veni?
BRÃTIANU (iritat): Hai, lasã gura si trece-mã dincolo.
în trapeza mãnãstirii Ion C. Brãtianu se confeseazã maicii Maximila, sora sa. Este o spovedanie fãrã cãintã, asprã, din picioare.
ION: Azi dimineatã stãteam în trãsurã si mã gîndeam cã au trecut zece ani de cînd credeam cã va dura douã luni si voi învinge. A fost cumplit de greu. si abia azi dimineatã m-am întrebat dacã Dumnezeu îmi va da timp sã termin treaba pe care am început-o acum zece ani.
MAXIMILA: Nu putem sti cît timp ne dã Dumnezeu. Dar stim cã ne dã putere. Oamenii ca tine trãiesc dintr-o datorie. Sã te astepti sã nu fie plãtitã.
ION: stiu cã voi avea parte de nerecunostinta. Cînd trece istoria prin oameni, se obisnuiesc cu ea, la fel cum au învãtat cã vor rãci în fiecare iarnã. Vor scuipa pe urmele mele.
MAXIMILA: Ai fãcut si mult rãu. Doar niste fapte mari de acum înainte vor putea sterge pãcatele tale în fata lui Dumnezeu.
ION: In 1848, cînd am luat cu asalt palatul lui Bibescu, stiam cã are sotia bolnavã si cã stã în fiecare noapte la cãpãtîiul ei. stiam cã dusmanul ãsta are un suflet bun, cã este îngrijorat si

obosit. Mi-am zis cã n-am voie sã scap momentul. Am pus sã se tragã asupra lui. (Maximila îsi face cruce.) Apoi, cînd politia austriacã 1-a arestat pe pictorul Rosenthal la Budapesta si 1-a supus la torturã stiam cã are asupra lui manifestele mele. Mi-a fost teamã pentru ele, nu pentru el.
MAXIMILA: S-a spînzurat ca sã nu te denunte.
ION: Lui nu pot sã-i ofer decît rãzbunarea mea. N-a fost crestin. Altii, botezati si dusi la bisericã, nu vor avea parte nici de atît. Am încercat tot azi dimineatã sã fac o socotealã citi oameni au murit din cauza mea: revolutionarii închisi dupã 1848, oamenii Agiei trimisi pe urmele mele, tãrani si mahalagii trimisi în fata trupelor. Mai mult de o sutã. Existã iertare pentru asta?
MAXIMILA: Doar dacã în cer popoarele sunt asezate în tãri, la fel ca pe pãmînt. învingînd pe pãmînt, acolo vei putea fi primit ca întemeietor. De remuscãri nu vei scãpa niciodatã.
ION: Asta mi-e limpede. Mai ales cã vãd înainte si mai multã suferintã. Poporul nu este pregãtit pentru unirea asta. Dusmanii s-au înmultit acum. Va trebui sã fac si mai mult rãu, ca sã nu-mi stea nimic în cale.
MAXIMILA: Esti un bãrbat puternic, Ioane. Mai bine opreste-te aici. Ai dat românilor o tarã. Strînge mîna la cîtiva prieteni si retrage-te la Florica.
ION: E prea tîrziu. I-am provocat, i-am condus, i-am scos în stradã. Românii au învãtat din nou sã-si cearã drepturile cu parul în mînã. Peste o lunã sau douã, Cuza le va r!a arme si va înfiinta armata. Peste alte cîteva luni vor cere autonomie. Peste doi ani vor rupe legãturile cu Poarta si vor fi independenti. Mie de momentul ãsta mi-e fricã. tara s-a fãcut de o mînã de oameni: eu, Dumitru, Golestii, Kogãlniceanu, Pãnu, Negri. Restul este gloatã.
MAXIMILA: si de ce ti-e teamã?
ION: Mi-e teamã cã nu le pot da libertatea acum, cînd ei cred cã au dobîndit-o. Imediat ce vor întelege cã mai au de tras la nevoile tãrii, se vor întoarce împotrivã mea. Este în firea oamenilor. La primul semn de slãbiciune mã vor sfîsia si o datã cu asta tot ce-am ridicat din uitare în sufletul poporului.
l

MAXIMILA: Atunci, luptã mai departe. Nu te mai uita în urmã. Tu oricum nu mai poti fi iertat. (Ion se scoalã.)

ION (schimbat): Voi avea nevoie de tine.
MAXIMILA: Mã voi ruga pentru tine.
ION: Nu de ajutorul ãsta am nevoie. Vreau sã treci mesajele mele cifrate la românii din Ardeal. Vreau sã-1 primesti pe saguna aici cînd îti trimit eu semn.
MAXIMILIA: Mã folosesti ca spioana ta?
ION: Nu am încredere în altcineva. Te stiu romãncã. Unirea n-ar fi împlinitã fãrã fratii nostri din Ardeal. Vreau sã merg înainte.
MAXIMILA: Bine, voi face asta pentru tine. Dar vreau sã-mi faci un serviciu în schimb.
ION: Te ascult.
MAXIMILA: Sã iei fata asta orfanã si s-o duci la oras. Vreau sã o înscrii la un pension si sã te îngrijesti de zestrea ei. Cînd îi vei gãsi un bãrbat cumsecade, datoria ta s-a împlinit.
ION: Adu-o aici.
Maximila se ridicã si dã o poruncã. Cînd se întoarce, Ion Brãtianu o asteaptã în mijlocul încãperii, drept, aproape solemn. Maximila îl priveste cu blîndete, fratern. Parcã acum îl descoperã.
MAXIMILA: Tu, Ioane, ori vei muri curînd, ori vei trãi mult. Mi-e teamã însã cã o sã te uite Dumnezeu pe pãmînt fãcînd bine românilor. Dintre noi, fratii, tu ai sã cunosti cea mai îndelungatã dezamãgire.
Intrã pe usã Pia. Este tot în doliu, dar chipul ei cautã cu aceeasi ochi mari, întrebãtori, speranta în bãrbatul care o priveste adînc.
ION: Cum te cheamã, domnisoarã?
PIA: Caliopia Plesoianu.
ION: O sã-ti spun Pia.
PIA: Cum este voia domniei voastre.

ION: Ei bine, Pia, te rog sã-mi spui dacã vrei sã te cãsãtoresti cu mine.
Reactie de soc la Maximila. Pia cade în genunchi si-si face repede o cruce. Spune ceva, dar nu se aude; pare o rugã. Maximila se uitã cînd la fatã, cînd la fratele ei. Ion este încruntat, sigur pe el, grav.
ION (Maximiliei, trecînd pe Ungã Pia în drum spre iesire): Sã-i pregãtesti o rochie.
Dupã plecarea lui Ion Brãtianu pozitia celor douã femei nu s-a schimbat. Maximila o priveste din jiltul de staretã. Pia stã îngenuncheatã în mijlocul încãperii asteptînd o sentintã.
MAXIMILA: Ai spus da?
Pia dã din cap ca un copil, strîngînd ochii, îi e rusine fatã de binefãcãtoarea sa, dar nu renuntã la decizia ei. îl vrea pe Brãtianu. Maximila ofteazã si priveste spre tavan, spre icoane, din nou spre fata cãzutã la picioarele ei.
MAXIMILA: Fatã, dragã... Nu te grãbi. Acest bãrbat nu-ti va apartine niciodatã. Va fi un sot blînd, dar marea lui dragoste se va numi întotdeauna România. Esti tu pregãtitã la o viatã de jertfã, sã fi tinutã la tarã, fãrã saloane si fãrã intrare la lumea bunã? Esti tu gata sã renunti la lume de la vîrsta asta fragedã?
Pia confirmã din cap în acelasi fel.
MAXIMILA: Sã te astepti sã-ti vezi bãrbatul la închisoare, legat si dus ca un bandit. Sã te astepti sã ti-1 aducã mort acasã, înjunghiat sau împuscat pe la spate, întelegi lîngã cine te vei aseza?
PIA: Voi stã alãturi de el, maicã Maximila, cum stã piatra lîngã drum. Calci pe ea si nu se miscã.

MAXIMILA: Va fi gonit în exil... PIA: îl voi urma.

Maximila o priveste lung apoi ridicã bratul si îi dã binecuvîn tarea.
In bisericuta mãnãstirii Ostrov se celebreazã cãsãtoria lui Ion Brãtianu cu Pia Plesoianu. Sunt numai ei doi, singuri în mijlocul navei. Mitropolitul Pilotei oficiazã slujba. Maica Maximila este alãturi.
Un singur martor: Eugen Carada.
EPISODUL 3
Paris, 1864
în acelasi palat vechi din cartierul Latin pe care îl cunoastem din episodul pilot, Dumitru Brãtianu pãseste prin logia de la etaj. Jos, în curtea interioarã, cei doi bãieti sunt acum doi adolescenti, între ei este o fatã. Stau pe o bancã si tin desfãcutã pe genunchi o hartã a Europei. Fata aratã cu degetul si rosteste nume de tãri. soaptele lor se reverbereazã în ecoul curtii pe mãsurã ce Dumitru Brãtianu se apropie de usa cu ferestruicã. Aceeasi ceremonie si acelasi decor din urmã cu 8 ani.
Românul se asazâ în jilt si îsi întinde mîinile pe masã.
BÃTRÎN I: Am dat românilor institutii pe care nu sunt capabili sã le înteleagã si sã le foloseascã.
BÂTRINII: în urmã cu opt ani am atras atentia cã nu vor reusi. Sunt indolenti.
BÃTRÎN III: Planurile noastre au fost puse în pericol. Ne-a costat de douã ori mai mult din cauza nestatorniciei românilor.
BRÃTIANU: Am construit un stat într-un loc fãrã sperantã. I-am dat unitate, legi si autonomie. Libertatea se învatã greu.
BÃTRÎN I: V-am dat un numãr de reguli. Trebuia sã le respectati. Veniti aici, ne cereti ajutorul, vi-1 acordãm, iar voi puneti în practicã numai ce vã convine.
BÃTRÎN II: Tipic pentru români.
BRÃTIANU: Am cãutat întotdeauna sã punem în cumpãnã ceea ce vrem cu ceea ce se poate. Balcanii sunt un loc greu de
112 *
guvernat. Dar fãrã România, Europa este ca un sac spart prin care se risipeste toatã avutia continentului. Trebuie întãrit acest loc.
BÃTRÎN III: Alti bani, altã distractie!
BRÃTIANU: Vin în fata voastrã, venerabili domni, cu inima deschisã si cu o solutie. Energiile noastre comune se risipesc. Noi credem cã existã si o cauzã a risipei în acest efort comun.
BÃTRÎN I: O stim: românii nu sunt în stare sã se tinã de promisiuni.
BRÃTIANU: Cu toatã modestia de care m-am strãduit sã dau dovadã mereu în fata voastrã, venerabili domni, îmi permit acum sã întreb dacã nu cumva am gresit. Vreau sã zic, noi, împreunã. Oare planul nostru fãcut la Paris se potriveste cu cel fãcut la Bucuresti, la Budapesta sau la Sofia?
BÃTRÎN II: îmi dau seama cã voi nu întelegeti un lucru simplu: noi nu vrem sã facem binele cu forta. Promovãm spiritul popoarelor si libertãtile natiunilor. Pentru asta întelegem sã acordãm tot sprijinul nostru. Dar dupã ceea ce se întîmplã în România se dovedeste cã românii nu-si doresc nici libertãti, nici institutii, nici civilizatie.
BÃTRÎN III: Ce doriti de fapt? Fãcefi-ne sã întelegem.
BRÃTIANU: Natiunea românã a renãscut. S-a ridicat greu dupã secoli de umilintã. A fãcut unirea cu cel mai mare entuziasm. A suportat reforme rapide si multe într-un timp extrem de scurt. E normal sã avem probleme de conducere a unui astfel de proces grandios. Acum este nevoie de rezolvarea problemei capului statului. Vrem un print dintr-o casã domnitoare europeanã.

BÃTRÎN I: Vi 1-am oferit în 1859 si 1-afi refuzat. L-ati ales pe Cuza de capul vostru.
BÃTRÎN II: V-a scos din guvern, si-a omorît primul ministru, si-a adus metresa la palat, a dat si lovitura de stat la care s-a gîndit din prima clipã cînd a urcat pe tron.
BRÃTIANU: Cuza a fost întotdeauna unul de-al nostru. Ã slujit cauza cu devotament. Dar situatia din afara tãrii nu ne-a permis sã lucrãm împreunã. El a hotãrît sã o facã singur. Aici e pericolul.

BÃTRÎN III: Nu putem tine trei imperii în ascultare si nu putem oprima popoarele din jurul vostru numai pentru cã douã principate mici nu stiu prea bine ce vor. Voi vreti liniste în mijlocul furtunii. Dar nu luptati contra ei.
BRÃTIANU: Eu cred cã întemeierea statului s-a fãcut. El trebuie întãrit acum pentru a fi acolo pavãza de care are nevoie Europa. Un domnitor strãin ar încheia pe deplin aceastã misiune.
BÃTRÎN I: Acceptati ocupatia austriacã. Imperiul va aduce si institutii si bunãstare si civilizatie. Dupã un secol veti fi o natiune sãnãtoasã, pregãtitã sã constituie un stat national puternic.
BRÃTIANU: Nu putem accepta încã o sclavie de un secol. Românii vor în primul rînd libertate.
BÃTRÎN III: Libertatea este o conditie relativã. Ceea ce trãiti voi acum si ceea ce ati putea trãi cu un print strãin sub permanenta amenintare a imperiilor nu este libertate. Faptul cã iesiti pe strãzi si faceti revolutii nu este libertate. Faptul cã dati legile dupã capul vostru nu este libertate. Este un rãzboi în colivie.
BRÃTIANU: Statul român este mic si slab. Adevãrat. Dar forta lui stã în popor. Noi 1-am ridicat la constiinta de sine. Va lupta în orice conditii. Un imperiu care vine peste noi acum va fi lovit în permanentã de setea noastrã pentru libertate. Nu va fi liniste în Orient.
BÃTRÎN II: Sã înteleg cã acum este?
BRÃTIANU: Ne trebuie un print strãin si va fi. Luptele pentru domnie vor înceta, institutiile vor functiona dupã legile noi, statul va avea un cap.
BÃTRÎN I: Nu existã nici o garantie pentru asta. Eu mai degrabã cred cã ceea ce ne cereti este sã vã aducem pe voi la putere. Nu ati reusit singuri si acum ne rugati pe noi sã vã facem guvernul.
BRÃTIANU: Partida nationalã va conduce tara curînd. Numai noi putem construi ceea ce ne-am propus împreunã. Mã aflu aici pentru a obtine protectia necesarã astfel încît luptele politice interne sã nu fie folosite la ocuparea tãrii. Guvernarea ne-o rezolvãm singuri. Sã nu se amestece nimeni peste noi.

BÃTRÎNI: Nu veti mai primi nici un ban.
BRÂTIANU: De acord. Ne vom descurca pe banii nostri,
BÃTRÎN I: Nu veti mai agita românii din Transilvania.
BRÃTIANU: Se agitã singuri. stiti bine cã legãtura asta nu poate fi ruptã.
BÃTRÎN I: Veti ajuta Serbia cu arme.
BRÂTIANU: O ajutãm. Dar vrem Banatul în întregime.
BÃTRÎN I: Exclus! întãriti-vã statul în interior si renuntati la visele de mãrire.
BRÃTIANU: Pe visele astea se sprijinã statul.
BÃTRÎN I: Prost, se sprijinã prost de tot! Ridicati-vã pe institutii democratice, pe comert, pe civilizarea societãtii. Uitati ideea unirii tuturor românilor. Nu este din acest secol.
BRÃTIANU: Ne trebuie un print strãin acceptat de toate imperiile. Dafi-ni-1!
Bãtrînii se retrag în întuneric. soapte abia perceptibile. BÃTRÎN I: Cereti audientã la împãratul Frantei. Sanie cu zurgãlãi.
Bucuresti, iama 1864-1865

Bucurestii sunt acoperiti de zãpadã, în palatul sãu, Alexandru loan Cuza discutã cu secretarul particular C. Librecht. Mai tîrziu apare si Alexandru Beldiman, prefectul Politiei. De acum încolo, dar mai ales în prima secventã de regãsire a personajului Cuza, fizionomia domnitorului va arãta modificãri substantiale. Unde pînã acum Ãl. I. Cuza arãta ca un bãrbat falnic, pedant, viguros, îl regãsim dupã 5 ani albit, bolnav, macerat de domnie, de nesomn si de abuz tabagic. Fumeazã în continuare foarte mult si tuseste în crize prelungite si rele. Se congestioneazã, cautã aer, bea o doctorie.
CUZA: Mã sufoc. (Acces de tuse.)

LIBRECHT: Pregãtirile pentru plecarea la bai sunt fãcute. Este bine sã vã linistiti înainte de un an greu. De energia Mãriei Voastre depinde trecerea acestui hop important.
CUZA: Pacã n-as vrea sã-1 mai trec. Nu mai e nimic de fãcut. Legile s-au dat. Sã mã lase în pace.
LIBRECHT: Legile trebuie întãrite. Numai punerea lor în aplicare poate înscrie tara pe un drum fãrã întoarcere. Apoi vom putea spune cã domnitorul este salvatorul neamului.
CUZA: Pe dracu! Ieri, cînd am descãlecat în Colentina sã vorbesc cu un tîrgovet, m-a înjurat în fatã de mamã. Nu cãuta, Librecht, recunostinta popoarelor. Nu existã. Este o inventie de parlamentar.
LIBRECHT: Mãria Voastrã are un moment pesimist. Natiunea asta nu exista înainte de Mãria Voastrã. Indiferent ce se va întîmpla, nu puteti fi scos din istorie.
CUZA: Dar înjurat de mamã, da! Hai, mã, cã ai cãzut si tu în patima optimismului. Dupã ce o sã dau ortul popii, românii or sã se steargã la fund cu numele meu. Mâ doare în cot de istorie. Uitã-te si tu la istoricii nostri sã vezi cine o s-o scrie.
LIBRECHT: Un edificiu atît de grandios ca Natiunea cere si sacrificiul de sine. Conducãtorii popoarelor au fost si huliti, apoi le-au ridicat statui si s-au prosternat la picioarele lor.
CUZA: Da, mã, dar eu la ceasul ãla o sã fiu cu pãmîntul în gurã. (Acces de tuse, îsi ia pulsul la gît). Nu mai e mult.
LIBRECHT: E ceva ce nu înteleg, întotdeauna ati avut dispret pentru un lucru.
CUZA: Care?
LIBRECHT: Puterea! Ati dobîndit-o, ati supus-o, o aveti în ambele mîini. Acum o lãsati sã scape printre degete ca un praf de nisip fãrã valoare. Nu vã înteleg.
CUZA: Fiindcã esti strãin, Librecht. Aici este pãmîntul corciturii: nici Occident, nici Orient. Eu eram un nimeni cînd m-au ales domn. Au vrut la început sã le fiu un fel de marionetã. Nu s-a potrivit. Apoi m-au dusmãnit fiindcã nu le lãsam puterea sã

facã ce vor cu ea. Le puneam mereu piedici. Nu trecuse anul Unirii si ei erau nemultumiti de mine. Cã nu i-am lãsat sã guverneze. Rahat! Ei nu stiu sã-si punã ordine pe mosii, darãmite sã conducã o tarã.
LIBRECHT: Aici nu vã contrazic. Dar nu puteti lãsa lucrurile asa.
CUZA: Au vrut recunoasterea Unirii. Le-am adus-o. M-am cãrat la Constantinopol si am obtinut-o eu în locul lor. Au vrut libertate. O au. Trag de ea în toate pãrtile ca hienele. Au vrut independentã. M-am înteles cu Napoleon sã punem trupele pe Dunãre si s-o declarãm. Secretarul meu s-a dus fuga la gazete si a dat totul în vileag, într-o zi voi scoate scrisoarea de la Napoleon din scrin sã o arãt poporului. Sã vadã si el ce a scris împãratul Frantei despre noi: „O natiune cu astfel de trãdãtori nu meritã independenta".
LIBRECHT: Folositi-o! Este o armã politicã redutabilã.

CUZA: Mi-e silã.
LIBRECHT: Totusi...
CUZA (plictisit): Mi-e silã, mi-e siiã, mi-e silã...
LIBRECHT: Mãria Voastrã are o zi proastã. Sã chem la cãrti pe Florescu si pe Baligot? Vreti sã iesiti în seara ãsta?
CUZA: O sã ies mai tîrziu. Ce se mai aude prin tîrg?
LIBRECHT (libidinos): Este o englezoaicã sositã ieri de la Constantinopol. A tras la hotel Hugues.
CUZA: Bine. Mîine sã aduci hîrtiile pentru punerea în aplicare a legii rurale. S-o dãm dracului si pe asta si sã scap o datã.
LIBRECHT: Mai este si legea pentru ostire.
CUZA: Asa e! Sã nu lãsãm sã-si batã joc si de asta. Au furat ca în codru. Aici e singurul loc care mã doare. Cînd au vãzut ca nu le merge cu mine, au fãcut apel la ultimul argument: sã-mi fac datoria de militar. S-au coborît atît.
LIBRECHT: Eu nu pot sã cred cã Mãria Voastrã reduce aceastã domnie ãtît de glorioasã doar la o datorie de ofiter.

CUZA (dupã ce îl priveste cu ironie): Bã, tu esti mare bandit. Mã lingusesti aici, si pe la spate tragi toate sforile. Ce-i cu casa aia pe care ti-ai construit-o dincolo de bulevard? Ai folosit soldati la constructie...
LIBRECHT: Generalul Florescu a zis...
CUZA: Alt bandit. Bã, fii atent la mine! Uitã-te în ochii mei si minte-mã: ti-ai fãcut politie secretã?
LIBRECHT (încurcat): Informatiile, Mãria Ta... Informatiile pe care Vi le-am adus... S-a încercat un atentat la viata Mãriei Voastre. L-am dejucat.
CUZA: De-aia 1-ai curãtat pe Barbu Catargiu în numele meu?
LIBRECHT (siret): Crimã perfectã. Nu s-a gãsit asasinul.
CUZA: Vrei sã trimit acum sã-1 aducã aici? Stã la capãtul Pietii.
LIBRECHT: Mãria Ta...
VALET (anunt): Prefectul Politiei, domnul Alexandru Beldiman.
BELDIMAN (impacientat): Mãria Voastrã, liberalii pregãtesc o loviturã de stradã...
CUZA: Ãstia bãrbati seriosi. Stau la cutie si cînd ti-e lumea mai dragã... Pac! (Acces de tuse.)
BELDIMAN: Mãria Voastrã, vã implor, nu mai fumati atît!
CUZA: Ai vrea sã mã apuc de bãuturã? Viciul ãsta îmi mai lipseste, cã-n rest...
BELDIMAN: Se adunã la Florica, pe mosia Brãtianului si compioteazã, în primãvarã dau lovitura.
CUZA (în zeflemea): Baaannng! Gong. Ridicati cortina. Urmeazã guvernarea liberalã. Ia lãsati-i, mã, s-o dea.
BELDIMAN: Nu se poate, Mãria Voastrã, sã lãsãm tara într-o permanentã revolutie. Ãsta e haos!
CUZA: N-ati înteles. E permanentã revolutie fiindcã n-au ajuns la Putere. Dati-le Puterea si o sã înceteze revolutiile. Pe urmãtoarea o vor scãlda chiar ei în sînge.

LIBRECHT: Nu pot sã cred cã Mãria Voastrã gîndeste astfel. Afi luat doctoria?
CUZA: Mã otrãvesc. (Se ridicã, îi ia pe amîndoipe dupã gît si îi împinge spre usã): Hai sã facem o viatã de boemã si sã dãm la dracu' politica!
Glas îndepãrtat de colind.

Mosia Florica, de Crãciun.
în curtea conacului este înãltat un brad mare împodobit. Rochifã si Buzatu se învîrt în jurul lui. Se cinstesc cu tuicã.
ROCHtÃ: Bã, sã nu manglesti ceva din pom cã dada Anica le stie pe toate la numãr.
BUZATU: Cine, mã, io? Pãi eu iau pomul cu totul.
ROCHItÃ: Daaa? si cum îl bagi în bordeiul tãu? Iese trei sferturi pe usã.
BUZATU: Mai sap în adînc.
ROCHItÃ: Bã, da' destept mai esti! Pai la cît e bradul ãsta de înalt, cît sapi tu ajungi în Sfrancia.
BUZATU: Nu-i nimic, mai vãd si eu lumea.
ROCHItÃ: Cum o sã te primeascã, bã, la Paris cãlare pe brad? Tu crezi cã acolo e vraiste, ca la Pitesti? Acolo e politie serioasã. Parisul e tot o puscãrie pe dedesupt. Cînd te bagã la pîrnaie mergi vreo trei zile sã ajungi la bulãu.
BUZATU: si nu te opreste undeva pe drum sã iei una micã? Stãpînul spunea cã acolo e libertãtile omului.
ROCHItA: Libertãtile Iu' Veronel! Vãru-meu, Margaretu, a stat sapte ani la ei. stie tot drumul. Cicã te coboarã pînã în adîncul Pãmîntului, cã-1 auzi pe Scaraoschi cum sforãie. Stã mosu' pe o parte si viseazã pucioasã, îl învelesc cu catran sã nu-1 tragã corentul.
BUZATU (mirat si lent): Pe vãru-tãu îl cheamã Margaretu?

ROCHItÃ: Da, sunt paispe frati si n-a mai avut nume de ierburi sã le dea.
BUZATU (dupã un timp): Pe vãru-meu îl cheamã Epami-nonda.
ROCHItÃ: Pãi ce nume e ãsta?
BUZATU: Nu stiu. De lighioanã, cã si la mine au terminat florile.
Pe poteca fãcutã în zãpadã trece Ileana cu o gãleatã de apã în mînã. Alãturi de ea, curat si rumen, pãseste fiul ei, Ionel, un copil de 8 ani si jumãtate. tiganii se opresc din vorbã si îi privesc lung pe cei doi. Cînd Ileana ajunge în dreptul lor, îsi scot cãciulile si o salutã amîndoi o datã: „Sãru-mîna!" Se uitã pe urma lor, apoi Rochitã priveste îngrijorat spre ferestrele luminate ale conacului.
ROCHItÃ: Copiii stãpînului sunt bolnavi.
într-una din încãperile conacului, Florica, fetita de 3 ani, este îngrijitã de doctorul Davila. Pia Brãtianu este îngrijoratã, îsi frãmîntã mîinile, nu scoate însã nici o vorbã. Ion C. Brãtianu este trist, dar ia lucrurile mai putin în tragic.
DAVILA: Va dormi pîine mîine dimineatã. Sã fie vegheatã toatã noaptea. E posibil sã izbucneascã în accese de tuse si sã se înece. O întoarceti pe o parte. Numai dacã se trezeste din somn îi dati licoarea.
BRÃTIANU: O sã piardã colindul. De asta îmi pare rãu, sãrãcuta.
DAVILA: îi puteti da cadourile dimineatã. Se va bucura si asta îi va ajuta vindecarea. Sã n-o dati jos din pat. Sã nu se joace pe podea.

BRÃTIANU: Se îmbolnãveste prea des, doctore Davila. Nu e vorba doar de frigul iernii. A fost bolnavã si acum douã luni si în varã.
DAVILA: Umezealã. Trage de la pãdure. Pe locurile astea am înteles cã au fost mlastini înainte.
BRÃTIANU: Toatã familia mea a suferit.
DAVILA: Da, s-ar putea sã fie si din sînge.
Pia Brãtianu, care a ascultat conversatia fãrã sã-i priveascã pe bãrbati, are un gest de disperare. Stringe mîinile la piept, cu bratele lipite pe lîngã corp, si apoi le ridicã pentru rugã. Chiar si atunci cînd Davila îsi ia la revedere, ea abia îi dã mîna, pe care o retrage nervos.

BRÃTIANU (însotindu-1 spre iesire): Totusi, nu vrei sã rãmîi la noi la cina Crãciunului?
DAVILA: Sunt asteptat la Golesti.
BRÃTIANU: Cine mai e acolo?
DAVILA: Doamna Zinca Golescu, doamna Luxita Florescu si sotia mea, Ana.
BRÃTIANU: Elena?
DAVILA: Domnisoara Elena Ghica a dispãrut. Nu mai stim nimic de ea.
BRÃTIANU: Viata acestei femei remarcabile a fost întotdeauna un mister. (Trist): Oricum, e primul an cînd nu facem sãrbãtorile împreunã.
DAVILA (înainte sã îmbrace suba adusã de valet): Ioane, copiii tãi sunt în pericol. Este reumatism. Se va duce la inimã.
BRÃTIANU: stiu. Dar n-am sã-i duc în Italia. stiu ce vrei. N-am s-o fac, oricît de bine le-ar prinde soarele Italiei. Copiii mei trebuie sã creascã aici, în tara, cu blestemele ei, cu bolile ei, cu sacrificiile ei. Nu putem cãra o generatie în tãrile calde si apoi s-o aducem aici pentru a lupta. Vor înfrunta vointa lui Dumnezeu.

DAVILA: tie ti-e teamã cã te vor ataca boierii în Parlament pentru asta, Ioane. Nu sacrifica sãnãtatea copiilor pentru o mãgãrie politicã. Du-ti copiii la soare si nu te mai uita în gura adversarilor politici.
BRÃTIANU: Sã învete si ei sã lupte. Patria, cu aerul ei stricat, este primul lor inamic. Mai întîi îl înving, apoi îl iubesc.
DAVILA (ridicã si îi aratã bratul sãu paralizat): Mai este si asta. N-ai sã-ti poti mãrita fetele. La un atac de reumatism vor rãmîne mutilate pe restul vietii.
BRÃTIANU: Le voi da unui om simplu care pretuieste sufletul. Nu-mi scot copiii din tarã, Davila.
DAVILA (dupã ce s-a îmbrãcat si s-au îmbrãtisat): Crãciun fericit, Ioane. Poate Dumnezeu se va miliostivi de noi.
BRÃTIANU: La multi ani si Doamne-ajutã.
Revenit în camera fetitei n-o mai gãseste pe sotia sa, Pia. Florica doarme linistitã mai departe, avînd o pãpusã alãturi. Brãtianu o cautã acum pe Pia si o gãseste în cealaltã camerã a copiilor. Sabina (2 ani) si Ionel (4 luni) dorm în pãtucurile lor. Pia stã în picioare, cu aceeasi gesticã paralizatã. Ion se apleacã deasupra Sabinei si o sãrutã pe frunte.
ION: Sabina e puternicã. Va rezista.
Pia nu mai rezistã tensiunii si izbucneste într-o crizã alãturi de isterie: „E vina mea, e vina mea, e numai vina mea!" Ion o îmbrãtiseazã si încearcã sã o linisteascã, dar femeia îi muscã hainele, se zmuceste, se zbate în hohot: „lartã-mã, iartã-mã!" Bãrbatul o trage pe hol si apoi în salon, pentru a nu trezi copiii. Dinspre pãdure se aude o cucuvea[1]. Femeia intrã într-o nouã crizã, ducînd mîinile la urechi: „Nu mai vreu s-o aud!" O bãtaie puternicã în usa de la intrare îl sperie pentru o clipã. Se duce si

1 Faptul este confirmat documentar în memoriile Sabinei Cantacuzino. El se va repeta într-o scenã ulterioarã, importantã pentru plastica filmului.

deschide precaut. Mãsti urîte, trei la numãr. Sunt colindãtori, dar prima secventã este înspãimîntãtoare. Unul dintre colindãtori se descoperã si aratã chipul vesel al lui stefan Golescu.
st. GOLESCU: Primiti cu Mos Ajunul?
Nãvãlesc peste el în casã plini de veselie, sunînd zurgãlãi si trãgînd buhaiul. Nicolae Golescu si C. A. Rosetti îsi dau si ei mãstile jos. Nicolae este putin ametit. Tot încearcã sã pocnescã biciul în

casã. Rosetti si stefan se reped veseli s-o îmbrãtiseze pe Pia Brãtianu. Aceasta fuge.
C. A. ROSETTI: Mamã ce-am speriat-o. Ioane, vino sã te pup. N. GOLESCU: si eu. Cristos a înviat! BRÃTIANU (încercînd sã-i potoleascã entuziasmul): E Crãciunul, Nicolae, e Crãciunul, nu e Pastele...
NICOLAE: O fi, cã nu prea sunt dus la bisericã. sTEFAN: Am venit pe jos de la Golesti. Suntem înghetati tun.
Se dezbracã de costume si se asazã în jurul mesei. Brãtianu iese putin sã dea porunci. Se întoarce cu o canã de tuicã fiartã. Slugile pun pe masã bucate.
ROSETTI: Ce-are Pia, ce-i cu ea?
BR Aii AN U: Nimic. Nu se simte bine. A muncit mult la sarmale.
sTEFAN: Copiii, unde sunt copiii? BRÃTIANU: S-au culcat. Frigul i-a obosit.
întrebarea lui stefan Golescu nu este întîmplãtoare. Colindãtorii au adus daruri. Fiecare - cu o anumitã jenã, schimbînd priviri fugare - scoate un cadou modest. C. A. Rosetti: „Ti-am adus un sãculet de nuci"; stefan Golescu pune pe masã o jucãrie primitivã de lut; Nicolae Golescu scoate din buzunar un galben

Napoleon. Ametit fiind, îl scapã si galbenul se strecoarã în crãpãtura dusumelei. C. A. Rosetti se arunca sã-1 prindã. Prea tîrziu.
BRÃTIANU (se repede spre usã): Chem slugile sã scoatã dusumelele.
ROSETTI (sãrindîn picioare, violent): Nu! (Privindu-si prietenii perind; ca o constatare demnã): Suntem sãrãci.
NICOLAE (sparge o ulcicã, trîntind-o de masã): Ne-a trãdat, nenorocitul. Cuza si-a bãtut joc de noi.
sTEFAN: La orice mã asteptãm de la el, dar sã fie dictator, nu.
BRÃTIANU: Nu a avut de ales.
ROSETTI: Nu, Ioane, nu. Cuza este creatia noastrã. Noi 1-am scos din anonimat si 1-am pus pe tron. E monstrul nostru.
BRÃTIANU: în fatã Puterii oamenii se schimbã. Nici noi n-am sti cum sã facem.
ROSETTI: Uitã-te la noi, Ioane. Ne vezi? Am albit în revolutii. Nicolae are 56 de ani. stefan - 55. Eu merg pe 50. îti place de noi asa, ca niste calici, dupã ce am înfundat puscãriile, am trãit disperarea exilului, am îndurat umilinta boierilor?
sTEFAN: Mãcar sã fi vãzut tara în regulã.
NICOLAE: Totul s-â dus de rîpã în viata noastrã. Tinerete, avere, fericire personalã.
ROSETTI: si pentru cine, Ioane? Pentru un colonel curvar cu aere de domnitor pãmîntean? Radu Rosetti 1-a gãsit într-o zi în cabinet, tãvãlindu-se pe dusumele cu o femeie în pielea goalã. Asta e România pentru care ne-am sacrificat noi?
BRÃTIANU: E bãrbat, e tînãr, i-ã intrat Puterea în sînge. Nu se mai poate vindeca acum.
sTEFAN: Trebuie rãsturnat, încã un an de domnie si ne ruineazã. A fãcut toate legile dupã capul lui si tarã abia le mãi suportã.
NICOLAE: N-a vrut sã asculte de noi. S-a înconjurat cu slugi si conduce tarã cu ele. Ne-ã dat pe mîna strãinilor.
BRÃTIANU: Va trebui sã avem o explicatie cu el. Dacã nu se întoarce la ascultare, îl doborîm.

ROSETTI: Niciodatã nu se va întoarce omul ãsta de la viciile lui. E terminat. Iar ce spui tu, cã îl doborîm, este deja prea tîrziu de fãcut. Tiranul ãsta va da ordin Armatei sã tragã în plin. Va umple strãzile de sînge.

BRÃTIANU: Vom sta în rîndul întîi.
ROSETTI: Nu mai am puterea asta. Ajunge! Sunt prea bâtrîn si prea obosit ca sã mai fac pe eroul.
BRÃTIANU (enervat): De fapt, ce vrei?
ROSETTI (dupã ce îsi priveste colegii): Vreau capul lui.
NICOLAE (dupã un lung moment de tãcere tensionatã): Ar fi un exemplu. O moarte violentã este pe mãsura unui militar.
sTEFAN: Sã moarã asa cum 1-a ucis si el pe Barbu Catargiu.
Cei trei îl privesc insistent pe Ion C. Brãtianu. Acesta se îndreaptã încet spre fereastrã. Priveste afarã bradul si ninsoarea. Este un peisaj imaculat si crestinesc. Un grup de copii ureazã la casele vechi ale Anicãi. Femeia le împarte colaci. O slugã mãturã zãpada cu o mãturã de nuiele. Pe imaginea acestei miscãri brutale, de stergere a urmelor, dar mai ales pe cîntecul distorsionat al colindãtorilor, se suprapune începutul scenei urmãtoare venite din trecut.
Gãlãgie de Parlament.
Remember. Bucuresti, 8 iunie 1862 (alb-negru sau sepia)
La tribuna Adunãrii este primul-ministru Barbu Catargiu. Din salã se aud distinct doar cîteva replici.
BRÃTIANU: Cerem dreptul de a fine o adunare popularã pe Dealul Filaretului.
EPUREANU: Nu are oricine dreptul de a tine discursuri în numele natiunii si de a aduna lumea pe pietele publice. Cînd vom fi organizati ca Anglia, atunci putem urma exemplul ei...
DIMITRIE GHICA: Nu putem îngãdui întruniri de gloate fãrã a sti pe cine sã apuc la caz de turburare si dezordine.

CATARGIU (vorbind peste rumoarea sãlii): Domnilor, de ce mã siliti sã vã aduc aminte cã anul trecut, tot de 11 iunie, o adunare de felul acesta s-a tinut pe Cîmpul Filaretului si cum ea a degenerat. S-a spus cã se vine cu buchete în mînã. Erau topoare, cutite, sulite, ciomege si chiar pusti.
CARADA (pe fondul gãlãgiei din salã): Ce facem? Ne dã tot planul peste cap.
BRÃTIANU: Gîndeste ceva repede.
CARADA: Mergem înainte. Ne adunãm în ciuda interdictiei.
BRÃTIANU: Anuntã-i pe Rosetti si pe Golesti.
CARADA: si dacã politia intervine?
Brãtianu înaltã privirea spre primul-ministru Barbu Catargiu. Acesta îsi încheie discursul cu celebrele cuvinte premonitorii.
CATARGIU: Pacea, domnilor, pacea si odihna sunt scãparea tãrii si voi prefera moartea mai înainte de a cãlca sau a lãsa sã se calce vreuna din institutiile statului.
Primul-ministru coboarã de la tribunã în huiduielile opozitiei si în aclamatiile conservatorilor. Trece printre rînduri spre iesire, primind impasibil înjurãturi sau felicitãri în ureche. Iese în curtea Mitropoliei si se opreste, constatînd lipsa trãsurii sale.
Reconstituirea asasinãrii lui Barbu Catargiu
Mai întîi pleacã de la peron, în grabã, trãsura lui Carada.
în fata usii Adunãrii, un deputat îi oferã loc lui Catargiu în trãsura sa, dar imediat apare col. Nicolae Bibescu, prefectul politiei, care îl invitã în trãsura lui. în cupeu, Barbu Catargiu se asazã în dreapta, iar Bibescu în stînga. Imediat dupã punerea în miscare a trãsurii, Bibescu îsi întinde bratul drept pe dupã umerii lui Catargiu. Pe sub clopotnitã trece trãsura lui Carada. Un individ din planul doi agitã o batistã, în momentul în care trãsura cu Catargiu se apropie de clopotnitã, o

altã trãsurã îi blocheazã o parte a gangului, obligînd-o sã încetineascã.

Criminalul a stat pe o bancã, în partea cealaltã a clopotnitei. Alãturi erau un preot si un tîrgovet cu care discuta acesta. Criminalul se ridicã în momentul punerii în miscare a trãsurii lui Bibescu. Observã semnul si intrã sub clopotnitã, ascunzîndu-se în umbrã.
Trãsura intrã prin gangul clopotnitei. Bibescu, vesel, îi vorbeste lui Catargiu, apoi, în momentul penumbrei din gang, îl prinde pe primul ministru de umeri. Asasinul apare din spate, ridicã bratul peste acoperisul lãsat al cupeului, si de la micã distantã trage în capul lui Catargiu. Acesta are un soc corporal, aruncat spre înainte, cãzînd apoi pe canapeaua trãsurii. Pe mãsurã ce trãsura iese la luminã - caii se sperie, birjarul n-are chip —, Bibescu începe sã strige, ridicat în picioare: „S-a tras de sus! S-a tras din clopotnitã!" Cîtiva oameni din curtea Mitropoliei se reped în gang si pe scãrile clopotnitei.
Asasinul, aruncã pistolul pe jos, ocoleste trãsura prin stînga si fuge printre copaci tot în stînga, sãrind si prãvãlindu-se pe un povîrnis pînã la un drum unde îl asteaptã o trãsurã. Poartã un costum tip redingotã militarã, negru si cu nasturi vizibili, o pãlãrie cu boruri largi. Pe mãsurã ce coboarã astfel, aruncã hainele de pe el.
Trãsura lui Bibescu se opreste mai jos pe Dealul Mitropoliei. Apar ca din pãmînt agenti ai Politiei cãrora Bibescu le dã ordine rãstite. Carada îsi opreste trãsura, sare din ea si se repede la trãsura în care zace, cãzut pe spate, cu ochii deschisi, monoclul cãzut si pãtat de sînge, primul-ministru Barbu Catargiu. în agitatia din jurul lui, Carada se apleacã asupra victimei si îi duce mîna la gît. Este o verificare a pulsului sau o ultimã mîngîiere. Era cel mai mare dusman al lui, dar în fata mortii gesturile devin sacre.
Imaginea revine pe chipul lui Brãu'anu, la Florica. Ochii sunt umezi, în ei se reflectã ninsoarea de afarã, întregul pasaj al reconstituirii crimei trebuie însotit de o muzicã adecvatã, dramatica, de prim plan. Este o muzicã verdianãin crescendo, care debuteazã în pulsatii grave la iesirea lui Catargiu din clãdirea

Parlamentului, urcã pînã la strigãt în momentul asasinatului si rãmîne izolatã numai pe cadenta de bazã în basi la final, pe figura lui Brãtianu. Coloana sonorã a reconstituirii în off.
Paris, Cabinetul de audiente al împãratului Napoleon III
Dumitru Brãtianu pãtrunde în antecamerã, unde este întîmpinat de secretarul particular al împãratului.
SECRETAR (impacientat): Vã rog sã luati loc, domnule Brãtianu.
D. BRÃTIANU: Ce s-a întîmplat?
SECRETAR: Maiestatea Sa vã roagã sã asteptati. A intervenit ceva neprevãzut.
D. BRÃTIANU: Ce poatã sã fie? Asearã am verificat datele audientei. Au fost confirmate.
SECRETAR: Da, dar a intervenit ceva urgent pe agenda Majestãtii Sale. Printul Ãlexei Koltsoff, unchiul tarului, cu principesa n-au putut fi refuzati.
D. BRÃTIANU: Bine, dar am insistat, am cerut sã fiu primul pentru a nu exista influente asupra ceea ce doresc sã prezint Majestãtii Sale. S-au fãcut cele mai înalte interventii în vederea acestei audiente si constat cã este primit un rus înaintea mea.
SECRETAR: stiu, stiu, dar Maiestatea Sa a dorit neapãrat sã-1 vadã pe print dimineata.
D. BRÃTIANU: Tocmai asta mã îngrijoreazã. Eu nu mã joc aici cu destinul tãrii mele.
SECRETAR: Am fãcut tot ce mi s-a cerut. Am programat cu mîna mea audienta la prima orã. Nu putem trece însã peste vointa împãratului.
Usile mari ale cabinetului se deschid si apar valetii. Dumitru Brãtianu se pregãteste pentru o

confruntare. Prin culoar trece un bãtrîn care abia se mai tine pe picioare, printul Koltsoff, sprijinit

de braful unei femei superbe a cãrei toaletã strãlucitoare lumineazã salonul antecamerei. Secretarul se apleacã plin de respect. Brãtianu salutã scurt si pãseste înfipt spre cuplul princiar rus. Dar în clipa apropierii rãmîne pironit locului. Principesa Koltsoff este Elena Ghica!
ELENA: Ssst, mucles, sã nu scoti o vorbã! (Plinã de atentie, cãtre sotul ei, în ruseste:) Du-te, Alexei, vin imediat.
ALEXEI: Aud? Ai zis ceva, porumbelul meu?
ELENA (mai la ureche): Da, iubitei. Rãmîn putin în urmã. (Dupã ce îl predã valetilor, cãtre Brãtianu:) închide gura, cã ti se vede omusorul. E rosu.
D. BRÃTIANU: Ce e cu tine aici?
ELENA: Nu se vede? Hai, cã n-ai timp. I-am spus împãratului. A acceptat doborîrea lui Cuza.
D. BRÃTIANU: Multumesc, Elena. Ai fost întotdeauna o mare doamnã.
ELENA: Dumitre... îl vreau întreg.
D. BRÃTIANU: Poftim?
ELENA: Pe Cuza. îl vreau întreg. Nu vã atingeti de viata lui. (Schimb de priviri.)
D. BRÃTIANU: Bine. îti promit, (fi sãrutã mina cu respect.)
ELENA: Hai, du-te cã te asteaptã.
Brãtianu avanseazã pe acelasi culoar spre cabinetul lui Napoleon. Valetii îi deschid si el intrã. Napoleon este înaintea micului dejun. Prin cabinetul de audiente vor forfoti valetii, aducînd unul dupã altul felurile de mîncare. Românul salutã ceremonios. Napoleon îl tine în picioare.
NAPOLEON (cu gura plinã): E adevãrat cã si-a adus metresa în palat?
BRÃTIANU: Din pãcate, da, Maiestatea Voastrã.
NAPOLEON: Pãi si eu o aduc pe a mea aici. Ce vã deranjeazã?

BRÃTIANU: Sire, în Orient moravurile sunt mâi aspre în privinta femeilor.
NAPOLEON: Pãi, n-ati spus voi cã vreti sã vã aliniati Occidentului!? Ce asteptati?
BRÃTIANU: Sire, cultul pentru femeie este o cinste a bãrbatului. Dar totul trebuie sã aibã o limitã a decentei. Printul nostru petrece noaptea cu metresa în palat, în timp ce doamna tãrii doarme alãturi cu copiii.
NAPOLEON: Mda, nu e prea frumos. Dar nu schimbi un print ales pentru asta.
BRÃTIANU: Sire, de-ar fi numai asta poate cã am închide ochii. Dar printul Cuza a zdrobit puterea Parlamentului, a umilit Justitia, a blocat guvernul. lertati-mã, Sire, dar se comportã ca un dictator.
NAPOLEON: Am acceptat lovitura lui de stat pentru cã voiam sã am în România o singurã voce, o singurã autoritate cu care sã vorbesc. La voi vorbeste toatã lumea. Nu mai înteleg nimic. Acum îmi cereti sã accept înlãturarea lui pentru ca sã puneti haosul la loc.
BRÂTIANU: Nicidecum, Sire. Vrem sã punem în actiune regimul constitutional.
NAPOLEON (apmpiindu-sedefataMBrãtianu, soptit): Auzi, Dmitri, am eu asa o fatã de cretin? Tu crezi cã eu m-am fãcut din presedinte de republicã împãrat pentru regimul parlamentar?
BRÃTIANU (la fel}: Cred cã v-ati fãcut eliberatorul natiunilor, indiferent de presedinte sau împãrat.
NAPOLEON (revenit): Pe cine alegeti?
BRÃTIANU: Asteptãm alegerea Majestãtii Voastre. Pentru asta sunt aici.
în spatele lor, un valet cade fulgerat si scapã o tavã din mînã. Ceilalti se apleacã asupra lui. Unul ridicã privirea spre împãrat. Cel cãzut are spume la gurã.

VALET: Otravã!

NAPOLEON: Schimbati mîncarea. O sã iau doar un ou cu mãsline. (Revenit:) Ce spuneam? Ah, da, pe cine alegeti?
BRÃTIANU: Nu ne-am hotãrît.
NAPOLEON: Voi românii sunteti o enigmã pentru mine. Cereti cãderea unui print fãrã sã stiti pe cine puneti în loc. Scoateti usa de la casã fãrã sã vã gînditi ce puneti în loc. Ce fel de politicã e asta?
BRÃTIANU (dur): Politica altora, Sire. Suntem nevoiti mereu sã facem politica altora. Niciodatã nu am putut alege politica noastrã. Mereu au fost interese superioare, interese europene, interese regionale. Cînd românii au vrut ceva, li s-a cerut în schimb înzecit, li s-a conditionat fiecare pas, fiecare miscare. Acum vrem noi un principe strãin. E decizia noastrã.
NAPOLEON (dupã o usoarã ezitare, amînã rãspunsul arã-tînd spre valetul care este tîrtt acum afarã): E al treilea atentat pe luna asta. Am obosit. Uneori mã întreb dacã meritã sã faci un bine natiunilor. (Pauzã). Mergi în Anglia. Sã fie si ei de acord.
Conacul Florica, dimineata de Crãciun. Apoi seara
Bãrbatii pleacã la vînãtoare. Au cîini, gonasi si pusti englezesti. Doar cã vînãtoarea se va face din sãnii. In curtea conacului tiganii pregãtesc echipajele. Rochitã îl sfãtuieste pe Buzatu.
ROCHItÃ: Vezi cã stãpînu' e cam supãrat. Poate întoarce flinta spre tine si scap si io de o belea. Ia un cep de butoi cu tine. Dacã îti dã vreo gaurã, o astupi sã nu rãcesti.
BUZATU: N-ai grijã. Gloantele stãpînului sunt la mine.
ROCHItÃ: Pãi ce-ai pus în puscã?
BUZATU: Pocnitorile de la brad.
ROCHItÃ: Ãuãleo, te haleste dacã te aflã.
Prietenii sunt înveliti cu pãturi. Gonasii urcã pe tãlpile din spate si sãniile pleacã însotite de ciini. în urma lor, Anica aerises-

te, schimbã asternuturi, carã perne în conac. Mica Florica tuseste. Pia este agitatã, trece de la un copil la altul, îl înfãseazã pe Ionel. Sabina mãnîncã pe scãunel la masã, urcatã pe cãrti. E murdarã toatã la gurã. La usa conacului, Anica o grãbeste pe Ileana cu asternuturi noi. Ileana se opreste în prag. Nu vrea sã treacã mai departe.
ANICA: Haide, fatã, adu o datã asternuturile alea. ILEANA: Eu nu intru. Copiii ei au boalã.
Anica rãmîne o clipã surprinsã. Ia o nuia de mãturã si începe s-o loveascã. Ileana primeste totul fãrã sã se clatine. Cînd Anica se opreste gîfîind, Ileana, cu fata plesnitã, însîngeratã, dar cu ochii nespus de aprinsi în mîndrie lasã sã-i scape asternuturile pe jos si pleacã. Dinspre pãdure se aude cucuveaua. Ziua, cu totul neasteptat.
Ion Brãtianu o aude si el, adînc în pãdure, împreunã cu Buzatu, pãseste atent prin zãpada afinatã. Scena de vînãtoare aduce prietenii unul lîngã altul în cãutarea aceluiasi vînat: un urs. Pericolul îi paste dupã fiecare copac mai gros. Gesturile lui Buzatu amintesc cã Brãtianu nu are gloante adevãrate pe teava. tiganul - da. întreaga scenã este o mimare a vinarii si uciderii lui Cuza. Nu gãsesc exagerat ca lui Brãtianu sã-i aparã figura din tinerete a domnitorului în diferite locuri din pãdure. Enervat, el poate trage. Cuza apare din nou rizînd.
Seara, la conac, Pia o vegheazã pe Florica. A atipit putin. Se trezeste speriatã la strigãtul cucuvelei. Se ridicã si vine sã încerce febra copilei. Florica e rece. A murit. Un strigãt animalic trezeste spaima slugilor din curte. Anica vine într-un suflet. Strigãtul animalic se repetã. Sabina si Ionel în cealaltã camerã se trezesc. Plîng.

Sãniile se întorc vesele. N-au împuscat nimic. Coboarã, îsi scuturã zãpada de pe haine, tropãie. Intrã la fel de veseli în casã, pînã ce observã luminãrile si aud o rugã. Preotul din sat este la cãpãtîiul Floricâi. Brãtianu se repede. Rãmîne împietrit cu pusca în mînã, privind chipul alb, angelic al fetitei. Fuge în cealaltã

camerã, unde Pia stã cãzutã în genunchi lîngã pat si-si îmbrãtiseazã copiii. Sabina, inocentã, se joacã în pãrul mamei. Exact în acest moment se aude din nou cucuveaua. Pia îsi dezvãluie brusc fata desfiguratã de durere. De data asta este urã si fortã în privirile ei. Se repede la Ion sã-i smulgã pusca de vînãtoare. Bãrbatul se opune. Se luptã. Pia aleargã la ceilalti trei si smulge din mîna lui Rosetti arma acestuia. Iese în prag si de acolo trage spre pãdure mai multe focuri.
PIA (urlînd): N-am sã te las sã-mi iei copiii!... N-am sã te laaas!...
în salonul mare Brãtianu vine în fata celor trei prieteni, îi priveste împietrit de durere. stefan a lãsat capul în piept si strînge din ochi. Nicolae priveste tavanul, ca spre un cer nemilos. Doar Rosetti se uitã fix în ochii lui Brãtianu.
ROSETTI: Ne-a pedepsit Dumnezeu pentru gîndul cel rãu.
Conacul Florica, dimineata
La poalele dealului care pleacã din spatele casei sunt adunati rude si prieteni în doliu. Stau în nemiscare si privesc spre deal. Ion C. Brãtianu urcã dealul singur cu trupul fetitei înfãsat îrt giulgiu.
BRÃTIANU:... si cînd ai sã ajungi la malul rîului, fata mea, ai sã întîlnesti o corabie. Sã nu-ti fie fricã sã te urci. Te asteaptã. De cum pui piciorul pe lemnul ei, corabia va pluti pe deasupra apei si te va duce spre tãrîmul povestilor, unde stã Zîna-zînelor si Crãiasa albinelor. Ele te vor îmbrãtisa si te vor primi cu bucurie, fata mea, si-ti vor arãta nestemate si iepurasi de catifea.
Ajuns pe culmea dealului, Buzatu, care îl astepta acolo, îi întinde casmaua. Ion lasã micul trup în zãpadã si ia casmaua de

la tigan. Buzatu coboarã încet spre cei ce asteaptã în tãcere jos. Tatãl începe sã sape.
BRÃTIANU: .. .si iepurasul o sã te ia de mînutã si o sã-ti spunã:„Hai sã ne jucãm!" Tu o sã te asezi în iarbã, atentã sã nu-ti murdãresti rochita. La joaca voastrã va veni si ursuletul Martinicã, plin de miere la botic. Apoi soricelul Niculutã o sã aducã nuci sã le dati de-a rostogolul. Sã lasi fluturasul acela albastru sã se aseze pe umãrul tãu. A obosit, sãrãcutul...
Conacul Florica, seara
în salon sunt Ana Racovitã (Davila), Mãria Rosetti si Pia Brãtianu. Toate îmbrãcate în haine cernite. Fiecare îsi tine în brate propriul copil. si-1 privesc, pe mãsurã ce camera se roteste printre ele cu lentoare. Ana are fatã (Elena, scutece roz), iar Mãria are bãiat (scutece albastre). Pia este cu Ionel în brate pe care îl priveste straniu.
PIA (la început cu ochii la copil, apoi ridicati spre celelalte femei): E numai vina mea. Toatã familia mea a murit de asta. Rãul e în sîngele meu.
MÃRIA: O sã trãiascã. Fiul tãu va fi mai tare decît tatãl.
ANA: O sã o ia pe Elena mea de nevastã.
PIA (îsi desface bluza si vrea sa-i dea sã sugã, dar ezita): Mi-e fricã.
Prietenele o privesc cu întelegere. Mãria Rosetti îsi lasã copilul alãturi, se deschide la bluzã, îl ia pe Ionel si începe sã-i dea sã sugã. Ana lasã si ea fetita si face acelasi gest. în secventa de final a episodului, Ionel este trecut pe la sînii celor trei femei, deci inclusiv Pia. Pe fondul muzical al unei scene rare de maternitate - adevãratã în realitatea familiei Brãtianu - viitorul creator al statului modern român este menit ca de trei ursitoare, în

coloana sonorã se aud soaptele lor - „si sã fii viteaz si sa fii bun. si sã dai luminã si putere poporului tãu. Sã te pãzeascã Dumnezeu de glont si sã te apere de pumnal. si sã nu pui rãutatea la inimã, sâ-ti fii sufletul curat" - , pe mãsurã ce Ionel este trecut de la un sîn la altul.

EPISODUL 4

Bucuresti. Vara anului 1865

într-o casã din Bucuresti (interior al sediului viitorului PNL) se adunã membri conspiratiei cunoscute în istorie drept „Monstruoasa coalitie". Ion si Dumitru Brãtianu, precum si C. A. Rosetti s-au asezat în jurul mesei si asteaptã sosirea reprezentantilor Partidului Conservator.

ION BRÃTIANU: Dacã si conservatorii s-au hotãrît sã accepte aceastã întîlnire înseamnã cã le-a ajuns si lor cutitul la os. Oricum, nu credeam cã vom ajunge vreodatã sã stãm la aceeasi masã cu inamicii nostri cei mai rãi.

D. BRÃTIANU: Te gîndesti unde a ajuns tara? Ce am visat noi si ce s-a ales de visele noastre?

ROSETTI: Poate cã noi am crezut prea mult cã putem construi aici o democratie ca în Anglia. Ce ne-o lipsi sã o putem face? Ploile? Ceata londonezã? Ce ne-o lipsi?

ION: Trei secole de imperiu. Dupã aia ne puteam permite sã fim generosi. Dar eu n-as spune cã înregistrãm un esec. Lucrurile mai pot fi schimbate. Cuza a fost de la început o solutie provizorie. Greseala noastrã este cã nu ne-am gîndit la înlocuitorul lui de a doua zi dupã ce 1-am ales.

DUMITRU: si eu cred acum, judecind la rece, cã statul nostru s-a creat. Vã rog sã mã credeti cã nu vreau sã mai umblu prin capitalele europene si sã mã plîng, sã cer ajutor si sã îndatorez si mai mult tara. Ajunge. De data asta trebuie sã facem noi ceva aici.

ROSETTI: Eu rãmîn la pãrerea cã ne trebuie republicã. Este singura care ne poate oferi institutii democratice.

ION: Ne întoarcem de unde am plecat, Rosetti. E prea devreme. Apoi, ce problemã avem noi în fatã astãzi? Sã inventãm institutii noi? Sã construim din nimic un Parlament? Nu. Noi trebuie sã dãm un om la o parte. E cel mai usor lucru de fãcut. A doua zi toate institutiile pot functiona normal.

DUMITRU: De aceea n-as vrea ca în toatã aceastã actiune sã punem în pericol viata lui Cuza. Ne leagã de el revolutia, exilul, Unirea. Sã nu fim cîini. Nu se poate construi o tarã pe crimã între frati.

ROSETTI: îti dau douã exemple: Cain a construit o lume din crima lui. în „Miorita" lui Alecsandri tara noastrã tocmai asa s-a nãscut. Stãm pe crima asta dintotdeauna.

ION; si eu exclud asasinatul. Nu e nevoie. Cuza si-a fãcut dusmani peste tot. tãranii 1-au pãrãsit dupã ce a dat legea ruralã. Pe Kogãlniceanu 1-a îndepãrtat el singur. Gînditi-vã ce ne-am fi fãcut dacã Mihalache era si acum prim-ministru. A mai rãmas Armata. Dar si aici relatia lui cu Mãria Obrenovici a început sã producã rumoare.

DUMITRU: Femeia asta îl înghite. Eu nu-mi explic! Existã bãrbati care cuceresc femeile cu usurinta cu care beau eu un pahar de apã. Sunt puternici, virili, dominatori. si, dintr-o datã, apare una anume, nici prea frumoasã, nici prea desteaptã, si face cîrpâ din el. Voi întelegeti ceva?

ION: I-a fãcut doi fii.

ROSETTI: Foarte bine. si încã zece sã-i facã. Numai cã domnitorul vrea acum sã-i declare mostenitori si sã-i aducã pe tron. Vã uitati la mine cã cer republicã?

DUMITRU: Cuza nu este un despot. Cred cã toatã povestea asta cu copiii este un zvon. Oricum, el nu mai poate rãmîne pe tron.

ION: Avem nevoie de o actiune în Armatã. De locul ãsta mi-e cel mai fricã. Cuza e unul de-al lor.

ROSETTI: îi dezonoreazã. Am informatii din interior. Se simt dezonorati de modul lui de viatã. Circulã deja zvonul cã umblã travestit noaptea prin oras.
ION: îi surprinde pe functionarii corupti.
ROSETTI: Pe dracu'! Se duce la curve.
DUMITRU: Exagerezi. Ce a fãcut el în sase ani n-ar fi reusit nici unul dintre noi. A luat totul asupra lui. Nu cred cã vreun alt domnitor si-ar fi riscat cariera politicã si sãnãtatea pentru o reformã ca asta. Cã n-a fãcut totul bine, asta e altceva. Vom repara noi.
Intrã Carada.
CARADA: Sunt trei. Lascãr Catargiu, Costache Epureanu si Dimitrie Ghica.
ION: Ce mandat au?
CARADA: Partida Conservatoare.
ION: E bine. Pofteste-i înãuntru.
Dupã cîteva momente, intrã cei trei lideri conservatori si rãmîn în picioare. Fostii inamici se privesc un timp asa.
EPUREANU (cãtre Ion): Domnule Brãtianu, întelegi cã nu ne putem da mîna la aceastã întîlnire.
ION BRÃTIANU: Vã înteleg, domnule Epureanu. si eu cred cã oameni care se dispretuiesc nu se pot îmbrãtisa peste noapte, chiar si în fata unui mare pericol. Consider însã cã aceastã noapte a sosit. Important este ca mîine sã putem face si gestul de negîndit pînã acum.
EPUREANU: Este si motivul pentru care am acceptat aceastã întîlnire... misterioasã. Pe domnul Ghica îl cunoasteti. Domnul Lascãr Catargiu este din Moldova.
ION BRÃTIANU: Ce ciudat este ca oameni ai aceluiasi Parlament sã trebuiascã sã fie prezentati astfel. Ne stim prea bine, domnilor. Suntem români. Ne-a înstrãinat politica.
EPUREANU: Regretabil, dar practic.

ION BRÃTIANU: Vã rog sã luati loc.
Se asazã de o parte si de alta a mesei. Epureanu priveste peretii cu picturi de Aman. Lascãr Catargiu este la mijloc si pare cel desemnat sã poarte tratativele.
L. CATARGIU: Domnilor, ne aflãm în fata unui act de responsabilitate. Dincolo de animozitãtile dintre noi, tara trebuie salvatã.
DUMITRU: Vã aprobãm, dar despre ce tarã vorbiti?
Conservatorii se privesc nedumeriti. Lascãr Catargiu chiar se uitã insistent la Epureanu.
EPUREANU: Nu vã înteleg.
DUMITRU: Ce tarã? România sau Principatele... Adicã, vreau sã spun, recunoasteti Unirea Principatelor?
L. CATARGIU (dupã ce a schimbat din nou cu ceilalti priviri uluite): Bineînteles cã recunoastem România! Ce vorbã e asta?
ROSETTI: Noi am auzit cã...
L. CATARGIU: Dumneavoastrã, ca ziarist, domnule Ro-setti, ar trebui sã stiti cã în politicã nu trebuie sã te iei dupã ce scrie în gazete.
GHICA: Tu asa ai stiut, Ioane, cã noi nu recunoastem Unirea?
ION: într-adevãr, ne-am purtat ca niste strãini. Domnule Catargiu, pentru cã este momentul adevãrului, as vrea sã auziti din gura mea, privindu-vã în ochi, cã nu suntem amestecati în asasinarea vãrului dv. Eram pregãtiti sã-1 combatem, sã-i provocãm cãderea, dar nu crima.
L. CATARGIU: Cred cã era o declaratie necesarã. Mã bucur, pentru sufletul lui Barbu, cã nu stau

la masã acum cu asasinii lui.
DUMITRU: Vinovatul este omul care ne adunã acum la aceeasi masã. Nu vi se pare straniu?

EPUREANU: Pentru noi nu existã dubiu cã acest domnitor improvizat, cã acest colonel cu aere de principe dinastic trebuie sã cadã. Nu, nu am spus bine... Trebuie îndepãrtat. Cuza nu poate cãdea de undeva de unde nu este.
ION: Sã spunem cã sunteti putin cam aspru, domnule Epureanu. Cuza a fost pus de noi.
GHICA: Cu rãscoala la usã. De-aia ne paste acum dezastrul.
ROSETTI: Sã nu trecem acum la reprosuri, domnilor. Riscãm sã ducem la esec aceastã întîlnire. Vã propun sã ne concentrãm asupra problemelor de fond. Eu nu voi ridica un caz al Republicii.
L. CATARGIU: Bine faceti. Este o absurditate. Nouã ne trebuie o linie dinasticã foarte clarã, si mai ales, puternicã. Din acest motiv vã întrebãm dacã aveti un candidat.
DUMITRU: Noi am fãcut deja demersurile la Curtea Frantei. Mîine voi pleca la Londra pentru recomandãri. Fundamental este ca miscarea noastrã sã nu stîrneascã o interventie militarã în România. Pentru asta avem nevoie de garantii din partea celor douã imperii.
L. CATARGIU: Noi vom actiona la Constantinopol. In maximum douãsprezece zile veti avea un rãspuns. Vom pune toatã fortã noastrã de convingere la urechea Sultanului. Dati-mi voie însã sã am unele rezerve asupra deciziilor Parisului. Din informatiile noastre, Napoleon vrea sã ne dea Austriei.
ION: în fapt, n-ar trebui sã vã mire. Dumneavoastrã ati cerut încã din 1859 o ocupatie austriacã menitã sã ne civilizeze si sã ne construiascã o societate modernã. Statul român urma peste un secol.
L. CATARGIU: Asa este. Noi am fost întotdeauna de pãrerea cã trebuie sã construim mai întîi o societate si apoi un stat. S-a întîmplat invers si greseala nu a întîrziat sã se vadã: la mai putin de un an de la Unire, Armata a fost nevoitã sã tragã în popor. Dupã cinci ani, domnitorul pus la repezealã pe tron a dat o loviturã de stat si ne-a trimis la plimbare.
GHICA: si pe noi si pe voi.

DUMITRU: Nu avem dreptul sã cautionãm viitorul tãrii. A fost singurul drum de ales.
EPUREANU: V-ati fãcut o socotealã, domnilor liberali, cîte guverne a cunoscut România în sase ani? Vã rãspund tot eu: douãzeci si cinci! Vi se pare un stat cu o constructie sãnãtoasã?
ION: V-ati gîndit cîte boli face un copil pînã la maturitate? Uneori nu rezistã si moare. Copilul nostru este încã în viatã si trebuie crescut mai departe. Rudele s-ar putea sã nu se înteleagã asupra felului cum este crescut, asupra educatiei lui si a drumului sãu în viatã. Dar, ca rude, nu au voie sã-1 opreascã din crestere. România este acum pe mîna noastrã. Ce facem?
L. CATARGIU: Facem ceea ce ne dicteazã constiinta de români. Adicã facem ceea ce nu am fãcut în 1859. Ne unim. Greseala noastrã atunci, domnilor, a fost cã am unit douã teritorii, dar nu am unit si oamenii. O putem face acum.
ION: Este vestea cea mai bunã pe care o aud de la moartea fetitei mele.
GHICA: N-am apucat sã-ti transmit condoleantele mele. Citi ani avea?
ION: Patru ani.
ROSETTI: si eu sunt bucuros sã aud aceastã declaratie venitã din partea unui partid care nu a încetat sã punã piedici grele unitãtii românilor. Este o dovadã cã acceptati interesul national?
L. CATARGIU: L-am acceptat întotdeauna. Numai cã noi îl vedem altfel. Recunosc acum cã el nu poate fi decît unul. Acelasi vãzut si de dumneavoastrã. Dar noi credem ca la el se poate ajunge prin inteligentã, nu prin fortã.

ROSETTI (iritat): Adicã, numai aristocratia are privilegiul inteligentei? Noi suntem prosti... Asta insinuati.
L. CATARGIU (dur): Idealul national nu este o permanentã revolutie.
DUMITRU: Domnilor, vã rog sã vã opriti aici. Schimburile de replici se dau în Parlament. Sunteti nedrept, domnule Ca-targiu. Noi n-am fãcut revolutii împotriva poporului român sau
- t

împotriva statului. Ne-am luptat cu încãpãtînarea dumneavoastrã.
EPUREANU: si uite unde am ajuns!
ION: Am ajuns acolo unde avem obligatia sã fim ca oameni politici responsabili. Am ajuns în fata unei crize pe care trebuie s-o rezolvãm. Pentru asta am ales cariera politicã. Asta e meseria noastrã.
GHICA: Ai dreptate.
ION: Dacã vom continua sã ne sfîsiem, vor veni altii si ne vor face istoria. Ori, ceea ce s-a întîmplat între partidele noastre, toatã aceastã luptã de ani, este istorie. si este fãcutã de noi.
L. CATARGIU: Sunt pregãtit sã accept aceastã tezã. Vã propun ca, de data asta, sã facem o istorie ceva mai bunã. Cum rãmîne cu Austria?
DUMITRU: Napoleon a oferit România în schimbul Venetiei, împãratul Frantei a fost convins sã renunte la acest proiect.
L. CATARGIU: Cum va reactiona la detronarea lui Cuza? Au fost destul de apropiati.
ION: Dupã ce chiar el ne-a îndemnat la politica faptului împlinit, nu vãd sã se supere tocmai acum pe ea. îl dãm jos pe Cuza. Vom constitui o locotenentã domneascã si un guvern de coalitie. Vreau sã stiu acum dacã sunteti hotãrîti sã urmati acest program.
EPUREANU: Fãrã ezitare.
ION: Atunci cer ca domnul Catargiu sã facã parte din locotenenta domneascã. Veti da înapoi, domnule?
L. CATARGIU: Nu. Sunt pregãtit sã-mi asum rãspunderea. Inclusiv dacã dãm gres. Dar vreau sã stiu cine este omul dumneavoastrã în locotenenta domneascã. Doresc sã cunosc alãturi de cine voi sta.
ION (dupã ce îsi priveste colegii si primeste aprobarea mutã a acestora): Generalul Nicolae Golescu.

L. CATARGIU: De acord si mã simt onorat. Cine va fi a treia persoanã din locotenentã?
ROSETTI: Ne-am gîndit cã cel mai bine ar fi sã alegem un om din Armatã. Asupra numelui va trebui sã convenim.
EPUREANU: Nu voi rosti un nume acum, dar vã sfãtuiesc sã fiti foarte prudenti. si noi avem oameni în Armatã, însã nu-i putem obliga sã-si calce onoarea.
ION: Asa este. si noi vom fi foarte circumspecti.
DUMITRU: înteleg cã pot duce mesajul acestei intelegeri la Londra si Paris?
L. CATARGIU (dupã consultãri}: Da, îl puteti duce.
GHICA: A rãmas un lucru esential de convenit: numele printului strãin.
DUMITRU: Printul Jerome Napoleon ar fi...
EPUREANU: Nici sã nu vã gînditi! Nici Anglia, nici Turcia n-ar accepta un Napoleon la Gurile Dunãrii.
ROSETTI: Contele de Flandra.
L. CATARGIU: La el ne-am gîndit si noi. Dar aveti acceptul lui?

DUMITRU: Voi telegrafia de la Londra acordul Altetei Sale.
EPUREANU: Ar mai fi ceva. Nu dorim sînge. Desi pentru noi Cuza este un impostor, s-a aflat totusi pe tronul tãrii. Tronul rãmîne si nu trebuie pãtat cu sînge. Iar Armata nu trebuie provocatã.
ION: Cuza ne-a fost prieten la toti cei pe care îi aveti în fatã. Ne-a fost si ne este mai departe prieten. Noi vom da jos domnitorul.
ROSETTI: Cum vedeti detronarea?
L. CATARGIU: Haideti, domnule Rosetti, sã nu ne facem chinezi! Cine dintre noi doi se pricepe la comploturi si rãsturnãri? Sper cã nu aveti pudoarea sã negati aceastã caritate.

ROSETTI (dupã consultãri): Bine, domnilor, voi face eu aceastã treabã murdarã.
Bucuresti. Resedinta lui C. Librecht
Casa pe care si-a construit-o secretarul lui Cuza si membru de bazã al camarilei a fost transformatã în sediu al serviciului sãu de informatii. Librecht este un tip dispretuitor, periculos si sigur pe el. Are toate trãsãturile sefului fãrã scrupule al unui serviciu de informatii. Are un cabinet unde îsi primeste informatorii si victimele santajului. Pe ambii pereti se înaltã o bibliotecã în care se ascund multe secrete. La început, Librecht este cu Al. Beldi-man, prefectul Politiei.
LIBRECHT: Am primit informatiuni precise asupra radicalilor. Pregãtesc lovitura. Atacul se va da aici, la Bucuresti, în absenta domnitorului.
BELDIMAN: Asta înseamnã cã au renuntat la asasinat. Pe de o parte, este bine cã Mãria Sa este plecat la bãi în strãinãtate. Pe de altã parte, era bine sã fie aici. Le va fi usor sã producã revolta si sã blocheze pe Mãria Sa în strãinãtate.
LIBRECHT: Ei numesc asta „o solutie elegantã". Bineînteles, dacã reuseste.Va trebui sã facem tot posibilul sã nu reuseascã. Mai ales cã nu vor folosi tãrani. Brãtienii sunt suficient de întelepti sã nu mai miste gloatele. Asta le limiteazã spatiul de manevrã si ne ajutã sã-i izolãm.
BELDIMAN: Cîti crezi cã vor ridica?
LIBRECHT: Amãnuntul ãsta încã nu-1 am pentru cã nici ei nu au început alarmarea agentilor. Am pãtruns pe structura lor de informatiuni si voi afla imediat ce pun la cale. Activitatea masonicã a scãzut în ultimul timp, dar au pãstrat structurile ei de comunicatii. Nu cred cã vor misca mai mult de douã, maxim trei mii de oameni. Dar foarte disciplinati si bine înarmati.
BELDIMAN: Politia nu are suficienti oameni sã le facã fatã. Ar fi nevoie iar de Armatã. Putem conta pe gen. Florescu?

LIBRECHT: Da, tocmai am vorbit asearã cu el.
BELDIMAN: îti dai seama cã va fi baie de sînge. Odatã deschis focul, nu mai poate fi oprit. Iar Florescu are tendinte filoruse. Atît ne-ar trebui, sã ia Armata puterea si s-o dea pe mîna unui principe rus. Nu gãsesti cã e prea riscant?
LIBRECHT: Ba da si de asta mã frãmînt încã de asearã. (Pauzã) Ar mai fi si o altã solutie. O solutie care sã dea peste cap revolutia lor si sã-i facã inofensivi pe radicali.
BELDIMAN: Care?
LIBRECHT: Sã dãm noi lovitura înaintea lor.
BELDIMAN (nelãmurit): Cum adicã s-o dãm noi? îti dai seama ce spui?
LIBRECHT: Dragã Alecule, fi-ai pus vreodatã întrebarea ce este în realitate o loviturã de stat? Este o actiune de fortã datã din interiorul aparatului de conducere. Adicã ce am fãcut noi anul trecut. Kogãlniceanu a suspendat Parlamentul, iar domnitorul a preluat toate functiile statului.
BELDIMAN: Bine, dar ce spui tu nu se mai potriveste acum! Avem puterea. Domnitorul

guverneazã si nu vãd ce rost ar avea sã mai dea o loviturã în interiorul starului pe care îl conduce.
LIBRECHT: Lovitura o dãm noi, nu el. Inamicul este infiltrat în structurile statului. Le descoperim si le anihilãm înainte sã devinã periculoase. Pentru asta am nevoie de foarte putin: Armata în alarmã, Politia pe pozitii în Bucuresti si un grup de agenti bine instruiti care sã facã arestãrile. Alti agenti vor provoca tulburãrile în stradã, în felul ãsta tinem sub control toatã miscarea.
BELDIMAN: înteleg, în felul ãsta împiedici si vãrsarea de sînge.
LIBRECHT: Eh, un pic de sînge nu stricã niciodatã acolo, la o revolutie. Trebuie bine cîntãrit. în astfel de momente e bine sã stii sã profiti. Cele mai multe lovituri de stat sunt prilejuri pentru lichidarea adversarilor politici.
BELDIMAN: Sã înteleg de aici cã vrei sã-i elimini pe Brãtieni? E o prostie, îti urci tara în cap.

LIBRECHT: Nu si dacã arãt tãrii toate dedesubturile conspiratiei lor, felul cum se aliazã cu masoneria pãgînã si cum pregãtesc o republicã socialistã aici, în România.
BELDIMAN: Tu stii bine cã nu este adevãrat.
LIBRECHT: Important nu este adevãrul, important este ce cred oamenii. A spus-o Machiavelli. Eu le voi arãta ce sã creadã.
BELDIMAN: Prin ce mijloace?
LIBRECHT: Am dosare.
BELDIMAN: Niste hîrtii fãrã valoare, bîrfe si rãzbunãri de jigodii balcanice.
LIBRECHT: Sunt destui trãdãtori în rîndul radicalilor care sã confirme. Venind din mijlocul lor, lumea o sã-i creadã. De altfel, numãrul celor cercetati va fi minim: Ion Brãtianu, C. A. Ro-setti si Carada. Am nevoie de tine sã-mi gãsesti o casã sigurã în Bucuresti unde sã-i pot ancheta. Restul fac eu.
BELDIMAN (spre plecare): O vei avea. Astept un semn ca sã-mi organizez agentii.
LIBRECHT (îl opreste în prag): Alecule, esti convins cã nu pot risca nimic! îi voi supune la torturã. Dacã rezistã, îi voi lichida.
BELDIMAN: Ne asteaptã iadul, Librecht. Mai întîi cel de aici, de pe pãmînt. Apoi cel de sub pãmînt.
LIBRECHT: Iadul ne asteaptã oricum dacã nu-i eliminãm pe Brãtieni definitiv din viata politicã a tãrii. Au fãcut pactul cu diavolul. Noi îl desfacem.
La iesirea lui Alexandru Beldiman, îsi face aparitia un aghiotant al lui Librecht. Poartã redingota tipicã a agentului de politie parizian. Rãmîne în încãpere doar pentru o replicã.
LIBRECHT (arãtîndpe urma lui Beldiman): Oscileazã. Sã nu-1 scapi din ochi.
AGHIOTANT: Preabine, domnule Director. LIBRECHT: Sã nu fiu deranjat. AGHIOTANT: Am înteles.

Imediat ce aghiotantul iese, Librecht se duce într-o zonã a bibliotecii si deschide o usã în zidul de cãrti. Priveste spre întuneric si vorbeste unui personaj care încã nu se vede: „Puteti intra". Din acel întuneric apare încet figura, apoi întreaga siluetã a unui bãrbat. Este Teodor Brãtianu. înainteazã timid, privind speriat prin cabinetul lui Librecht. Acesta se poartã foarte politicos.
LIBRECHT: Poftiti, domnule Brãtianu. îmi pare rãu cã a trebuit sã va tin în întuneric, dar am fãcut-o pentru protectia dumneavoastrã. stiu cã sunteti un cetãtean onorabil al societãtii noastre si sub nici o formã nu doresc sã fiti expus cumva.
TEODOR: Da, sigur, dar tot n-am înteles de ce am fost invitat aici.
LIBRECHT: Pentru o afacere, (îl invita sã ia loc pe fotoliul din fata biroului.)

TEODOR: O afacere?
LIBRECHT: O chestiune de cherestea.
TEODOR (derutat): Bine, dar eu nu negustoresc asa ceva! Cumpãr de la cherestegii, ca toatã lumea.
LIBRECHT: Vedeti, domnule Brãtianu, stiti foarte bine cã sunt Directorul general al Postelor si Telegrafului... Doriti o cafea, o dulceatã?
TEODOR: Nu, multumesc, sunt înainte de prînz.
LIBRECHT: în calitate de director am rãspunderea pentru rãspîndirea telegrafului în tarã. Mãria Sa Vodã mi-a ordonat personal sã dezvolt telegraful pînã în capãtul tãrii. Sã trimit sã aducã prînzul de la restaurant?
TEODOR: Nu, multumesc. Iau masa la mine acasã. Este un obicei la care nu renunt.
LIBRECHT: Vã invidiez, în munca mea de zi cu zi problemele sunt atît de grele si timpul este atît de mãsurat, cã nu reusesc mereu sã mãnînc. Apoi, nu dorm noptile. stiu cã mã expun unui efort supraomenesc, dar dacã nu fac eu munca asta, cine s-o facã?
TEODOR: Se spune cã dormiti iepureste.

LIBRECHT (jucînd oboseala): Asa este. tara are nevoie de oameni destepti, domnule Brãtianu. si eu, cu tot devotamentul pe care îl dau tãrii, muncesc aici pentru propãsirea ei. Nu e usor. Ni se pun tot felul de piedici. Bunãoarã, în politicã... Vor sã zguduie temeliile statului, sã strice traditia tînãrului nostru stat.
TEODOR: De ar fi mai putini golani în politicã...
LIBRECHT: Asa este, asa este, cîtã dreptate aveti! Au lãsat pe niste indivizi sã ameteascã oamenii, sã-i îndepãrteze de la obiceiurile vechi.
TEODOR: Vorbeati de cherestea...
LIBRECHT: De cherestea? Ah, da, aveti dreptate. De fapt, ar fi vorba de pari. Telegraful se pune pe sîrmã, iar sîrma se pune în pari. Eh, eu parii ãstia trebuie sã-i iau de undeva.
TEODOR: Domnule Librecht, mãrturisesc cã tot nu înteleg ce doriti de la mine. (Se uitã la ceas) Dupã amiazã trebuie sã plec la mosie.
LIBRECHT: Pãi vedeti, tocmai asta este. Dumneavoastrã, domnule Brãtianu, sunteti o personalitate a vietii noastre politice. Dar ar trebui sã fiti si al vietii economice. Nu-i asa, ne extindem acum, ne dezvoltãm. Cine vreti sã punã mîna pe economia tãrii? Golanii?
TEODOR: Eu am combãtut permanent aceste moravuri. Averile si negotul nu au voie sã cadã pe mîna samsarilor. Se risipeste tara.
LIBRECHT (secretos, aplecîndu-se peste birou): Sã stiti cã eu am fost împotriva legii rurale. Da, vã mãrturisesc cu oarecare teamã. Vã cunosc ca un om extrem de serios, bazã a societãtii noastre. Da, am fost împotrivã si i-am spus Mãriei Sale: „Nu faci bine, Mãria Ta, cã lovesti în boieri".
TEODOR: A fost un gest de nebunie. Recoltele sunt ne-strînse, tãranii nu mai ascultã...
LIBRECHT (aprobîndu-1 din pleoape): stiu, stiu, credeti cã nu stiu, dar Kogãlniceanu... Domnule Brãtianu, sã nu ne mai ascundem... Un revolutionar!

TEODOR: A adus aici ideile lui Proudhon. Nu se poate asa ceva.
LIBRECHT: Eu chiar m-am mirat cã o familie atît de respectabila ca a dumneavoastrã s-a putut asocia cu acest Kogãl-niceanu. Nu se poate asa ceva, aveti dreptate. Fratele dumneavoastrã, domnul Ion Brãtianu, alãturi de niste socialisti! Ãstia vor sã rãstoarne lumea.
TEODOR (oftînd): Sã stiti cã i-am reprosat întotdeauna aceste apropieri. Este încãpãtînat si risipitor. Cît a fost în exil am fost nevoit sã lupt cu cãimãcãmia ca sã salvez mosiile. Pierdem tot

din cauza nebuniei ãsteia cu revolutia.
LIBRECHT (misterios): Acum, sã vã spun ceva, cã tot ati atins acest punct dureros. Nu este vinovat Ascultati-mã pe mine. Dl. Ion Brãtianu a intrat într-un anturaj parizian care 1-a ametit. Dar el este în sufletul lui un patriot. Parisul îmbolnãveste multe constiinte.
TEODOR: Domnule, la Paris am fost si eu. Dar n-am intrat în cluburile carbonarilor, domnule! Cum sã te cobori tu, boier român, la subsolul societãtii si sã te aduni cu demagogii?
LIBRECHT: Vegheati asupra lui! Vã rog! Nu-i lãsati sã-1,, strice. Avem aici mare nevoie de el. (Cautã, prin acte, din nou misterios.) stiti cã umblã conspiratorii sã-1 atragã într-o capcanã? Am probe. Pregãtesc o loviturã. '
TEODOR: Doamne apãrã! Nu se mai potolesc. Ce vor? Sã : ne arunce în dezmãt, în haos?
LIBRECHT: în haos, da! Umblã cu acest C. A. Rosetti, care nu are nici un Dumnezeu. Este în mare pericol. Vã rog, insist chiar, vegheati asupra lui. Vã sunt aliat. Imediat ce observati ceva necurat, vã rog sã mã anuntati. Sã prevenim.
TEODOR (derutat): Pãi, cum sã vã dau de stire? Eu stau la mosie, la Tigveni.
LIBRECHT: Pãi, vedeti! Ce vã spuneam mai devreme? Telegraful! Mã gîndeam sã tragem telegraf la mosia dumneavoastrã si am nevoie de pari. Lungi, drepti, de esentã bunã. Eu stiam cã în pãdurea de la mosie...

TEODOR: Aaa, acum înteleg! Vreti sã cumpãrati busteni de la mine?
LIBRECHT: Da, domnule Brãtianu, da! De ce sã azvîrle statul banii la samsari, cum ziceati, cînd putem sã ajutãm progresul boierilor nostri.
TEODOR: Eh, sã vãd, sã mã sfãtuiesc si cu vechilii mei...
LIBRECHT (sculîndu-se): Neîntîrziat. (Luîndu-1 pe dupã umeri, dupã ce Teodor s-a ridicat): si nu uitati! Sã tinem tara strînsã. Mã anuntati imediat ce se apropie vreun criminal de fratele dumneavoastrã.
TEODOR (rizînd naiv): Domnule Director, dar pînã se pune telegraful, mai e.
LIBRECHT: Se poate, domnule Brãtianu! Vã trimit acolo un om. Nu se miscã de lîngã dumneavoastrã. Se urcã pe cal si în douã ceasuri e aici. (îsi dau mina.) Neapãrat sã-mi da(i de veste asupra bustenilor.
Imediat ce Teodor Brãtianu iese, intrã aghiotantul. LIBRECHT (schimbat): Bagã-1 pe ofiterasul ãla.
Londra. Cabinetul Primului-ministru
Lord Palmerston (81 de ani) este albit si foarte obosit. De altfel, va muri curînd. Zace într-un fotoliu si se miscã foarte putin. Dumitru Brãtianu este anuntat si introdus. Vine în fata primului-ministru britanic si îi întinde mîna. Palmerston nu-i rãspunde la salut. Românul ia loc.
PALMERSTON: Mi-au spus cã e holerã în tara dumitale.
DUMITRU BRÃTIANU : Holerã? Nicidecum. Natiunea e sãnãtoasã, mylord.
PALMERSTON: Douãzeci de mii...
BRÃTIANU: Douãzeci de mii! Ce anume douãzeci de mii?
PALMERSTON: Douãzeci de mii de moiti. Holera v-a decimat lucrãtorii.

BRÃTIANU: Cred cã e o confuzie, my lord. Lucrãtorii nostri sunt în viatã. Strîng recoltele.
PALMERSTON (confuz, se uitã la Dumitru mai atent): Ce recolte strîngeti voi în desert?
BRÃTIANU (întelegînd): Sunt Dumitru Brãtianu, din România. România nu are desert. Este o tarã europeanã. (La lipsa de reactie a primului-ministru:) Principatele Dunãrene, mylord.
PALMERSTON: Nu vii din Egipt?

BRÃTIANU: Nu. Vin din partea Principatelor Dunãrene. Maiestatea Sa, împãratul Frantei, m-a trimis la Excelenta Voastrã.
PALMERSTON: Da, îmi amintesc. Vreti sã alegeti un noukediv.2
BRÃTIANU (subliniind): Un nou principe. Un principe crestin dintr-o Casã regalã europeanã.
Urmeazã un lung moment de asteptare. Palmerston, aproape senil, are alte preocupãri. Urmãreste atent modelul linguritei de la serviciul de ceai. Mai ridicã privirea la Brãtianu, revine la modelul cestii de ceai etc. Intr-un tîrziu, rosteste cu bãrbia în piept.
PALMERSTON: Printul Carol.
BRÃTIANU: Care print Carol?
PALMERSTON (cu mustarul sãrit): Hohenzollern, la naiba!
BRÃTIANU: Printul Carol de Hohenzollern! Vã multumesc, Excelenta Voastrã.
PALMERSTON: Da, e cea mai bunã alegere pentru voi. Vã trebuie un neamt.
Bucuresti. Resedinta lui C. Librecht
Acelasi cabinet cu bibliotecã. Este introdus un cãpitan de artilerie, Candiano-Popescu. Librecht îl asteaptã Ia birou, rãsfoind un dosar. Ofiterul rãmîne în picioare.
'• Kediv - suveran (in limba persanã).

LIBRECHT (fãrã sã-1 priveascã): Domnule cãpitan, domnule cãpitan... Nu sunteti prea cuminte. (Acum îl priveste de jos pînã sus cu dispret.) Aveti prea multã energie? înseamnã cã n-a-veti de lucru la regiment.
CANDIANO: Nu mi-amintesc vreun repros de la superiorii mei.
LIBRECHT: Ce spui, frânt! (Flutura dosarul.) Dar tu ce crezi cã am eu aici? Scrisori de amor?
CANDIANO: Nu stiu ce aveti acolo, dar corespondenta dumneavoastrã nu mã priveste.
LIBRECHT: Chiar asa? Pãi ia sã vedem ce scrie aici. ti-a explodat un tun.
CANDIANO: Nu mi-a explodat mie, a explodat fabricantului. L-a fãcut prost.
LIBRECHT: Adicã insinuezi cã demnitarii statului au cumpãrat un tun prost? Halal cãpitan.
CANDIANO: Eu nu insinuez nimic. V-am spus adevãrul.
LIBRECHT: Adevãrul ti-1 spun eu, domnule. Dumneata pierzi timpul la berãrie cu Eugeniu Carada. Un infractor.
CANDIANO: Dl. Carada este la berãrie consumator.
LIBRECHT: si ce consumã, mã rog? Niscaiva bombe pentru revolutie?
CANDIANO: Nu am cunostintã de asa ceva.
LIBRECHT: Pãi dumneata n-oi avea cunostintã, dar noi stim. si mai stim cã nu îti tii daravela în pantaloni.
CANDIANO: Domnule, nu vã permit.
LIBRECHT: O sã permiti... O sã permiti. Uite ce scrie aici! Dumneata, domnule cãpitan, ai sedus o anume doamnã din înalta societate si atentezi la onoarea unei mari familii.
CANDIANO: Este o calomnie.
LIBRECHT: Nu cred. Cã ar fi o doamnã tînãrã mãritatã cu un boier bãtrîn, as întelege. Cã întelegem si noi. Dar este sotie de general. Ce-ar fi sã vin eu mîine la domnul general si sã-i spun: uite, domnule ce face bãiatul ãsta cînd dumneata regulezi trupa, îti regleazã consoarta.

CANDIANO: Domnule director, sunteti.... sunteti... abject. Eu o iubesc pe aceastã femeie.
LIBRECHT: si eu o iubesc pe împãrãteasa Frantei, dar nu-mi permit, mã întelegi, nu-mi permit. Asa cã... sã ne pãstrãm lungul nasului.
CANDIANO: Dumneavoastrã, domnule director, nu-mi sunteti superior. N-aveti nici un drept.

Eu îmi voi rezolva problema prin onoare. Femeia aceasta este un ideal pentru mine.
LIBRECHT: Pe mine nu mã intereseazã escapadele dumitale nocturne. Iubeste pe cine vrei. Cînd vreau, stiu sã fiu si discret. Dar sã nu te mai prind cu Eugen Carada, cã dau totul în presã.
CANDIANO (salutind scurt din cap): Domnule.
Face stînga-mprejur si iese extrem de tulburat. Pe urma lui intrã aghiotantul.
AGHIOTANT: Ati fost foarte bun, stãpîne.
LIBRECHT: îl vezi? Cicã o iubeste. Un tîmpit. Trei sferturi din femei sunt agentele lui Brãtianu. Ãsta habar n-are cu cine se culcã. Se bagã în pat bãrbat si se dã jos muiere.
AGHIOTANT: Sunt multe, stãpîne. O sã avem ceva de lucru.
LIBRECHT: Vezi cã a apãrut una proaspãtã la colonelul Haralamb. Sã-mi afli cine e. Banditul ãsta de Brãtianu le gãseste imediat. Voi cum dracu' de nu le dibuiti?
AGHIOTANT: Sînt parsive, stãpîne, parsive ce nu s-a pomenit.
Bucuresti. Sediul liberalilor
Luxita Florescu îsi scoate barba, mustãtile si pãlãria unui travesti. A venit deghizatã în bãrbat. Dã jos si pelerina si rãmîne într-un costum masculin care o prinde foarte bine. Ion Brãtianu o întîmpinã cu prietenie afectuoasã.
ION: Mi-era dor de tine.

LUXItA: Mie nici atît. Ce-ti fac copiii?
ION: Acum sunt mai bine. Pia însã nu e vindecatã. O simt rãnitã adînc.
LUXItA: Ca mamã, o înteleg. Mai fã-i o fatã.
ION: O sã încerc. Voi ce faceti?
LUXItA: Bonifaciu e bine. Mi-a scris cã a luat primul examen la facultate. Te iubeste la fel de mult.
ION: Uneori mã gîndesc cã Bãlcescu e cu noi pe aici, prin casã. Sufletul lui neodihnit ne urmãreste. Ce-o zice? Ne ceartã?
LUXItA: Sã-ti spun drept, dureazã prea mult, Ioane. Ori au fost sperantele noastre prea mari, ori n-am fãcut noi ce trebuie. tara nu e pusã pe picioare, iar noi încã luptãm. Nu stiu cît o sã mai pot rezista.
ION (o îmbrãtiseazã, îi mîngîie pãrul): Ai început sã îmbã-trînesti, Luxito. Te scoli greu dimineata? Te doare vreun os?
LUXItA (pufneste în ris): Nu mai tin minte de cînd nu m-am mai sculat într-o dimineatã. Dorm ziua, pe apucate. Numai tu esti de vinã.
ION: Vreau sã ne vedem o datã linistiti, conducînd tara asta dintr-un birou. Pe tine te fac ministru de interior, sã pui Politia pe jar.
LUXItA: Cine dracu' o sã se mai uite la o babã atunci?
ION: Ah, pãi eu nu de nurii tãi vorbeam. Ãstia, gata, s-au dus.
LUXItA (respingîndu-1 în joacã): Afurisit esti. Nu stiu cum te rabdã Pia. E o sfîntã.
ION: De sfintenia ei aveam nevoie. La cîte rele fac eu, am nevoie de un exemplu dumnezeiesc lîngã mine. Hai, spune ce-ai aflat?
LUXItA: Individa se lasã greu. îl iubeste. O leagã si copiii.
ION: Cît de riscant crezi cã ar fi sã continuãm cu ea?
LUXItA: O femeie stie sã se abtinã, sã ascundã bãrbatului secretul ei. Nu cred cã i-a spus lui Cuza ceva pînã acum. Mi-e teamã sã nu gîndeascã la un moment dat politic. Mãria Obre-novici nu e proastã.
ION: Oferã-i bani. îi dãm cît vrea si sã plece cu copiii.

LUXItA: Esti naiv, Ioane. Pe Mãria Obrenovici n-o intereseazã banii. Nici mãcar puterea. E legatã de Cuza cu un fir imposibil de rupt. E ceva ce tu nu poti întelege, fiindcã n-ai trãit, între ei este o legãturã.
ION: Chestia asta ar trebui sã-i piardã pe amîndoi. îndrãgostitii sunt oameni slabi.
LUXTtA: A vorbit pietroiul ãla pe care îl porti în piept. Te-ai obisnuit sã-i judeci pe oameni dupã idealul tãu. Dar în lume existã si oameni care iubesc. Mãria Obrenovici iubeste.
ION: Te-am bãnuit întotdeauna de romanticã. (Categoric:) Iesi din joc. O sã folosesc alt mijloc. Voi cere lui Lâscãr Catargiu sã vorbeascã cu ea.
LUXItA: Te amãgesti, Ioane. Solutia ti-o dau tot eu. (Dupã o pauzã:) Mãria îl iubeste pe Cuza mai mult decît el pe ea. Dar se lasã condus. Forta care poate sã o miste pe ea este tocmai iubirea. Aici trebuie lovit.
ION: O însalã. Are si alte amante.
LUXItA: Un fleac. De altfel, ea stie. Acceptã, n-o intereseazã. Legãtura lor este deja mult deasupra patului. Noi trebuie s-o convingem cã iubitul ei este în pericol, cã îl poate pierde prin moarte. Asta v d trezi in ca ilara care îsi apãrã amantul. Va face orice sã-1 salveze. Atunci venim noi si îi spunem cã poate sã-1 pãstreze viu si nevãtãmat, liber si numai al ei, dar undeva departe, afarã din tarã. Banii vor veni pentru a le întretine viata în strãinãtate.
ION: De acord. Poti actiona.
LUXItA: Nu vreau. Simt cã n-am puterea asta.
ION (dupã chibzuintã): Bine, se va ocupa Carada. Tu pleci în Serbia si- mi faci rost de praf de puscã. Te va astepta un om de-al nostru la Kragujevac. Repetã cuvîntul.
LUXItA: Kragujevac. Ce este acolo?
ION: Un arsenal de munitie. Organizezi transportul si pleci. Te duci la mãnãstirea Ostrov si îi dezvãlui maicii Maximila ziua

cînd pleacã transportul. Destinatia este Sibiu. O sã fie si ea acolo în trei zile.
LUXItA: Arme pentru Transilvania?
ION: Da. Voi trimite maicii Maximila planurile pentru revolta românilor. Ea le va trece muntii la Sibiu. Imediat ce terminãm cu Alexandru Cuza, declansãm lupta în Transilvania.
LUXItA: Nu e prea mult? Cît suntem noi de pregãtiti pentru asta?
ION: Imperiile au obosit. Acum e momentul sã le dãm lovitura de gratie. Vom provoca o nouã conferintã de pace cu Anglia, Franta si Germania de partea noastrã.
LUXItA (se deghizeazã la loc si îl pliveste lung): Tu nu esti un om normal. Cu ce sînge te-a fãcut taicã-tu?
ION: Dada Anica spune cã e sînge de dac. Cine stie cum s-o fi strecurat o sãmîntã printre atîtea semintii care ne-au amestecat.
LUXItA (curioasa): Atunci eu ce sãmîntã oi avea? De dacã?
ION: De drac! (Se îmbrãtiseazã ca buni prieteni.)
Bucuresti si Mosia Florica, în timpul tentativei de loviturã de stat din 3 august 1865
Evenimentele petrecute la 3 august 1865, la Bucuresti, sunt interpretate de istorici ca o loviturã datã de Putere cu scopul de a preveni o loviturã iminentã a opozitiei. De aceea, asa cum aratã documetele, în stradã au fost folositi drept instigatori agenti ai Politiei. Recomand, asadar, ilustrarea acestei realitãti printr-o atitudine ceva mai accentuatã a figuratiei selecte, prin gesturi evidente si atitudini elocvente. Acestea pot fi îndemnuri la scandãri, agitatii cu bîte în mînã, semne fãcute între agentii deghizati, incidente izolate.

La o intersectie de strãzi bucurestene, trãsura cu C. Librecht coboarã încet si se opreste. Aghiotantul lui, îmbrãcat în straie de orãsan, se apropie de fereastra cupeului. Librecht se apleacã si priveste în lungul strãzii. Acolo sunt adunati agentii, care în haine de tîrgovet, care în tãbãcar etc. Librecht îi inspecteazã. La

unii, deghizamentul este caraghios, improvizat. Totusi, Librecht îi dã ordin aghiotantului: „Porniti".
Pe strada Lipscani negustorii sunt atacati din senin de doi indivizi. Le sunt dãrîmate tarabele, le sunt sparte butoaiele. Alti agenti îi agitã pe negustori sã riposteze. Din casele ulitei încep sã se spargã geamurile si sã fie aruncate lucruri.
în redactia ziarului R oman ui, Ion Brãtianu, C. A. Rosetti si Eugen Carada discutã campania de presã ce trebuie declansatã împotriva lui Cuza. La un moment dat, de afarã se aude vuietul scandalului. Un zetar tînãr intrã speriat si anuntã: „E revolutie, sparg tot!" Cei trei se reped la fereastrã. Pe stradã, o unitate a Armatei îi urmãreste pe rãsculati. Pe o stradã lateralã, agentii se regrupeazã si se ascund, lãsîndu-i pe cetãtenii adevãrati victime ale represiunii. Ion Brãtianu îi spune, impacientat, lui C. A. Rosetti: „Au pornit înaintea noastrã!" Dau sã iasã, dar usile se izbesc de pereti si agentii Politiei, în uniformã, pãtrund cu armele întinse. Aghiotantul înainteazã si întinde bratul spre umãrul lui Ion Brãtianu. Brãtianu îi dã peste brat. Totusi, aghiotantul apucã sã spunã: „în numele legii, sunteti arestati!" Arestarea se face într-o busculadã.
La conacul Florica, femeile baricadeazã casa. Anica si Pia, ajutate de Buzatu si Rochitã, împing mobile si le pun în dreptul usilor. Curînd apar si arnãutii cãlare. Descãleca si încearcã sã ia casa cu asalt. Pia si Anica ies cu pusca la fereastrã si trag dupã ei. înãuntru, Buzatu, înarmat pînã în dinti, apãrã copiii, în timp ce Rochitã se joacã cu ei, încercînd sã-i distragã. Arnãutii se retrag fãrã pierderi.
La cazarma Regimentului de artilerie din Bucuresti, cpt. Candiano-Popescu iese la raport la col. Haralamb.
CANDIANO: Domnule colonel, în oras oamenii sunt omo-rîti pe strãzi. Se trage în cetãteni.
HARALAMB: Cine trage? Despre ce vorbesti dumneata?
CANDIANO: Pe Lipscani se împuscã oamenii. Este mîna lui Librecht. Nemernicul ãsta a iscat o revoltã.
HARALAMB: De unde stii dumneata?

CANDIANO: A încercat sã mã santajeze, domnule colonel. Este un ticãlos care vrea sã punã mîna pe putere. Dl Brãtianu a fost arestat.
HARALAMB: Dementul ãsta a întrecut orice mãsurã. Unde 1-au dus pe dl Brãtianu?
CANDIANO: Nu stim. Mie mi s-a spus cã vor sã-1 tortureze, sã-1 omoare apoi.
HARALAMB: Scoate trupa în oras si pune ordine. Anuntã-1 si pe maiorul Lecca.
CANDIANO: Am înteles, domnule colonel. Eu pornesc sã-1 caut pe Brãtianu. (Strigã dupã h. Fãlcoianu): Fãlcoianu, ofiterul de informatii, sã vinã la mine.
într-o casã conspirativã, Ion Brãtianu, C. A. Rosetti si Eugen Carada sunt închisi si pãziti. Este o camerã dezafectatã, doar cu o masã pe mijloc. Sunt în cãmasã, în picioarele goale, perchezitionati. Rosetti este foarte agitat, speriat, se plimbã prin încãpere.
ROSETTI: Nu pot sã cred cã se terminã aici, cã se terminã asa. si v-am spus sã n-avem nici o milã. Trebuia sã-1 omorîm pe tiran.
ION: Cuza e la Ems, în Germania. Nu cred cã e amestecat.
ROSETTI: Asa crezi tu. A lãsat ordinul si s-a pus la adãpost. E mai ticãlos decît crezi tu. Ne vor

omorî aici.
ION: Se vor misca ambele partide. Stai linistit. Librecht o sã-si urce tot Parlamentul în cap. Lucrurile nu rãmîn asa.
ROSETTI: Ce mã intereseazã pe mine ce se întîmplã dupã ce mã omoarã ãstia? Suntem un popor de lasi.
ION: Rosetti, potoleste-te. Pe tine nu te poate scoate nimeni din istorie. Iar dacã mori ca un erou, te vor pomeni copiii prin scoli, secole de acum încolo. Ce moarte mai frumoasã vrei?
CARADA: Eu nu voi avea privilegiul ãsta si nu mã plîng. Pãrerea mea însã este cã o crimã aici va ridica tara în picioare.
ROSETTI: Prea tîrziu. Destinul nostru este sã ducem misiunea pînã la capãt, nu sã crãpãm aici ca niste neputinciosi.
ION (îngrijorat subit): Gîndul meu este la românii din Transilvania. Secretul revoltei lor este numai la mine. Dacã sorã-mea

trece muntii cu planurile si ei pornesc revolta, nu va avea cine sã-i sprijine din tarã. Va fi un mãcel.
CARABA: Dacã ne duc sã ne împuste voi încerca sã scap.
ROSETTI: Tu crezi cã Librecht o sã-ti ofere privilegiul glontului? Nu! Ne asasineazã aici, în vãgãuna asta.
ION: Nici un român nu va face crima asta. Calmeazã-te, prietene.
ROSETTI: Parcã suntem blestemati sã nu putem duce o treabã pînã la capãt. Nu stiu ce avem? Prostie, micime, usurintã? Trece istoria prin român ca vîntul.
ION: Izbîndim, Rosetti, nu te mai lamenta. Murim noi, se vor ridica altii. Românul nu piere.
De afarã se aude zgomot, ceartã, focuri de armã. Usile sunt sparte si în încãpere pãtrund cpt. Candiano-Popescu si It. Fãlco-ianu cu soldatii.
CANDIANO: domnule Brãtianu sunteti teafãr?
La biroul lui, C. Librecht stã în semiîntuneric cu ochii pironiti în gol. Are si gura întredeschisã. Un dinte luceste unt. Privirile lui exprimã o spaimã combinatã cu urã. sopteste: „Am ratat".
Mãnãstirea Ostrov
Maica Maximila se pregãteste de drum. Un cal care asteaptã în fata schitului este încãrcat cu desagi. In chilia ei, maica Maximila îsi face cruce în fata unui triptic vechi de lemn. Se roagã scurt, în picioare, apoi scoate un cutitas si începe sã desfacã spatele icoanelor din triptic. Scoate de acolo documente, planurile revoltei românilor din Transilvania. Le bagã într-o geantã de piele, pe care si-o petrece peste umãr. Iese în curte si ia calul de dîrlogi. Dinspre munti se aud buciume. Maximila ajunge la bacul peste Olt. Podarul o ajutã sã urce calul pe bac. II leagã de o bîrnã care tine loc de balustradã. Maica priveste bulboanele fierbînde ale rîului. Din ele se ridicã o tensiune. Calul sforãie, dînd semne de agitatie. Zidurile

mãnãstirii Cozia, de pe malul celãlalt, par rãu prevestitoare, morbide. Cînd bacul a trecut de jumãtatea rîului, de pe malul celãlalt se repede sã latre furios cîinele podarului. Ar putea fi si o femelã cu pui. Calul se sperie, necheazã. Se ridica pe picioarele din spate, apoi loveste cu acestea cosmelia bacului. Podarul este aruncat în ape. Maica Maximila abia se tine, este trîntitã, se ridicã. Are un atac de inima, ^uiui se i astearnã si el în apã.
Secventa finalã este cu bacul proptit într-un mal, undeva mai jos de Cozia, în linistea locului. Se aud pãsãrile si fosnetul de pãdure. Pe bac, cãzutã între lemne, este maica Maximila, moartã, cu ochii deschisi larg spre cer. Pe ape plutesc, duse de curent, planurile revoltei românilor din

Transilvania. Este un simbol al desertãciunii.
EPISODUL 5
Mosia Florica, februarie 1866
Ion Brãtianu a adus la mosie un notar. Stau toti în jurul unei mese - Dumitru, C. A. Rosetti, E. Carada, Anica si Pia. Ion este în doliu dupã maica Maximila. Este prezent si un negustor. Notarul citeste cu o voce spartã, caraghioasã, actul pe care tocmai 1-a întocmit. Brãtianu vinde mosia de zestre, Plesoi, a sotiei sale pe bani putini, dar suficienti pentru a pleca în Germania spre a-1 aduce pe Carol de Hohenzollern. Cînd terminã de citit, notarul îi invitã pe Brãtianu si pe negustor sã semneze. Individul scoate banii si îi numãrã.
ROSETTI: Nu stiu dacã trebuia sã faci sacrificiul ãsta. Sã vinzi mosia de zestre a nevestii.
PIA: Eu am vrut. Sã se termine o datã. Zestrea femeii sunt copiii.
DUMITRU (soptit, la urechea lui Rosetti): Eu nu eram în stare sã fac asa ceva.
ROSETTI (la fel, ironic): Pãi ce mosie ai tu?
DUMITRU (încurcat): Pãi...
ION (dupã ce a primit banii, Piei): Mîine dimineatã, foarte în zori, sã-mi pregãtesti sania. Haine de drum si de ceremonie. (Cãtre ceilalti:) Voi sã treceti la actiune imediat.
Notarul, negustorul, Anica si Pia pleacã.

ION: Luati legãtura cu conservatorii si porniti cît mai repede. Cînd mã întorc cu printul Carol, sã fie totul pregãtit.
CARADA: Mãria Obrenovici a acceptat. Unchiul ei, Lascãr Catargiu, este de acord.
ROSETTI: Discut cu Lascãr Catargiu si locul lui Dumitru în minister.
ION: Nu mai pierdeti vremea. Dumitre, sã iei capitala. Avem nevoie de un primar care sã tinã lucrurile în mînã.
Dã sã plece, dar se opreste, privindu-si intens prietenii. Se asteaptã o îmbrãtisare, însã bãrbatii împreuneazã mîinile într-o rugã: Tatãl nostru.
Bucuresti. Cazarma Regimentului de artilerie
Colonelul Haralamb arde documente cifrate. Nu se grãbeste si starea lui este mai de grabã de tristete. Se încheie la nasturii de la tunicã si-si trage uniforma pe corp, ajustînd centura de care atîrnã sabia. Intrã Candiano-Popescu: „Suntem strînsi cu totii, domnule colonel." Este clar cã lui Haralamb îi vine greu. îl însoteste pe Candiano în încãperea alãturatã, unde asteaptã opt ofiteri: col. D. Cretulescu, mr. Lecca (vînãtori), cpt. Lipoiãnu, cpt. Pillat, cpt. Costescu, It. Fãlcoianu, It. Mãlinescu, It. Berendei. Haralamb îi inspecteazã îl liniste, trecînd cu privirea de la unul la altul.
HARALAMB: Domnilor ofiteri, as dori sã credeti cã, în primul rînd, mie îmi vine greu. Suntem ostasi. Soarta ne-a asezat între oamenii politici. Dar dincolo de luptele lor fractioniste, noi trebuie sã ne facem datoria fatã de tarã. Este adevãrat cã printul Cuza ne-a arãtat mereu grija lui, dar si printul este un om politic. A dus tara într-un loc fãrã întoarcere.
CANDIANO: Toti cei de aici au jurat credintã patriei. Domnitorul poate fi unul sau altul.
HARALAMB: Alexandru Cuza este unic. Va trebui sã-1 dãm jos tocmai pentru asta. Voi primiti acum misiunea de a face

lucrul ãsta fãrã ezitare. Dacã este cineva cu inima îndoitã, sã se retragã acum. Onoarea lui va fi întreagã.
Aceeasi trecere cu privirea. Nici o reactie.
CANDIANO: Domnule colonel, onoarea este de partea noastrã. Printul Cuza conduce tara cu o camarilã coruptã. Metresa lui dã ordine în Armatã. si-a adus copiii bastarzi la palat si vrea sã

întemeieze o dinastie cu ei. tara se aflã în pragul unei interventii strãine. Nu vom ezita nici o clipã sã murim în luptã. Dar pentru ce?
HARALAMB: în aceastã noapte vom împlini vointa poporului. Cinci mii de oameni vor fi în piata palatului si vor cere cãderea dictatorului. Cum v-ati împãrtit sarcinile?
CANDIANO: Mãlinescu va fi de gardã la palat în noaptea aleasã. Lipoianu, Pillat, Costescu si Berendei vor intra în camera printului cu abdicarea în mînã.
HARALAMB: Dacã se opune?
CANDIANO: II luãm cu noi si îl ducem la casele lui Ciocîrlan, omul liberalilor. Partidele vor da decretul Locotenentei domnesti.
HARALAMB: As vrea sã cunoasteti cã am acceptat sã fiu a treia persoanã a Locotenentei domnesti... (Animatie favorabilã între ofiteri.) Doream sã vã spun si acest lucru, cã nu vã trimit într-o astfel de misiune fãrã sã-mi asum eu însumi sarcina cea mai grea. Noi nu riscãm aici decît onoarea.
CANDIANO: Prezenta dumneavoastrã în Locotenentã este o chezãsie pentru noi. Nu va fi nici o ezitare.
HARALAMB: Mai departe.
CANDIANO: Dl. maior Lecca va aresta pe generalii Mânu si Florescu. Dacã se opun, îi împuscãm.
HARALAMB: Florescu trebuie împuscat oricum. Vrea sã ne dea pe mîna rusilor.

CANDIANO: Nu vrem vãrsare de sînge, domnule colonel. E mai bine si pentru domnia voastrã sã nu se aseze în locotenentã pe sîngele cuiva.
HARALAMB: Da, bine. Dumneata?
CANDIANO: Eu si It. Fãlcoianu de la informatii avem o misiune specialã. Noi vom aresta pe Librecht.
HARALAMB: Sã puneti mîna pe dosarele lui. Ticãlosul a fãcut dosare la toatã lumea. Sã le aduceti la Armatã.
CANDIANO: Am înteles, domnule colonel. Suntem gata.
HARALAMB: Doamne ajutã!
Diisseldorf, 1866
Suntem în castelul Casei de Hohenzollern din Diisseldorf. Este foarte devreme dimineata. Peter, valetul printului Carol, intrã într-o antecamerã cu tava de mic-dejun în mîini. O lasã pe o masã si se duce sã potriveascã ora pe propriul sãu ceas cu o pendulã scumpã aflatã pe perete. Este 6.05 dimineata. Se întoarce la masã pentru a lua tava, adoptã o atitudine teapãnã, tipicã de valet, si intrã în dormitorul printului Carol. Acesta este însã deja trezit. Tocmai iese din baie în halat.
CAROL: Ai întîrziat.
PETER: Cer iertare Altetei Voastre. sunca de Wuppertal a sosit tîrziu. Drumurile desfundate...
CAROL: A plouat?
PETER (dupã ce trage draperiile)'. Torential.
CAROL: Cum de n-am auzit?
PETER: Ati dormit profund. Ati fost foarte obosit azi-noap-te (usorinsinuant)... cînd ati sosit foarte tîrziu.
CAROL (jenat): Drumul din oras a fost greu... A plouat, nu?
PETER: Da, sigur, (apãsat) a plouat dupã ce v-ati întors, (ironic) dar stiti cum e pãmîntul Westphaliei: musteste înainte sã cadã prima picãturã.
CAROL: într-adevãr.

Peter strînge de la capul patului, de pe o banchetã cazonã, hainele cu care a fost îmbrãcat Carol în seara trecutã. Pe gulerul cãmãsii observã urme de ruj. Zîmbeste. Scoate din garderobier uniforma militarã. Carol are o reactie de surprizã.
PETER: Tatãl AlteteiVoastre vã cere sã-1 asteptafi în salon. (Dupã o pauza) Azi-noapte, paznicii au prins un lup în parc, aici, la doi pasi.
într-o groapã de piatrã din catacombele castelului, lupul se zbate furios. Carol îl priveste, impresionat de rînjetul fiarei.
CAROL: Mã întreb dacã fiarele astea au venit peste noi sau noi am intrat peste sãlasul lor si le-am rãscolit sãlbãticia.
în urmãtoarea secventã, Carol stã în pozitie de drepti în marea salã de bal a castelului. Sala imensã este goalã, cu mozaic rece si ecou. O usã mare este deschisã de Peter si Carol Anton, seful Casei de Hohenzollern, intrã echipat si el în uniformã militarã. Se apropie încet, tocãind cu bastonul, îi dã ocol, ca la inspectie, apoi se opreste în spatele lui, cu spatele la el. Priveste tabloul unei femei, strãmos al familiei.
ANTON (rece, ca o decizie luatã): Mi s-a cerut sã devii printul României!
în timp ce tatãl sãu se depãrteazã si se aud pasii lui rari, camera vine rapid spre chipul lui Carol. Expresia fetii lui nu este doar de surprizã, dar si de spaimã. Ochii mãriti înghit orice luminã.
Germania. Resedinta Hohenzollern din Dusseldorf
Brãtianu a sosit si este condus într-un salon dominat de portretele strãmosilor. Asteaptã un timp, inspectînd acele tablouri. Asupra unuia dintre ele - portretul unei printese toscane -insistã cu privirea. Intrã printul Anton von Hohenzollern, tatãl

lui Carol. Brãtianu îl salutã cu deferentã. Iau loc în dreptul unei mãsute pe care se aduce ceai.
ANTON: Domnule Brãtianu, cererea dumneavoastrã a ajuns la mine prin mai multe insistente. Mi-am tinut fiii departe de politicã, dar acum constat cã suntem asaltati din prea multe locuri pentru a rãmîne indiferenti. Ce se întîmplã? Ce se aflã în spatele acestor interventii?
BRÃTIANU: Interesul Marilor Puteri de a aduce liniste în Principatele Dunãrene. Maiestatea Sa, împãratul Frantei, doreste un stat puternic în orientul Europei pe care puterile occidentale sã se poatã bizui. Maiestatea Sa, regina Victoria, doreste sã creeze un stat tampon între imperiul rus si cel otoman. Altfel spus, Alteta Voastrã, se doreste echilibrul european, în centrul acestei balante se va afla fiul Altetei Voastre.
ANTON: S-ar putea sã fie prea mult pentru el. Are doar douãzeci $i sapte de ani.
BRÃTIANU: în spate vor fi numele sãu, experienta sa militarã, partidele noastre.
ANTON: Mi se pare cã acestea sunt calitãti obligatorii, nu si suficiente. Fiul meu este un tînãr care nu si-a desãvîrsit educatia. Este doar locotenent. Ar fi o aventurã prea mare pentru el ocuparea unui tron al unui stat vasal Portii otomane.
BRÃTIANU: România stã pe picioarele ei, Altetã. Ne-am dobîndit autonomia, iar relatia cu IMPERIUL OTOMAN este pur formalã. Printul Carol va veni sã dea o garantie supremã acestei situatii.
ANTON: Domnule Brãtianu, solicitarea formulatã de împãratul Napoleon nu contine detalii. Nu mã îndoiesc cã Franta va sprijini aceastã alegere. Dar bãnuiesc un viitor agitat. Dumneavoastrã doriti independenta.
BRÃTIANU: Sunt convins cã printul Carol va primi cu entuziasm posibilitatea de a conduce în luptã armata unei tãri si de a oferi libertatea unei natiuni.
ANTON: Tocmai de aceste lucruri îmi este teamã. Cred cã se asteaptã prea mult de la el.

BRÃTIANU: Parlamentul, Armata, poporul, eu însumi vom fi alãturi de el. Apoi, cine spune cã printul se va rupe de familia sa? Noi întelegem aceastã alegere si ca pe o apropiere a Germaniei de Gurile Dunãrii. Germania, alãturi de Franta si Anglia, va avea acolo un mare prieten. Ne leagã Dunãrea.
ANTON: Domnule Brãtianu, vã mãrturisesc cã nu înteleg întotdeauna dedesubturile politicii. Din familia noastrã tocmai Carol a arãtat ceva interes. Repet cã numai insistentele unor oameni dragi si apropiati mã fac sã înclin spre un acord. Existã însã o piedicã extrem de jenantã pentru mine. Ea vã priveste pe dumneavoastrã.
BRÂTIANU: Sunt pregãtit sã ascult orice imputare. Este vorba de tineretea mea?
ANTON (ridicîndu-se în picioare): Nu judec oamenii maturi dupã copilãria lor. Existã însã lucruri în lumea noastrã care nu au timp. Vã rog sã asteptati aici. Cineva doreste sã obtinã de la dumneavoastrã o explicatie.
Iese din salon. Urmeazã un lung moment de asteptare. Brãtianu este atras din nou de portretul printesei toscane din secolul al X-lea. Ochii ei sunt rãu prevestitori, în sfîrsit, usa se deschide si pe ea intrã, elegantã, martialã, mai bãtrînã cu zece ani, baronesa Mathilde Kestner, logodnica pãrãsitã la Paris în dezonoare si cu copil. Brãtianu încremeneste. Femeia se apropie sigurã pe ea, superioarã, pregãtitã pentru rãzbunare. Se opreste în fata lui, foarte aproape.
MATHILDE: Ticãlosule!
ION (profund tulburat): Doamnã...
MATHILDE: Voiam sã vãd cum aratã acum ochii unui logodnic îndrãgostit, întrezãresc cumva o privire disperatã sau mi se pare mie?
ION: Doamnã, rãmîn umilul dumneavoastrã servitor. Cereti executarea mea. Nu voi protesta.

MATHILDE (rîde nervos): Ha, ha, domnule Brãtianu, eu tocmai asta fac acum: te execut. Ai pierdut tot. Contele de Flan-dra v-a refuzat. Printul Carol nu va spune da, cînd îi voi povesti ce mîrsãvie ai fãcut acum zece ani.
ION (cãzînd în genunchi si sãrutîndu-i poalele rochiei): Nu blestema un popor la sclavie pentru o crimã a fiului sãu. Plãtesc eu, Mathilde. Ucide-mã! Accept un duel cu oricare ofiter care vrea sã mã împuste.
MATHILDE (de sus): în pasiunea ta nebunã pentru o tarã de nimic nu mai vezi realitatea în adevãratul ei chip. M-ai înselat cu o tarã, domnule Brãtianu. Ea este rivala mea. O voi zdrobi.
ION (se ridica): Nu ai sufletul ãsta. Te-am iubit. Ai purtat în pîntec copilul nostru.
MATHILDE: îndrãznesti sã-mi amintesti? Tu si iubit? Niciodatã. Sufletul tãu este mai negru decît iadul dacã ai putut lãsa o femeie si un copil în disperare. Tu ai ucis acel copil. Tu esti un monstru si pentru crima asta vei plãti în modul cel mai dureros. Sunt sotia presedintelui Adunãrii Nationale Franceze. Am cerut sotului meu sã întoarcã sprijinul lui Napoleon pentru România.
ION (îngrozit): Cum ai putut sã faci asta? Tu crezi cã te joci cu destinele natiunilor ca într-o afacere de amor?
MATHILDE (îl pãlmuieste, apoi la fel de rece): Vei suferi, Brãtianu. Te vei chinui cum m-am chinuit eu cu gîndul sinuciderii în nopti întregi de disperare. Sã simti si tu ce înseamnã trãdarea.
îi întoarce spatele si iese.
Bucuresti. Palatul domnitorului
într-o modestã sufragerie, Cuza, doamna Elena Cuza si cei doi fii iau masa în liniste. Nu-si vorbesc, în jurul lor se agitã trei sau patru servitori. Se aud tacîmurile lovite. Vinul turnat în pahare este rosu. Doamna are grijã de alimentarea copiilor. La un moment dat bate pendula 11

lovituri. Cuza îsi priveste

ceasul si dupã ce bãtãile au încetat în spune Elenei: „Seara asta am sã merg la culcare". Scena domesticã mai continuã un timp.
Germania. Un palat din Diisseldorf, resedinta baronesei Kestner
Mathilde a coborît din trãsurã si a urcat scãrile. Intrã în holul mare al casei si este întîmpinatâ de un valet.
VALET: Doamnã baroneasã, sunteti asteptatã de ducesa Koltzoff.
MATHILDE (dupã ce se apropie surprinsã de Elena Ghicâ): Doamnã ducesa? Nu-mi amintesc sã vã fi anuntat aceastã vizitã!
ELENA (foarte femeie): Pentru mine a fugit atunci.
MATHILDE (dînd sã o ocoleascã): Nu sunt dispusã acum la discutii politice.
ELENA (îi tine calea): Brãtianu era al meu atunci cînd mi 1-ai luat.
MATHILDE: Doamnã ducesã, vã rog sã vã dati la o parte.
ELENA: stiai cã e cu mine. De ce mi 1-ai luat? De ce este el mai ticãlos decît dumneata?
MATHILDE: Existã trãdãri care nu se pot prescrie. Nu compara o tragedie cu o aventurã. (Trece pe lîngã Elena si apucã sã facã doi pasi.)
ELENA (dreaptã, cu spatele): I-a murit un copil. (Pauzã) Primul copil. (Acum se întoarce spre Mathilde, care s-a oprit.) Dumnezeu 1-a pedepsit pentru ce ti-a fãcut. I-a luat lumina ochilor lui. Era fetitã.
Mathilde are un zbucium. Chiar îsi apleacã usor capul. Cînd se rãsuceste brusc, chipul ei este rãvãsit de lacrimi, îl mai iubeste.
ELENA: Nu ne obliga sã plãtim încã o datã pentru greseala lui.
MATHILDE: Era copilul tãu?
ELENA: Nu. Era ãl sotiei sale. O femeie cinstitã.

MATHILDE (cautã din priviri dacã este adevãrat sau nu): El te-a trimis?
ELENA: Nu. M-a trimis poporul meu.
Bucuresti. Saloanele hotelului Hugues
Este bal cu muzicã si petrecere. C. A. Rosetti, în haine de seratã, si Carada în vestimentatia neagrã obisnuitã discutã ultimele detalii ale loviturii într-un separeu. Intrã Candiano -Popescu impacientat.
CANDIANO: Se duce la culcare.
ROSETTI: Cine?
CANDIANO: Cuza. Se duce la culcare.
CARADA: Nu suntem pregãtiti. Ofiterii sunt la cazãrmile lor.
ROSETTI (lui Carada): Du-te imediat si anuntã-i.
CANDIANO: N-ati înteles. Se duce la culcare si se închid toate usile. Nu mai putem intra.
CARADA (dupã un scurt moment de panica): Mãria Obrenovici. Mã duc la ea si o trimit sã-1 tinã la cãrti pînã tîrziu.
ROSETTI: Du-te. Eu voi tine guvernul în bal. Nimeni sã nu afle nimic. Rãmîne cum e hotãrît.
Diisseldorf
Carol si aghiotantul lui, von Werner, studiazã o hartã mare a Europei pe o masã din bibliotecã. Cautã amîndoi si nu reusesc sã gãseascã Valahia.
CAROL: Aici ar trebui sã fie, dar scrieBulgaren.
VON WERNER: Poate mai la nord, spre munti. Românii au munti.

CAROL: Aici scrie Arghesh. Ce-o fi aia Arghesh?
VON WERNER: Asta e în Austria, sunt sigur. E în Austria.
CAROL: Ce mama dracului de hartã e asta? (Se uitã la legendã.) Ce mi-ai adus, von Werner? O hartã din secolul al XHI-lea?
VON WERNER: Asta se afla pe masa de lucru.

CAROL: Ne trebuie harta Imperiului Britanic, harta cãilor ferate. (Se duce si cautã, gãseste douã hãrti, una mare si alta mai micã. O întinde pe cea mare peste cea veche.) Asa! Uite, Vala-chia, Bucharest... Uite si lassii...
VON WERNER (ostil): Oricum, e un loc prea îndepãrtat pentru Alteta Voastrã. Ce sã cãutati în pustietatea asta?
CAROL: Poate cã acum este pustiu, dar stai sã vedem linia feratã Londra - Bombay. (Desface harta micã si urmãreste cu degetul linia rosie a proiectului cãilor ferate britanice de la Londra la Bombay. La un moment dat observã portiunea care mai tîrziu va fi calea Orient Expresului.)
VON WERNER: Nu vã grãbiti, Alteta Voastrã, puteti refuza. Sunteti un print de sînge german. Nu este de rangul Vostru sã deveniti un pasã turc.
CAROL: Mã vezi pe mine cu turban?
VON WERNER: Nu, dar oficial veti fi supusul Sultanului.
CAROL: Dar te-ai gândit ce pot face în pustietatea asta: cãi ferate, armatã, porturi...
VON WERNER: Iertati-mã, Alteta Voastrã, dar acolo nu puteti face decît purici.
Bucuresti. Palatul domnitorului
Mãria Obrenovici soseste împreunã cu un cartofor. Este agitatã, voluntarã, trece nervoasã pe lîngã valeti si gãrzi. Cuza tocmai urcã scara spre dormitor. Cînd o vede, coboarã în grabã si o îmbrãtiseazã. Mãria îl abordeazã grãbitã: „Cheamã pe cineva la joc. Vreau sã facem un wist în noaptea asta".
Diisseldorf
Carol si Bismarck discutã în picioare în aceeasi bibliotecã a castelului plinã de hãrti. Carol va pãstra tot timpul o dozã de respect fatã de cancelar.
BISMARCK: Vãd cã Vã instruiti pentru noua Voastrã misiune. Bravo!

CAROL: Excelenta Voastrã trebuie sã fie convins ca încã nu am dat un rãspuns.
BISMARCK: îl cunosc: veti merge în România.
CAROL: Mi se pare cã priviti lucrul ãsta ca un joc. Eu nu mã joc cu deciziile. Le iau si le respect.
BISMARCK: Tocmai de aia stiu rãspunsul dinainte.
CAROL: Vã înselati. Marele cancelar Bismarck se însealã. Uitã cã se poate si asa ceva.
BISMARCK: Nu vã înteleg, printe.
CAROL: Bine, atunci rãspunsul meu este nu. Am reflectat: nu merg în România.
BISMARCK: De ce?
CAROL: Din ambitie.
BISMARCK (ride satisfãcut, apoi usor cabotin): îmi permiteti sã iau loc, printe. (Dupã ce se asazã si Caro/.) Alteta Voastrã poate crede cã eu vin aici pentru o partidã de biliard. Asa este, ati ghicit. E vorba de o partidã de biliard. Numai cã bilele sunt ducate, provincii, târi.
CAROL: stiti bine cã jocul ãsta 1-au mai jucat si altii... Francmasoneria...
BISMARCK: Numai cã de data asta e rîndul meu sã lovesc. Prima loviturã de tac - Germania. (Se ridicã si îi aratã pe hartã stãtuletele germane.) Priviti Germania, printe.

CAROL (nedumerit): Unde? Sunt ducatele noastre rãspîndite.
BISMARCK: Asta e prima diferentã între noi. Eu o vãd, rotundã, mare, imensã în mijlocul Europei. Ce vede Alteta Voastrã sunt bilele de biliard rãspîndite haotic pe masa verde. A doua diferentã dintre noi este cã eu vãd bilele adunate la mijloc, lipite strîns una de alta, prinse într-un triunghi de argint.
CAROL: Credeti cã a venit momentul unitãtii noastre nationale?
BISMARCK: N-am fost niciodatã mai puternici. Dar va fi rãzboi.
CAROL: în cazul ãsta, eu sunt pregãtit.

BISMARCK (glumet): Ati vãzut ce usor v-am convins.
CAROL (rizînd fin): Nu, nu, domnule conte, (în timp ce îl serveste cu un pãhãrel de schnaps:) Sunt pregãtit pentru a-mi face datoria sub arme. Nici nu se mai pune problema sã plec în locul ãla uitat de lume. Acum sunt mai decis ca oricînd.
BISMARCK (luînd pãhãrelul, ironic): Aoãleu!
CAROL: De data asta vorbesc foarte serios, înteleg acum cã excelenta voastrã îmi oferã cea mai înaltã onoare, în mijlocul armatei noastre, voi comanda regimentul meu de artilerie. E jocul care îmi place si mie. Aveti promisiunea mea cã voi sluji sub drapelul alb-negru al patriei mele.
BISMARCK: Verde.
CAROL: Poftim!?
BISMARCK (insinuant): Ver-de.
CAROL: Vreti sã spuneti cã...
BISMARCK: Imperiul!
CAROL: Bine, dar...
BISMARCK (foarte aproape, familiar si confident): Al doilea Reich este telul meu. si care altul poate fi, odatã ce bilele de biliard sunt asezate în mijlocul mesei? Nu? Pentru ce se asazã bilele acolo? Bilele sunt asezate pentru ca sã înceapã un nou joc.
CAROL: Mã sperie putin ce spuneti. Poate fi viziunea unui nebun.
BISMARCK: Asa este, încã o datã m-ati ghicit. Sunt nebun.
CAROL (depãrtîndu-se): Excelentã, vã rog sã încetati cu tentativele astea de a mã umili. Vreti sã mã simt mic, nu-i asa, un prinfisor care nu vede mai departe de grãdina castelului? Dumneavoastrã sunteti strategul, gînditorul...
BISMARCK: Oh, ce bine v-am ales! Inteligent, perspicace, devotat, nobil. Numai un nebun poate sã vadã aceste calitãti în Alteta Voastrã, dintr-o singurã privire. Pentru oamenii normali, Alteta Voastrã este suspectã.

CAROL: Conte, e adevãrat ce se spune: sunteti periculos. si îmi dau seama cã forta voastrã adevãratã nu este Armata Prusiei. Este inteligenta.
BISMARCK: Nici vorbã. Mãrturisesc cã sunt cam mediocru. Nu, nu vã jenati. Nu sunt mai destept decît un medic celebru sau un filozof german. Puterea mea stã în altã parte.
CAROL (se scapã): în viclenie. Iertati-mã dacã...
BISMARCK: Eh, de data asta n-ati nimerit-o. Dar, rãmîne între noi. Viclenia este si ea o formã de inteligentã. Nu, printe Carol, puterea mea stã în ideal. (Ia o alunã.) Eu visez.
Carol este profund miscat de aceste destãinuiri. Se plimbã încet prin încãpere, parcã ar cãuta niste rãspunsuri. Ajunge în dreptul mesei si pune din nou degetul pe harta Europei.
CAROL: în fond, ce doriti sã fac în România?
BISMARCK: în primul rînd, sã fiti un suveran demn. Va fi greu la început sub tutela Imperiului

otoman. Dar nu trebuie sã uitati cã stindardul verde al Imperiului lui Otto cel Mare a fluturat cîndva pe acest continent, în jurul lui s-au prãbusit toate cele-late puteri. Noi i-am mai învins o datã pe barbari.
CAROL: Nu vi se pare un vis cam... dilatat?
BISMARCK: Nu, pentru cã, vedeti printe, eu nu sunt un nebun oarecare. Eu sunt un nebun de legat. Eu mã voi ocupa de Imperiul austriac, de Imperiul francez si de cel britanic. Trebuie distruse. Voi vã veti ocupa de Imperiul otoman.
CAROL: în acest moment as putea bãnui cã Excelenta Voastrã poate sã distrugã aceste imperii, dar nu sunt sigur cã eu as putea, din locul ãsta straniu, sã clatin, mãcar, Imperiul turcilor.
BISMARCK: O sã vã ajute Rusia.
CAROL: Chiar cã e o nebunie.

BISMARCK (din nou familiar, aproape de ureche): Sigur, voiam sã spun: nebun de legat, asa, ca o metaforã. Eu sunt nebun din dragoste de patria mea.
Cei doi îsi înfruntã privirile otelite. Bismarck nu glumeste deloc. Ochii lui ard, pîrjolesc, în fixitatea lor înspãimîntãtoare. Carol nu-i poate rezista.
CAROL: Nu stiu, nu stiu, totul este încã foarte confuz. Ce as putea rezolva eu cu un popor latin, aproape necunoscut? Ce virtuti au oamenii ãstia?
BISMARCK (revenit la jovialitate, dar sigur pe el): Periculosi, îngrozitor de periculosi. Veti fi conducãtorul unui neam îndãrãtnic. Nimeni n-a fost în stare sã-i întoarcã de la obiceiul lor. De asta au rãmas latini, aici, ca o insulã, si trãiesc izolati ca o insulã, într-adevãr, ei ar putea fi Britania estului — încãpãtînatã, conservatoare, rea. Puneti un picior german acolo. Sã afle de noi, sã vadã ce înseamnã organizarea si disciplina germanã. Nu vã asteptati la supunere. Vor rîde de Alteta Voastrã la început. Vor face o glumã proastã pe seama Voastrã, dati-le cãi ferate. Vor lansa un zvon rãutãcios, construiti o armatã pentru ei. Vã vor da un picior în spate, dati-le independenta. Asta o sã-i sperie un timp... în sfîrsit, succesul poate e riscant, dar cu independenta obtinutã vor avea de lucru cîteva decenii.
CAROL (pe harta): Strategic vorbind, sunt asezati cum e mai rãu. si otomanii, si rusii pot trece foarte usor peste cîmpiile astea. O armatã aici n-are nici o protectie.
BISMARCK: Pentru cã nu vedeti întregul. Românii înseamnã si lantul acesta muntos, înseamnã si... (bâte cu degetul) Transilvania. Ia încercati sã priviti acum! Uitati-vã si ce bazin hidrografic au.
CAROL: Este fascinant sã urmãresti pe hartã o natiune, dar Transilvania nu va fi usor de cucerit.

BISMARCK: V-am spus: de Austria mã ocup eu.
CAROL: Pe cine pot conta acolo? Dati-mi un nume.
BISMARCK: Brãtianu.
CAROL: Bine, dar ãsta este un revolutionar periculos! Este un regicid. A atentat la viata împãratului Napoleon.
BISMARCK: Pãi, cu cine vreti sã construiti o tarã? Cu oamenii asezati? Cu ãstia nu poti face decît o bisericã.
CAROL: Brãtianu... Alt nume?
BISMARCK: E de ajuns. Brãtianu. Ceilalti nu conteazã.
CAROL: stiati cã mi-a cerut o audientã.
BISMARCK: Eu 1-am trimis. Sã nu cedati usor, sã puneti conditii.
CAROL (sta drept, oarecum solemn): Excelentã, mã voi revansa pentru înfrîngerea de astãzi. Voi

face din România o tarã.
BISMARCK (la fel): Printe, fãceti-vã datoria. (Iese.)
Rãmas singur, Carol, încã impresionat de dialogul cu Otto von Bismarck, pãseste prin încãpere îngîndurat. îsi opreste privirea pe sabia sa, un Solingen încrustat. O trage din teacã încet si, dintr-o datã, lumina lamei devine rosie, de foc. Din ancadramentul lamei, imaginea se mãreste la dimensiunea întregului ecran, dezvãluind flãcãrile scenei urmãtoare.
Suntem în Germania în plinã revolutie (1848). în preajma unui castel, printul Anton de Hohenzollern trece cãlare împreunã cu fiul sãu Carol (9 ani) printre cadavrele rãsculatilor. Ici-colo, se vede si uniforma unui militar ucis. Printul Anton priveste drept înainte, dar nu impasibil; este trist, îngrijorat. Alãturi, fiul sãu încearcã sã-1 imite, însã este vizibil tulburat de ceea ce vede: desi se chinuie sã rãmînâ teapãn în sa, nu se poate abtine sã nu tragã cu ochiul, usor speriat, spre acea priveliste.
Seara, în castel, la masa lungã din marele salon, cei doi iau cina, asezati la cele douã capete. Nu se aud decît zgomotele mici ale tacîmurilor si soaptele valetului Pefer cnre dã comenzi servi-

torilor. La un moment dat, micul Carol se opreste si îsi întreabã tatãl: „Domnule, ce este o revolutie?" Printul Anton se gîndeste o clipã, apoi îi rãspunde: „Un fel de nastere". Dupã o pauzã, trist, privind prin ferestre afarã: „La fel cum te-ai nãscut tu, si lumea se naste cu strigãte si sînge". Copilul îsi continuã masa. Observã cum valetul toarnã un vin rosu, sîngeriu, în paharul tatãlui sãu. Dupã ce acesta îl gustã, îi face semn din cap. Acum, Carol îl întreabã: „De ce regele Friedrich Wilhelm a ordonat deschiderea focului astãzi, domnule?" Printul Anton este putin surprins, îsi priveste fiul insistent cîteva momente, ca si cum ar vrea sã descifreze un alt sens al întrebãrii, apoi îi rãspunde: „ El are o datorie". Carol insistã: „Domnule, cine i-a dat regelui aceastã datorie". „Dumnezeu" - rãspunde tatãl.
Bucuresti. Hotelul Hugues si cazarmele
La balul organizat de C. A. Rosetti se aflã toti membri conspiratiei. Danseazã, rîd, petrec. Printre ei si Dumitru Brãtianu. în bal este si Al. Beldiman, prefectul Politiei. Priveste curios desfãsurarea de toalete. Este luat la dans de Luxifa Florescu. Apare Carada care îi sopteste lui Rosetti: „S-a rezolvat. Mergem conform planului". Rosetti trece printre invitati pînã în cealaltã parte, unde este col. Haralamb. îi spune. Haralamb îl întreabã: „Sunteti sigur cã puteti ridica cinci mii de oameni în noaptea asta? Militarii nu vor actiona decît dacã poporul o va cere". „Nici o grijã - îl asigurã Rosetti. Cînd vor bate clopotele, sapte mii de oameni vor ocupa piata". Haralamb se duce.
La cazarma regimentului de artilerie militarii sunt treziti din somn într-o alarmã. Sunt aliniati la tunuri. Li se cere liniste pentru a-i lua prin surprindere pe dusmanii poporului.
La palat se schimbã garda cu membri ai conspiratiei. Lt. Mãlinescu îsi asazã oamenii în exteriorul si interiorul palatului, dîndu-le ordine soptite, în interior, Mãlinescu urcã pînã la etaj,

unde într-o camerã pãzitã de un ostas, Cuza, Mãria Obrenovici si doi cartofori joacã wist si fumeazã. Mãlinescu ascultã la usã. îsi face semn cu ostasul. Din camera ei iese Elena Cuza. Doamna îl abordeazã îngrijoratã: „Domnule locotenent, în timp ce eram la masã cu Domnul, a sosit un bãiet si ne-a spus cã la noapte va fi revolutie". „Zvonuri, Mãria Voastrã. Garda e la post". „ Am alãturi copiii, dorm si nu vreu sã fie treziti de zurbagii". „Fiti fãrã grijã, Mãria Voastrã. Veghem noi".
Dusseldorf. Palatul Casei von Hohenzollem
în acelasi salon de receptie, Brãtianu îl asteaptã pe printul Carol. Acesta intrã în uniformã militarã, întinzînd de la distantã mîna cãtre român.

CAROL: Domnule Brãtianu, am auzit cã sunteti un adevãrat pater familias pentru poporul român.
BRÃTIANU: Alteta Voastrã, dati-mi voie sã fiu primul care sã vã spunã Maiestate.
CAROL: Usurel, domnule Brãtianu. încã n-am spus da.
BRÃTIANU (scotînd o hartã): Atunci dati-mi voie sã vã arãt tara mea. Românii trãiesc în aceste teritorii ca popor vechi încã din primele veacuri ale lumii crestine. Am fost crestinati timpuriu, dupã ritul Bizantului. Vã rog sã priviti: Asta este Muntenia sau Valahia, cum este mai bine cunoscutã în germanã. Aici este Moldova, cu Bucovina si Basarabia. Dincoace este Dobrogea.
CAROL: La Marea Neagrã.
BRÃTIANU: într-adevãr. Aici în centru este Transilvania, leagãnul poporului nostru.
CAROL: Ce vreti sã spuneti prin asta? Am auzit metafora asta, dar nimeni nu mi-a dat cea mai micã dovadã.
BRÃTIANU: A fost centrul politic, militar si religios al dacilor. Cuceriti de romani, dacii au dispãrut în noul popor for-

mat prin contopirea dintre învingãtori si învinsi. Limba cu care s-a format ca natiune medievalã a fost latina provincialã, româna pe care o vorbim noi acum.
CAROL: Mi-as dori sã aflu mult mai multe despre acest subiect. Mi se pare fascinant, dar încã de neînteles.
BRÃTIANU: Aici, în aceastã zonã muntoasã a masivului Apuseni si aici, în regiunea numitã Maramures, mai trãiesc încã daci. Sunt crestini, dar îsi pãstreazã si obiceiurile antice. Vom gãsi poate o zi în care sã facem un drum pentru a-i cunoaste.
CAROL: Bine, dar acolo este Austria?!
BRÃTIANU (mieros): Tocmai acesta este scopul invitatiei mele. Sã facem drumul împreunã cu Armata românã, condusã de Maiestatea Voastrã.
CAROL: Esti viclean, domnule Brãtianu. Bismarck mi-a spus sã fiu foarte atent cu dumneata.
BRÃTIANU (jucînd modestia): S-ar putea sã fim din aceeasi rasã de oameni politici. Sã fi avut puterea si întinderea Germaniei, poate cã as fi fost mai direct cu Maiestatea Voastrã. Dar sunt un modest supus al Majestãtii Voastre care vã cãlãuzeste într-un teritoriu plin de pericole.
CAROL: Chiar, am auzit cã multe lucruri nu sunt chiar asa de frumoase cum le prezinti prin Europa.
BRÃTIANU: Suntem lenesi. Ne miscãm greu la muncã si nu ne place sã o tinem mult asa. Dar un print german poate aduce dragostea de muncã la români. Apoi vine si sentimentul rãspunderii. N-am sã vã ascund cã ne place sã dãm mereu vina pe altii.
CAROL: Asta nu e frumos deloc. Sunt moravuri, iertati-mã, dintre cele mai rele. Nu se va putea construi o natiune puternicã în acest fel.
BRÃTIANU (persuasiv): Vitejie ar existã, picioare iuti si brate puternice am avea. Ne trebuie un cap. tara are nevoie de un militar din spitã nobilã. Nimic nu trezeste calitãtile cele bune

într-un popor ca rãzboaiele. Dar sã privim mai departe. Acesta este Banatul. Aici trãiesc românii cei mai cuminti, dar si cei mai cultivati. Se pare cã îmbucãtura asta a Dunãrii a strîns ce este mai bun din Europa si 1-a urcat pe malul nostru. O sã vã puteti bizui pe ei la nevoie.
CAROL: Dumneata îmi vorbesti aici despre o mare cucerire. Dar neamurile de jur împrejurul vostru au si ele acelasi drept la nationalitate.
BRÃTIANU: Vom fi prieteni. Mersul lumii a fãcut ca toti cei din jurul nostru sã se trezeascã din istorie ceva mai lîrziu. Rusii, adicã blonzii, dupã vorba slavonã, au venit din Scandi-navia.

Bulgãrii, de la care se trage cuvîntul vulgar, au venit din Asia. Sîrbii sunt slavi, iar ungurii, urmasi ai hunilor din stepe. Noi suntem de aici.
CAROL: Bine, dar si germanii sunt veniti de undeva!
BRÃTIANU: si iatã ce pãcat cã nici acum nu si-au gãsit unitatea.
CAROL (pdvindu-1 cu usoarã distantare): într-adevãr, esti un om extrem de periculos. Este adevãrat cã ai fãcut închisoare în Franta, complice la un atentat împotriva împãratului?
BRÃTIANU: O eroare nefericitã a justitiei franceze. Dar închisoarea mi-a priit. Viata mea fiind prea agitatã, numai acolo am avut timp sã desenez harta asta.
CAROL: Dumneata îmi oferi un imperiu pe hîrtie. Dã-mi voie sã am serioase îndoieli cã ceea ce ai visat dumneata între zidurile unei închisori franceze poate fi si visul meu.
BRÃTIANU: Respectul pentru Maiestatea Voastrã mã obligã sã vã înteleg. E prea mult. Suntem trecãtori pe acest pãmînt. Doar visurile supravietuiesc dincolo de noi: se cheamã mituri, legende, mosteniri. Eu vã implor doar sã porniti. Fiul dumneavoastrã si rege al fiului meu are însã dreptul la visul sãu. Sã nu-1 cautionãm de pe acum.

CAROL: Ai un fel ciudat de a privi lumea, domnule Brã-tianu. Prin timp. De unde vine aceastã putere?
BRÂTIANU: Din credinta mea. Nu vã voi cere sã renuntati la credinta Majestãtii Voastre, dar am sã fac tot posibilul s-o cunoasteti bine pe cea ortodoxã. Toti preotii nostri privesc astfel. Ei vãd România peste secoli. De aceea, bisericile noastre se încep, dar nu se stie niciodatã cînd se terminã. Mãrimea lor este întotdeauna destinatã unui numãr dublu sau triplu de enoriasi, stiindu-se cã mereu vom fi mai multi.
CAROL: Este fascinant ce-mi spui. Abia astept sã-i cunosc pe români.
BRÂTIANU: Vã vor iubi din prima clipã. Dacã esuati, veti fi primul blestemat.
CAROL (rãmas putin pe gînduri): Primesc, domnule Brã-tianu. Am si eu o credintã.
BRÃTIANU (se ridicã si ia mîna printului): Dati-mi voie sã fiu primul care sãrutã mîna suveranului sãu. (îi sãruta mîna si apoi se ridicã drept, privindu-1 în ochi cu duritate:) Un singur lucru sã nu uitati niciodatã: e mai bine pentru Maiestatea Voastrã sã mã aveti aliat.
CAROL (impresionat, vrea sã tragã mîna dar nu poate; întelege cã trebuie sã dea un rãspuns): Voi fi un suveran drept.
BRÂTIANU (îsi schimbã complet mimica si, afisînd un suris luminos, îi scuturã mîna ca între prieteni): Sã vã arãt cum ajungeti în tarã.
Bucuresti. Reconstituirea detronãrii lui Al. I. Cuza
Din cazarma regimentului de artilerie, tunurile sunt scoase cu rotile bandajate în paie, sã nu facã zgomot pe strãzi. Cîte un ofiter cãlare trece pe ulite pentru a inspecta starea cartierului în noapte. Unul dintre ei, care poate fi Lecca, se opreste la o rãspîntie de unde se vede hotelul Hugues. Luminile sunt aprinse.

în sala mare de bal a hotelului, servitorii strîng pe urma chefului. Membri locotenetei domnesti si ai guvernului stau în fotolii si asteaptã în tãcere. Se privesc cu jenã. Lascãr Catargiu îsi joacã nervos degetele pe bratul fotoliului de piele. Generalul Nicolae Golescu si-a împreunat palmele în fatã si pare cã se roagã. Un ministru a adormit. Este trezit cu un cot de altul. Ticãitul unui ceas de pendulã se aude de undeva. O femeie de servici în costum national da cu mãtura într-un colt. La intrarea principalã în palat apar ofiterii conjurati: Li-poianu, Costescu, Pillat si Berendei. Le deschide It. Mãlinescu. Pãtrund în clãdire, îsi scot pistoalele si avanseazã cu precautie. La etaj, un servitor trece cu o tavã. Atinge argintul cu o lingurità în dreptul dormitorului lui Cuza. In

interior, Cuza, în cãmasã, doarme alãturi de Mãria Obrenovici. La semnalul valetului, Mãria se scoalã si, pe jumãtate dezbrãcatã, se duce la usã. încet, cu maximã precautie prinde cheia si o rãsuceste în broascã, întredeschide usa si vede jumãtatea de chip cu un ochi întors spre ea a valetului, închide usa la loc si revine atentã în pat. Cuza tuseste. Ea îl înveleste.
în primul hol de la parter ofiterii întîlnesc un ostas de gardã. Lipoianu se sperie: „Ce e cu ãsta?". Mãlinescu: „Acolo este arhiva. L-am pus eu sã o pãzeascã", îsi continuã mersul grupat. Ajung în dreptul scãrii centrale si încep sã urce. De undeva din clãdire se aude cum cineva varsã o canã mare de apã într-un lighean. Ofiterii se opresc din nou. Pillat: „Dacã îl gãsim la cabinetul de toaletã?" Mãlinescu:" ‚JE în camera lui, doarme". Ajung pe palier. Se opresc încã o datã cînd dusumeaua scîrtîie. Lipoianu aratã cu capul spre prima usã. „Camera doamnei Elena". Imagine de interior: Doamna Elena doarme cu copiii îmbrãtisati.
în oras, la o barierã, Al. Beldiman opreste trãsura. Este în-tîmpinat de aghiotantul lui Librecht. îl salutã, dar Beldiman preferã sã iasã pe scara trãsurii si sã asculte zgomotele orasului, îl întreabã pe aghiotant: „Vreo miscare în mahalale?" „Nimic" - îi rãspunde. Beldiman ascultã din nou. Se aude un cîntat de cocos.

„Crezi cã s-ar putea aduna asa repede zece mii de oameni si noi sã nu aflãm? Cîte ceasuri sunt?" Aghiotant:„Douã dupã miezul nopfii. si oricum, domnule prefect, am poruncit sã se taie frîn-ghiile de la clopote în toate bisericile din oras." Beldiman mai ascultã putin, intrã în trãsurã si pleacã.
Ofiterii au ajuns în dreptul usii lui Cuza. Unul îsi face cruce. La un semn, dau buzna înãuntru. Mãria, ca si cum ar fi sculatã din somn, dã un tipãt. Lipoianu se repede la pat si îi pune pistolul la tîmplã lui Cuza. Acesta se ridicã încet în capul oaselor, tras putin de Lipoianu. într-o parte, Berendei o acoperã pe Mãria cu mantaua, ca sã se poatã îmbrãca. Cuza, încã nãuc de somn îi priveste pe ofiterii din jurul patului. Pufneste în rîs. Ofiterii se privesc derutati.
CUZA: Ce cãutati la mine în casã, domnilor ofiteri?
COSTESCU (scotînd documentul abdicãrii): V-am adus abdicarea Mãriei Voastre. Vã rugãm sã o semnati.
CUZA (se uita la el si face semn din ochi spre Lipoianu)'. Spune-i sã ia arma de la tîmplã mea.
PILLAT: Nu ar fi pus-o, dacã nu avea acest ordin.
CUZA (dupã ce o vede pe Mãria tinutã în colt de It. Berendei): Lãsati-mâ sã mã îmbrac. Semnez imediat abdicarea.
Costescu aprobã din cap. Ofiterii se miscã. Lipoianu începe sã cerceteze tunica domnitorului, sã nu aibã vreo armã acolo. Camera se miscã spre Mãria Obrenovici. Costescu îi face semn lui Berendei: „Du-o de aici". Cînd camera revine la Cuza, acesta tocmai îsi încheie tunica. si-o ajusteazã pe corp si se opreste, privindu-i întrebãtor.
CUZA: Nu am cu ce sã vã iscãlesc abdicarea. COSTESCU (scoate din porthart o cãlimarã si o panã): Ne-am gîndit si la asta, Mãria Ta.

CUZA (luîndu-le): Frumos lucru sã tii cãlimara în tocul armei. Numai cã voi nu sunteti grãmãtici. Sunteti niste prosti. Pe ce semnez? N-am masã.
PILLAT (apropiindu-se si aplecîndu-se): Voi fi eu masã pentru momentul ãsta, Mãria Ta.
Cuza semneazã pe spatele lui Pillat, apoi le dã hîrtia, cãlimara si pana. îi priveste cu tristete.
CUZA: Ce mult v-am iubit, (îi urmeazã.)
Afarã, în curtea palatului, Mãlinescu a aliniat garda pe douã rînduri. Cînd vede cã se vine cu domnitorul, le dã ordin soldatilor sã se întoarcã stînga-mprejur (cu spatele). Apoi face un semn

cãtre piata mare din fata palatului. O trãsurã se apropie si este trasã repede la peron, în spatele ei, în piatã, apar trupele regimentului de artilerie. Pun tunurile în ordine de bãtaie. Cuza iese încet flancat de ofiteri. Trece calm printre rînduri, privind ceafa militarilor. Unul dintre ei izbucneste în plîns, pãstrînd pozitia de drepti, dar cu capul cãzut în bãrbie. Cuza se apropie de el. îl ascultã aproape lãcrimînd. Bagã mîna în buzunar, trezind reactia ofiterilor, si scoate o tabacherã de argint cu monograma sa. O strecoarã în buzunarul soldatului, care nu înceteazã sã se smiorcãie. Urcã în trãsurã. Costescu, de pe usa trãsurii, trage un foc în aer.
Focul de revolver se aude în hotelul Hugues. Ministrii sar, ca dupã o lungã asteptare. Nu scoate unul o vorbã, îsi iau blãnurile si cãciulile si ies din hotel în piatã. Pe mãsurã ce avanseazã prin piata cufundatã în întuneric, observã absenta populatiei. Haralamb face o crizã: „Unde e poporul, domnule Rosetti? Unde ti-e poporul care manifestã bucuria?". Rosetti încearcã sã-1 calmeze: „Linisteste-te, domnule colonel. Gata, s-a terminat. Ce mai conteazã". Politicienii trec mai întîi prin dreptul artileristilor

apoi printre soldatii din gardã aliniati, dar de data asta cu fata. Din rîndul artileristilor se apropie de comandant un sergent.
SERGENT: Domnule cãpitan, ce se întîmplã? Ce este aici?
CÃPITAN (fulgerat de o solutie, scoate sabia si trece în fata unitãtii): L-au fãcut împãrat pe domnitorul Cuza. Uraaa, trãiascã împãratul Cuza! Uraaa!
Soldatii încep si ei sã strige. Chipuri fericite în timp ce prin spatele lor trece trãsura cu fostul domnitor, înãuntru, este asezat între ofiterii care îl amenintã cu armele. Cuza aude uralele soldatilor. Desertãciune, trãdare, ridicol - toate se adunã în privirea lui. La un colt de stradã, Femeia de lume rîde si îi aratã sînii.
Candiano-Popescu nãvãleste împreunã cu o trupã de soldati în casa lui Librecht. Acesta este la biroul sãu, cercetînd dosare. Cînd aude zgomotul sare si deschide usa secretã din bibliotecã. Nu apucã sã fugã pe ea. Este prins cu mîinile la spate. Candiano: „S-a terminat, viperã otrãvitã. Acum vei da socotealã". Se duce la birou si ia dosarul în minã. Citeste la lumina lãmpii. Se uitã la Librecht cu dispret, rupe prima filã din dosar si i-o îndeasã lui Librecht în gurã: „Cu complimente de la domnul Brãtianu". îl duc.
Maiorul Lecca intrã în cazarmã si pãtrunde în cabinetul gen. Florescu. Acesta doarme îmbrãcat pe o canapea. Sare sã-si ia sabia, dar nu apucã. Lecca înainteazã militãros si îi pune mîna pe umãr: „în numele poporului, sunteti arestat. Nu opuneti rezistentã. Am ordin sã trag." Florescu: „Cine ti-a dat acest ordin?" Lecca: „Poporul care acum este strîns în piata palatului si manifestã pentru libertate".
în piata palatului sunt doar soldatii artileristi, pe lîngã tunuri, strigînd aproape rãgusiti :"Trãiascã împãratul Cuza! Uraaa!" Ridicolul acestei scene nu are nevoie de dialog.
Domeniul Wied, în Germania
Otto von Bismarck soseste în vizitã la castelul Neuwied. Este anuntat de valet, dar este aproape imediat întîmpinat de

principesa Mãria de Wied (mama Elisabetei). La o masã rotundã cei doi se asazã împreunã cu Elisabeta (23 de ani) si fratele ei, Wilhelm (21 de ani). Valetul serveste ceai. Bismarck soarbe usor neatent, cu ochii la cei doi tineri.
BISMARCK: Ah, mi-ati dat ceai. Eu beau cafea.
MÃRIA: Iertati-mã, domnule conte, în familia noastrã legãturile britanice au creat o modã. (Valetului:) Johann, adu cafea. Dar mã surprind totusi obiceiurile dumneavoastrã orientale, conte.

E adevãrat ce se spune?
BISMARCK: Mai întîi m-au suspectat cã sunt evreu. Interesul meu pentru bãncile Prusiei era un indiciu. O femeie, iertati-mi indiscretia, i-a convins cã nu e adevãrat. Mã vãzuse gol si... întelegeti? (Elisabeta si Wilhelm pufnesc în tis cu ochii în pãmînt si bãrbia în piept, îsi revin imediat, speriati.) Apoi au spus cã sunt la origine tigan. Dar fiindcã si Johann Sebastian Bach era tigan, au considerat cã rasa asta ar fi prea nobilã pentru mine. (Reactie Mãria.) Chestia asta m-a obligat sã-mi fac arborele genealogic, în realitate, dragã printesã de Wied, sunt la originã slav. E dureros, e nobil, habar n-am! Cel mai vechi strãmos al meu a fost un sef de trib slav din secolul al IX-lea. Asta este!
MÃRIA: Ah, înteleg! De aici gustul pentru cafea.
BISMARCK: As! Mai degrabã gustul pentru prostie al dusmanilor mei. Elisabeta, tu nu ridici niciodatã ochii din pãmînt în fata unui bãrbat?
ELISABETA (emotionatã, fãrã sã-si schimbe atitudinea, se încurcã): Excelenta voastrã... eu... nu...
BISMARCK: Cîti ani ai?
MÃRIA (mamã ofensatã): Domnule conte!
BISMARCK (metalic): Vreau sã-mi rãspundã.
MÃRIA (dupã o pauzã de emotie, cald): Rãspunde Elisabeta.
ELISABETA: Douã... Douãzeci si... si trei.

BISMARCK: Atunci tu, Wilhelm, trebuie sã ai vreo douãzeci, douãzeci si unu.
WILHELM: Da, domnule.
BISMARCK: Da, domnule, ce?
WILHELM: Da, domnule, douãzeci si unu.
BISMARCK: Cu tine încã nu am treabã. Peste cinci-sase ani discutãm, dar cu tine, Elisabeta, o sã vreau sã vorbesc.
MÃRIA' Domnule conte, copiii mei sunt buni germani. Ei se pot dedica unei Germanii mai bune. Trebuie sã stiu ce intentii aveti.
BISMARCK: Pentru asta am venit, printesã. Vreau sã iau ducatul de Hohtein.
MÃRIA (maiîntîi socatã): Ce anume? (Izbucnesteîn ris:) Lu-ati du-ca-tul de Hol-stein!
BISMARCK: Ihîm! Austria va protesta si va fi rãzboi. Nu am nici o îndoialã cã armatele noastre vor învinge. Acum sunt sigur si acum am gãsit de cuviintã sã vizitez marile familii germane. Vom avea nevoie de fiicele si fiii nostri.
MÃRIA (îsi dã seama cã nu glumeste): Elisabeta este pregãtitã pentru rasa maicilor terapeute. Are o înclinatie pentru îngrijirea bolnavilor.
Bismarck se ridicã de la masã. Mãria si cei doi tineri se ridicã si ei. Cancelarul salutã, Elisabeta face o reverentã. Este condus de printesa Mãria.
BISMARCK: Sã ne întelegem, printesã, Elisabeta nu intrã la nici o mãnãstire, în doi-trei ani se va mãrita cu un print de sînge.
MÃRIA: Domnule conte, dar nu credeti cã vã permiteti cam mult. Profitafi de faptul cã sotul meu...
BISMARCK: Un german glorios. Moartea lui prematurã mi-a dat peste cap unele calcule.
MÃRIA: Bine, dar nu puteti face calcule cu niste capete încoronate.
BISMARCK (ajuns la trãsura): Printesã, eu nu de coroane de aur sau de tinichea am nevoie acum. Mie îmi trebuie sîngele

care curge prin aceste vene, si sîngele apã nu se face. E un proverb slavon.
MÃRIA: Domnule conte, nu suntem cai de rasã...
BISMARCK: Am întrebat citi ani are Elisabeta. Vedeti, printesã, are 23 de ani si nu este mãritatã încã. O trimiteti la mãnãstire ca sã nu rãmînã fatã bãtrînã. Credeti-mã, vã fac un serviciu.
Mãria rãmîne socatã, cu gura cãscatã, în timp ce Bismarck îi sãrutã respectuos mîna, se urcã în trãsurã si pleacã. Pe chipul lui acum, în mersul trãsurii, nu este nici o reactie - rece, calculat, potent.
Dupã plecarea lui Bismarck, principesa Elisabeta se retrage îngînduratã spre camera ei. Aici se aflã imobilizat la pat fratele sãu, Otto (12 ani), nãscut cu o malformatie congenitalã. Bãiatul suferã cumplit. Descoperirea acestei scene are miezul ei. Se întelege motivul secret pentru care nu s-a mãritat. Elisabeta îl îngrijeste cu afectiune. Bãiatul scuipã sînge în palma Elisabetei. Privind-o, din amintire îi revine un tipãt. Parcã pentru a se apãra, cautã de la fereastrã imaginea pãdurii. Imaginea trece în trecut.
într-un spital militar, rãnitii sunt adusi cu largile. Se aud vaete. Surorile de caritate se agitã în jurul paturilor. Printesa Mãria de Wied (23 de ani), învesmîntatã în alb, face trierea rãnitilor, în fata spitalului trage o trãsurã scumpã. Din ea coboarã guvernanta Leti împreunã cu printesa Elisabeta (5 ani). Leti are o fizionomie rece, care inspirã rãutate de la prima privire. O duce pe copilã în spital. Odatã intrate pe usa unui culoar sumbru, plin de fase însîngerate, cîrje, ustensile mînjite, sunt observate din capãtul celãlalt de Mãria de Wied. Figurile severe ale celor douã femei se întretaie. Ajunsã în dreptul principesei, Leti o împinge usor spre mama ei pe Elisabeta. Fetita face o reverentã scurtã si îi sãrutã mîna. Mîna mamei o stringe pe a fetitei într-un fel foarte energic. Mãria deschide usa spre salon si începe sã o poarte printre paturile cu rãniti, lãsînd-o sa vadã ororile rãzboiului. La un moment dat - parcã ar fi ales - principesa Mãria se opreste în dreptul unui pat pe care se aflã întins un tînãr soldat, adoles-

cent blond si cu ochi mari, albastri. Asternuturile, patul, cãmasa lui, obrazul lui sunt imaculate. Fetifa este fascinatã de albeata pernei si, cu un gest infantil, neîndrãznind sã-1 atingã pe bãiat, mîngîie pînza asprã. Tînãrul încearcã sã se ridice si sã vorbeascã. Leti, aflatã în spatele Mãriei, vrea sã intervinã, ca si cum fata fãcuse un gest nepermis. Nu din milã pentru bãiat, ci din rigoare si etichetã. Mãria o opreste. Privirile curioase ale fetitei si ale tî-nãrului se atrag magnetic. Din aceea aparent imperturbabilã seninãtate a chipului sãu, sîngele îi izbucneste bãiatului pe gurã, stropind-o pe Elisabeta. Capul soldatului cade, fãrã a înceta sã priveascã ochii angelici ai fetitei. Atunci, principesa Mãria se apleacã usor, ia mînuta fetitei si o pune pe pieptul fãrã suflare al soldatului: „Vezi, Elisabeta, aceasta este moartea!"
Noaptea, în patul ei, Elisabeta-copil priveste fix spre tavan, impresionatã de tot ce vãzuse. Unele secvente revin. La un moment dat se rãsuceste încet cu capul pe perna sa. Imaginea chipului frumos al adolescentului nu o pãrãseste. Atrasã de asprimea asternutului, Elisabeta începe sã sãrute perna cu religiozitate, într-o fractiune de secundã, din întuneric, Leti o atacã, istericã, aruncîndu-i un sac în cap. Strigã:, Ai sãrutat! Ai sãrutat! Te-am vãzut!" Elisabeta se zbate, tipã, în timp ce Leti leagã sacul cu sfoarã. „Iadul te va înghiti! Ai sãrutat!".
tipãtul Elisabetei-copil este cel din camera unde boleste Otto.
Plecarea spre România
în dimineata de l mai 1866, Carol simuleazã o plecare la vînã-toare. Pregãtirile echipamentului sãu si ale însotitorilor sãi - von Wemer si valetul Peter - dau de bãnuit cã este o cãlãtorie ceva mai importantã. Carol îsi ia la revedere de la pãrintii sãi într-o atmosferã de religiozitate austerã, apoi porneste cãlare spre un drumeag de pãdure unde asteaptã însotitorii sãi cu o trãsurã tip

diligentã, încãrcatã cu bagaje. Ajuns la garã, se ascunde într-un birou pentru a-si schimba hainele. Dar imediat ce iese în sala de asteptare este recunoscut de mai multi ofiteri, care îl salutã cu deferentã. Schimbã

priviri semnificative cu Peter. Von Werner abia îsi stãpîneste rîsul. Cãlãtoreste cu trenul pînã la castelul Ramersdorf.
CAROL (luiPeter): încã ne putem rãzgîndi. Pot spune cã am vrut sã fac o vizitã unor distinse doamne la castelul Ramersdorf.
PETER: Eu am început sã cred cã lumea e condusã de femei. Poate unde le-a fãcut Dumnezeu cu ochii mai mari.
VON WERNER: si cu mintea cît o nucã. Hai sã fim seriosi!
CAROL: Mi-e teamã cã nu cu mintea conduc ele lumea. (Peterizbucneste în ris).
VON WERNER (revoltat): Cum îti permiti?
CAROL (îi priveste pe amîndoi nedumerit): Eu vorbeam de inimã. Cu inima conduc ele lumea. Dar la ce v-ati gîndit?
La castel este asteptat de trei femei: baroneasa de Franque (gazda), dna Hortense Cornu (sora de lapte a împãratului Napoleon III) si dna Mathilda Drouyn de Lhuys (sotia ministrului de externe ãl Frantei). Dialogul se poartã în franceza de salon.
FRANQUE (întîmpinîndu-1 jovialã): Dragã printe, mi-a fost teamã cã nu ajungi nici mãcar pînã aici. Peste tot misunã spionii, într-o zi vor pãtrunde pînã în budoarul unde îmi tin iubitii.
CAROL (îi sãrutã mîna respectuos): Madame baroneasã de Franque, sunt convins cã spionii vor avea un soc.
FRANQUE: Ha, ha, tînãrul nostru are un spririt bun pentru o aventurã, (îl prezintã:) Mme Hortense Comu, îngerul pãzitor al împãratului Napoleon. Mme Mathilde Drouyn de Lhuys,si dupã nume îti dai seama cã este sotia ministrului de externe al Frantei.
CAROL: Sunt impresionat, doamnele mele. Mai ales cã domnul ministru de externe s-a opus categoric alegerii mele pe tronul României.
MATHILDE (foarte femeie): Asta în public, tinere, dar, cînd a ajuns acasã, a schimbat politica Frantei. (Celelalte douã izbucnesc într-un ris cochet.)
FRANQUE: Luati loc, printe. Un ceai?
CORNU (întepatã): V-ati vãzut cu Bismarck, printe? Ce ti-a spus?

FRANQTTF Hortense, îl ucizi din primul foc pe bietul bãiat!
CORNU: E ofiter.
CAROL: Mi-este imposibil sã neg. Probabil cã spionii de care vorbeati lucreazã chiar pentru dumneavoastrã.
MATHILDE: Te-a rugat sau a vorbit ca un stãpîn?
CAROL: Bismarck vrea ceva confuz. Nu 1-am înteles prea bine.
CORNU: Totusi, ati pornit spre România.
CAROL: într-adevãr. Contele Bismarck mi-a fãcut recomandarea sã reprezint cu demnitate numele printilor de sînge germani.
MATHILDE: Nu mã îndoiesc cã tãrãnoiul ãla prusac a fãcut apel la ceea ce el nu are. Dar politic, politic ce a spus?
CAROL: Respect pentru sultan si fidelitate fatã de Franta.
CORNU (spreFranque): Ti-am zis? Mare brigand!
MATHILDE: Se va întelege cu rusii.

FRANQUE: Stai sã vedem. Printe, Bismarck nu a amintit nimic de noi, de o înaltã protectie?
CAROL: Mãrturisesc cã am considerat vizita cancelarului ca una protocolarã, nu mai mult. Decizia de a pleca mi-a apartinut si, oricum, am discutat-o cu sefii Caselor noastre princiare. Dnul Bismarck este un functionar.
MATHILDE: Uitã-te la el, Hortense! Minti atît de elegant, printe, cã mã las încã o datã convinsã de alegerea fãcutã. Ai stofã de diplomat.
CORNU: Printe, vorbesc limba românã cum nu o vei vorbi dumneata niciodatã. (Spre prietene, ca o parantezã:) Asa 1-am cucerit pe Brãtianu, desi în urmã cu zece ani am poruncit sã fie aruncat în închisoare. Dumneata ai fost ales print al României de noi, doamnele de aici, pentru a reprezenta interesele Marilor Puteri în Orient. Tu nu trebuie sã devii român acolo, ci cel mai rafinat agent al civilizatiei.
CAROL: Sunt coplesit si nu stiu ce sã spun: sã vã multumesc din suflet, sau sã mã tem pentru încrederea prea mare pe care mi-ati acordat-o. Nu sunt decît un cãpitan de artilerie.

MATHILDE (ostentativ, spre Franque): Ha-ha! îl vezi? A început sã gîndeascã. E o mînã de femeie la mijloc.
CORNU: Sã avem noi o rivalã în Dusseldorf? (Femeile rid cu poftã.)
MATHILDE: Dacã erai un simplu cãpitan, îl alegeam de la intrarea în Quai d'Orsay. Printe, vei merge într-o tarã latinã pe care noi vrem sã o facem Belgia Orientului, împãratul (aratã spre H. Comu) si Germania (aratã spre Franque) îti cer sã eliberezi aceastã tarã de barbarie. Drumul spre Constantinopole va trece pe acolo.
CAROL: Sunt constient de rãspunderea imensã pe care mi-am asumat-o. N-as îndrãzni nici o clipã sã mã abat de la acest drum.
MATHILDE: Nici sã nu îndrãznesti altfel. Sunt oameni importanti care abia asteaptã succesele dumitale.
CORNU: Prima linie feratã sã o faci între Bucuresti si Giurgiu. Vei deschide astfel negotul Marii Britanii cu cereale pe Dunãre.
CAROL: Da, sigur.
FRANQUE: A doua linie sã o faci pînã la Predeal. Germania va fi sensibilã la aceastã alegere.
CAROL: Am înteles: Predeal.
MATHILDE: Va trebui sã pui Armata repede pe picioare. Franta va miza pe aliata sa din Orient curînd. si, fii foarte atent! împãratul Napoleon a mai fãcut o încercare cu colonelul Cuza în aceastã tarã. Un al doilea esec poate sã-1 plictiseascã.
CAROL: Fiti sigurã... Armata!
FRANQUE (insinuat, spre H. Comu): si, la sfîrsit, ia-ti si o amantã, ca sã fie multumit pe deplin si Napoleon III. (Rîd din nou, detasate de Carol.)
MATHILDE: Va fi ca un fel de expeditie în Amazonia.
CORNU: Pun pariu cã austriecii nu-1 vor prinde.
FRANQUE: Pe ce pui pariu?
Secventa urmãtoare este în liziera unei pãduri de foioase, pe malul Rhinului. Spre dimineatã s-a lãsat o ceatã sã o tai cu cutitul. Peter asteaptã cu nerãbdare în dreptul unei bãrci legate la

mal. Din pãdure se aud zgomote suspecte, în sfîrsit, apare Carol, învesmîntat într-o manta.
PETER (soapte grãbite): Aici, printe, aici!
CAROL: M-am rãtãcit.
PETER: Malul misunã de spioni austrieci.

CAROL: M-au finut babele alea de vorbã pînã adineaori.
Cei doi urcã în barcã si Peter începe sã vîslească spre celãlat mal, pierzîndu-se repede în ceatã, într-adevãr, la scurt timp în urma lor, pe mal apar doi agenti austrieci. Cautã urme, cerceteazã insistent malul, gãsesc rosãtura frînghiei pe copacul unde fusese legatã barca.
AGENT (privindînciudat ceata de deasupra fluviului): L-am pierdut!
La un hotel din Ziirich, printul ajunge incognito, cu aceeasi diligentã închiriatã, plinã de bagaje. Aici, Carol, von Werner si Peter discutã la o masã problema pasaportului.
CAROL: Ne trebuie un document de cãlãtorie cu nume de împrumut. Nu mã pot duce la primarul din Ziirich sã-i cer un pasaport pe nume fals.
VON WERNER: Mã pot duce eu. Chiar dacã m-ar recunoaste, îi explic cã merg sã cumpãr niste cai din Ungaria.
CAROL: Pentru asta nu-ti trebuie un nume fals. >
VON WERNER: Nu si dacã sunt cai de furat.
CAROL: Esti nebun?
PETER: De ce? Toate lumea stie cum se face în Ungaria traficul de cai.
CAROL: Ssst, taci dracului din gurã!

Desi se feresc, un postas se apropie de ei si îl salutã politicos pe print.
POsTAs: Alteta Voastrã, de cînd vã caut. Aveti o bogatã corespondentã din Valahia. (Scoate din geantã un vraf de scrisori. I le da, se apleacã si îi face cu ochiul:) Puteti conta pe discretia mea.
Lui Carol îi vine sã-1 strîngã de gît. Enervat, desface corespondenta: telegrame de felicitare din România, pompoase, lacrimogene, lãtrãtoare, din partea cui nu te astepti: stabilimente, licee de fete, primãrii, comitete si comitii. Carol spumegã de furie. Apare baronul Mayenfish, trimis pe urmele lui de tatãl printului pentru a-1 ajuta.
CAROL: Mayenfish, ai vãzut ce-au fãcut românii? Mi-au trimis scrisori de felicitate în Elvetia. Oamenii ãstia nu stiu sã tinã un secret?
MAYERFISH: Asta n-ar fi o tragedie, dar au umplut ziarele din Europa, (îi dã douã gazete.)
Carol le deschide febril si citeste.
CAROL: „Bucuria ce cuprinde natiunea românã, care îl asteaptã pe printul Carol la Bucuresti, nu are margini. Alteta Sa se aflã undeva prin Elvetia, în asteptarea vaporului care sã-1 aducã în noua sa patrie". (Cãtre Peter:) Hai acasã!
MAYERFISH: Stati putin! Nu vã mai puteti întoarce. Nu vã dati seama?
VON WERNER: Puteti simula un accident. Mã fac vinovatul acestui accident, Altetã.
CAROL: Voi nu cititi? „Printul Carol asteaptã vaporul în Elvetia!" în ce tarã mã duc eu? Totul e si ridicol si desconspirat.

Mayerfish priveste cu atentie holul si îl descoperã pe un fotoliu pe detectivul hotelului. Se duce la el, schimbã cîteva cuvinte si îi dã o bancnotã. Se întoarce.
MAYERFISH: Detectivul hotelului m-a asigurat cã agentii austrieci nu au apãrut. Ii cunoaste, încã mai avem o sansã.
VON WERNER: Nu putem risca arestarea Altetei Sale de cãtre politia austriacã. Acum poate cã nu se aratã agentii, dar de cum vom intra pe pãmînt austriac suntem în mîinile lor.
MAYERFISH: Rãzboiul încã nu a fost declarat. Se fac pregãtiri, toatã lumea stie, dar nu existã casus belii.
CAROL: Adicã, trebuie sã fug, alergat din urmã de un rãzboi?
MAYERFISH: Nu e timp de pierdut, înainte!

CAROL: Acum chiar îmi trebuie un nume de împrumut.
MAYERFISH: Rezolv eu. (Pleacã grãbit.)
CAROL: Von Werner, du-te la garã si ia bilete pentru Salz-burg. Tu, Peter, rupe toate blazoanele de pe bagajele mele.
PETER: Sunt multe.
CAROL: Atunci, aruncã-le.
Iasi, 1866
în România este haos. Strînsi în palatul domnesc din Iasi, seful locotenentei domnesti, Lascãr Catargiu (43de ani), stefan Golescu (57 de ani) - prefect, dr. Davila (38 de ani), col. Ion George Mânu (33 de ani) si cpt. Pillat (25 de ani) discutã aprins situatia. De afarã se aude tumultul unei multimi. Se strigã: „Jos Unirea! Sã plece muntenii!" Din cînd în cînd, pietre si bolovani de pãmînt sfarmã geamurile în tãndãri.
CATARGIU: Nu, nu, nu! Nu vom obtine nici un vot de la populatie, dacã punem tunul pe oameni.
PILLAT (agitat): Bine, dar nu întelegeti? Sunt agenti plãtiti. Li s-a dat sã bea. Ãstia nu sunt populatia lasiului.
CATARGIU: Din ceea ce aud, sunt o multime, si eu nu cred cã cineva poate cumpãra o multime. Noi toti de aici suntem

bogati. Dacã ar fi asa, am fi cumpãrat si noi Unirea, fãrã sã fie nevoie de colonelul Cuza.
PILLAT (se duce la fereastrã, încercînd sã-i convingã): Uitati-vã la ei! O adunãturã de golani.
GOLESCU: Sunt totusi prea multi. Ieri au semnat o petitie antiunionistã douã mii de oameni.
PILLAT: Domnule Catargiu, vã rog, veniti la fereastrã sã-i vedeti. Credeti cã vagabonzii ãstia stiu sã scrie o petitie? Veniti, uitati-vã la ei, sunt în zdrente.
CATARGIU (ezitant, nu are curaj sã se duca la ferestrã): Nu conteazã. si vagabonzii lasiului sã fie, au drept de vot.
GOLESCU: Printul Filip de Flandra are nevoie de fiecare vot din orasul ãsta rebel. Altfel am fãcut douã revolutii degeaba.
PILLAT (exasperat): Ce revolutii, ce Filip de Flandra? Stãm aici asediati de o bandã de ticãlosi. Dumneavoastrã credeti cã Filip de Flandra va veni în balamucul ãsta? Pe ce tron îl urcãm noi? Pe tronul lui Ciubãr-Vodã?
MÂNU: Ei vor ruperea Unirii. Trebuie sã ne gîndim cã sunt si unii care vor chestia asta. Nicãieri un popor nu este în totalitate destept.
PILLAT: Domnule prefect Golescu, atunci unde sunt cetãtenii unionisti ai lasiului? Unde este majoritatea? Unde sunt zecile de mii care au votat Unirea acum sapte ani?
Tãcere jenantã, Catargiu ofteazã, Golescu lasã privirea în jos.
DAVILA: Pillat are totusi dreptate. Nu putem compromite plebiscitul în favoarea domnitorului strãin pentru un grup de rãsculati.
PILLAT: Stãm aici ca prostii, conducerea tãrii ãsteia, si bãgãm mîinile în sîn fiindcã e democratie. Ce democratie? Voi nu vedeti cã e opera rusilor? Nu simtiti în aer mirosul lor de hoit? Voi nu întelegeti cã rusii vor sã-1 punã pe tembelul ãla de Rosnovanu domn pe tronul Moldovei?

CATARGIU: Ai prins vreun agent? Unde este, sã-1 intero-ghez? Pe urmã dau ordin sã se împrãstie multimea.
MÂNU (încercînd sã-i explice): Domnule Catargiu, agentii nu pot fi prinsi decît dacã atacã

Armata. Porunciti sã atace si vom avea prizonieri.
CATARGIU: si cîti români omorîti voi, ca sã prindeti trei agenti rusi?
PILLAT: Domnule dr. Davila, dumneavoastrã pentru ce vã aflati aici?
DAVILA: Eu am venit sã strîng mortii si sã pansez rãnitii.
PILLAT: Vedeti!
CATARGIU: Nu, eu nu pot sã omor iesenii mei.
PILLAT: Extraordinar!
Deodatã, tumultul se îndepãrteazã. Intrã un sublocotenet speriat, cu uniforma în dezordine.
OFItER: Au plecat. Se duc la Mitropolie.
La Mitropolie este o multime impresionantã de tãrani. Printre ei umblã instigatori: „Muntenii vor sã vã ia pãmînturile. Muntenii vã iau vitele. Muntenii au adus Armata. Rusii sunt la bariere, sar sã ne ajute. Jos Unirea, mãi!" în spatele logiei, Ros-novanu (17 ani), prototipul lui Gulitã, este instruit de consulul rus, baronul Offenbach. Dialogul se poartã în francezã.
OFFENBACH: Trebuie sã le vorbesti. Vei fi Domnul. Rusia este alãturi de tine.
ROSNOVANU: Mi-e fricã, domnule consul. Sunt tãrani. OFFENBACH: Dobitocule, sunt niste tãrani amanti.
In sfîrsit, paralizat de spaime, Rosnovanu iese alãturi de mitropolit si rosteste, împins de la spate de rus, bîlbîindu-se: A bas l'Union. Vive la revolution moldave! Les russes serontlã dans

quelques heures pour nous aider. tãranii se privesc nedumeriti. Nu înteleg nimic.
OFFENBACH: Ce face, de ce nu vorbeste româneste?
CALINIC: Nu stie.
OFFENBACH (exasperat): Vorbeste-le tu!
Mitropolitul începe sã incite multimea: „Jos Unirea!" Din rîndurile ei, instigatorii strigã: „La palat! La palat!" Calinic coboarã si se pune în fruntea multimii, pãsind cu crucea ridicatã. Oamenii îl urmeazã furiosi, în fata palatului, douã rînduri de soldati iau pozitie de luptã, în dreptul lor este un sant, o transee. Observînd-o prea tîrziu, Calinic încearcã sã opreascã multimea, dar este într-adevãr prea tîrziu. Oamenii se tãlãzuie si mitropolitul cu preotii din jurul lui cad în sant. Scena trebuie sã aibã tot comicul unei tragedii. Din rîndul manifestantilor, instigatorii încep sã urle: „L-au omorît pe preasfîntul! L-au împuscat pe preasfîntul!"
PILLAT (în salã): Au atacat garda.
MÂNU: Vor nãvãli aici. Soldatii nu-i mai pot tine.
Se aud bubuituri în portile palatului. Sublocotenentul de mai devreme apare din nou.
OFItER: O telegramã. O telegramã de la Bucuresti. I-o dã lui Catargiu. Ceilalti se strîng în jurul lui.
CATARGIU: „De la Paris. Printul strãin este... Carol de Hohenzollern. Semnat, Brãtianu".
MÂNU: Oh, Doamne, avem noroc! GOLESCU: Ce vrei sã spui?

MÂNU: Am fost camarad de regiment cu el în Germania. E un bãrbat puternic.
CATARGIU: Bine, dar am anuntat domnia lui Filip de Flan-dra! Cum sã le spun acum iesenilor: votati ãsta... Cum îi zice? Carol de Hohenzollern.
PILLAT: Nu mai e timp.
CATARGIU: Ai putinã rãbdare, dragã. Nu e deajuns cã ne stau la porti dusmanii, ne mai batem joc si de oamenii nostri. Eu aiasta nu fac.
PILLAT: Domnule Golescu, sunteti prefect, dati ordinele pînã se hotãrãste locotenentul nostru domnesc. Vreti sã murim aici ca niste tîmpiti, fiindcã nu stim cine e printul strãin.

MÂNU: Vã repet: Carol este un print remarcabil.
DAVILA: Domnule Catargiu, cred totusi cã mai întîi trebuie restabilitã ordinea. Apoi, în liniste, vom chibzui.
PILLAT (dupã o lungã si insistentã privire cãtre Catargiu): Ce mai astepti?
CATARGIU (zvîrlind telegrama pe masa): Bine, trageti în ei.
Pillat si Mânu se reped sã dea ordinele. Pe strãzile lasiului se declanseazã un mãcel. Cavaleria îi vîneazã pe oameni. La unele colturi de stradã, instigatorii si agentii trag si ei cu arme de foc. tãranii sunt însã cei striviti sub copitele cailor, loviti de baionete, împuscati si de o parte, si de alta. Este chiar important ca secventa sã arate cum tãranii sunt împuscati de ambele pãrti.
Castelul Neuwied
Pe pajistea din fata castelului Neuwied se desfãsoarã o scenã oarecum cîmpeneascã. Este în primul rînd o senzatie de culoare. Undeva, mai departe în lateral, cîtiva cãrutasi adunã finul si îl urcã în care. în plan apropiat, lîngã o cãpitã, stînd pe un morman de fîn, Elisabeta scrie versuri. Poartã pãlãrie de paie cu panglicã si un costum specific national german de

varã. O mãsutã micã alãturi sau o cutie în care îsi tine de regulã scrisorile. Pe aceastã cutie scrie acum poezia: De cîte ori nava e lovitã de furtunã, /De cîte ori valuri imense urcã pînã la cer, / Tu, eroul meu, sã fii mereu la cîrmã! /Printul meu, eu te astept, nimic nu-ti cer!
Bucuresti. Palatul domnesc
Membri noului guvern si ai Locotenentei domnesti se ceartã pe portofoliile de ministru. Cineva a sters numele lui C. A. Ro-setti, ca vechi revolutionar, de pe lista ministerialã si 1-a pus în loc pe cel al lui lancu Bãlãceanu. Dimitrie Ghica protesteazã. Nicolae Golescu încearcã disperat sã-i potoleascã. Lecca este ministru de rãzboi.
La parter, în încãperea arhivei, It. Fãlcoianu triazã documentele fostului domn. La un moment dat gãseste o scrisoare recentã. O citeste si chipul lui se schimbã. Ordonã unui soldat sã-1 cheme pe col. Haralamb. Acesta apare aproape imediat.
FÃLCOIANU: domnule colonel, vã rog sã cititi aceastã scrisoare.
HARALAMB: A cui este?
FÃLCOIANU: A fostului domn cãtre împãratul Napoleon.
HARALAMB (citeste): „... Iar eu am hotãrît sã mã întorc la viata privatã, pãrãsind acest tron pe care nu 1-am visat, nu 1-am cãutat si pe care 1-am ocupat doar din dorinta compatriotilor mei. Vã rog sã îngãduiti, Sire, ca în mai anul viitor sã anunt abdicarea mea..." Din ce datã este scrisoarea asta?
FÃLCOIANU: Din 29 octombrie, anul trecut.
HARALAM: Doamne, ce-am fãcut!
Sus, cearta pe ministere continuã. Apare col. Cretulescu, unul dintre conjurati, beat si cu sabia scoasã, îl vrea pe lancu Bãlãceanu din nou ministru, în locul lui Rosetti: „Ãla sã fie mi-

nistru? Ãla cu ochii ãia bulbucati de broascã?" Haralamb, complet schimbat, urcã la el si-1 potoleste.
HARALAMB: Bagã sabia în teacã, domnule colonel. Azi-noapte nu erai asa viteaz. si voi, parcã sunteti o adunãturã de scandalagii în piatã, încetarea! Ne-am umplut destul de rusine. Domnule Golescu, locotenenta domneascã se întruneste acum, aici, si dã primele ordine.
FÂLCOIANU (venind în grabã de jos, anuntã): Domnilor, am primit telegraf din Franta. Contele de Flandra a primit domnia.
Entuziasm între politicieni. Cei care se scuipau mai devreme se îmbrãtiseazã. Urale.

Cãlãtoria printului Carol de Hohenzollem
în secventa urmãtoare Carol si însotitorii sãi sunt în tren. Printul s-a deghizat cu o pereche de ochelari si a îmbrãcat un costum mai lejer. Ajunsi în gara Salzburg, Carol este oprit de un agent vamal, care îi cere actele si îl întreabã cum îl cheamã. Printul a uitat si se creazã un mare moment de tensiune. Ma-yerfish îl salveazã, declarînd niste tigãri de foi.
MAYERFISH: Printe, vã rog sã încercati sã memorati datele din pasaport. Sunteti Karl Hettinger, un negustor. Mergeti la Bazias cu comertul.
CAROL: Da, sigur, iartã-mã. Am avut un moment de slãbiciune.
în sfîrsit, pot pleca mai departe spre Bazias. Pe drum, în gãri, la Budapesta, pe cîmp, ei observã afluenta de trupe - Austria se pregãteste de rãzboi cu Prusia. Carol este asadar într-un pericol maxim, într-o prãpastie, cei doi spioni austrieci gãsesc bagajele aruncate si identificã blazonul, îi iau din nou urma. Pe acest fond, verificarea pasapoartelor în tren este un alt moment de tensiune.
Ajung cu bine la Bazias. Se vede Dunãrea. Scena se desfãsoarã într-o încãpere din cãpitãnia portului. Von Werner si Peter

rãmîn afarã, înãuntru, Carol si baronul Mayerfish sunt asteptati de col. Mânu.
MÂNU: Alteta Voastrã, mã bucur sã vã vãd sãnãtos.
CAROL (// îmbrãtiseazã): în sfîrsit, un chip familiar. Ce faceti, domnule Mânu, sunteti acum colonel.
MÂNU: Nu vã formalizati, printe. La noi gradele se dau mai usor. Aveti în fatã un prieten român.
CAROL: Doamne, prin ce-am trecut!
MÂNU (dupã ce 11 salutã pe baron): îmi închipui.
Intrã Ion C. Brãtianu, îsi scoate pãlãria si salutã cu o reverentã largã.
BRÃTIANU: Bine ati venit, printe.
CAROL: într-adevãr, am venit bine. Ce este toatã nebunia asta pe urmele mele, domnule Brãtianu? Telegrame din România, articolele din presã, scrisorile trimise dupã mine aproape în fiecare oras. în clipa urmãtoare pot fi arestat.
BRÃTIANU (defensiv): Pot aranja ca, în caz de pericol, sã fiti trecut în grabã peste granitã. E la doi pasi.
CAROL: Nu vã inteleg. Dumneavoastrã îmi oferiti o intrare frauduloasã în tara mea? Asa vreti sã intre printul Carol în România, ca un contrabandist?
Brãtianu îsi asazã linistit pãlãria pe un scrin si îsi scoate încet mãnusile. E alt om, mult mai sigur pe el. Vine în fata printului si îl priveste în ochi.
BRÃTIANU: Ne aflãm în orasul Bazias. Aici e pãmînt românesc si Alteta Voastrã a intrat deja pe pãmînt românesc. Doar harta aratã altceva.
MAYERFISH (arãtînd pe fereastrã): Da? Atunci ce cautã politia austriacã în port? De ce fluturã steagul ãla acolo?

BRÃTIANU: Tocmai pentru cã nu stiu cã ati sosit. Ei n-au cum sã simtã asa cum simte poporul român cã orasul ãsta va fi în cîtiva ani din nou al nostru.
CAROL: Sa nu ne pierdem capul. Mai avem un hop de trecut. Ce facem cu politia?
BRÃTIANU: Orasul este împînzit de agentii mei. în orice moment putem opune rezistentã. Austria este ocupatã acum cu Prusia. Nu va da importantã unui incident minor, în schimb, pentru noi, un incident acum va umple prima filã din noua Istorie a tãrii.
CAROL: As prefera sã amînãm acest moment.Nu vreau sã-mi încep domnia cu un schimb de focuri la frontierã.

BRÃTIANU (zîmbeste întelegãtor): Sunteti tensionat, Alteta Voastrã. Sunteti obosit si iritat de fidelitatea noastrã un pic cam zgomotoasã. Dar trebuie totusi sã vã amintesc, cu tot respectul, cã domnia Voastrã a început deja. Poporul român v-a ales prin plebiscit.
Carol si Mayerfish se privesc semnificativ. Dau de înteles din priviri cã nu pun prea mare pret pe acest act. Brãtianu este însã gala sa atace.
MÂNU (simtind tensiunea): Domnule Brãtianu, mergeti la telegraf si faceti pregãtirile. Voi întretine eu pe Alteta Sa.
Brãdanu îl lasã pentru a telegrafia la Bucuresti. Corespondenta lui are ceva comic: Ion Ghica si Nicolae Golescu nu stiu ce sã facã, desi Capitala vuieste de nerãbdare. Brãtianu: „Sosit Bazias. Pregãtiti primire". Ion Ghica: „Cine sosit Bazias? Filip de Flandra sau Carol de Hohenzollern?". Brãtianu: „Carol". Ion Ghica: „Vorbeste franceza? Aici lumea întreabã". Brãtianu: „Foarte bine". Ion Ghica: „Foarte bine, ce?". Brãtianu: „Vorbeste franceza". Ion Ghica: „Bine. Primire triumfalã".

în acest timp, Carol si Peter hotãrãsc sã facã o plimbare pe malul Dunãrii, în drum, întîlnesc o bisericutã româneascã în care intrã si admirã icoanele si picturile murale. Preotul bisericutei este bãtrîn si orb. îl pipãie pe Carol.
PREOT: Pescar? Ai sare pe haine.
PETER: Suntem negustori germani.
PREOT: Aha, este mirosul de la izvoarele fluviului. Sã aveti grijã. E o cãlãtorie lungã si plinã de obstacole pînã la mare. Mai lungã decît cea obisnuitã.
CAROL (soptindu-i la ureche lui Peter): Pînã si ãsta stie ceva.
Oprindu-se într-o circiumã, cei doi germani ascultã discutiile mesenilor. Este vorba de celebrele replici: „Noul print va ajunge la fel de nesuferit ca si Cuza". „N-o sã treacã mult si o sã-1 goneascã românii si pe acesta". „Turcii vor nãvãli în Valahia si printul Carol, abia sosit, va fi prizonierul lor".
CAROL: îi auzi?
PETER: N-or fi pisicile din România mai negre decît cele din Prusia noastrã.
CAROL: Ce le-a fãcut Cuza ? De ce 1-au gonit?
PETER: Un ofiter pus pe tron ca sã uneascã Principatele. Era un om de bunã credintã, dar nu putea face nimic. Nimeni nu credea în autoritatea lui. Atunci - asta s-a întîmplat acum doi ani - a dat o loviturã de stat si a introdus regimul francez.
CAROL: Peste noapte?
PETER: Da. Partidele 1-au dat jos într-o noapte. L-au luat din patul lui.
CAROL: Acum îmi dau seama cã voi avea de luptat si cu influenta Frantei aici. Luat noaptea din pat? Doamne! De-asta mi-a spus Bismarck sã nu încetez sã arãt a german.
PETER: Pe cît vi se pare de usor lucrul ãsta, pe atît va fi de greu. Important este cã poporul încã nu stie sã facã diferenta.

CAROL: Poporul?! Cine stie la ce gîndeste el acum.
A doua zi, pe vapor, Brãtianu îl declarã pe Carol membru al suitei sale. Ajunsi la Turnu-Severin, Carol coboarã si cãpitanul vasului abia acum îsi dã seama pe cine a transportat. Pe mal asteaptã fanfara, dorobantii si notabilitãtile orasului. Primarul se înclinã si deruleazã sulul unei lungi cuvîntãri. Brãtianu i-o taie scurt, urcîndu-1 pe Carol în trãsurã, desi printul ar fi stat din politete sã asculte. Oricum, cuvîntarea era în românã! Cãlãtoresc toatã noaptea, apoi trec Oltul cu bacul, ocazie pentru Peter sã facã o paralelã cu trecerea Oltului de cãtre Tudor în 1821. Spre dimineatã

ajung la o statie de postã si telegraf. Aici erau anuntati, dar seful postului si nevasta lui au adormit. Se trezesc buimaci, nestiind ce sã facã mai întîi. Brãtianu le ceruse sã pregãteascã ceva de mîncare. Oamenii puseserã totul pe masã, nestiind cînd vor sosi. Carol constatã socat cã mîncarea a înghetat de ger. Totul este bocnã. Imaginea unei sãlbãticii de stepã îl paralizeazã: „Doamne, unde am ajuns?" De aici Brãtianu telegrafiazã din nou: , Am ajuns la Pitesti. Stop. Pregãtiti totul, sã fie bine. Stop. Sã nu ne facem dracului de ris. Stop", în timpul acesta, Carol face cîtiva pasi si surprinde primul rãsãrit de soare în România. Lumina rosiaticã îi dezvãluie încet ceea ce, la mare depãrtare, pãrea o lungã patã întunecatã: Muntii Carpati cu crestele încã înzãpezite. Secventa are miracol si muzica în crescendo îl amplificã.
Conacul de la Golesti
Sãrbãtoare mare. tãrani si orãseni frumos îmbrãcati fac o primire cãlduroasã trãsurii în care se aflã noul domn si Ion C. Brãtianu. Se aruncã flori, unele femei plîng de bucurie, altele îsi aratã copiii. Carol, acum în uniformã strãlucitoare de paradã, rãspunde fericit ovatiilor. Este un culoar viu care duce spre conac, în spate mai sunt alte douã trãsuri cu Carada si cîtiva ofiteri germani, din suita printului. Acestia sunt gravi, deloc impresionati.

Trãsura printului intrã în curtea conacului. Este întîmpinat de membri familiei Golescu, de Zinca Golescu (74 de ani), Anica Furduescu (57 de ani), Pia Brãtianu, Ana Racovitã si sotul ei, Carol Davila, Luxita Florescu. E întîmpinat cu pîine si sare. în curte se joacã cãlusul. Numerosi sãteni ridicã plosti cu tuicã. Entuziasm mare. Luxita îl ia pe Carol si îl bagã la horã. încearcã sã joace cu evidentã stîngãcie. Scena se prelungeste cu entuziasm. Este si petrecere. La protap se rumeneste un berbec. I se dã sã guste. Apoi se desface un butoi cu brînzã. Gustã si se minuneazã. Ana Davila îl fascineazã cu frumusetea ei nobilã. Schimbã priviri, în sfîrsit, din multime este dus în fata clãdirii conacului, cam dãrãpãnate. Oamenii se dau la o parte: palatul celor mai importanti boieri români. Von Werner, desi este deja beat si cu ghirlande de gît, pufneste în rîs. Peter, încurcat si de situatia lui, fiind pe jumãtate român, dar si îngrijorat de marea dezamãgire a printului, nu poate da decît o replicã rizibilã: „Nu-i nimic, Altetã, construim unul mai mare din cãile ferate", în jurul lor se comenteazã: „Ce-a spus? Ce-a spus?". „Vã face palate din cãile ferate". „Va face gãrile ca niste palate", „în loc de palate, va face gãri". „Da ci, aiãsta i nibun, vrea sî treacî trenu prin palatu lui?".
în sfîrsit, Brãtianu îl scoate din multimea de gesturi entuziaste. Se retrag amîndoi spre poarta de la intrare. Urcã în foisor. Este pe înserate. De sus se vãd muscelele Argesului.
CAROL: Minunatã tarã, Brãtianu. Admirabil popor.
BRÃTIANU (grav): în acest loc ã stat ascuns un erou al primei noastre revolutii, îl chema Tudor Vladimirescu. A murit ca un cîine, împuscat, apoi tãiat în bucãti si aruncat într-o fîntînã. Doi strãmosi ai mei au luptat cu el. (//' aratã creanga groasã a unui copac din fata conacului.) Au fost spînzurati acolo, de creanga aceea groasã.
în acel moment, pe ulitã trece o cãrutã rablagitã, micã, trasã de o vitã numai piele si os. Este „Carul cu boi" în variantã mi-

zerã. Un copil mai rãsãrit o mînã. în car stã femeia cu un sugar în brate. Alãturi, gol, un alt copil, de un an-doi. tãranul merge pe lîngã loitre. Sunt murdari, sãraci lipiti pãmîntului, famelici. O urmã a vechiului costum national se poate distinge de cãtre Brãtianu în cãmasa zdrentuitã a tãranului. Pãsesc doborîti de sãrãcie si de foame, în cãrutã sunt cîtiva coceni si, mai ales, un morman de pãmînt negru. Duc pãmîntul cu ei undeva, nu se stie unde. Carol întelege. Desi în spatele lui petrecerea continuã, el nu mai vede decît acest adevãr al tãrii. Va avea mult de lucru.

Cînd abia au trecut de poartã, tãranul întoarce si ridicã o privire tristã spre cei doi din foisor. Contrastul dintre starea tãranului si strãlucirea uniformei germane este evident.
Ultima secventã este portretul acestui tãran care priveste în urmã, necãjit, acuzator, indiferent.
EPISODUL 6
Mosia Florica. Iama 1868-1869
A nins mult în aceastã iarnã. Cîmpul se vede ca o mare netedã si albã. Sania lui Ion C. Brãtianu iese din curte si se înscrie pe drumul de tarã mãrginit de nãmeti. Brãtianu este acum bogat, îmbrãcat în subã cu blanã si acoperit cu o cãciulã de lînã merinos. Pe capra sãniei este Rochitã. Cîntã. Brãtianu priveste gînditor cîmpul întins. La un moment dat, undeva, foarte departe, observã o siluetã singuraticã. Este ciudat. Brãtianu insistã acum foarte atent pe acea siluetã umblãtoare. Cere lui Rochitã sã opreascã si atitudinea lui este si mai intensã. Este un om în zdrente, încã fãrã chip. Brãtianu îi porunceste lui Rochitã sã treacã peste cîmp. tiganul atît astepta, începe o cursã zigzagatã în urmãrirea omului, care aleargã speriat, caraghios, flu-turîndu-si zdrentele. Rochitã îl fugãreste, strigîndu-i sã se dea la o parte. Pînã la urmã, omul cade epuizat în zãpadã. Brãtianu coboarã din sanie si face doi pasi spre el. Omul se ridicã arã-tîndu-i un chip speriat. Este într-adevãr îmbrãcat în zdrente, capul si picioarele sunt învelite în cîrpe. Are un pachet de cãrti legate cu sfoarã de gît. Brãtianu observã înscrisul de pe copertã: caractere iudaice. Este un evreu rãtãcitor. Se întîlnesc astfel douã lumi. Brãtianu: „Ce cauti pe pãmîntul meu?" Evreul îi rãspunde speriat în idis ceva de neînteles. Nu pot comunica. Rochitã îl priveste nãuc. Brãtianu scoate un napoleon si i-1 aruncã în zãpadã. Evreul nu se miscã, privind mai departe înfricosat cînd la român, cînd la tigan. Brãtianu se urcã în sanie tulburat. Plecati

înapoi spre drum, Rochitã întreabã: „Ce-a fost arãtarea asta, stãpîne?" Brãtianu: „Un evreu", în spatele lor, evreul se repede, ia napoleonul din zãpadã si îl încearcã repede în dinti, aruncînd priviri furisate în urma sãniei. Lunecînd mai departe pe drum, încã tulburat de acea întîlnire, Brãtianu este atentionat de Rochitã: pe cîmp, în partea cealaltã se vede o nouã mogîldeatã. Nu mai opresc, dar Brãtianu nu-si poate lua privirile de la acel om zdrentãros care umblã peste cîmpul alb în diagonalã, fãrã drum si fãrã patrie.
Bucuresti. Palatul Cotroceni
Dumitru Brãtianu îi prezintã domnitorului raportul asupra întîlnirilor cu împãratii Napoleon III si Franz Josef privind problema româneascã. Dupã aproape trei ani de la venirea pe tron, Carol aratã deja ca un rege, chiar dacã are doar 30 de ani. îl primeste pe Dumitru în picioare, fãrã sã-i întindã mîna.
CAROL: Domnule Brãtianu, as dori sã stiu dacã este adevãrat cã noi continuãm sã finantãm si sã înarmãm pe românii din Transilvania.
DUMITRU: Sire, noi, adicã Mãria Voastrã si România, nu. Particularii, da.
CAROL: Dumneata numesti particular pe fratele dumitale cînd este ministrul de finante al tãrii? Chiar dumneata, ca ministru al lucrãrilor publice, te consideri un particular în actiunile publice?
DUMITRU: Ele nu sunt publice, Sire. Am încercat sã le ascund cît am putut de mult. Iar chestiunea cu armele este o exageratiune. Eliberarea românilor din Transilvania se va face pe cale politicã.
CAROL: Deja chestiunea a devenit publicã. Presa austriacã este plinã. Se spune cã avem depozite imense de arme. Este adevãrat?
DUMITRU: Sire, cunoasteti cã n-as putea sã vã ascund un lucru atît de grav.
CAROL: Este adevãrat?

DUMITRU: Este adevãrat. Avem depozite mari de arme, dar ele sunt în România. Nici o puscã nu a trecut în Transilvania. Aici este minciuna.
CAROL: Dumneata, domnule ministru, arãti cã nu întelegi cît de gravã este aceastã veste. Fratele dumitale a folosit fondurile ministerului de finante pentru a cumpãra arme, fãrã sã treacã aceste fonduri prin aprobarea Parlamentului. Exact gestul ãsta a trezit bãnuiala. De ce e nevoie sã ne ascundem, dacã nu avem intentii obscure?
DUMITRU: Mãria Voastrã este un ofiter remarcabil care stie cã înarmarea unei tãri nu este o chestiune de domeniul public. Mi-e teamã cã Austria mai crede încã în libertatea de a controla faptele noastre. Odatã cu venirea Mãriei Voastre pe tron, România a început sã aibe si ea secrete. Asta e ceea ce nu se întelege, în aceeasi ordine de idei, dacã Austria continuã sã ne trateze ca parte a Turciei, înseamnã cã se înarmeazã Turcia, nu noi.
CAROL (usor surprins): Domnule Brãtianu, mãrturisesc cã nu încetati sã mã surprindeti. Ar fi trebuit sã vã numesc ministru al afacerilor externe.
DUMITRU: Voi fi oricînd la dispozitia Mãriei Voastre. Vã mãrturisesc însã cã mã încearcã un trist regret sã constat cã acum patru zile am fost primit cordial, aproape intim de împãratul Frantei, iar Domnul meu mã întîmpinã astãzi cu rãcealã.
CAROL: Probabil cã Napoleon îsi poate permite. Eu conduc aici ministri, nu prieteni. Eu nu sunt seful unui club. Mai ales atunci cînd trebuie sã rãspund pentru o tarã. Iar tara este acum atacatã în presa europeanã pentru erorile ministrilor sãi.
DUMITRU: Maiestatea Sa, împãratul Frantei, a aflat tot din jurnale despre armele noastre. Numai cã reactia sa a fost alta: s-a bucurat.
CAROL: Nu mã îndoiesc cã este multumit, îsi dorea de mult pustile franceze la Dunãre...
DUMITRU: Mãria Voastrã, iertati-mi îndrãzneala, dar sunt fãrã îndoialã vinovat, îmi dau seama cã eu si fratele meu trebuia sã vã informãm la timp. Armele nu sunt franceze. Sunt din Prusia.
210 »
CAROL (socat): Sunt arme germane?
DUMITRU: Germane. Am ales expres din cele noi pe care le-ati admirat Mãria Voastrã ca militar.
CAROL (ride scurt, rezervat, si râmîne cu un zîmbet pe chip): Mi-ati reprosat lipsa de prietenie, de intimitate. Ei bine, am sã vã dezvãlui un gînd al meu mai vechi. Atunci cînd am venit în tarã credeam cã lipsa de experientã si de culturã politicã vã împiedicã sã progresati. Acum, dupã aproape trei ani de domnie, înteleg cã viclenia orientalã este o armã redutabilã. De ce protesteazã Prusia pentru armele astea?
DUMITRU: De formã. Prusia crede cã este actiunea Mãriei Voastre, în cazul unui scandal, Mãria Voastrã poate nega cu toatã onestitatea. Vom cãdea noi, ministri. Armele rãmîn în tarã.
CAROL: Esti diabolic, domnule!
DUMITRU: Sunt constitutional.
CAROL: Eh, nu, aici mergi prea departe. Nu voi tolera încãlcarea Constitutiei. Aici este lucrul unde nu mã însel. Voi, românii, v-ati obisnuit sã dati legile cele mai bune si apoi sã le încãlcati cu bunã stiintã. Asta se vede imediat în societate. Omul de rînd v-a lua obiceiul de la voi, de la ministri. Nu se poate construi un stat pe înselãtorie. Eu nu voi fi domnitorul unei pãcãleli europene.
DUMITRU: Ar fi o pãcãlealã, Mãria Voastrã, dacã n-am fi plãtit de fiecare datã cu mult sînge libertatea noastrã. Va veni o zi a rãzboiului cu Turcia. Atunci veti sta cãlare în fruntea trupelor noastre. De-ar fi dupã Austria si Turcia, în urma Mãriei Voastre ar trebui sã se afle o gloatã de tãrani cu furci si coase. Noi vrem sã asezãm în spatele Mãriei Voastre o Armatã.

CAROL: Cu ce pret? Cu pretul unei complicitãti a comandantului?
DUMITRU (subliniind): Cu pretul unei largi complicitãti, pentru cã alãturi de Mãria Voastrã se mai aflã cîtiva complici: împãratul Frantei, contele Bismarck, primul ministru al Marii Britanii. Toti acesti suverani mizeazã pe numele Mãriei Voastre. Pentru asta vã aflati pe tronul României.
CAROL: Am fost atras într-o capcanã. Nu, asta vrei sã spui?

DUMITRU: Gloria este întotdeauna o capcanã, Sire. Mãria Voastrã va face istorie aici, iar noi avem misiunea sã vã inscriptionãm adînc numele în istoria Europei. Aveti demisia mea imediatã. Fratele meu va gãsi o cale inteligentã de a se retrage. Dupã ce trece focul, vom reveni sã continuãm ce am început. tara se pregãteste de rãzboi. Avem nevoie de gîndul bun al Mãriei Voastre.
CAROL: Nu pot sã-ti neg tenacitatea. Esti periculos de inteligent. Asta ne poate pierde pe toti. De aceea voi continua sã conduc dupã principiile mele. Vã împotriviti, vã înlãtur.
DUMITRU: Puterea suveranilor vine de la Dumnezeu. Ne vom supune.
CAROL: Nu te cred.
DUMITRU: Mi-ar fi suficient un gest care sã mã facã sã rãmîn un umil servitor plin de sperantã.
CAROL (se apropie drept, intransigent): Domnule Brãtianu, printre lucrurile învãtate de la români sunt si proverbele. Unul zice cã dacã dai omului un deget, îti va lua toatã mîna. Eu risc astãzi acest gest. Sper sã fie destul de putin ca sã-1 pot retrage la timp.
îi întinde mîna, dar numai cu un deget, cel mic. Dumitru Brãtianu se înclinã, prinde degetul mic al domnitorului si îl scuturã discret. Scena, de un ridicol evident, are totusi mãretia ei. Dumitru pare cã nu va uita aceastã ofensã.
DUMITRU: Sire, veti fi rãsturnat. CAROL: Vã voi zdrobi.
Domnitorul trece într-un salon alãturat Acolo asteaptã un ofiter prusac, von Werner, care îl însotise si pe vapor spre România.
CAROL: Ce vesti îmi aduci din Prusia, dragul meu von Werner?
WERNER: Alteta Voastrã, vã aduc tronul Spaniei.
CAROL (total surprins): Ce este asta? Se dã voie în armatã acum sã se glumeascã pe socoteala regilor?

WERNER: Alteta Voastrã stie cã nu-mi permit astfel de slãbiciuni omenesti. Altetã, sunt împuternicit sã vã anunt cã gloriosul Vostru tatã a primit o ofertã oficialã din partea Cortesurilor spaniole. Vã invitã sã faceti o vizitã la Weinburg, pentru consultãri.
CAROL: Mã tulburã aceastã veste. Sunt aici abia de trei ani.
WERNER: Dacã Alteta Voastrã îmi îngãduie, as putea rosti si un cuvînt pentru care nu am primit nici o împuternicire.
CAROL: Te rog.
WERNER: Pãrãsiti aceastã tarã de valahi împutiti, Alteta Voastrã. Vã irositi tineretea si numele pentru o natiune care nu existã. Tatãl Vostru este îngrijorat.
CAROL: Nu am auzit ce-ai spus. Desi n-am auzit, totusi îti voi destãinui o credintã puternicã. Sunt domnitorul celei mai bogate si frumoase tãri din Europa. Amãrîfii ãstia de români trãiesc exact pe pãmîntul cel mai iubit de Dumnezeu. Le lipseste o patrie si eu vreau sã le-o dau.
WERNER: Porunciti sã duc acest rãspuns.
CAROL: Nu, ãsta a fost tot un cuvînt fãrã împuternicire. Transmite tatãlui meu cã voi veni la Weinburg, dar cã înteleg sã-mi duc misunea pînã la capãt, ca un soldat acoperit de onoare.
WERNER: Alteta Voastrã, nu existã în lume o voce care sã punã la îndoialã loialitatea Voastrã

fatã de ordinul primit. Nu existã în lume cineva care sã judece gresit o comparatie între Spania si Principatele Dunãrene. Orice militar stie sã citeascã o hartã. Aici este doar o cîmpie gãsitã de armatele statelor europene pentru a se bate. Dupã ce lupta s-a încheiat, nu râmîn decît cadavre neidentificate, arme pierdute si steaguri arse. Cînd noroiul se usucã, armatele vin din nou aici ca sã se batã. Nu puteti fi administratorul unui cîmp de bãtãlie.
CAROL: în acest pãmînt este o fortã care poate rãsturna Europa într-o singurã toamnã. Spun toamnã, pentru cã aici iarna totul e mort, primãvara totul se umflã, iar vara totul motãie la umbrã. Dar atunci cînd vine toamna, în acest loc se adunã toate

bogãtiile pãmîntului. Adunate în mina unui om, ele îl pot face din gloabã cel mai puternic rege.
WERNER: Vã rog sã-mi iertati îndrãzneala. Retrag tot ce am spus. Voi duce tatãlui Altetei Voastre doar anuntul cã veti sosi la Weinburg.
CAROL: Te invit sã te întorci, îti voi da sã conduci un regiment aici. Am nevoie de militari cu experientã. Voi construi o armatã. Nimeni nu va mai îndrãzni sã vinã pentru a se bate aici.
WERNER: Din respect pentru Casa de Hohenzollern, puteti conta pe bratul meu.
CAROL: De-ai putea sã folosesti si inima, von Werner, ai fi un soldat desãvîrsit.
Bucuresti. Sala Parlamentului
Gãlãgia obisnuitã, agitatie, presedintele Camerei agitã clopotelul. Petre P. Carp (32 de ani) tocmai coboarã de la tribunã dupã ce 1-a interpelat pe ministrul Ion C. Brãtianu (47 de ani) în chestiunea evreilor. Brãtianu urcã la tribunã pentru a rãspunde.
BRÃTIANU: Domnilor, onorabilul domn Petre Carp a ridicat aici chestiunea evreiascã zicînd cã am fãcut o speculã politicã dibace din chestiunea israelitilor. A mai zis domnia sa cã înaintea venirii mele la putere, chestiunea aceasta nu exista. Numai aceia care nu trãiesc cu inima si cu sufletul în România pot rosti asemenea cuvinte. (Aplauze, Bravo!)3
CARP: Am zis-o si o mentin.
BRÃTIANU:O mentine domnul Carp, dar poporul are ochi si urechi, vede si aude în istorie. stiti cã România a fost tara cea mai tolerantã chiar în secolii cei mai obscuri. La noi, strãinii au fost primiti cu bratele deschise.
CARP: Cine, plebea?
BRÃTIANU: Dar plebea nu e natiunea, domnule Carp?
3 Scena este compusã din interventii autentice ale confruntãrii reale din Parlament în problema evreiascã.

CARP: Nu! Natiunea suntem noi, reprezentantii ei. Niciodatã nu voi zice cã natiunea înseamnã acele mase strînse pe ulite, care din nenorocirea lor au fost silite sã rãmîie mai prejos de aceia care reprezintã omenirea în adevãrata sa mãrire.
BRÃTIANU: Iatã, domnilor, cã desi Constitutiunea noastrã a desfiintat privilegiile, dl Carp încã se mai crede boier cu biciul în mînã. Dar uita dl Carp cã atunci cînd România s-a emancipat si a intrat în drepturile si autonomia ei, evreii care erau în tarã n-au fost goniti, cãci ei se identificaserã cu noi si s-au putut bucura de aceleasi drepturi ca si noi. si ei sunt parte a plebei în care nu crede dl Carp.
CARP: Dar în Moldova de ce sunt persecutati atuncea? De ce astãzi stãm în fata unui abuz?
BRÃTIANU: în Moldova nu este asa, fiindcã Moldova a avut de vecini pe poloni si pe rusi. Acolo, strãinii si mai ales evreii aveau aceleasi avantaje în comert ca si grecii din Muntenia. Dar în Polonia, ca si în Ungaria, ei erau expusi la persecutii religioase foarte mari. Prin urmare, evreii gãsind în Moldova aceleasi conditiuni de speculã si o protectie absolutã religioasã, aceasta a

fãcut ca ei sã nãpãdeascã cu totii în Moldova.
CARP: Cu ajutorul cui, dle ministru? Oare prin tolerantã nu ascundeti cumva cuvîntul întelegeri ? (Aplauze, huiduieli.) Din vointa cui au intrat asa în Moldova?
BRÃTIANU: Din vointa lui Dumnezeu? (Aaaa!) Prejudecãtile timpilor trecuti încã existau. Se credea cã religia mozaicã este inamica perpetuã a religiei crestine, iar crestinii trebuie sã fie într-o inamicitie perpetuã cu israelitii. Trãim lumi moderne, domnilor! (Aplauze, huiduieli.) La noi, o mare parte din societate a gãsit un rãu si 1-a numit israeliti. Mijlocul cel mai expeditiv de a scãpa de acest rãu i s-a pãrut cã nu e altul decît sã continue a-i trata cum au fost tratati în alte tãri. Adicã de a-i arunca pe toti afarã din tarã.

O VOCE: Vom fi biruiti, fiindcã evreii sunt tari si bogati. (Proteste, huiduieli.)
BRÃTIANU: Cineva zice cã sunt tari si bogati. Nu, domnilor. De ar fi bogati evreii ce vin la noi ar fi un bine. Tari si bogati sunt cei care trãiesc în libertate în Apus. Netoleranta noastrã nu mai e toleratã de nimeni. Lumea întreagã s-ar ridica în contra ei.
CARP: Atunci, de ce persecutati pe evrei în Moldova?
BRÃTIANU: Eu nu vorbesc aici de evreii care sunt nãscuti si crescuti în România, care sunt legati de acest pãmînt din tatã în fiu, de aceia care au urmat scolile românesti. Eu vorbesc aici de vagabonzi. (Aaaa! Proteste, aplauze.) Da, domnilor, ati auzit bine, vagabonzi. Actiunile ministerului sunt bazate pe drept, care este recunoscut de toate societãtile europene cele mai civilizate, în Franta nu poate sã intre si sã se aseze nici un om într-o comunã pînã nu probeazã cã are mijloace de existentã. Altfel, sunt imediat goniti.
CARP: Nimeni nu aprobã excesele. Au fost trimisi la puscãrie, alungati cu pietre, trecuti peste Prut. Ce tolerantã tot clamati dumneavoastrã acolo? (Aplauze, huiduieli.)
BRÃTIANU: Am încercat sã arãt cã nu aprob excesele. Darã eu nu am zis vagabonzi evrei. Eu am zis vagabonzi si ei sunt de toate neamurile, si greci, si bulgari si arnãuti... Eu n-am pus religiunea la socotealã. Asta faci dumneata, domnule Carp!
CARP: Eu nu sunt ministru de interne în România ca sã rãspund pentru abuzul prefectilor mei. Dumneata esti si trebuie sã rãspunzi pentru oricare abuz. Ne-ati urcat Europa în cap, domnule! (Aplauze, proteste.)
BRÃTIANU: Europa ati urcat-o în cap dv., cînd v-ati dus repede sã vã plîngeti cã facem abuz. (Aplauze, proteste.) Nu se mai saturã românii sã dea fuga la Apus pentru a cere control.
CARP: Uite cine vorbeste!

BRÃTIANU: Minciuni! Am fost acuzati cã s-a devastat un cimitir evreiesc din Bacãu în noaptea de Pasti. S-a cercetat si nici chiar de evrei nu s-a putut atesta un singur fapt.
O VOCE: A scris presa.
BRÃTIANU: A scris presa cã s-au omorît evreii acolo. Fals, s-au spart douã geamuri. (Rîsete, proteste, huiduieli.) Domnilor, cînd a fost omorît Barbu Catargiu aici, la poarta Mitropoliei, stînd alãturi de prefectul Politiei, nu s-a descoperit nici pînã astãzi asasinul. S-a zis mereu cã era strãin. A fost asta o persecutie religioasã? (Aplauze.) Nu, dar constat cã pînã acum nu ã fost împuscat nici un evreu, dar crestini au tot murit împuscati. (Aplauze, proteste, huiduieli.)
Brãtianu coboarã de la tribunã în aplauzele liberalilor si protestele conservatorilor. Este iritat, nervos. Refuzã mîinile care i se întind si felicitãrile. Iese din clãdirea Parlamentului. Se opreste în pragul usii, privind curtea Mitropoliei. Este locul asasinãrii lui Barbu Catargiu. Trãsura lui Brãtianu se miscã încet si vine în fatã sã-1 ia. în trãsurã este doar Eugen Cârada, tãcut si încruntat. Simte cã Brãtianu îsi va da demisia.

Mosia Florica
La conac, cãminul este dominat de cei patru copii: Sabinã (6 ani), Ionel (5 ani), Dinu (3 ani), Vintilã (2 ani.) în casã se mai aflã si un nou nãscut: Mãria. Sabina si Ionel sunt într-o permanentã joacã prin salon. Dada Anica (50 ani) si Piã Brãtianu (28 ani) torc lînã albã. E searã.
PIA: De ce o fi cerut el haine de lînã?
ANICA: Poate i-ã dat Dumnezeu gîndul cel bun si rãmîne
acasã.

PIA: Mie mi-e fricã. Sã nu se fi întîmplat ceva? Uneori mi se pare cã aud focuri de armã în pãdure. Tresar si mi se aratã împuscat pe stradã în Bucuresti.
ANICA: si eu am avut visul ãsta. Apoi m-am obisnuit cu el. M-am gîndit cã n-o sã îndrãzneascã nimeni sã-1 împuste pe ministrul de interne, îl apãrã Politia.
PIA: Asa a fost si cu sãracul Barbu Catargiu.
ANICA: L-o apãra Dumnezeu.
PIA (dupã o lungã tãcere în care nu s-a auzit declt pendula si dupã ce Sabina si Ionel au trecut tipînd, cãlare pe cai de lemn): Parcã mi-a cerut sã-i fac cãmasã de fier.
Sania lui Brâtianu trece acum prin pãdure. Este opritã cu un bustean în mijlocul drumului. Haiducii lui Radu Angliei înconjoarã sania. Sunt tãrani zdrentãrosi, unii au picioarele învelite în coajã de copac, iar armele lor sunt vechi si ruginite. Unul tine caii. Altul pune mîna pe arma lui Rochitã. Radu se apropie.
RADU: Sãru-mîna, boierule. Foamea.
BRÃTIANU: Furati din sate?
RADU: Nu putem, boierule, cã ai pus jandarmi. Am iesit la drumul mare.
BRÃTIANU: De unde sunteti?
RADU: Din Muscel, din Mãtãu, din Rucãr. Am pierdut pãmîntul cu legea lui Cuza.
BRÃTIANU: L-am dat jos pentru asta. De ce nu munciti la oras?
RADU: Trãim liberi. Ai pus politie si acolo. Nu ne place.
BRÂTIANU: Asta înseamnã sã ai stat.
RADU (nu întelege): Boierule, tu muncesti la oras. Noi sãrãcim aici. Nu e bine.
BRÃTIANU: Pentru voi muncesc.
RADU: Ar fi bine sã împãrtim.

BRÃTIANU (scoate o pungã si i-o dã): De mîine încep sã vã caut.
RADU: Data viitoare îti iau viata, boierule. (Dispar în pãdure.)
La conac soseste Ana Davila cu fiica ei, Elena (5 ani.) Fetita intrã imediat în joc cu Sabina si Ionel. Ana este foarte elegantã, stilatã, schimbatã într-o doamnã din înalta societate.
ANA: V-ati apucat de tors? Lumea se zbate sã iasã din tãrãnie si voi vã întoarceti la ea? Ce v-a venit?
PIA: Domnul meu a vrut haine.
ANA: O sã vorbesc cu Ion. Nu se poate asa. Din cauza politicii nu te scoate în lume, nu te îmbracã, nici mãcar nu te duce sã vezi trenul.
PIA: Nu am nici o pretentie. Nu mi-am dorit asa ceva si te rog sã nu te amesteci.
ANICA: Mîine-poimîine o sã fie sotia primului-ministru si lumea n-o cunoaste.
PIA: Vã rog sã mã lãsati. Eu am crucea mea.
ANICA: îti spun eu ce e, Ano. îsi iubeste bãrbatul. Chestia asta în ziua de azi e o ciudãtenie. Las-o.

ANA (dupã ce urmãreste fugã prin salon a copiilor): Copiii ãstia s-au sãlbãticit. Bãiatul ãsta aratã ca un pui de urs.
PIA: Sãnãtos sã fie.
ANICA: De n-ar bîntui frigurile prin locurile astea ar fi poate Paradisul. Dar crezi cã are curaj sã-i spunã? As! Ce-o vrea Dumnezeu.
ANA: Mãcar dã-mi-1 pe Ionel, sã-1 duc la Bucuresti. Sã-1 duc la Mosi, la cãlusari... O sã-1 înghitã pãdurea asta aici.
PIA: Nu stiu. Cînd o veni domnul meu. (Sare la fereastrã.) Ele.
ANA (sepriveste cu Anica): Tu ai auzit ceva?
ANICA: Ai fãcut bine cã ai venit. Femeia asta o sã înnebuneascã de urît.

în salonul din fatã intrã Ion C. Brãtianu. Pia îl întîmpinã, îl ajutã sã dea jos paltonul greu.
ION: Copiii s-au culcat?
PIA: Nu. A venit Ana Davila cu Elena la ei. (Grãbitã) Sunt sãnãtosi.
ION: Sã nu mã deranjeze nimeni.
Brãtianu se duce în cabinetul sãu, care este de fapt biblioteca. Pia îl însoteste cu douã lãmpi aprinse. Dã sã iasã.
ION: Mi-am dat demisia.
PIA (optindu-se): Asteptam momentul ãsta. Dumnezeu mi-a ascultat rugãmintile.
ION: Ai învins. Ce n-au reusit bãrbatii, ai reusit tu. Prin asteptare tãcutã. România pierde prima sa bãtãlie.
PIA: De n-ar fi atît de schimbãtoare, poate cã ar iubi-o mai multi. Dar sunteti o mînã de oameni care vã închinati la ea. Ceilalti o jefuiesc.
ION: si dacã ti-as spune cã eu mã consider vinovat pentru asta. înainte sã viu, m-au oprit haiducii lui Radu Anghel în pãdure...
PIA: Doamne! Am presintit.
ION: De mai eram ministru, mîine as fi pus potera pe ei. Dar tocmai faptul cã nu mai sunt ministru, m-a ajutat sã vãd altfel. Dintr-o datã m-am simtit fãrã putere, asemeni unui cetãtean lipsit de apãrare.
PIA: Ioane, eu te-am vãzut mereu asa, lipsit de apãrare. Tu nu ai timp sã te vezi, dar eu îti ascult fiecare oftat. Esti orbit de ideal. Iubesti o tarã asa cum se iubeste o femeie. Nu-i mai vezi defectele, iar ea abia asteaptã sã întorci spatele pentru a te însela.
ION: E creatia mea. Eu am gîndit-o, eu am ajutat-o sã meargã. E mai degrabã copilul meu.

PIA: Asa crezi tu, cã România este un copil rãsfãtat. Dar ea este femeie, Ioane, femeie cu trecut si cu ascunzisuri.
ION: Esti geloasã?
PIA: Nu, pentru cã trãind aici cu orãtãniile si cu noi, familia ta, n-ai mai fi fost tu. Te cunosc. De fapt, te-am stiut din prima clipã cînd m-ai luat. Erai bãrbatul care construieste lumi, bãrbatul care nu are prieteni, ci doar însotitori pe drum.
ION: Mi-e teamã cã am clãdit-o strîmb. Rosetti e deja nemultumit de mine. S-a rãcit. Fratii Golesti au îmbãtrînit. Nu mai pot. România nu aratã asa cum am visat-o noi. Am trãit exilul pentru ea, am suferit umilinta strãinilor pentru ea, 1-am trãdat pe Cuza pentru ea, am adus un strãin pe Tronul tãrii si România tot nu se desteaptã. Uneori mi se pare cã o vãd pe la un colt de stradã, rîzînd de mine si arãtîndu-mi o tîtã urîtã. îmi vine sã-mi trag un glonte în tîmplã.
PIA (vine lîngã el si îi mîngîie tîmplã): încã o iubesti cu pasiune, Ioane. N-ai sã te vindeci de

pîrjolul ãsta. Te va arde pe dinãuntru pînã te va face cenusã.
ION: stiu. Mãcar sã apuc sã-1 vãd pe Ionel mare. Va face el mai bine ce n-am reusit eu.
PIA (se desprinde, nemultumitã de aluzia la copil): Poate cã Ionel va merge la scoli în strãinãtate si va cunoaste alte pasiuni. Viata lui s-ar putea lumina cu o meserie cinstitã. Politica mi se pare un loc prea murdar pentru curãtenia lui.
ION (bãnuitor): Gîndul ãsta sã disparã din mintile tale. Pe Ionel 1-am fãcut pentru a conduce tara. Va învãta politica de la mine, va învãta din greselile mele. îl cresti pentru tarã, Pia. Asta sã-ti intre bine în cap.
PIA: Adicã vrei sã-1 sacrifici si pe el aceleiasi iubiri trãdãtoare? Vrei sã-1 vezi si pe el cu revolverul la tîmplã într-o zi? Mai bine du-ti tu crucea pînã la capãt sã-i fie lui mai usor.
ION: Uneori te bãnuiesc de vrãjitorie. Poate unde te-am smuls din mãnãstire, trebuie sã plãtesc si pentru pãcatul ãsta. Ai dreptate, eu trebuie sã merg pînã la capãt.

PIA: Ce mai astepti? Du-te, batã-te cu Lascãr Catargiu, cu Lahovary, cu Petre Carp. Sunteti rivali la fustele României, în-vinge-i. Baremi fiul nostru va mosteni o cucerire. Dar sã nu-mi arunci copilul de tînâr la picioarele ei. Mai întîi vreau sã te vãd pe tine definitiv înfrînt.
ION: Am s-o supun, Pia. Am sã supun aceastã tarã. Tu ai dreptate. Am iubit-o ca un nebun. Acum va trebui sã o domin, sã o stãpînesc. Cu biciul, de va fi nevoie.
PIA: Mã vei gãsi tot aici, asteptînd. Dar vreau ca Dinu si Vin-tilã sã iasã din acest proiect al tãu. Pe Ionel ti-1 dau. E primul tãu fiu. Pe ceilalti doi bãieti n-am sã-i las. Vor fi oameni de familie.
ION (parcã n-a auzit): Da, acum înteleg. Am rãmas singur. Am rãmas singurul. Voi folosi puterea. N-o sã-mi mai permit slãbiciunea. Da, voi alege alt drum.
Cînd priveste, Pia nu se mai aflã în camerã. Cãrtile groase ale bibliotecii au titluri sugestive: dreptul roman, istoria Imperiului Roman, împãratii romani, rãzboaiele lor. O sugestie pentru dictaturã.
Weinburg. Toamna anului 1869
La castelul Weinburg, printul Carol Anton discutã cu fiul sãu perspectiva primirii tronului Spaniei si a cãsãtoriei cu o infantã.
ANTON: Casele regale europene nu vor obiecta asupra acestei renuntãri la Tronul Principatelor. Problema nu este pãrãsirea acelui Tron obscur, ci politica europeanã: Franta vrea sã decidã singurã în cazul Spaniei.
CAROL: Observ cã vrea sã decidã si asupra cãsãtoriei mele. Va alege împãratul Napoleon mireasa?
ANTON: O principesã rusã. Bismarck agreeazã aceastã alegere.
CAROL: si dacã ti-as mãrturisi cã sunt îndrãgostit de o romãncã?

ANTON (reactie violentã): Exclus! Asta este o nebunie. Tu nu te poti compromite atît în acea {arã. Rusinea ar dobori blazonul nostru în ridicol.
C AR OL: O cheamã Ana Davila. Este nobilã si de o frumusete rãpitoare. Din pãcate, este cãsãtoritã.
ANTON (întelegãtor, dar pe ton sever): si eu am trecut prin astfel de momente. E greu. într-o lume a etichetei, trãim mereu cu impresia cã mãcar sufletul ne apartine. Dar si el este sclav al istoriei. Vei mai suferi un timp, apoi, cînd se va naste primul tãu fiu si mostenitor al tronului, vei întelege mai bine dimensiunea istoriei. Numai capetele încoronate o gustã, alãturi de suferintele acestei conditii.
CAROL: Oricine va fi regina mea, mi-e teamã cã va fi eclipsatã de romànce. Sunt cele mai

frumoase femei.
ANTON: Este un motiv în plus sã te gîndesti mai bine la oferta Spaniei.
Bucuresti. Sediul PNL
în salonul de sedinte este amplasatã o masã mare rotundã, asemãnãtoare celei din templul masonic de la Paris. Ar putea fi chiar aceeasi masã, usor de recunoscut printr-un model al furnirului, în jurul ei stau stefan Golescu (60 de ani), Nicolae Golescu (59 de ani), C. A. Rosetti (53 de ani), Dumitru Brãtianu (52 de ani) si Ion C. Brãtianu (48 de ani.) Desi este ziuã, ceremonialul nocturn e doar sugerat prin pozitia palmelor pe masã.
ION: Evreii au declansat o campanie în toatã presa europeanã. Ne pîrãsc la toate Cancelariile regale. La suprafatã este problema persecutiilor, în adîncime este rãzbunarea, întrebarea pe care v-o pun acum este dacã incidentele de la Bacãu, Galati si Iasi n-au fost provocate înadins pentru a justifica aceastã campanie.
ROSETTI: La Bacãu, un evreu a fost îmbrîncit în piatã. Din buzunar i-a cãzut o cruce de aur cu rubine. Românii din piatã au crezut cã este furatã dintr-o bisericã si 1-au bãtut crunt. Primarul

a cerut expulzarea întregii familii. Cînd s-au adunat cu catrafusele în mînã, s-a vãzut cã sunt peste douãzeci de suflete. Asta a dat impresia de multime.
NICOLAE: Dar nu s-a scris cã a furat crucea -1<n bisericã.
ROSETTI: La cercetare s-a vãzut cã era adusã din Rusia. Nu era furatã de la noi.
sTEFAN: La Galati însã a fost mult mai rãu. Treceau agenti rusi peste Dunãre cu bãrcile.
DUMITRU: Poate erau tot evrei. N-au încetat sã-si aducã confratii în tarã pe ascuns.
sTEFAN: Asta este o acoperire. Sunt întelesi cu agentii tarului si la o sutã de evrei ne bagã în tarã si un spion.
ION: Sã nu cãdem noi în greseala exagerãrii. Ceea ce mi se pare acum clar este cã întelegerea noastrã asupra primirii evreilor în tarã s-a transformat în invazie. Alianta Israelitã considerã cã opozitia noastrã este o trãdare ã întelegerii. Noi credem cã ne-au înselat si cã, sub acoperirea tolerantei, ei intentioneazã sã construiascã aici un cãmin. Ne-am opus, ne atacã. Ce facem?
ROSETTI: Nu vom rezista acestui rãzboi. Nu uitati cã toatã actiunea noastrã de emancipare a fost condusã prin presa europeanã. Ea e toatã în mîna lor. Cînd am vrut sã-1 dãm jos pe Cuza, tipãreau ziarele la Viena si le introduceau apoi în tarã. N-avem nici o sansã.
sTEFAN: Dar mai este putin si ne ocupã Moldova, fratilor. Au întreg comertul în buzunarul lor. lasiul e oras evreiesc. Unde vreti sã ajungem?
NICOLAE: Teamã mi-e cã opozitia va folosi acest prilej pentru a ne expune. Vom fi arãtati cu degetul ca trãdãtori de neam si anticrestini. Deja mitropolitul ne ceartã pe fatã.
DUMITRU: Bine cã avem domnitor german. Vã propun sã-i dãm lui problema asta. Noi ne tinem de articolul sapte din Constitutie.
ION: Tocmai asta este problema. Ni se cere naturalizarea evreilor care abia au sosit. Sunt zeci de mii, nu ne vorbesc limbã

si se poartã ca niste strãini. Nici mãcar cu evreii bãstinasi nu se înteleg. Practic, ne colonizeazã Moldova.
ROSETTI: Kogãlniceanu a avut o initiativã bunã. Le-a dat voie în scoli si pe tineri i-a bãgat în Armatã. Vin însã foarte putini în Armatã si în scoli. Cei mai multi sunt tot din evreii vechi, care vor asimilarea.
NICOLAE: Ar fi o posibilitate sã rezolvãm problema, pe cale juridicã. Ridicãm articolul sapte si facem naturalizarea individual, evreu cu evreu. Va dura un secol.

ION: Ideea nu e rea. La fel si predarea problemei cãtre Carol. La urma-urmei, nu 1-am adus pentru parade militare. El trebuie sã fie pavãza noastrã. Ridicarea articolului sapte din Constitutie va fi însã foarte grea. Opozitia nu va accepta si va folosi prilejul pentru a ne zdrobi. Nu le pasã cã e tara în pericol.
sTEFAN: Vor arunca toatã vina pe noi. Am fãcut pactul cu diavolul.
ROSETTI: Ar trebui gãsitã o cale de ajutor pentru negustorii români. Sã-i ajutãm pe ei sã prospere. Cumva, printr-o lege, printr-o manevrã subtilã. Vor lupta ei cu capitalul evreiesc.
ION: tineam sã vã informez cã am fost vizitat de un emisar al contelui Bismarck. Printre lucrurile discutate a fost si chestiunea evreiascã. Omul mi-a spus cã suntem pecetluiti, întreg Occidentul vrea ca evreii sã fie opriti aici, în Ucraina, în Polonia si cel mult în Ungaria. Ei nu trebuie sã ajungã în Apus. Nu vom avea nici un sprijin împotriva lor.
NICOLAE: Sã-i obligãm sã învete limba românã. Sâ-i punem în administratie. Sunt foarte priceputi. Apoi sã nu le permitem sã treacã mai jos de Moldova.
DUMITRU: Ar trebui negociatã si o datã limitã sau un numãr maxim al emigratiei. Dacã cedãm în chestiunea articolului sapte, barem sã stim unde se opreste invazia. Apoi, trecem la asimilare.
ION: Nu avem mijloace. Evreii sunt un popor prea puternic si prea statornic în credinta sa pentru a se lãsa asimilat de cineva.

îi vom avea aici, ca strãini, un secol, apoi, poate, vor pleca. Nu vom fi în stare decît sã-i hãrtuim. Dacã Marile Puteri se vor întelege asupra Pãmîntului Sfînt, atunci evreii vor goli Europa în douã luni.
DUMITRU: Mai este ceva: ni se conditioneazã împrumuturile. Nu mai primim nici un ban pînã nu deschidem legislatia la invazia lor.
ROSETTI: Situatia este mai grea decît credeam. Mi-e teamã de o reactie a românului pe care sã n-o poatã controla nimeni. Atunci chiar cã vom fi priviti ca trãdãtori, noi, un partid national. Pericolul este mortal, fratilor.
ION: Emisarul lui Bismarck ne-a mai fãcut o sugestie. Sã creãm noi o grupare nationalistã care sã preia lupta contra invaziei, în timp ce noi vom pãrea astfel moderati si responsabili. Bismarck însusi finanteazã în Prusia o fractiune national-socia-listã care face diferenta.
sTEFAN: Propun sã adoptãm solutia asta. Ne trebuie un oras mare.
NICOLAE: lasiul ar fi nimerit.
ION: Bine, rãmînem întelesi. Dar fãrã excese. Agitatie, gãlãgie, propagandã. Nimic violent.
Se ridica si deschide usa, în prag apare Eugen Carada.
CARADA: La Weinburg i s-a oferit lui Carol coroana Spaniei.
ION: si ce-a rãspuns?
CARADA: Initial a refuzat. Acum ezitã, dupã ce s-a vãzut cu reprezentantul Madridului.
ION: Trebuie logodit urgent cu o printesã germanã.
CARADA: Printesa de Wied este acolo, îl place, 1-ar vrea, dar se teme de noi.
ION: Elena Ghica sã intre în actiune. Anunt-o prin telegraf cã suntem de acord.
CARADA: Elena este acolo deja.

ION: Bine. (Dã sã se întoarcã, dar se opreste; cu altã voce:) Spune-i felenei ca mi-e dor de ea.
Castelul Weinburg
La castel se dã un concert Adelina Patti. în primul rînd sunt Altete Regale, inclusiv Carol I de România. Douã fotolii mai încolo, Elena Ghica (ducesa Koltsoff) manevreazã evantaiul astfel încît Carol sã n-o poatã vedea pe printesa de Wied, aflatã în dreapta ei, decît atunci cînd doreste

ea. Asta îl face pe Carol mai insistent. Elisabeta rãspunde discret acestor priviri. Elena afiseazã o privire de femeie versatã. Un zîmbet malefic înfloreste pe buzele sale senzuale.
în Europa izbucneste rãzboiul franco-prusian.
Bucuresti. Vara anului 1870
La palat, domnitorul Carol a oferit un bal în onoarea sotiei sale, doamna tãrii. Elisabeta prezintã primul vlãstar al Hohenzollernilor în România, fetita Mãria.4 Este înconjuratã cu cãldurã de doamnele de onoare, care opresc balul. Carol, într-o parte, primeste felicitãri de la bãrbati: Lascãr Catargiu, Petre P. Carp, Dimitrie Ghica. Bãtrînul general Florescu se apropie cu o minã îngrijoratã.
FLORESCU: Mãria Ta, Brãtianu pregãteste o revolutie la noapte.
CAROL (vesel, aplaudînd grupul doamnelor): Parcã mi-ai spune o noutate. Ia priveste, nu e superbã ca mamã?
FLORESCU: Iertati-mã, Sire. N-am apucat sã vã felicit. De data asta e ceva foarte serios, Mãria Ta. Am primit rapoarte din judete. Vor actiona simultan în sapte orase mari.
CAROL: si ce vor? Cã mereu vor ceva.
4 Fetita s-a nãscut la trei sãptãmîni dupã „Republica de la Ploiesti". Dar pentru cã în aceastã scenã se comprimã evenimentul din 1870 cu cel din 1871 de la Bucuresti, din ratiuni cinematografice am ales aceastã solutie în scenariu.

FLORESCU (scoate un ziar: Românul): Sunteti atacat violent pentru cã tineti partea Germaniei în rãzboiul cu Franta. Vã atacã si pentru cãile ferate.
CAROL: Dragã Florescu, atunci cînd am hotãrît sã conduc aceastã tarã, stiam cã va trebui sã lupt împotriva a ceea ce ei numesc interes national al românilor. Acum interesul national al românilor este sã fie alãturi de Germania. Franta va fi zdrobitã.
FLORESCU: Nu vor înceta niciodatã sã fie francofili, îi cunosc. Ziarele lor anuntã victorii franceze acolo unde armata germanã învinge fãrã apel. Napoleon III este idolul lor. Dacã Napoleon pierde Franta, ei sunt în stare sã-1 aducã aici, pe tronul Mãriei Voastre. Pentru asta fac agitatii.
CAROL: Fantezia lor îi va pierde. In momentul victoriei germane, nimeni nu-i va mai crede. Minciuna va iesi ca uleiul la suprafatã.
FLORESCU: Nu si dacã dau o loviturã de stat. E ultima lor sansã. Asta vor face la noapte.
CAROL: Armata e de partea mea.
FLORESCU: Asa credea si Cuza.
CAROL: Uiti, Florescule, cã si Cuza era unul dintre ei. Un visãtor. Eu sunt o altã fire si, în plus, am ceva si mai nepretuit de apãrat: o reginã.
In timp ce a dat ultima replicã s-a apropiat de Elisabela si, în momentul ultimului cuvînt, o ia pe Mãria în palme. O ridicã deasupra capului în uralele invitatilor.
Bucuresti. Redactia ziarului Românul (Ziua)
Ion C. Brãtianu si Dumitru Brãtianu ascultã raportul lui Eugen Carada, care aratã pe o hartã.
CARADA: Am transmis agentilor nostri cã ceea ce vrem noi sunt douã lucruri: fidelitatea fatã de Franta si preluarea puterii în vederea încheierii reformei începute în 1859. Colaborarea

cu conservatorii pentru formarea guvernului nu trebuie sã mai continue. Ne îndreptãm spre o crizã internationalã care poate desface Unirea, în consecintã, vom actiona acum, din timp, pentru a preveni o nouã decizie europeanã în ceea ne priveste. Cu Franta înfiinta sau slãbitã, noi suntem pierduti.

ION: Esti sigur cã au înteles toti aceste argumente? Mie mi se par prea complicate chiar si pentru orãsenii nostri.
CARADA: Avem control asupra telegrafului în toate cele sapte orase ale revoltei. Pe banda de telegraf n-a încãput toatã explicatia asta, asa cã am transmis în propozitii simple. Oricum, cei din armatã au înteles cel mai bine.
DUMITRU: Sã stiti cã eu nu sunt convins nici acum de necesitatea acestei actiuni. Pe Carol 1-am adus ca o garantie a Unirii si a tãriei statului. Este o contradictie evidentã cu ceea ce vrem noi sã facem acum. Poate la nivelul partidului sã se înteleagã miscarea, dar la nivelul masselor va fi o completã derutã. Ce vrem noi? Sã dãm jos pe domnitorul strãin pe care 1-am cerut timp de zece ani? Poftim, a venit, e popular, e respectat de Europa... Multi vãd în el pe viitorul nostru rege.
ION: Am stabilit atunci cînd 1-am adus în tarã pe Carol cã va fi o figurã reprezentativã. El este Occidentul, Casele regale si echilibrul puterilor. Dar cu Franta doborîtã, tara se va transforma în colonie germanã. Asta înseamnã guvernarea perpetuã a conservatorilor. Uitã-te la Carp, la Maiorescu! Ãstia sunt germanofili pe fatã. Nici mãcar nu se ascund.
DUMITRU: Ioane, nu cumva ai uitat un lucru? Pentru ce ne-am sacrificat noi? Pentru ce am îndurat noi atîtea umilinte si ne-am riscat capetele? Idealul nostru este tara, poporul, nu puterea. Tu vrei acum sã dai o loviturã de stat...
ION: Nu e loviturã de stat. Este o miscare...
DUMITRU: Suntem între frati, Ioane. Sã nu ne îmbãtãm noi cu vorbe. Tu vezi ce a pus Carada aici pe hîrtie? Luarea cu asalt a prefecturilor, arestarea reprezentantilor guvernului, înarmarea populatiei. Sã ne intelegem: o victorie a Germaniei nu înseamnã

pieirea noastrã, atît timp cît domnitorul nostru este german. Dumnezeu ne-a ajutat si de data asta. Alegerea a fost bunã.
ION: Ce e cu tine, Dumitre? Ai slãbit, te-ai molesit, ai început sã orbesti. Tu nu întelegi cã o victorie a Germaniei în rãzboiul cu Franta îl face pe el stãpîn absolut aici. Tu îl vrei pe Ca-rol stãpîn?
DUMITRU: Dar este domnitorul tãrii! Puterea lui este si puterea tãrii. Orb esti tu. Nu vezi cã de cînd este el pe tron Turcia nu mai suflã o vorbã, Rusia n-a mai miscat în front? E o nebunie sã-1 dai jos pe Carol acum, ca sã-1 pui pe fiul lui Jerome Bonaparte pe tronul Principatelor. Franta e terminatã. Tu crezi cã pe mine nu mã doare?
ION: Franta este marea natiune a libertãtii. Va pierde un rãzboi, dar niciodatã pacea mondialã. Uiti cã banii nostri vin de acolo? Vrei într-adevãr sã ajungem la mîna evreilor?
DUMITRU: si de ce nu Germania, nu te înteleg?
ION: Tu îl vezi ce face? A schimbat regulamentele militare, uniformele, ne-a umplut Armata de ofiteri germani...
DUMITRU: si? Ce armatã mai puternicã ai cunoscut tu în lume?
ION: Nu, nu, nu stiu ce e cu tine. Ai probleme acasã, te-ai sãturat de politicã... Nu vreau sã mã cert cu tine acum, Dumitre. Mergem înainte. Nu ne mai putem opri. (îi face semn lui Carada sã continue.)
CARADA: Ideea de manevrã este ca, prin ocuparea prefecturilor si preluarea controlului pe telegraf, postã si jandarmerie, sã producem simultan o blocare a administratiei. Imediat, înlocuim circularele guvernului cu ordinele noastre. Se anuntã noul guvern si locotenentã domneascã...
DUMITRU: O nebunie, o nebunie... Revenirea la locotenenta domneascã ne lasã în fundul gol, Ioane.

ION (exasperat): Ce mama-dracului e cu tine? Ai devenit defetist. ti s-au înmuiat picioarele. Trebuie sã dãm lovitura înainte sã cadã Franta. Altfel suntem pierduti. Ce nu-ti este clar?
DUMITRU (încercînd cu greu sã râmînã calm): Nu-mi este clar de ce este nevoie de o nouã revolutie într-un stat care abia s-a pus pe picioare.
ION (încãrcat de nervi, spre Carada): Spune mai departe, ca sã putem da ordinul de atac în noaptea asta.
CARADA: Trupele din Craiova, Pitesti si Tecuci vor aclama revolutia si vor porni spre Bucuresti...
DUMITRU: Rãzboi civil...
ION: Du-te de aici, te rog. Prefer sã-mi asum singur aceastã misiune.
Dumitru se ridicã, dar se asazã pe alt scaun, cu bratele încrucisate la piept. Va adopta o atitudine ironicã, zeflemitoare, ca un om care asteaptã sã rida de orice gresealã. Ion îl priveste un timp, enervat de aceastã opozitie neasteptatã. Revine la Carada.
ION: Vreau sã-mi spui care sunt pericolele.
CARADA: O mobilizare a trupelor turcesti la Vidin. Se pare cã e vorba de miscãrile patriotilor bulgari, dar nu se stie niciodatã.
ION: Ia legãtura cu bulgarii sã-i hãrtuiascã oricum.
CARADA: Am înteles. Al doilea pericol ar fi o înghetare a capitalului german în România. Se vor alia imediat cu Austria. Eu vãd pericolul de aici.
ION: Ridicãm românii.
DUMITRU: Da, da, dupã ce abia le-ai dat ordin sã nu se ridice.
CARADA: Are dreptate. Nu avem timp.
ION: Mergem înainte. Rusia nu va accepta. Jucãm între ei. La nevoie mã înteleg cu rusii.

CARADA: Ar mai fi o problemã. Campania împotriva lui Carol a luat si un drum republican. Sunt trei orase care vor cere republica: Craiova, Pitesti si Ploiesti.
ION: Lasã-i în pace. Cînd formãm noul guvern îi potolim.
O bãtaie în usã, semnal de recunoastere. Carada deschide si primeste de la un tipograf o bandã de telegraf. O citeste venind spre Ion.
CARADA: Focsaniul ne anuntã cã nu e pregãtit. Trupele nu rãspund la semnal.
DUMITRU: A!
CARADA (li întinde dezolat banda lui Ion): Rusii au aflat deja si au mobilizat. A scoate trupele noastre de acolo e periculos acum.
ION (deznãdãjduit): Parcã suntem blestemati.
DUMITRU (se ridicã edificat): Existã un Dumnezeu al românilor.
ION (M Carada): Anuleazã ordinele. Asteptãm.
Bucuresti, aceeasi zi, dupã-amiaza, apoi seara
Ana Davila a venit cu micul Ionel Brãtianu (6 ani) la Bucuresti, îl duce la Spitalul Coltei, la cabinetul generalului Davila. Acesta o primeste cu rãcealã pe sotia sa. Urmeazã sã intre într-o operatie înpreunã cu Dimitrie Sergiu. Ana îi cere chininã pentru durerea de cap. Grãbit, Davila îi cere lui Sergiu sã îi dea. Acesta este si el grãbit sã-1 ajungã din urmã pe Davila. Scoate dintr-un borcan un praf si-1 presarã pe o bucãticã de hîrtie. Se scuzã si fuge pe culoare. Ana îl duce pe Ionel prin oras, trecînd în piatã. La un moment dat i se face rãu, se sprijinã de oameni, de tarabe. Cade, în timp ce Ionel izbucneste în plîns. în timpul operatiei, Dimitrie Sergiu se opreste brusc. Davila îl atentioneazã, dar Sergiu are o privire disperatã, îsi dã masca jos si, privindu-1 în

ochi pe Davila, sopteste înghetat: „I-am dat stricnina în loc de chininã".
în piatã, Ana s-a prãbusit otrãvitã. Oamenii se înghesuie în jurul ei, în timp ce Ionel se pierde în multime plîngînd. Este gãsit de niste tigani, care vor sã-1 fure. îl întreabã cum îl cheamã si el abia rosteste printre sughituri de plîns:„Ionel Brãtianu". tiganii se sperie si o iau la fugã. Este lãsat singur.
Ultima secventã este noaptea, pe o stradã pustie. Copilul umblã tot singur, rãtãcit. Nu mai plînge. Este chiar furios, în linistea strãzii, între casele înalte nu se aude decît strigãtul lui: „Sunt Ionel Brãtianu! Auziti, sunt Ionel Brãtianu!"
EPISODUL?
Ploiesti. Noaptea de 7 spre 8 august 1870
Alexandru Candiano-Popescu asteaptã lîngã telegraf împreunã cu un acolit. Acesta opereazã aparatul care începe sã batã rapid. Candiano ia banda grãbit si o citeste., AU anulat actiunea" - rosteste dezamãgit. Se priveste cu colegul sãu si cei doi se înteleg din priviri. Candiano scoate de la sîn textul cu declaratia noului guvern si care anuntã detronarea lui Carol I. Individul începe sã batã textul pentru alte statii de telegraf din judet. Candiano iese si coboarã în subsolul clãdirii unde sunt oameni înarmati. Le dã semnalul de atac. Rãsculatii pãtrund în Prefecturã, surprinzîndu-i pe paznici si pe functionarii de serviciu dormind. O altã grupã atacã un post de jandarmi si ia armele soldatilor. Cele douã grupe se întîlnesc din nou în stradã si pornesc spre cazarma militarã. Santinelele sunt la post. Someazã, în fata intrãrii apare un ofiter tînãr, comandant al unitãtii, în spate, deja s-a dat alarma. Soldatii se miscã repede, dovedindu-se bine instruiti. Candiano cere predarea în numele poporului. Ofiterul scoate sabia si îi someazã pe rãsculati sã lase armele jos. O miscare a rãsculatilor si ofiterul comandã armele în plan vertical, apoi foc de avertisment. Rãsculatii sunt descumpãniti. Se întorc la Prefecturã.
Bucuresti. Spre dimineatã
Carada nãvãleste în sediul PNL unde, într-un apartament locuieste Ion. C. Brâtianu.

CARADA: Candiano a declansat actiunea la Ploiesti.
BRÃTIANU (sculat din somn, în cãmasã de noapte): N-a primit ordinul de anulare?
CARADA: Nu stim. E posibil sã nu-1 fi primit.
BRÃTIANU: Unde s-au mai miscat?
CARADA: Numai la Ploiesti.
BRÃTIANU: Telegrafiazã-i sã se opreascã imediat. Ne facem de rîs.
CARADA: I-am trimis deja ordinul ãsta. Populatia este în stradã. Ploiestiul s-a declarat republicã.
BRÃTIANU: Republicã pe dracu'.
Ploiesti. Ziua
Candiano, urcat pe o tribunã improvizatã, vorbeste multimii. Mesajul este mai de grabã filofrancez: „Sã facem o republicã la fel ca în Franta", „Jos domnitorul care ne-a vîndut Germaniei!" Scandãri: „Jos cu Ca-rol!", „Re-publi-ca!" Candiano apucã sã mai strige în delirul multimii: „Armata e cu noi!".
Cotroceni. Aceeasi zi
Prima imagine trebuie sã impresioneze. Sunt 15 000 de ostasi perfect aliniati, echipati impecabil, purtînd culorile armelor si condusi de ofiteri cãlare. Filmarea lor trebuie sã sugereze disciplina, forta, reusita lui Carol I. Este armata creatã de el. Uniformele sunt curate, armele lucesc. Nu se aude decît vocea domnitorului, aflat pe cal în fata trupei. Este secondat de generali si colonei

români si germani.
CAROL: Ostasi, nu aveti în fatã pe domnitorul vostru. Aveti în fatã pe comandantul vostru. Domnitori ati mai avut, comandanti niciodatã. Eu am luat aceastã sarcinã de la poporul român: nu sã-1 învãt sã tinã arma, ci cum sã o foloseascã, în calitate de comandant al vostru, si nu de suveran, vã cer ceea ce clãdeste spiritul fiecãrui militar: loialitate. Loialitate nu fatã de mine, ci

loialitate fatã de poporul român. Eu nu v-am pregãtit pentru a umple strãzile cu sînge de român. Eu vã cer sã vã instruiti în continuare pentru momentul cînd veti intra în luptã cu adevãratul inamic: dusmanul tãrii. Vã cer, de asemenea, acultare ofiterilor vostri. Iar lor le cer chibzuintã. Ceea ce se întîmplã astãzi la Ploiesti este o tulburare a pãcii noastre. Mentinerea pãcii în tarã, atît de necesarã pentru prosperitatea patriei, este cea mai scumpã dorintã a mea. Vã amintesc însã, cã o armatã bine formatã, bine organizatã, fidelã si disciplinatã, este mîndria oricãrei natiuni, precum si garantia cea mai bunã pentru libertatea acelei natiuni. De aceea vã cer sã stati uniti în jurul tronului, la fel cum ati sta în jurul vetrei casei voastre. Tronul este astãzi garantia libertãtii noastre.
La semnul ofiterilor ostasii izbucnesc în urale. Pe chipul lui Carol I se citeste fericirea. A învins.
Palatul Cotroceni, o lunã mai tirziu
Domnitorul Carol I asteaptã audienta secretã ã lui Ion C. Brãtianu. Colonelul von Werner este si de data asta alãturi de el.
CAROL: îti poti închipui, von Werner, cã am emotii? Brãtianu este un tigru. Nu va ceda lupta niciodatã. La primul semn de slãbiciune, mã va sfîsia.
WERNER: As spune cã nu este ãtît de puternic. Mãi mult îl urmãreste faima. Insã Alteta Voastrã priveste situatia ca pe o luptã pentru o pradã. Asta este tocmai ce îi dã lui putere. Este terenul lui. Dacã Alteta Voastrã s-ar îndepãrta putin de situatie, ar constata cã prada nu existã.
CAROL: Nu te-ai schimbat deloc, von Werner. Tu crezi în continuare cã România nu meritã aceastã luptã. Iar eu îti spun cã printre acesti oameni sãrmani se aflã o glorie pe care n-o poate atinge nici un militar german. Nu vrei sã întelegi cã eu organizez aici Paradisul.

WERNER: Peisaje încîntãtoare, femei frumoase, bogãtii minerale la tot pasul... Oamenii însã sunt imposibil de întors de la modul lor de viatã. Acest popor urãste ordinea. Nu poate trãi în civilizatie, pentru cã asta înseamnã ceva strãin.
CAROL: Spune-mi, von Werner, dacã ar fi sã caracterizezi poporul român într-un singur cuvînt, ce cuvînt precis a-i gãsi?
WERNER (dupã o usoarã ezitare): Indolentã!
CAROL (ceva mai destins): si dacã acel cuvînt ar fi vicleniei Dacã sub masca asta a indolentei se aflã o viclenie nativã, un fel de inteligentã care nu sclipeste, în schimb curge, închi-puie-ti un fluid, închipuie-ti cã în mintea lor binele se lungeste ca un drum la capãtul cãruia este un han. Merg pe drum încet, nu se grãbesc, se mai asazã, în timp ce noi trecem în goana calului pe lîngã ei.
WERNER: Este simplu. Noi ajungem la han înaintea lor. Nu existã altã lege în naturã mai implacabilã decît viteza.
CAROL (usor visãtor): Zici cã noi ajungem întotdeauna mai repede la capãt... Da, da, e groaznic. Vezi tu, dragul meu, acolo, la capãt, istoria se terminã. Noi ne repezim sã atingem sfîrsitul, în timp ce ei îl savureazã. Românii au gãsit în aceastã indolentã o formã de a rãmîne mereu în istorie. Ei vor avea mereu ceva de cucerit înainte.
WERNER: Este, vã rog sã mã iertati, ciudat ce spuneti, acum, cînd armatele germane le-au

zdrobit pe cele franceze. Am învins. Noi suntem învingãtorii si ne aflãm pe creasta cea mai de sus a victoriei. Germania si-a atins telul: s-a unit pentru vesnicie. si tocmai acum, cînd sufletul fiecãrui german exultã, Alteta Voastrã are îndoieli.
CAROL: E primul lucru pe care 1-am învãtat de la români: sã nu-mi pierd capul. Unde ei si-1 pierd mereu. Ãsta este marele meu privilegiu: sã fiu capul lor. Iar omul care va intra pe acea usã acum este rivalul meu. Vrea el sã fie capul. Un cap revolutionar, visãtor, turbulent si periculos, un cap mereu înclinat la

conspiratii si demagogie, un cap în stare sã întoarcã Europa pe dos. Adicã un cap de român.
WERNER: Aceste capete cad cel mai usor. N-as paria pe fizionomia lui.
CAROL: în acesti patru ani, de cînd sunt aici, am mai învãtat un lucru: poporul român este un balaur cãruia, cu cît îi tai mai multe capete, cu atît îi cresc altele la loc. Uifâ-te în istoria lor sã vezi cîti boieri si domnitori decapitati au avut. Sute. Brãtianu poartã pe umeri toate aceste capete. De aceea îti spun cã este o fiarã.
WERNER: Vã rog sã-mi permiteti sã rãmîn.
CAROL: Nu. Ar fi un semn de slãbiciune. Ar crede cã am nevoie de ajutor.
Von Werner se înclinã si iese. Carol clopoteste si îi face semn valetului sã-1 introducã pe Ion C. Brãtianu. Pînã ce acesta sã aparã, Carol îsi aranjeazã uniforma, se priveste într-o oglindã, îsi îndreaptã spatele. Usa se deschide si intrã Ion C. Brãtianu, cu hainele prãfuite, mototolite (nu zdrentuite sau mizere.) Vine din închisoare.
CAROL: Domnule Brãtianu, vã mãrturisesc cã nu sunt obisnuit sã vãd bãrbati care coboarã de pe banca ministerialã în puscãrie, ies apoi si urcã din nou la minister. Nu este o în-tîmplare de tarã normalã, nu credeti?
BRÃTIANU: De-am fi fost o tarã normalã, aveam republicã, eu eram presedintele ei, iar Mãria Ta veneai în vizitã.
CAROL: Ceea ce ti se pare dumitale normal este anormal pentru aceastã lume. Monarhiile tin astãzi continentele pe umeri. A cîtã oarã cunosti închisoarea, domnule Brãtianu?
BRÃTIANU: A treia oarã.
CAROL: si ti se pare un drum normal pe la puscãrie, înainte sã conduci o tarã?

BRÃTIANU: Uneori puscãria este o statie obligatorie pentru cei urmãriti de ideal. Pe mine, zidurile închisorii mã întãresc. îmi dau umilintã, certitudine, timp de gîndire.
CAROL: Pentru ce ai încercat sã mã dobori?
BRÃTIANU: Pentru cã te-ai pus în calea mea.
CAROL: si dacã acest drum este gresit? Cine îti dã tie credinta cã aceasta este calea cea bunã?
BRÃTIANU: Pentru cã eu fac drumul.
CAROL: Atunci înseamnã cã este o boalã a copilãriei sã tot rãstomi guvernele. Dumneata, domnule Brãtianu, construiesti un drum serpuit într-o cîmpie fãrã obstacole. Eu nu ti-am stat niciodatã în cale. Ce vrei, de fapt, si nu vreau eu? Sã fii domnitor pe acest Tron?
BRÃTIANU: Puteam sã-1 ocup de mult, cînd pe el stãtea un prieten de-al meu, mai tîrziu, cînd nu-1 ocupa nimeni, ieri, cînd populatia Tîrgovistei s-a rãsculat si a cerut eliberarea mea. între mine si poporul meu este ceva ce Mãria Ta nu poti avea niciodatã.
CAROL: Dragoste?
BRÃTIANU: Sînge.
CAROL: înteleg. Mã întreb de ce a hotãrit Dumnezeu ca, de la faraoni încoace, toti suveranii sã

fie strãini. Poate cã ei au un alt ochi asupra popoarelor. Poate cã Dumnezeu priveste popoarele prin ochiul regelui lor. Ei vãd defecte pe care sîngele nu le poate spãla.
BRÃTIANU: Nu existã popoare perfecte. Românii au slãbiciuni.
CAROL: Eh, aici este buba. Dumneata speculezi aceste slãbiciuni, eu vreau sã le îndrept.
BRÃTIANU: Mãria Ta, cînd te-âm adus pe acest tron stiam cã esti un bãrbat puternic. Bãnuiam cã nu vei accepta tutela. Dar nu si cã vrei sã schimbi acest popor.
CAROL: Adicã nu vrei sã-1 vezi ordonat, muncitor, ascultãtor, cumpãtat?

BRÃTIANU: Dacã eram ordonati, muncitori, ascultãtori si cumpãtati, eram germani!
CAROL: Da, este locul unde îti dau dreptate. Poate cã eu am gresit cãutînd transformarea cu orice pret. (Venind lîngã el si privindu-lîn ochi:) E clar cã unul dintre noi va trebui sã piardã, în aceastã noapte voi porunci sã mi se facã bagajele. Abdic, domnule Brãtianu.
BRÃTIANU (privindu-1 viu în ochi): Jucati tare!
CAROL (dupã ce a dopofit, valetului): Anuntã pe contele von Werner sã facã bagajele. Mîine dimineatã plecãm în Germania.
VALET: Prea bine, Mãria Ta.
CAROL (spre Brãtianu): Esti multumit? Acum esti stãpîn. Poftim, ia tara.
BRÃTIANU: Eu tara o am. în schimb, Mãria Ta abandonezi lupta. Toate Cancelariile vor consemna înfrîngerea Ta, nu victoria mea. Eu voi fi tratat mai departe cu indiferentã. Nu exist decît atunci cînd începe sã-i doarã capul.
CAROL: Vei pierde acest popor, Brãtianu. îl vei aduce din nou în sclavie si, dupã bunul obicei al vostru, poporul te va scuipa. Nu vei putea nici mãcar sã fi martor la înmormîntarea lui, cum n-am fost nici eu la cãpãtîiul Anei Davila.
BRÃTIANU: A fost o mare româncã.
CAROL: Uneori te bãnuiesc cã mi-ai scos-o înadins în cale.
BRÃTIANU: Trebuia sã te obisnuiesti, Mãria Ta. Suntem latini.
CAROL: si de ce nu bãgati o româncã în patul Sultanului?
BRÃTIANU: O are!
CAROL (izbucneste într-un rîs sãnãtos, cu capul pe spate): Esti incorigibil.
BRÃTIANU (usor nerãbdãtor): Mãria Ta, ar trebui sã te hotãrãsti. Mîine dimineatã poporul din Bucuresti, Iasi, Crãiova, Pitesti va fi în picioare. Rãmîi sãu ne lasi? Vreau sã stiu ce am de fãcut la prima orã.
CAROL: Pare un ultimatum.

BRÃTIANU: Nu, este un tîrg. Acum patru ani, la Weinburg, v-am oferit o aliantã. Ati refuzat-o. Acum suntem în fata aceleiasi dileme. Ne despãrtim ca douã sãbii ce nu pot intra în aceeasi teacã sau ne aliem si devenim imbatabili.
CAROL: Ce întelegi prin aliantã, cã si pînã acum tot asa eram întelesi?
BRÃTIANU: Mãria Ta, rege. Eu, prim-ministru.
CAROL (dã din cap): E prea devreme. Legile tale sunt revolutionare, dau statul peste cap si iritã Marile Puteri, îmi trebuie încã patru ani de guvernare conservatoare, ca sã asez tara pe temelii solide si sã întãresc armata. Cînd vom simti cã suntem tari, te aduc la guvern si declarãm independenta.
BRÃTIANU: Conservatorii se vor opune.
CAROL: Ei sunt nemtii vostri. Au învãtat disciplina.
BRÃTIANU: Bine. Armistitiu.

CAROL: Pacea, domnule Brãtianu, pacea. E cea mai înteleaptã alegere.
BRÃTIANU (se înclinã si se retrage; de la usã): Ciudat cã vorbiti de pace cînd abia ne-am înteles asupra rãzboiului.
Iese. Dupã cîteva momente intrã von Werner: „Alteta Voastrã, bagajele sunt pregãtite". Carol îi priveste uimit. Uitase de el. Izbucneste în acelasi rîs sãnãtos. /
Bucuresti. 1876
în palatul mitropolitan preotii închid toate usile. Mitropolitul primat Pilotei este foarte bolnav. E noaptea de înviere si nu se stie dacã va putea tine slujba. Pe Dealul Mitropoliei urcã multimea de credinciosi avînd în frunte, cu luminãri în mînã, pe domnitor si pe membrii guvernului. Acestia îl înconjoarã pe Carol de frica unui atentat. Liberalii lipsesc. stirea de pericol circulã între membrii guvernului. Primul-ministru Lascãr Catargiu se lipeste de domnitor. Se opresc în fata bisericii. Pilotei este

adus cu greu si, urmãrit de umbra mortii, rosteste o impresionantã predicã pentru poporul român. Corul credinciosilor prefigureazã o apoteozã a natiunii. Readus în palatul mitropolitan, Pilotei cere sã-i fie adus Ion C. Brãtianu.
Bucuresti. Sediul PNL
Liberalii s-au adunat pentru a întocmi programul partidului cu care doresc sã conducã tara spre independentã. Sunt prezenti: Ion C. Brãtianu (55 de ani), Dumitru Brãtianu (57 de ani), C. A. Rosetti (60 de ani), Mihail Kogãlniceanu (59 de ani), D. A. Sturdza (43 de ani), col. Lecca (44 de ani), A. Candiano-Popescu (35 de ani), Eugen Carada (40 de ani.) Initial, Ion Brãtianu nu este în salã.
C.A. ROSETTI (citeste): Domnilor, Partidul National Liberal intrã de astãzi în actiune directã pentru preluarea puterii. Avînd în vedere nevoia pentru o guvernare îndelungatã, vom da opiniei publice un program politic. (Ridicã ochii din pagini:) De asemenea, avem si lista de guvern pregãtitã... Mã, da' ce face Ion? Nu mai vine o datã?
Ion Brãtianu este la un etaj mai sus, în apartamentul sãu, face dragoste cu Pia. Femeia îl dezmiardã. Secventa se petrece în întuneric. Se vãd doar siluetele si coloana sonorã joacã rolul principal.
ROSETTI: .. .întãrirea autoritãtii institutiilor este o altã preocupare a politicii noastre. Statul democratic trebuie sã se întãreascã. Viata parlamentarã are nevoie de un suflu nou, de oameni noi, iubitori ai libertãtii, luptãtori dintotdeauna pentru cauza tãrii, de oameni politici capabili de sacrificiu. Cauza nationalã a învins în România. Acum natiunea trebuie pusã la treabã. (Se întrerupe doar o secundã, sã priveascã în tavan.) si cine ar putea sã arate muncitorului industrial sau agricol cum sã munceascã dacã nu cei care au muncit pînã acum pentru ei. Pornind de la legãmîntul sacru al proprietãtii, noi vrem sã construim o patrie modernã.

Ion Brãtianu iese pe holul etajului de sus, încheindu-si vesta de la costum, trãgînd de reverele hainei, îsi aranjeazã gulerul de la cãmasa. Pe hol, aleargã Sabina (13 ani), Ionel (12 ani) si Dinu (10 ani.) Trec de el în goanã.
ION: Ssst, Sabina! O treziti pe mama! Dinule, ce-i cu cratita ãia pe capul tãu? Ionele, dã sabia încoace.
Ionel îi dã sabia, care este adevãratã, a colonelului Lecca. Sabina duce sugubãt degetul la gurã si pãseste cu pasi jucati mãi departe. Bãietii se iau dupã ea.
ROSETTI: Libertatea este unul din atributele cele mai caracteristice ale popoarelor indigene ale Europei. Toate fac parte din aceeasi familie si noi, românii, ne aliniem acestei aspiratiuni. Atunci

cînd am luat arma în mînã, la 1848, am luat-o în numele poporului, dar pentru acest deziderat. Partidul National Liberal a venit ca un produs natural al natiunii, motiv pentru care este si cel mai îndreptãtit sã ducã mai departe misiunea revolutionarilor. (Intrã Ion Brãtianu.)
ION; Dascãlii! (LuiLeccã:) la-ti, mã, spagã si sã nu i-o mai dai.
ROSETTI: Hai, mãi, Ioane, cã te asteptãm de un ceas...
ION (se asazã, intrã direct în subiect si în fortã): Dascãlii! Constructia partidului va începe de jos, din sate si comune. Pe vechile structuri de organizatie revolutionarã se construiesc filiale, care ies la suprafatã, în comunele rurale, vor conduce dascãlii. Vicepresedinti vor fi preotii, în locurile unde dascãlul e nou numit, se face invers pînã la stabilirea permanentã a dascãlului, în toate scolile ei vor preda istoria nationalã. Cum stãm, Mihalache?
KOGÃLNICEANU: Programa scolarã e gata. Am introdus si istoria Ardealului, cum ãi cerut.
D. A.STURDZA: O sã ni se urce Austro-Ungaria în cap.

ION: Mã doare-n cot... Doi. Comunicatiile. Mai întîi telegraful, apoi posta, calea feratã, hanurile... Am luat legãtura cu comunitatea evreiascã, vor fi cu noi.
DUMITRU: Doamne-ajutã!
ION: Este fundamental sã tinem controlul comunicatiilor, pentru momentul intrãrii în rãzboi. Imediat ce formãm guvernul, ministrul lucrãrilor publice (spre Sturdza)... Tu o sã fi ministru, Dimitrie... Imediat ce formãm guvernul, ministrul va trece la antrenament, punînd la încercare toate cãile noastre de comunicatie: telegraful, pînã unde bate; cîte vagoane avem pentru transport de trupe, vom cumpãra locomotive de la Resita. Lecca, tu o sã vii la ministerul de rãzboi.
KOGÃLNICEANU: Discutam mai devreme si ziceam cã e prea crud pentru post.
LECCA: Oricum, vã multumesc pentru încredere.
ION: Voi aveti impresia cã eu scot numele aici din buzunar, ca un scamator? Am zis Lecca. (Liniste aprobatoare.) Bun, mai departe. La ministerul de rãzboi se dubleazã unitãtile de dorobanti cu încã opt regimente. Rosetti la interne. Sã nu miste un spion. La externe, Mihalache Kogãlniceanu. îl pregãtesti pe Hristo Botev cu cetele lui si îl treci în Bulgaria. Sã le dea de lucru la turci si sã avem si noi informatii.
ROSETTI: Avem douã nave pregãtite pentru ei. Le-am închiriat pe numele unui grec.
ION: Asa, sã nu uit: luati legãtura si cu grecii. Sã miste ceva, sã nu-i lase în pace. Trei: pînã la preluarea puterii, conducem din opozitie prin ziarul Românul. Se pregãtesc alegerile pentru Senat. Conservatorii vor manevra pentru cîstig. Totul sã aparã în ziar. Acte de coruptie, furtisaguri, bãtãi. Puneti presa pe ei, fratilor!
De afarã se aude un cor de slujbã. Ion se opreste si ascultã. Se duce la fereastrã si dã perdeaua la o parte. Vede strãzile pline de grupuri de credinciosi cu luminãri în mînã. Se întoarce.

ION: Mã, crestinilor, am pierdut învierea!
Toti se ridicã în picioare si se închinã solemn. Pe scena de reculegere trec iar, în goanã, copiii. Ion îl opreste pe Ionel.
ION: Ionele, pune o hainã pe tine si du-te sã iei luminã. (Bãiatul se supune.)
DUMITRU: Mã, Ioane, dar tu esti chiar asa de sigur cã domnitorul va vrea sã ne dea guvernul?
ION (privindu-1 cu înteles pe Carada): Va vrea.
Palatul mitropolitan, noaptea
Mitropolitul este asezat de preoti în jiltul mitropolitan si îmbrãcat cu odãjdiile de ceremonie. Pe sub ele sunt petrecute frînghii de lînã albã cu care este legat de jilt. Pilotei abia mai clipeste. Ion Brãtianu soseste în grabã. Se opreste în fata lui Pilotei.

BRÃTIANU (cu tristete prieteneasca): Ce este Pilotei? Gata, s-ã terminat?
Pilotei îi face un gest vag cu palma mîinii legate de bratul jiltului, cerîndu-i sã se apropie. Ion se apleacã, îi sãrutã mîna scheleticã. Bâtrînul încearcã sã spunã ceva. Ion apropie urechea de buzele mitropolitului.
PILOTEI: Scãpã... scapã tara... de necredinciosi.
BRÃTIANU: Da, Pilotei, da, îti promit.
PILOTEI (cumare efort): Adunã... adunã românii. (Vag semn circular.)
BRÂTIANU: Am înteles. Unesc România cea mare.
PILOTEI: Blestemat... blestemat sã fii... dacã nu... (acelasi gest circular.)

BRÃTIANU (îi ia mîna si i-o sãrutã, stringînd-o apoi între ambele sale palme cu mare dragoste): îti promit, prietene. M-ai iertat?
PILOTEI (cu un zîmbet abia schitat): Niciodatã.
BRÃTIANU (ride cu cãldura si delicatete, îsi pune obrazul pe palma uscatã a mitropolitului, apoi îsi ridicã usor fruntea spre el, încercînd o glumã soptitã): Generale, vrei sã te îngropãm cu onoruri militare? Vrei sã te punem pe tun?
Pilotei s-a dus. Chipul lui a rãmas senin, ca al unui bunic care doarme. Pe obrazul lui Ion Brãtianu curg acum primele lacrimi.
Ceremonia înmormîntãrii mitropolitului este grandioasã. Trupul neînsufletit al lui Pilotei este coborît într-o criptã, în jiltul mitropolitan, ca stãpîn al credinciosilor pe pãmînt. Scena este extrem de importantã, pentru cã acest obicei al punerii în mor-mînt a mitropolitului, asezat în jiltul lui, s-a pierdut în perioada comunistã. Este, totodatã, un mister. Ultima secventã a scenei este în penumbra mormîntului, în care odãjdiile lumineazã singure. Mut si impresionant în linistea absolutã a eternitãtii.
Mosia Florica, vara
lonut, fiul Denei, sparge lemne în curte. Este un flãcãu voinic, încã neînsurat, care poartã cu noblete cãmasa de borangic. în curte apar Rochitã si Buzatu. Rochitã plînge cu fata în palme, vãitîndu-se. lonut al Ilenei se opreste si îl priveste de sus.
lONUT: Ce-ai tigane? Ai scãpat de la înec si ai luat apa cu tine?
ROCHItÃ: Aoleu, jupîne, m-am nenorocit, m-am nenoroci-iitttîîî.... Iar amantul ãsta s-a nenorocit si mai tare, cã e mai înalt decît mine.
IONUt (cãtreBuzatu): Ce are?

BUZATU (dînd din umeri): Nu stiu. Zice cã 1-a lovit o belea. O fi smanglit ceva si face talente sã nu-1 prindã.
ROCHItÃ: Aoleu, jupîne, ne-a luat Muma pãdurii. Suntem morti. Mã si vãd lungit în cosciuuug.. .Pe tine, Buzatule, te pun alãturi, cã nu încapi în sarcofag.
BUZATU: Da' ce-ai, bre?
ROCHItÃ (dintr-o datã lãtrãtor): Am rãmas fãrã stãpîn, na!
IONUt: S-a întîmplat ceva conului Brãtianu?
ROCHItÃ: Nu, mã, mie. (îi priveste pe amîndoi cu jale jucatã:) Ne-au eliberat. Suntem de capul nostru.
IONUt: Pãi, asta e foarte bine. Nu vrei sã fi om liber?
ROCHItÃ: Asa bine sã fie la tine, jupîne. (Plîngaret:) Cã acuma pe ãstia mai liberi îi ia la rãzboiii... si mi-e o fricããã... Buzatu, de, mergea cu stãpînu' la vînãtoare. Pe cînd eu nu stiu decît

sã mîn sareta.
BUZATU: si sania.
ROCHItÃ: Puschea pe limbã, cã poate se tine rãzboiul iarna si mã uitã. Cine a mai vãzut infanterie cu sãnii?
IONUt: Mã, Rochitã, dar parcã stãpînul te-a eliberat acum zece ani?
ROCHItÃ (serios): Voi aveti ceva cu mine. Vreti sã mã aducã dorobantii pe brate, oasele cu drapel national, sã mã îngropati la grajduri. Cine o sâ-i mai facã sã rida pe români? Buzatu? Uitã-te la el: cînd o sã rîzã într-o zi, se crapã muntii si se varsã ardelenii peste noi. Parcã-i vãd înotînd ca pestii prin Parlamentul României.
în pridvorul casei iese Ion Brãtianu.
ION: Rochitã, spune-i dadei Anica sã aducã stergare curate.
Reintrã si camera îl urmãreste în decorul conacului. Au terminat masa, el si Dumitru. Acesta din urmã este venit de pe drum.

DUMITRU: ti-am spus de atîtea ori cã jocul tãu e prea riscant si ceea ce mã supãrã este cã angajezi si partidul pe numele tãu. Nu ai doar tu idealul ãsta. îl avem si noi, ceilalti de lîngã tine. Sincer sã fiu, nu mã asteptam sã pui atîta pasiune în politicã. Tu vezi lucrurile cel mai clar, conservatorii trebuie eliminati din viata politicã, programul nostru este cel mai bun, poporul trebuie sã ne urmeze orbeste. Nu se poate, Ioane.
ION: Nu mai am rãbdare.
DUMITRU: Bine, dar esti cel mai tînãr dintre noi. Te-ai înteles cu Carol... Bine, dar hai sã analizãm situatia, sã-1 observãm, se tine de cuvînt sau nu. Poftim, ai lansat programul de guvernare iar domnitorul îl tine pe Lascãr Catargiu prim-ministru mai departe. Parcã nici n-a auzit. Tu îti dai seama în ce colt ne-am bãgat? Cum iesim? Facem iarãsi o revolutie, scoatem iarãsi poporul în ulitã?
ION: Carol se va tine de cuvînt. Are calculele lui. E si mai lent decît noi. Dar îl simt de partea noastrã. Mesajul ãsta de la Bismarck îl va hotãrî.
DUMITRU: si cum vezi transmiterea mesajului. Mã duc la domnitor si îi spun: Mãria ta, îti aduc un mesaj verbal de la printul Bismarck, cu care tocmai am stat de vorbã, si el îti cere sã-i aduci pe liberali la putere. Fãrã o scrisoare, fãrã o telegramã cifratã, fãrã nimic. Pur si simplu vin eu si îi cer sã mã creadã.
ION: Sunt convins cã Bismarck i-a dat acest mesaj pe cãile lui. Carol stie si te va primi gata pregãtit.
DUMITRU: Iar visezi. Oamenii nostri controleazã corespondenta si telegraful. Nici un mesaj din Germania, îti dai seama în ce pericol mã bagi?
ION: Gãsim pe altcineva sã-i spunã. Cãutãm un om dintre conservatori, în care sã avem si noi încredere.
DUMITRU: Zãu cã ai luat-o razna! Unde gãsesti un astfel de om?
ION: Teodor.

Dumitru îl priveste o clipã surprins, apoi pufneste în rîs.
în secventa urmãtoare cei doi sunt în saretã, dusi de Rochitã la mosia Tigveni a lui Teodor Brãtianu. Acesta este în manej, pregãteste la coardã un cal. în general, toatã gospodãria, care este mult mai bogatã ca Florica, este dominatã de cresterea cailor. Teodor, surprins de aparitia neasteptatã a fratilor sãi, lasã coarda unui vechil si vine la gard. îi priveste nelãmurit, dar si temãtor.

ION: Avem de vorbit.
TEODOR: Am acte în regulã pe mosie. Nu discut nimic.
ION: N-am venit pentru asta.
Teodor îi invitã în casã. Interiorul conacului de la Tigveni poartã toate semnele opulentei de prost gust, dar si ale zgîrceniei. Mobile multe si înghesuite, obiecte diverse din diferite epoci, stofe si macaturi grele. Totul e îmbîcsit, strimt, sufocant. Nevasta lui apare ca o fantomã, înfãsuratã în haine grele, mutã si ciudatã. Dispare fãrã sã-i salute. Se asazã într-un decor oriental cu multe perne, cu narghilele si tãvi smãltuite. Le aduce cafea, rahat si fistic un servitor negru în livrea. Ion si Dumitru privesc fascinati aceastã junglã. Teodor le observã mimica si le vorbeste usor afectat, jenat.
TEODOR: Sunt bogat. N-am risipit nimic. Cunosc fiecare lucru din jurul meu.
DUMITRU: Observ. Pe negru ãsta de unde 1-ai adus? Nu sperie oamenii din sat?
TEODOR: L-am adus de la Paris. tãranii se emancipeazã, dragã, învatã si ei cã mai existã o lume. Nu, pentru asta luptati voi?
ION: Da. Observ cã ti-a priit lupta noastrã.
TEODOR: De fapt, averea familiei aici este. Cineva trebuia sã o strîngã în timp ce voi o risipiti.
DUMITRU: De asta ai intrat si în Partidul Conservator.

TEODOR: Bineînteles. Anii ãstia ultimi m-au desteptat. Existã ceva ce am reusit si eu sã învãt de la voi: politica. Am socotit cã e bine ca unul dintre noi sã stea si în partea cealaltã. Asta, în timp ce voi strãbateti puscãriile.
ION: Sã înteleg cã tot din politicã ne-ai vîndut lui Librecht?
TEODOR: V-am adus telegraful la poartã. Iar cu Librecht n-a fost asa. încerca sã-si facã planurile lui. Un lucru n-a înteles, cã eu sunt boier, cã nu dau douã parale pe el si cã, întimp ce el umblã ismene pe cãlãtor prin lume, eu rãmîn aici.
ION: Ce pãrere ai, Dumitre, de fratele nostru, ce cap politic a crescut?
DUMITRU: Pãi tocmai de-asta am venit la el. Se dusese vestea.
TEODOR: Da, care este... Aveati treabã cu mine?
ION (cu ton schimbat): Teodore, noi am privit întotdeauna intrarea ta la Conservatori ca pe un lucru natural. Era firesc sã fii acolo. Apoi, ne-am gîndit si cã într-o zi va fi nevoie de o legãturã cu acest partid. E mai bine sã discutãm lucrãrile politice între frati, decît între adversari.
DUMITRU: Am venit la tine pentru o chestiune politicã foarte serioasã.
TEODOR: Sã nu-mi cereti vreo porcãrie, cã n-o fac.
ION: Nu, nici vorbã. Este un lucru grav si important pentru tarã. Vrem sã te duci la domnitor.
TEODOR (dupã ce îi priveste pe tind cu suspiciune): La Carol?
ION: Da.
TEODOR: Nu m-a primit niciodatã. Nici nu stie cã exist.
DUMITRU: Dar tu te duci acolo cu numele Brãtienilor. Intrarea ti-o aranjãm noi. Te prezinti în audientã ca un Brãtianu, nu neapãrat ca un lider politic conservator, întelegi, ca boier pã-mîntean.
TEODOR (ametit de idee): Ce-o sã se mai bucure nevasta mea. Mã înnebunea de cap cã n-o duc la curte.

ION: Poftim! Iatã ocazia. la-o si pe ea, prezint-o Doamnei.
TEODOR: Da? Pot s-o prezint? Mã omoarã cã nu-si poartã toaletele de la Paris. (Dintr-o datã schimbat, bãnuitor:) Nu, ceva îmi ascundeti voi. îmi cereti sã fac vreo murdãrie.
ION: Vrem doar sã-i transmiti un mesaj pe care nu-1 putem duce noi. Atît. Cu statura ta si cu

meritele tale, Carol nu se va îndoi de importanta acestei misiuni.
TEODOR: si care e? O chestie de spionaj?
DUMITRU: Nu. M-am întors ieri de la Berlin, unde m-am vãzut cu printul Bismarck.
>
TEODOR: Cu printul Bismarck!? Dar asta este... este exceptional.
DUMITRU (între altele): Da, sigur, m-am mai vãzut cu el de trei ori. Dar de data asta a fost vorba de reluarea Chestiunii Orientale. Bismarck este de acord cu independenta României.
TEODOR: Oh, sã nu aud! E o nebunie.
ION: E stabilit, Teodore. Toatã lumea bunã, în care crezi si tu, Anglia, Franta si acum Germania o vrea. Aproape cã ne obligã. Ceva trebuie sã facem si noi în tarã. Acum trebuie sã dãm si noi un semn de unitate. Gata cu dezbinãrile, cu luptele de stradã, cu amenintãrile.
TEODOR: He, he, de cînd voiam eu sã aud asta de la voi. Deci, am avut dreptate. V-ati lãmurit si voi cã ati mers pe un drum gresit. Vedeti, vedeti, am avut dreptate.
DUMITRU: Oricum, esti fratele mai mare.
ION: De data asta Europa are nevoie sã vadã seriozitatea noastrã. Va fi rãzboi, Teodore.
TEODOR: Cu cine?
ION: Cu turcii, cu rusii... încã nu stim. Cine ne recunoaste independenta va fi aliatul. Ceilalti...
TEODOR: Dar rãzboiul este o nenorocire. Se va pustii tara, se ruineazã mosiile!
ION: Avem trei sferturi de Europã de partea noastrã. De data asta izbîndim.

DUMITRU: si apoi, rãzboi însemnã multi cai. Vei putea vinde herghelia pe bani buni. Faci o avere colosalã.
TEODOR (ginditor): Cu conditia sã-mi spuneti cînd începe. Vreau sã-mi duc familia la Paris.
ION: Sigur, nici o problemã, noi vom sti primii cînd începe rãzboiul.
TEODOR: Eu am cai foarte buni. si de cãrutã, si de cavalerie. Am cai din Moldova. Nu vor gãsi altii mai zdraveni.
DUMITRU: Te învoiesti?
TEODOR: Dar sã nu stiu ce e în mesaj.
ION: ti-1 dãm în plic.
Palatul Cotroceni
Teodor a ajuns în audientã la Cârol I. Se prezintã în fata lui împreunã cu sotia sa ciudatã, care, întunecatã si stranie, a rãmas putin în urmã. Teodor pare foarte neîndemînatic. Carol îl primeste în picioare, drept, rezervat, dar amabil.
TEODOR: Mãria Ta, voiam... Ca vechi boier român... N-am avut ocaziunea sã felicit pe Mãria Ta... Eram si eu la Golesti cînd ati venit în România.
CAROL: Mã bucur sã vã cunosc, mai ales cã proveniti dintr-o familie celebrã. Nu înteleg de ce fratii dumneavoastrã v-au tinut ascuns pînã acum.
TEODOR: Sã vedeti, Mãria Ta... Eu tin casa, adicã... pãstrãtorul averii. Altfel s-ãr fi risipit, din cauza vietii lor aventuroase.
CAROL:A!
TEODOR: Acesta e motivul pentru care, si în politicã, am ales calea fortelor sãnãtoase si constiente. Sunt... sunt conservator.
CAROL: Foarte interesant! Cu frati atît de puternici, este o adevãratã bravurã sã fii de partea adversarului.

TEODOR: într-adevãr. M-am opus categoric tuturor aventurilor în care s-au bãgat.

CAROL (încheind audienta): îmi pare bine cã ati venit. Voi tine minte aceastã întîlnire. Omagiile mele, doamnã.
TEODOR (impacientat): Ã, Mãria Ta, ar fi ceva pentru care am venit. (Se cautã în buzunar si îi întinde plicul.) Un mesaj de la fratii mei. Ceva extrem de important pentru tarã, iar eu, ca patriot, am tinut... Puteti conta pe totala mea discretie.
CAROL (dupã ce desface plicul si citeste, îl priveste surprins): Dumneata stii ce scrie aici?
TEODOR: Nu.
CAROL: Scrie cã trebuie sã dau jos guvernul conservator si sã aduc la putere Partidul National Liberal.
TEODOR: Dacã interesul tãrii... Eu doar... Mãria Ta esti suveranul.
CAROL: si, dupã opinia dumitale, conservator si frate cu sefii liberalilor, ce-ar trebui sã fac?
TEODOR: I-as aduce la putere, încai s-ãr potoli. ^
CAROL: Sîngele apã nu se face.
Parlamentul, curtea Palatului Mitropolitan
Primul-ministru Lãscãr Catargiu pãrãseste clãdirea Parlamentului. Un servitor strigã sã i se aducã pãlãria. Lãscãr Catargiu (53 de ani) pãseste pe holul de la iesire cu o anumitã noblete si seriozitate, asteaptã superior sã i se aducã pãlãria si pardesiul, în jurul sãu se miscã servitori ai Parlamentului, usieri, tineri secretari. Toti îl salutã si îl trateazã cu respect. Lãscãr Catargiu iese în pragul intrãrii principale. Este soare. Trãsura este trasã la distantã, aproximativ 30 m. Birjarul muscal motãie pe caprã. Primul-ministru nu vrea sã strige dupã el, nu se cade. Pe marginile piatetei sunt grupuri de cetãteni angajati în discutii. Lãscãr Catargiu îsi pierde rãbdarea si porneste pe jos spre trãsura sa. Cînd mai are cîtiva pasi este

atacat de un individ cu un ciomag. Este lovit în cap si doborît la pãmînt. Oamenii se reped asupra celor doi, dar, în înghesuialã, se iau la bãtaie între ei, protestînd si contrazicîndu-se asupra incidentului. Intervin doi agenti ai politiei. Unul trage în aer în mijlocul multimii. Lumea se dã la o parte. Sergentii îl ridicã pe primul-ministru de jos. E plin de sînge pe fatã. îl duc la trãsurã. Apucã sã sopteascã: „Demisionez... demisionez... Asta nu e tarã de condus", în învãlmãsealã, nimeni nu mai stie cine a fost agresorul. Se ceartã din nou între ei. Telespectatorul îl poate identifica pe agresor participînd la cãutare. De dupã un colt al Mitropoliei, Eugen Carada a privit toatã scena.
Clãdirea guvernului. Sala de sedinte
Noul guvern liberal al României s-a întrunit în prima sa sedintã. Sunt usor de recunoscut: C. A. Rosetti, D. A. Sturdza, Mihail Kogãlniceanu, Vasile Boerescu, col. D. Lecca, plus alti trei ministri, fete noi. Secretarul face un anunt solemn.
SECRETAR: Domnilor ministri! Primul-ministru al României, domnul Ion. C. Brãtianu.
Ministrii se ridicã în picioare în jurul mesei lungi de sedintã. Ion C. Brãtianu intrã îmbrãcat elegant. Este salutat respectuos. Le rãspunde scurt la salut. Se asazã. Se asazã si ministrii.
BRÃTIANU (dupã ce aruncã o privire semnificativã secretarului, sã noteze): Domnilor ministri, programul de guvernare al acestui Cabinet: respectarea Constitutiei si legilor tãrii; onestitate în administratie si prin aceasta vindecarea rãnilor aduse tãrii; ameliorarea stãrii financiare prin cea mai mare economie; realizarea descentralizãrii administrative, asa cum este prevãzutã în Constitutie; în politica externã... (pauzã, îi priveste:) Neutra-

litate5 (Oftat de usurare, usoarã animatie.) Mihalache, care este situatia miscãrilor bulgãresti?
KOGÂLNICEANU: Insurectia bulgarã a fost declansatã cu vigoare. Din pãcate, Hristo Botev a

cãzut prea repede. Turcii 1-au torturat bestial. S-au declansat atrocitãti prin toate satele de la Dunãre.
BRÃTIANU (se închinã): Dumnezeu sã-i ocroteascã pe fratii nostri bulgari. Continuati furnizarea de arme peste Dunãre. (Spre Rosetti:) Informati toatã presa mondialã asupra atrocitãtilor. Sã urle toate ziarele românesti. Plãtiti-i pe corespondentii strãini la Bucuresti. Armata?
LECCA: Suntem pregãtiti de mobilizare. Urmeazã doar sã porunciti unde trimitem trupele regulate.
BRÃTIANU: La granita cu Rusia. (Surprizã, animatie încã rezervatã.) Mã voi deplasa la Livadia, în Crimeea pentru a trata pozitia noastrã. Am nevoie de o pozitie tare. (Reactie de întelegere.) Care este situatia la Constantinopol?
KOGÃLNICEANU: Ar fi trebuit sã începem cu aceastã veste. Sultanul Murad al V-lea a fost detronat. Motivul este alienarea mintalã. Noul sultan este fratele sãu, Abdul Hamid.
Agitatie la aflarea vestii. Ministrii se felicitã.
BRÃTIANU: Perfect! Ãsta este momentul lor de slãbiciune. (Spre Rosetti:) Care este situatia Partidului Conservator?
ROSETTI: Ministrii fostului guvern conservator au fost trimisi în judecatã. Dl Dumitru Brãn'anu conduce comisia de anchetã.
BRÃTIANU (privindu-si ministri pe rînd, apoi drept în fata): Domnilor, suntem la putere.
Crimeea. Palatul Livadia
Intr-o ceremonie fastuoasã, tarul Rusiei îl decoreazã pe Ion Brãtianu. Asistã printul cancelar Gorceacov (78 de ani) si con-
5 Aici, ca si în alte locuri, sunt folosite texte autentice.

tele Ignatiev (44 de ani), ambasadorul Rusiei la Constantinopol. Bineînteles, printre invitati este si ducesa Koltsoff-Massalski -Elena Ghica. Dupã ceremonie, urmeazã bal. Brãtianu este luat deoparte de Ignatiev.
IGNATIEV: Domnule prim-ministru, nu vã ascund intentia mea de a vã convinge în aceastã searã de necesitatea unei colaborãri ruso-române imediate.
BRÃTIANU: Domnule conte, deja România îsi calcã neutralitatea permitînd transporturi de arme în Serbia. Pe bulgari i-am înarmat. Nu credeti cã este cam mult pentru o tarã aflata sub suzeranitate otomanã.
IGNATIEV: Haideti, domnule Brãtianu, toatã lumea stie cã un guvern condus de dumneavoastrã este autonom. V-am felicitat primul, stiind cã Rusia are un partener tare de dialog la Bucuresti. Nu, eu vorbeam despre colaborarea tãrilor noastre pentru trecerea trupelor {arului în Bulgaria.
BRÃTIANU: Dar asta ar însemna pentru noi un act de rãzboi contra Turciei! Niciodatã nu am fost mai liberi din partea Turciei ca acum. Ce motive putem invoca?
IGNATIEV: Ruperea legãturilor de vasalitate.
BRÃTIANU: Vã referiti cumva la independentã? Oh, Doamne, sã-mi tîrãsc tara într-un rãzboi tocmai acum, cînd guvernul meu trebuie sã aducã pacea locuitorilor români? Peste poate.
IGNATIEV: Am putea aranja o rezistentã la Prut. Trupele noastre vor intra prin fortã, asadar, si onoarea românilor ar fi salvatã.
BRÃTIANU: Dar nu vã gînditi, domnule conte Ignatiev, cã turcii s-ar simti nevoiti sã ne ajute si ar trimite trupe peste Dunãre?
IGNATIEV: Tocmai asta si vrem. Un rãzboi.
BRÃTIANU: Da, dar un rãzboi pe teritoriul meu. Eu asta nu pot sã admit. si apoi, spuneti sã

facem o mascaradã la Prut... Bun, se va trage de o parte si de alta. Dacã moare un ostas ro-

mân? Cum îi explic eu familiei lui cã a fost sacrificat într-o combinatie de paradã?
IGNATIEV: Vãd cã ati rãmas prizonierul ideilor umaniste din tinerete. Orice tarã are jertfele ei. De altfel, ostasii asta si jurã, sã se sacrifice pentru patria lor. Pot însã sã vã ofer si o altã variantã. Nu se întîmplã nimic la Prut, dar punem ziarele sã urle cã s-a tras si sunt zeci de morti.
BRÃTIANU: La mine în tarã presa e liberã.
IGNATIEV: Haida-de, domnule Brãtianu. V-ati construit toatã puterea cu ajutorul presei. Este în mîinile dumneavoastrã si o manevrati cu o abilitate remarcabilã. Noi vom da ordine presei noastre.
BRÃTIANU: îmi trebuie garantii. Dacã noi declansãm astãzi un rãzboi prin presã, mîine oricare ziarist va fi în stare sã repete stirea pe rãspunderea lui. Nu, domnule conte, trecerea trupelor rusesti prin România are nevoie de garantii clare si, mai ales, semnate.
Discutia este întreruptã de un ofiter rus care îl invitã pe Brãtianu la o întrevedere cu printul Gorceacov. îl conduce într-un mic salon de conversatie.
GORCEACOV (dur): domnule Brãtianu, sã nu pierdem vremea. Vei permite trupelor noastre sã strãbatã Principatele pînã la Dunãre. Dupã aceea vom reglementa plãtile.
BRÃTIANU: Despre ce Principate vorbiti, Excelentã!?
GORCEACOV (iritai): Principatele tale... Cum le ziceti? România.
BRÃTIANU: A! România? Da, acum stiu despre ce e vorba.
GORCEACOV: N-am timp de glume acum.
BRÃTIANU: Nici eu. Permiteti sã mã retrag.
GORCEACOV: Nu pleci nicãieri. Vreau ca înainte de ceasurile zece sã prezint tarului hotãrîrea noastrã. Trupele sale vor trece prin România.

BRÃTIANU: Depinde cîte intrã si cîte mai ies. Vor da piept cu trupele noastre.
GORCEACOV: Domnule, esti crestin.
BRÃTIANU: înainte sã fiu crestin, am fost altceva.
GORCEACOV: Ce, ai fost cumva musulman?
BRÃTIANU: Nu. înainte sã fiu botezat, m-am nãscut român. Iar eu am jurat pe Biblie în fata mitropolitului meu cã o sã rãmîn mereu român.
GORCEACOV: Eu nu-ti cer sã te dezici de religia ta aici. îti cer, dimpotrivã, sã nu o uiti. Rusia este apãrãtoarea crestinãtãtii. Rusia va purta rãzboi contra Turciei pînã la alungarea definitivã a islamului din Europa. Rusia poate face incursiune în Turcia numai prin România, fãrã ca prin aceasta sã se facã vreo pagubã României. Toate statele crestine vor întelege.
BRÃTIANU: Mã pricep la geografie, Excelentã. stiu cã nu puteti trece decît pe la noi. Dar tocmai întelegerea statelor crestine mã preocupã acum. Vreau garantii din partea Marilor Puteri occidentale.
GORCEACOV: Dumneata nu esti prim-ministru. Dumneata esti nebun. Rusia poate invoca tratatele Portii cu Muntenia si Moldova prin care sunteti declarati parte a Imperiului otoman. Intrãm imediat în rãzboi contra voastrã si vã zdrobim.
BRÃTIANU: Posibil. Dar trupele tarului vor ajunge la Dunãre cel putin înjumãtãtite. Asta înseamnã esec militar garantat. Spuneti cã nu sunt prim-ministru? Fratele meu este în clipa asta la Constantinopol si trateazã ajutorul militar al Portii în caz cã intrati. Anglia este pregãtitã sã vã scoatã din colonii. Atacînd România, ati terminat-o cu Franta. Domnitorul nostru este german. Bismarck mi-a scris ieri. Mi-a cerut sã-1 informez imediat de atitudinea Excelentei Voastre,

domnule Gorceacov. Mai vreti motive sã vã arãt cã sunt prim-ministru?
GORCEACOV (cade într-un fotoliu; e bãtrin): lartã-mã. Rusia deja a investit milioane în pregãtirea acestui rãzboi. Nu mai putem da înapoi.

BRÃTIANU: Domnule cancelar, tonul Excelentei Voastre nu ajutã cauza noastrã. (Se asazã pe fotoliu în fata lui.) Am nevoie de o întelegere cu Puterile Garante, fiindcã imediat ce dau drumul trupelor rusesti în fãrã, eu proclam independenta.
GORCEACOV: Iar eu nu pot sã-ti ofer aceste garantii. Nu pot sã-ti ofer mai mult de o conventie militarã fãrã caracter politic.
BRÃTIANU: E prea putin pentru mine.
GORCEACOV: Multumiti-vã cu putin. Sunteti mici.
BRÂTIANU: Uneori si un pîrîu este greu de trecut, îl vezi abia lucind pe fundul albiei. Dar cînd se umfla...
GORCEACOV: Vreau sã stiu dacã esti de partea noastrã.
BRÃTIANU: Cu trup si suflet. Doar cã trupul meu este trecãtor, iar sufletul s-a pierdut în copilãrie. Atunci cînd am aflat cum 1-ati trãdat pe Tudor Vladimirescu. Nu-mi permit reluarea.
GORCEACOV: Presimt cã vei fi cel mai aprig dusman al nostru. Ai vînã de rãsculat rus. Vã stiu. Idealul!
BRÃTIANU: Oricum independenta României este o formalitate. Vreau de data asta s-o vãd scrisã si semnatã de Marile Puteri.
GORCEACOV: Te amãgesti dacã tu crezi cã Occidentul va semna vreun act atît de grav numai pentru cã ai lãsat trupele tarului sã treacã. tine minte ce-ti spun acum: rusii nu vã iubesc, dar vã respectã. Occidentul vã va privi întotdeana cu dispret. Tot ce primiti de la el va fi din milã.
BRÃTIANU: Vã înselati. N-are încotro. Le stãm în cale cum vã stãm si vouã. Mici si rãi.
GORCFACOV: Cît crezi cã o sã mai trãiesti? Dupã tine, România va fi din nou la mina lor.
BRÃTIANU: Cît mai sunt eu în viatã, nu va intra nici un soldat în tarã. Vã implor sã mã credeti cã armata mea îl va urma pe domnitorul Carol pînã la capãt. Iar neamtul este încãpãtînat.

GORCEACOV (oftînd): Atunci, ne-ai dat lovitura. I-am spus-o tarului. Rusia nu o sã ti-o ierte niciodatã. Dar acum va fi rãzboi. Ne vom întelege. România nu poate decît sã cîstige.
BRÃTIANU (se ridica): O întelegere ar fi în interesul ambelor state. Astept un emisar al Excelentei Voastre la Bucuresti. (Salutã si iese).
Pe holul palatului se deschide o usã si Brãtiãnu aude un pîsîit. Se apropie curios. O mînã de femeie îl apucã de gît si-1 trage rapid înãuntru, în secventa urmãtoare, Elena Ghica îl sãrutã pãtimas.
ION: Mã sufoci.
ELENA: Ai respirat destul de cînd nu m-ai mai sãrutat. Pune gura aici, banditule, cã trebuie sã-mi scot pîrleala. (îl sãrutã din nou, la fel.)
ION: Te-ai sãturat?
ELENA: Nu, dar îti dau pauzã. Diseará sã-mi vii la palat.
ION: Elena... Am îmbãtrînit.
ELENA (îi duce palma la gurã): Ssst, eu nu pot fi refuzatã. Spunem cã esti obosit, da? Ai fost la Gorceacov? Cum s-a purtat?
ION: Ca un stãpîn. Dãdea porunci.
ELENA: Nu-1 lua în serios. Mosul e pe cale de disparitie. tarul abia îl mai aude. Sau invers... Nu stiu, cam asa ceva. Vrea sã-i arate tarinei cã e în putere, dar el abia îsi trage bãsinile.

ION: Nu vrea sã ne recunoascã. Ãsta este un curent politic, Elena. N-am voie sã-1 ignor. Am jurat mitropolitului sã scap tara de necredinciosi. Nu mã pot alia cu turcii. Pe de altã parte, rusii sunt tari acum.
ELENA (cochetã, tot în bratele lui): si dacã eu tin tãria lor în mîna mea? Ã?
ION: Nebunã ai rãmas, fã! Ce ti-a mai trecut prin cãpsorul ãsta frumos?
ELENA: Ce-ai zice tu de planurile militare de trecere a trupelor rusesti prin România în douã variante: cu aprobarea ta si fãrã?

ION: Unde sunt? Dã-mi-le imediat!
ELENA: E, e, e! La noapte, la palat, bãietel. Pãi ce, eu mã vînd pe trei hîrtii aici?
ION (o îmbrãtiseazã cu cãldura): Elena, pe tine n-o sã te scrie nimeni în istorie. De ce ai pus tu, fiicã de domnitor român, toatã viata ta la picioarele unei tãri?
ELENA: Nu ghicesti? (îi joaca ochii aproape înlãcrimati în ochii lui.)
Mosia Florica. 9 mai 1877
în linistea conacului de la Florica, Pia Brãtianu stã într-un balansoar asezat în curte si croseteazã. Din cînd în cînd supravegheazã copiii care-si fac temele pentru scoalã în grãdinã. Un servitor îi aduce o scrisoare. Pia o deschide încet si citeste.
PIA (natural): Copii, astãzi în Parlament tatãl vostru a declarat independenta României.
Bagã telegrama la loc în plic si reia crosetatul. Un zîmbet secret tine loc de o imensã bucurie.
EPISODUL 8
Bulgaria, cîmpul de luptã 1877
Pe o coastã de deal, un tãran bulgar coseste iarba. Nu se aude decît sunetul tãieturii de lamã - rece, violent, amenintãtor. Camera surprinde în prim plan lama care secerã rîndurile de iarbã tînãrã. Apoi camera se retrage usor peste o culme si urmãreste curbura dealului de jos pînã ajunge la primul detaliu: o pipã de lemn. O nouã retragere a camerei si apare primul cadavru, al unui ofiter român. Camera îsi urmeazã traseul pe un cîmp de luptã plin de cadavre, pe fondul unei muzici de fluier, caval sau nai. Acum se opreste pe chipul unui tînãr care a murit zîmbind, cu ochii deschisi. Este lonut.
Din ochii lui lonut, camera pãtrunde pe chipul Ilenei, în ochii de aceeasi culoare azurie. Mama sa este în doliu, împietritã de durere. Stã pe vatra casei sale într-o culoare arãmie, de lut. Strînge în mîini un stergar alb, semn al fecioriei fiului sãu. De afarã se aude un bocet.
Bucuresti, iama 1878. Palatul domnitorului
La palatul domnitorului se desfãsoarã receptia victoriei. Carol I îi decoreazã pe generali si ofiteri. Printre acestia este si Candiano-Popescu, ofiter cãruia domnitorul îi aminteste „Republica de la Ploiesti", îi propune sã devinã aghiotantul sãu. Ion C. Brãtianu îl însoteste pe Carol la trecerea în revistã. Pri-mul-ministru a albit complet. Atmosfera este relaxatã, domni-

torul rostind cîte un cuvînt pentru fiecare decorat. Practic, prin acest periplu, se face o rememorare a cîmpurilor de lupta. Ofiterii se retrag pentru a sãrbãtori într-un salon alãturat si Carol rãmîne cu Brãtianu.
CAROL: Nu i-am observat printre cei decorati pe ofiterii de informatii, îi ascunzi de mine?
BRÃTIANU: Ofiterii de informatii au o existentã discretã, Sire. Dacã ar fi sã ne luãm dupã regulile germane, ei nu trebuie sã fie cunoscuti nici mãcar de colegii lor din Armatã. Sunt oamenii fãrã corp. Au doar umbrã.
CAROL: înteleg acest lucru pentru cetãtenii de rînd, dar nu pentru comandantul lor. Puteai aranja o prezentare separatã. M-e teamã cã nu te-ãi scuturat de obiceiurile conspirative si vrei sã-i tii pe

oamenii acestia pentru tine.
BRÃTIANU: As coborî ochii în pãmînt de rusine dacã asta ar fi realitatea. Dar nu-i pot atrage spre interesele mele pentru cã tofi au fost initial oamenii mei. Eu i-am dãruit Armatei si acum sunt ai tãrii.
CAROL: îhîm, pînã la urmã ai gãsit un mijloc sã-ti asiguri controlul si în Armatã. Asta mi-a scãpat din vedere. Eu tot nu te înteleg! Vrei sã fii stãpînul acestei tãri cu orice pret? Ce astepti sã primesti?
BRÃTIANU: Sunt nationalist, în mine trãieste o sãmînfã imposibil de ars.
CAROL: si pentru asta trebuie sã-i urãsti pe strãini? Este o atitudine absurdã. Am dat toate probele de dragoste fatã de acest popor. Nu cred cã merit bãnuiala din partea primului-ministru.
BRÃTIANU: Suntem într-un moment de mare bucurie, Sire. tara a cucerit independenta sa cu armã în minã. Sunteti conducãtorul unei tãri libere. Sã ne bucurãm si noi.
CAROL: Nu pot avea prieteni aici. Ar trezi imediat invidii, urã, conspiratii. Dar am sperat sã pot avea aliati. Tu refuzi cu încãpãtînâre aceastã aliantã, îti place rolul de rival. Gresesti.

BRÃTIANU: Voi avea întotdeauna un sentiment în plus. Eram într-o noapte la Florica si s-a stîrnit vîntul. Ceva m-a trezit din somn într-o mare spaimã. Gîndul cã vîntul acela va rãsturna podul nostru de pontoane de la Turnu Mãgurele m-a rãscolit toatã noaptea. Dimineatã, cînd m-am uitat în oglindã, albisem.
CAROL: Nu este nationalismul acel sentiment în plus pe care eu nu-1 pot avea. Este pasiunea. Pui prea multã pasiune, Brãtianu. Arzi ca o tortã si vei arde foarte repede. Eu am nevoie de dumneata cel putin zece ani de-acum încolo. Poporul va alege între noi.
BRÃTIANU: Te amãgesti, Mãria Ta. Cînd a cãzut Plevna, poporul s-a adunat în fata casei mele, nu în curtea palatului.
CAROL: Bismarck mi-a spus la plecare, acum doisprezece ani, sã nu astept nici o recunostintã de la poporul român.
BRÃTIANU: Ciudat! Mie Bismarck mi-a scris sã nu mã astept la nici o recunostintã din partea Hohenzollernilor!
CAROL (dupã o pauzã de usoarã surprindere): Bismarck ne lucreazã pe amîndoi!
Bãrbatii izbucnesc în rîs si relatia lor se destinde subit. Carol îi întinde lui Brãtianu o cupã de sampanie.
CAROL: Felicitãri, Brãtianu! Dumnezeu a vrut sã nu ne putem iubi, dar sã suferim împreunã.
BRÃTIANU: îti multumesc, Sire, pentru independenta patriei mele.
CAROL: Totusi, as dori sã cunosc mãcar pe ofiterii de informatii care îmi descifrau telegramele. Aveau un scris curat si elegant. Erau doi, nu-i asa? Unul descifra cu creionul albastru, celãlalt cu creionul rosu. Cine sunt?
BRÃTIANU: Persoanele cele mai apropiate de mine. Singurele în care am avut încredere tot timpul rãzboiului.
CAROL: Sã mi-i aduci mîine noapte în secret la palat.
BRÃTIANU: Sunt aici. I-am lãsat în antecamerã.

CAROL: Sunt îmbrãcati civil?! De ce le iei bucuria de a primi decoratia pe uniforma de luptã?
BRÃTIANU: Agentii care vã descifrau telegramele secrete n-au nevoie de uniformã.
Iese, lãsînd usa întredeschisã. Carol ia de pe masã o decoratie sl asteaptã într-o pozitie solemnã aparitia ofiterilor. Pe usa salonului intrã Ion Brãtianu împreunã cu copiii sãi, Sabina (14 ani) si Ionel (13 ani).

BRÃTIANU: Ei sunt (îi împinge în fatã; Ionel se înclinã, Sabina face o re verentã.)
CAROL (uimit): Bine, dar sunt niste copii! BRÃTIANU: Nu am încredere în nimeni.
Carol lasã decoratia pe masã, se apropie de copii si îsi scoate din piept decoratiile germane pe care le asazã pe pieptul celor doi. Apoi le dã mîna si le spune: „Felicitãri, domnisoarã sublocotenent! Felicitãri, domnule sublocotenent!". Usa se deschide din nou si seful de cabinet anuntã prezenta col. Sachelarie cu o veste urgentã. Brãtianu îi scoate pe copii si revine împreunã cu Sachelarie.
SACHELARIE (îi întinde telegrama): Mãria Ta, o telegramã de la agentul nostru la Constantinopol. Rusii s-au înteles cu turcii la Sân Stefano fãrã noi.
CAROL (dupã ce citeste): Rusii sunt politicosi, dar niciodatã leali.
SACHELARIE: Mãria Ta, trupele rusesti din Bucuresti s-au pus în miscare. Ocupã pozitii la bariere.
CAROL: Va fi un scandal international.
Brãtianu se smulge de lîngâ ei si trece în salonul alãturat, unde ofiterii petrec. Gãlãgia lor se opreste brusc.

BRÃTIANU (tipriveste o clipã): Domnilor, rãzboiul nu s-a încheiat.
Bucuresti, aceeasi noapte
Trupe rusesti mârsãluiesc pe strãzile orasului. La o barierã, desi ofiteri români si rusi stau de vorbã, comandantii rusi îi despart si îi îndepãrteazã pe români, începe ocupatia rusã asupra Bucurestiului. Curtea palatului domnitorului este invadatã de soldati. La Capsa petrecerea este spartã si mesenii sunt scosi în stradã, într-o piatã, tãranii care dorm pe sacii cu legume sunt treziti din somn de soldatii rusi care sparg sacii si furã. O tãrancã tînãrã este violatã. Trãsurile sunt oprite si cãlãtorii sunt dati jos. Erau trei tineri veseli care petreceau cu sampanie victoria. Este devalizat un depozit de vinuri. Editura lui C. A. Rosetti este ocupatã, rafturile cu zaturi rãsturnate, Rosetti lovit. Carada împreunã cu cîtiva oameni vin cu torte în fata consulatului rus. Brãtianu trece printre ei pînã în fata portilor. Stã o clipã apoi porunceste: „Dãrîmati portile!" Portile sar din tîtîni cu toatã împotrivirea gãrzii ruse. Brãtianu si Carada urcã în apartamentul lui Nelidov, consulul rus la Bucuresti. Acesta tocmai se bãgã în pat cînd este atras de zgomotul din curte. Sare la fereastrã în cãmasã de noapte, dar usa se deschide brusc si Brãtianu apare amenintãtor. Carada rãmîne în usã.
BRÃTIANU: Porunceste sã retragã trupele imediat din oras. Acum!
NELIDOV: Domnule Brãtianu, ati violat teritoriul consulatului. N-aveti nici un respect?
BRÂTIANU: Ce respect sã am fatã de niste trãdãtori? Nu vã tineti cuvîntul. Sunteti o rusine pentru Europa.
NELIDOV: Pãrãsiti imediat consulatul. Voi anunta Sankt-Pe-tersburgul.

BRÃTIANU: Pãi tu crezi cã mai iesi vi'.i de aici? (în clãdire oamenii lui Carada îi încuie pe servitori în camere.) Porunceste imediat sã iasã trupele din oras!
NELIDOV: Ordinele le-a dat printul Gorceacov. Rusia a învins Turcia si întelege sã ocupe teritoriul cucerit.
BRÃTIANU: Ne vom bate. O sã vã aruncãm din oras ca pe niste lãturi.
NELIDOV: Ca pe cîini vã împuscãm. Aici este teritoriul tarului.
BRÃTIANU: Veti plãti pentru trãdarea asta. Secole de-acum încolo românii îi vor blestema pe rusi. O sã vã scuipe de cum puneti piciorul în tara asta. Voi avea grijã sã vã iasã porcãria asta pe nas.

Pãrãseste încãperera trîntind usa. în curte îi spune lui Carada: „Scoate-1 pe Carol din oras", în urma lui, aghiotantul lui Nelidov nãvãleste speriat în apartament. Nelidov priveste pe fereastrã plecarea lui Brãtianu si îi spune aghiotantului: „Omul ãsta trebuie sã disparã".
La o barierã, Rochitã conduce un furgon al dr. Davila. Acesta este înãuntru cu cîtiva rãniti. De fapt, sunt ofiteri degizati - Candiano-Popescu, Pillat, Sachelarie. Carol este cu ei, deghizat în sanitar. Trec dupã o verificare sumarã. Rusii de la barierã sunt beti.
Paris 1878
Dumitru Brãtianu asteaptã într-un apartament de hotel sosirea lui Paul Bataillard (60 de ani), care a avut o întîlnire cu masoneria. Paul apare cu o minã îngrijoratã.
DUMITRU: E de rãu, nu-i asa?
PAUL (se dezbracã si cade într-un fotoliu): Toti îi vor pe rusi afarã. Nimeni nu vã recunoaste independenta.

DUMITRU: Paul, stii care este problema mea? Eu am fost împotriva întelegerii cu rusii, dar acum trebuie sã pledez pentru solutia lui Ion.
PAUL: Bismarck este cel mai ferm. Vrea rãscumpãrarea cãilor ferate. Anglia îi vrea pe rusi afara si România înapoi în Imperiul otoman.
DUMITRU: Franta?
PAUL: Alianta Israelitã v-a fãcut praf. Opozitie totalã pînã nu anulati articolul sapte din Constitutie.
DUMITRU: Nu putem accepta transformarea Moldovei într-o patrie a evreilor. Ni se urcã tara în cap. Ce vor ei este o sursã permanentã de rãzboi civil.
PAUL: Argumentul lor a fost zdrobitor: un cãmin evreiesc este cel mai bun zid între voi si rusi.
DUMITRU: Suntem legati de mîini. Ion va ridica poporul.
PAUL: Ar fi un dezastru. Marile Puteri nu vor recunoaste tratatul de la Sân Stefano si vor convoca un congres la Berlin. Sã nu faceti nici o miscare pînã atunci.
Bucuresti, parcul Herãstrãu
într-un chiosc din Parcul Herãstrãu, Carol I, Ion Brãtianu, Mihail Kogãlniceanu, Eugen Carada, col. Lecca si ofiterii de stat major analizeazã situatia ocupatiei ruse asupra Bucurestiului.
LECCA: Cea mai importantã manevrã a fost scoaterea militarilor nostri din oras. Nu ne-am putut retrage în formatie, asa cã am ordonat sã iasã fiecare de capul lui si sã se regrupeze în afara Bucurestiului. înãuntru au rãmas Politia si agentii. A doua manevrã ar fi sã putem înconjura orasul pe dinafarã cu trupele noastre, construind un alt inel de încercuire.
CAROL: Avem atîtia oameni? Orasul s-a mãrit.

LECCA: Asta este si problema. Noi deja am demobilizat, oamenii s-au dus deja în satele lor. Cei care n-au apucat sã fie demobilizati nu mai au rãbdare.
BRÃTIANU: Ar trebui sã le dãm un scop. Eu cred cã armata trebuie concentratã într-un loc si pusã în pozitie de luptã. tãranii vor întelege cã rãzboiul nu s-a terminat.
LECCA: Ar fi solutia concentrãrii în Oltenia. Facem una-do-uã manevre, dupã care înaintãm spre Bucuresti. Rusii se vor aduna pentru a ne face fatã si vom avea o confruntare directã.
CAROL: Care este raportul de forte ?
LECCA: Suntem mai multi.
CAROL: E clar! Domnilor, vom angaja lupta. Rusii trebuie înfrînti mãcar într-o bãtãlie care sã atragã atentia Europei asupra situatiunii.
KOGÃLNICEANU: Ne-ar fi de mare folos în fata Congresului de la Berlin.

BRÃTIANU: Propun ca Mãria Ta sã mergi imediat la Craiova, în fruntea trupelor. De Bucuresti ne vom ocupa noi.
Bucuresti, ziua si noaptea
Carada organizeazã rezistenta orasului. El are o întîlnire cu mãcelarii într-un depozit de carne.
CARADA: Cînd transati carnea, separati halcile pentru unitãtile rusesti. Nu trimiteti carnea lor la un loc cu a populatiei, în mãcelãrii si la restaurante sã dati carne bunã. Pe cea a rusilor o otrãviti. si încã ceva: la mesele ofiterilor rusi sã dati carne de cîine. Cere rusul iepure, îi dati pisicã.
La masa unui general rus sunt multi invitati în uniformã. Mãnîncã si petrec. Douã femei de lume se privesc semnificativ, îsi fac semne.
Secventã din popota unei unitãti rusesti. Cîtiva ofiteri, pe rînd, se prãbusesc de la masã în spasme. Se stîmeste panica.

într-o casã de tolerantã prostituatele sunt adunate de Luxita Florescu (50 de ani), care le vorbeste.
LUXItA: Doamnelor, am rãmas singure. Bãrbatii nostri au murit pe cîmpul de luptã. Ei sunt acum trãdati de rusi. V-au ocupat orasul. Brãtianu a poruncit ca orasul sã fie lãsat în seama voastrã. Sunteti stãpînele Bucurestiului. Puneti mîna pe el si
ocupati-1.
O PROSTITUATÃ: Avem voie sã lucrãm si în centru?
LUXItA: Peste tot. în oras s-au stîrnit bolile. E sifilis. stiu cã ceea ce vã cer este grav si neomenesc. Vã cer sã-i îmbolnãviti pe rusi, sã nu vã atingeti de români si sã nu vã tratati. Este un sacrificiu suprem. Unele dintre voi vor muri.
Scene de orgie.
într-o mahala tigãneascã, Rochitã a adunat tiganii. Alãturi de el este un bulibasã tipic, cu mustãti enorme si pãlãrie de spoitor.
ROCHItÃ: Bã, fiti atenti la mine aicea. S-a dat drumu' la julã. Lucrãm mînã în mînã cu Politia. E rusii plini de ruble cã au terminat rãzboiul si le-a dat tarul soldele. Pe ei!
tIGAN: Jupîne, au jefuit casele românilor. Au luat tot, aur, argint, ceasornice.
ROCHItÃ: Le smangliti fãrã numãr, îi lãsati goi. Sã-i vãd pe muscali în curul gol pe strãzi. Dacã îi prindeti pe la mahala, le luati gîtul. Sã n-ascundeti hoitul. Sã rãmînã la vedere.
Scene de hotie în piatã, la magazin. La o intersectie de ulite zace trupul unui ofiter rus cu gîtul tãiat. Patrula ocupantului care îl gãseste se rãzbunã pe familiile tiganilor. Le devasteazã cocioabele, împuscã un bãtrîn. Fierarii iau ciocanele si se încaierã cu ei. Scenele sunt expresia reactiei autentice a Capitalei la ocupatia rusã din 1878, sabotarea ocupantului trãdãtor fiind generalizatã.

Din acel moment, conform mãrturiilor culte ale vremii, între români s-a declansat fenomenul acut de rusofobie.
Berlin. Congresul de Pace
La masa lungã a tratativelor Bismarck, ministrul de externe al Frantei, Wadington, ministrul de externe al Angliei, lord Beacons-field, cancelarul rus Gorceacov si secretarii lor. Unul dintre secretari citeste proiectul rezolutiei, cu voce tãrãgãnatã, de birocrat
SECRETAR: Se propune retrocedarea de cãtre Principatul României cãtre M.S. împãratul Rusiei a portiunii de teritoriu din Basarabia care a fost despãrtitã de Rusia în urma (ratatului de la Paris din 1856. Teritoriul se mãrgineste la apus cu talvegul Prutului, iar la miazãzi cu talvegul bratului Chiliei si cu gura Stari-Stam-bulului. Insulele formînd Delta Dunãrii, precum si Insula serpilor, sangiacul Tulcei, cuprinzînd districtele Chilia, Sulina, Mahmudia, Isaccea, Tulcea, Macin,

Babadag, Hîrsova, Constanta, Medgidia sunt întrupate cu România. Principatul mai primeste afarã de aceasta tinutul situat la sudul Dobrogei pînã la o linie care, plecînd de la rãsãrit de Silistra, rãspunde în Marea Neagrã, la miazãzi de Mangalia. Linia granitelor se va fixa, la fata locului, de comisiunea europeanã instituitã pentru delimitarea Bulgariei...
Pe mãsurã ce secretarul citeste ultimul paragraf, camera se retrage si vocea se pierde în ecoul sãlii. Camera urcã peste asistentã si ajunge într-o lojã unde Ignatiev este alãturi de Elena Ghica. Elena îi aruncã o privire dulce. Ignatiev se apleacã de pe scaun si îi sãrutã mîna. Cît îsi tine rusul capul aplecat, Elena îsi schimbã surîsul în unul rece, ucigãtor.
Berlin. Hotel Imperial
în camera de hotel, Ion C. Brãtianu si Mihail Kogãlniceanu stau la masã si beau tuicã. Sunt amîndoi în cãmasã, ca între prieteni. O usoarã ameteala de pe urma bãuturii le-a dezlegat limba.

Pe masã se aflã proiectul Tratatului de la Berlin, cu articolele 45 si 46 încercuite cu rosu.
BRÃTIANU: Ce facem cu ãstia, Mihalache? Ne dau Dobro-gea si ne iau Basarabia.
KOGÃLNICEANU: Mãi, Ioane, tu chiar crezi cã noi putem lua Basarabia de la rusi la congresul ãsta?
BRÃTIANU: Dacã ne-am putea întelege cu Bismarck, eu cred cã da. Pe francezi îi întoarcem. Pe englezi îi plãtim.
KOGÃLNICEANU: Nu, eu mã gîndeam la altceva. Luãm Basarabia. si ce? Mãi bãgãm cîteva zeci de mii de evrei în {arã, rusi, ucrainieni, bulgari. Ce dracu' facem cu ei? Mai mare beleaua.
BRÃTIANU: îi asimilãm.
KOGÃLNICEANU: Fugi, mã, de aici! Noi n-am fost în stare sã-i ducem la scoalã pe români.
BRÃTIANU: îi dãm afarã.
KOGÃLNICEANU: Ca sã-ti ridici iar Europa în cap? Nt! Mai bine facem pe victimele si lãsãm timpul sã treacã. Urlãm, plîngem... Ne-au jefuit de pãmîntul nostru, fratilor! România trãdatã... o tinem asa. tine minte ce-ti spun eu: în douãzeci de ani ne-o dau ei, Basarabia, dupã alt rãzboi.
BRÃTIANU: Cum sã mã duc eu acasã si sã le spun românilor cã am lãsat sã o ia? Tu îti dai seama ce-or sã sãrã conservatorii în capul meu?
KOGÃLNICEANU: Iau asupra mea. M-au scuipat de atîtea ori cã nu mi se mai vede fata de flegme.
BRÃTIANU: Bã, si cît îmi doream sã iesim învingãtori din chestia asta! Primul lucru: rãdeam cîtiva acasã si fãceam liniste. Dar eu tot cred cã-1 putem întoarce pe Bismarck. Rãscumpãrãm cãile ferate si ne dã ce vrem, neamtu'.
KOGÃLNICEANU: stii ce mi-a spus, al naibii hipopotam? Cicã românii îl intereseazã cît paharul lui de bere, cînd e gol.
BRÃTIANU: Trebuie sã i-o tragem Iu' ãsta. Mie mi-a zis cã sunt indolent.

KOGÂLNICEANU: Hai, nu ma-nnebuni!
BRÃTIANU: Da. Eram la mîna lui cu armamentul. Cã am luat douã mii de pusti în plus neplãtite.
KOGÂLNICEANU: si era adevãrat?
BRÃTIANU: îhîm! Carada nu s-a putut abtine. Trebuia sã-mi apãr omul.
KOGÃLNICEANU: Auzi, hai sã vedem ce-au scris ãstia aici. (Deschide mapa.) Au pus si o hartã. Fii atent: asa cum au redactat actul, ei zic cã ne dau Dobrogea în schimbul Basarabiei. Aici au fãcut o gresealã. O putem specula.
BRÃTIANU: îi spulber! Am adus cu mine hrisoavele lui Mircea din secolul XIV.

KOGÃLNICEANU: Pîrt! îi doare în cot de Mircea cel Bãtrîn. Hai, Ioane, terminã cu hîrtoagele astea. Acum e nevoie de diplomatie.Dacã ni se dã Drobogea/n schimbul Basarabiei... Ã? Ã?
BRÃTIANU: înseamnã cã recunosc cã au luat-o de la noi.
KOGÃLNICEANU: Pãi vezi!
BRÃTIANU: Bã, a naibii lighioanã de om esti. De unde ti-a crescut fie capul ãsta destept pe umeri?
KOGÃLNICEANU: De la femei. Noi suntem mici copii. Deci, lasã-i în pace s-o ia. Noi n-o dãm, protestãm.
BRÃTIANU: Vezi cã e bun la ceva si hrisovul lui Mircea cel Bãtrîn? Ia dã harta aia sã vãd. (Cerceteazã cu atentie harta, apoi se uitã atent pe text.) Auzi, ãstia au mai zbîrcit-o într-un loc. în Dobrogea, granita se traseazã „la miazãzi de Magalia". Cît, pînã unde? Luãm cît vrem de la bulgari?
KOGÃLNICEANU: Vine o comisie europeanã...
BRÃTIANU: îi îmbãtãm, le dãm fetite...
KOGÃLNICEANU: Ioane, prea mult n-o sã tinã cu smecheriile. Ai încredere în mine. Le-am studiat politica timp de douã decenii. Sunt slabi. Dau solutii ca sã scape de o grijã. Nu vãd mai departe de unu-doi ani. Noi nu avem armatele lor. Noi

avem de partea noastrã timpul. Fi-tu, Ionel, o sã-i beleascã pe ãstia într-o zi. Asa trebuie sã gîndim: cã lãsãm ce e mai bun pentru copiii nostri.
BRÃTIANU: si tu vrei ca un cãcãnar de ãsta rus sau austriac sã vinã într-o zi la fi-miu, sã-i scoatã actul ãsta din geantã si sã-i arate: uite ce a fãcut taicã-tu, a dat Basarabia?
KOGÃLNICEANU: Nu, dacã îi lasi mostenirea întreagã. Din '812 nu mai avem Basarabia, dar am luptat mereu pentru ea. îi lasi mostenire misiunea asta.
BRÃTIANU: Mamã, ce-o sã mã mai înjure fi-miu! Bine, dar facem scandal. Mã lasi sã-i bestelesc.
KOGÃLNICEANU: Te las. Tu dai tare, eu îi iau cu bi-nisorul.
BRÃTIANU: Bine, suntem întelesi. Pe Bismarck îl menajãm. Mai e nevoie de el.
KOGÃLNICEANU (începe sã se îmbrace): Facem un memoriu. Sã rãmînã scris.
BRÃTIANU (aratã îi aer): Brãtianu si Kogãlniceanu au spus nu Congresului de la Paris.
KOGÃLNICEANU: Te-ai pilit. E Congresul de la Berlin.
BRÃTIANU: Asa e! Hai sã dãm cu apã rece pe noi.
Kogãlniceanu îsi scoate haina, apoi cãmasa si se duce la lavoar. Cei doi români se spalã pînã la brîu, tipînd si bãlãcindu-se.
în fata usilor înalte ale Congresului, Ion C. Brãtianu si Mi-hail Kogãlniceanu, îmbrãcati impecabil, asteaptã sã intre. Sunt umãr lîngã umãr. Se privesc zîmbind.
KOGÃLNICEANU: Am o gãselnitã. Carol e sechestrat de rusi la Bucuresti.
BRÃTIANU: E adevãrat?
KOGÃLNICEANU: Nu, dar stii cum merge telegraful astãzi.

Pufnesc în rîs abia stãpînit. Usierul iese si îi anuntã solemn.
KOGÃLNICEANU: Ioane, te-am admirat întotdeauna, chiar dacã ai fãcut pe nebunul.
BRÃTIANU: Mihalache, te-am invidiat mereu pentru femeile tale. Cum faci?
Intrã amîndoi în fortã în salã. Brãtianu trînteste mapa cu acte pe masa lungã la care sunt invitati sã-si sustinã pledoaria, îsi descheie haina si îsi prinde degetele de vestã.
BRÃTIANU: Onorabilii membri ai acestui Congres. Domnilor! Pentru o natiune micã, asa cum

este România, puterea constã în constiinta drepturilor sale. O natiune care pierde constiinta drepturilor sale nu are viitor. Asadar, poate sã vinã Europa întreagã astã/i sã ne ia Basarabia (reactie a delegatiei ruse), noi nu o dãm. Rãspunsul nostru este NU!, domnilor. Ati auzit bine: NU! NU! NU! (întregul Congres freamãtã, secretarii protesteazã pe un ton scãzut; Bismarck surîde.)
KOGÃLNICEANU: Fãrã îndoialã cã înaltii reprezentanti ai acestei adunãri au chibzuit cu atentie pentru a gãsi o solutie de compromis. Pentru cã asta s-a întîmplat aici: un compromis. Ceea ce vã rog nu este sã îndreptati un lucru gata judecat. Vã cer sã nu uitati cã pentru Basarabia au curs valuri de sînge românesc în Bulgaria.
Bucuresti, vara anului 1878.
Orasul pare bîntuit de ciumã. Strãzile sunt pustii. Focuri ard pe la colturile lor. Noroi, gunoaie, sobolani. Grupuri de hoti jefuiesc cadavrele. Femeia de Lume îi asistã. Pãseste înaltã, cu vesminte care sugereazã culorile nationale, dar zdrentuite. Trec furgoane cu militari rusi morti. Apoi trupe dezodonate care se

retrag din oras. De la fereastra consulatului, Nelidov priveste acest peisaj al înfrîngerii.
NELIDOV: Ne-a zdrobit fãrã sã tragã un foc. Blestemat
oras!
SECRETAR (cu pustiile pe fatã): Avem pierderi mari. Ne-au
umplut de boli.
NELIDOV (se întoarce spre el): Omul ãsta trebuie sã piarã.
în cîmp deschis, Armata românã cu domnitorul Carol I în frunte înainteazã în formatie compactã spre Bucuresti.
La sediul PNL are loc prima sedintã de guvern dupã Congresul de la Berlin. Sunt prezenti C. A. Rosetti, D. A. Sturdza, col. Lecca, Vasile Boerescu, Mihail Kogãlniceanu, Dumitru Brãu'anu, primarul Bucurestiului, dr. C. Davila, Vasile Conta (33 de ani) noul ministru al Educatiei Nationale.
ION C. BRÃTIANU: Domnilor, am avut doi ani grei. Dar sunt în spate. Sã-i uitãm. Ne-am reunit într-o capitalã eliberatã pentru a ridica din nou tara din temelii. Doctore si tu, Dumitre, introduceti carantina si curãtati orasul. Doamna Elisabeta va vizita spitalele. Rosetti, aduci arhitecti de la Paris si croiti bulevarde, cartiere, clãdirile centrale.
LECCA: Domnitorul doreste sã intre cu armata în oras si sã defileze. Sã organizãm arcuri de triumf la bariere.
ION: Sã mai stea putin în tabãrã. Orasul trebuie curãtat. Sã nu intre în cocina asta. Domnilor, sedintele Parlamentului vor fi reluate cu o temã dureroasã. Marile Puteri ne conditioneazã recunoasterea independentei de anularea articolului sapte din Constitutie. Suntem nevoiti sã dãm cetãtenie evreilor. (Animatie printre ministri.)
ROSETTI: Trebuia sã o facem de mult. Comunitatea israelitã si-a trimis tinerii ei în armatã. Evreii au luptat sub

drapelul tricolor. Apoi, vã anunt cã au dat bani pentru rãzboi. Bani multi.
D. A. STURDZA: Problema nu este guvernul. Noi aici ne putem întelege. Dar Parlamentul este ca un lup hãmesit. Se va reîntruni si va ataca în fortã situatia re/ultatã în urma Congresului de la Berlin. Pierderea Basarabiei, evreii, cãile ferate...
ION: Da, avem si problema asta. Cãile ferate trebuie rãscumpãrate. Suntem întelesi cu Bismarck sã recunoascã independenta României dacã rãscumpãrãm actiunile. - ^

ROSETTI: Ãsta e santaj.
ION: stiu.
KOGÃLNICEANU: Totusi, problema cheie rãmîne rezolvarea situatiei evreilor. Am semnale din toate capitalele. Nu existã dubii: dãm cetãtenie evreilor, ni se recunoaste independenta.
ION: Suntem supusi unui dublu santaj. Nu avem încotro, dar, cu gloria pe care o are Carol acum, cu inteligenta mea si cu siretenia lui Mihalache, cred cã suntem în stare sã întoarcem porcãria asta într-un triumf.
ROSETTI: De data asta esti prea optimist, Ioane.
Ion C. Brãtianu se ridicã de la masã si se duce la unul dintre pereti acoperiti cu o draperie. Dã la o parte draperia si dezvãluie tabloul mare „România revolutionarã" a lui Daniel Rosenthal.
ION: Ce vedeti aici? O romàncã învesmîntatã în drapelul national. Trãsãturi ferme, frumusete, eroism. Ei bine, eu vãd în aceastã imagine un evreu - Daniel Rosenthal. Pictorul ãsta ne-a urmat în exil, a suferit de foame alãturi de noi, apoi s-a crestinat si si-a luat numele Constantin. L-a luat de la Rosetti. în 18511-am trimis cu manifeste românesti pentru fratii nostri din Transilvania. A fost prins de unguri, torturat la Pesta si asasinat în celula închisorii. Nu a scos un cuvînt. Ne putea pierde pe toti, numai pentru faptul cã sîngele lui era al lui Israel si nu al lui Hristos. A pictat asta cu suflet de român.

KOGÃLNICEANU (dupã un moment de tãcere respectuoasã): Eu vãd lucrurile mai pragmatic. Ar fi o gresealã sã-i gonim pe evrei acum. Au tot comertul tãrii în mînã. S-au asezat în toatã economia româneascã. Eu vãd o sansa pentru dezvoltare generalã cu ei în tarã, cetãteni, într-o zi vor pleca spre Pãmîntul Fãgãduintei. Pãmîntul nostru n-au cum sã-1 ia cu ei.
STURDZA: Propun sã înaintãm Parlamentului proiectul de modificare a Constitutiei. (Ridicã bratul la vot; ceilalti, pe rînd, mai repede sau mai încet ii imitã gestul.)
Mosia Florica
Pia Brãtianu si Anica Furduescu aranjeazã camerele pentru cei 7 copii ai lui Ion C. Brãtianu. Mai întîi camera ultimelor fete: Mãria (10 ani), Tatiana (8 ani) si Pia (6 ani.) A doua încãpere este a bãietilor Dinu (13 ani) si Vintilã (12 ani.) O camerã este a Sabinei (15 ani) si alta a lui Ionel (14 ani.) Dialogul începe în camera fetelor.
ANICA: Sunt înghesuite. Mãriei îi trebuie deja o camerã. si tu, femeie, prea ai puit în fiecare an.
PIA: Nu se saturã. Vrea într-una.
ANICA: E chiar asa de vînos? La aproape saizeci de ani?
PIA (jenata): Cînd vine acasã... noapte de noapte.
ANICA: Asta numai puterile alea de Elena si Luxita 1-au învãtat, îl tin în vigoare ca pe un armãsar.
PIA: E, dadã Anica, alea sunt în strãinãtate. Nu, asa e sãmînta lui.
ANICA: Toti au fost breji în familie, dar ãsta îi întrece ca o gonetã. îl excitã politica. E o chestie de putere. Poate dacã pierde guvernul, îi cade si lui...
PIA: De unde? Se stabileste aici si mã ia de odihnitã.
ANICA: Odatã si odatã trebuie sã se termine. El nu se uitã? Vã mai trebuie o casã pentru copii.

PIA: Poate Brãtianu se învoieste sã trimitã pe Sabina si pe Ionel la scoalã în Bucuresti.
ANICA: Avea dreptate, sãrmana Ana Davila. Te sãlbãticesti aici. Acum Ionel e mare. Trebuie sã vã mutati la Bucuresti. La ur-ma-urmei, esti sotia primului-ministru! Sã stii cã mã tin de capul lui.
PIA (brusc): Vine!

ANICA: Vai ce m-ai speriat! Tu nu esti întreagã, femeie.
Brãtianu coboarã din trãsurã si urcã în cerdacul conacului. Copiii îi sar în întîmpinare, se agatã de hainele lui. Ionel îi sãrutã mîna, Sabina este sãrutatã pe crestet.
PIA: Copiii sunt... ,
ION: Vãd, sunt sãnãtosi. Dã-mi o ciorbã.
ANICA: Vii, poruncesti, o faci pe tiranul.
ION (Intrã în casã cu copiii droie dupã ei): Ce aveti? Ce ati pus la cale?
ANICA: Nu mai e loc în casã. Acu' douãzeci de ani eram singuri.
;
ION: De asta am venit. Ne mutãm la Bucuresti.
Copiii sar în sus de bucurie si pornesc alergatul prin casã. Ani-ca, bucuroasã, se ia dupã ei. Ion întoarce un chip sever spre Pia: „Am spus ciorbã!" Femeia se duce imediat, cu capul în pãmînt.
BRÃTIANU: (spre Ionel) Ce faci, mã? IONEL: Gîndesc.
Bucuresti, 4 iulie 1878; atentatul asupra lui I. C. Brãtianu
Primul-ministru Ion C. Brãtianu iese dintr-o sedintã furtunoasã a Camerei, în spatele lui se aude hãrmãlaia deputatilor. Subiectul este propunerea guvernului de modificare a Con-

stitutiei în favoarea evreilor. Acuzatii asupra afacerii Cãilor ferate cad ploaie peste capul liberalilor. Ion C. Brãtianu pãrãseste nervos clãdirea. Ia o trãsurã condusã de un muscal. Acesta o ia pe o stradã îngustã si dintr-o datã începe sã dea bice cailor, alergînd la vale nebuneste. La un moment dat, muscalul sare de pe caprã într-o claie de fin de pe margine. Este ajutat de doi complici sã se ridice.
Trãsura se striveste de un zid si Brãtianu cade fãrã simtire pe caldarîm, cu o ranã urîtã la cap. Primul-ministru rãmîne asa mult timp, desi în ecoul strãzilor se aud copii jucîndu-se. O minge de cîrpã ajunge pînã la el. Se vãd picioarele unui copil descult, julite de joacã. Fuge. Apar acum picioarele unor oameni maturi, îl recunosc. Vãd trãsura si cautã cadavrul muscalului, înteleg cã este un atentat al rusilor, îl ridicã pe Brãtianu si duc trupul în casa unei femei. Mahalagii ies în stradã urlînd: „L-au omorît pe Brãtianuuu! Rusii 1-au omorît pe Brãtianuuu!" Locuitorii se adunã purtînd arme albe. Brãtianu este în casa unei ghicitoare. Femeia 1-a întins pe un pat, i-a îngrijit rana si i-a pus o compresã improvizatã pe frunte. Rosteste o incantatie deasupra capului sãu si bãrbatul rãspunde cu un reflex mecanic. Este readus la viatã. Apare în grabã, cu o trãsurã, dr. Davila. îl consultã, vorbeste cu el.
DAVILA: Ai o ranã urîtã la cap, fracturã la mîna stingã si o dislocare de umãr. Te doare aici? Rabdã! (//' smuceste umãrul, Brãtianu urlã, Davila îi administreazã un calmant). E mîna rusilor? (Brãtianu confirmã, dînd din cap).
Afarã, grupuri de orãseni se strîng din ce în ce mai repede, pe mãsurã ce se rãspîndeste zvonul. Un grup evident organizat si condus de Carada atacã acum consulatul rus. Geamurile sunt sparte cu pietre. Usile sunt împinse cu berbeci. Se scandeazã: Asasinii! Asasinii! în interior, Nelidov, secretarul sãu si alti functionari distrug documente într-o stare de asediu extrem de violentã. Secretarul îl convinge pe consul sã fugã printr-o sub-

teranã. Acolo este asteptat de conducãtorul trãsurii lui Brãtianu si de cei doi complici. Vorbesc ruseste. Bucurestenii pãtrund în clãdire, în timp ce consulatul Rusiei la Bucuresti este devastat, Carada cautã dovezi ale actiunilor de spionaj . Culege hîrtii arse, dosare intacte, liste de nume. Pe o astfel de listã apar nume de oameni politici români si în dreptul lor sumele cu care sunt plãtiti. Grigore Sturdza este cap de listã.

Brãtianu este acum într-un salon al spitalului Coltea. Dr. Da-vila îl aduce pe Ionel la patul tatãlui sãu. Copilul duce în brate un buchet de trandafiri galbeni. Davila îi lasã singuri. Brãtianu primeste florile si le admirã. Ionel se asazã pe marginea patului.
BRÃTIANU: Aceasta nu este prima loviturã pe care o primesc de la rusi. Acum s-a întîmplat sã fie direct, pe pielea mea. Dumnezeu m-a ocrotit, dar ei nu se vor opri.
IONEL: Ce au cu tine?
BRÃTIANU: Cu mine personal, nimic. Au ceva cu România. Iar eu sunt acum România. Vezi tu, fiule, tara asta a crescut ca un trup de mai multe ori în istorie. De fiecare datã cînd a avut si un cap, vecinii s-au cutremurat. Mircea cel Bãtrîn, stefan cel Mare, Vlad tepes, Mihai Viteazul... Capetele astea le-aupus mari probleme. Au încercat sã le reteze. Dacã ratau, urmau rãzboaie grele cu noi. Dacã reuseau, urmau ani lungi de sclavie pentru noi. Rusi au învãtat cel mai bine lectia istoriei.
IONEL: si dacã tu mori, ei o sã fie stãpîni aici?
BRÃTIANU: Asa ar vrea. Dar numai ca sã treacã mai jos cu armatele...
IONEL: în Bulgaria.
BRÃTIANU: si mai jos, în tara Sfîntã. Rusii vor sã elibereze Ierusalimul de pãgîni si pentru ãsta luptã de secole sã ajungã la el.
IONEL: si de ce nu se duc prin Asia?
BRÃTIANU (zîmbmd): Ce note ai la Geografie?
IONEL: Numai zece.

BRÂTIANU: Se cunoaste. Rusia este o tarã mare. Ea are un sentiment pe care noi nu-1 avem: imperiul. S-au învãtat sã fie stãpîni, sã cucereascã. O înfrîngere îi înfurie.
IONEL: Asta înseamnã cã nu se vor lãsa pînã nu te vor omorî.
BRÃTIANU: As vrea sã te obisnuiesti cu gîndul ãsta, fiule. Un bãrbat care alege calea politicii trebuie sã-si facã testamentul din prima zi. Politica înseamnã sã porti în suflet crucea poporului tãu si în mînã propria ta cruce, în zece ani de acum încolo va trebui sã iei si tu decizia asta. De voi cãdea eu, tu sã ridici crucea ta deasupra românilor.
IONEL: De ce nu pui sã te pãzeascã? Nenea Carada e gata sã te apere cu pieptul lui.
BRÃTIANU: Un bãrbat politic adevãrat îmbracã singur cãmasa mortii. Ar fi nedemn sã plãteascã alt om pentru viata mea.
IONEL: Agentii Politiei sunt plãtiti...
BRÃTIANU: E mai periculos sã reuseascã un atentat atunci cînd esti pãzit, înseamnã cã sistemul e slab, tara e umilitã, micã si neajutoratã. Pe cînd asa... Dacã rusii au încercat atentatul ãsta înseamnã cã sunt disperati, înseamnã cã am învins. Sunt slabi. Mã voi scula din acest pat si voi începe lupta pentru Basarabia. (Duce florile la nas si le miroase. Are un gest de surpriza. Repetã gestul si depãrteazã buchetul.) Am pierdut mirosul. Nu le simt. Sunt dulci?
IONEL (miroase si el:) Da. Le-am cules din curtea Bisericii Sf. Gheorghe. De la mormîntul lui Brâncoveanu.
BRÃTIANU (repetã gestul:) Am pierdut mirosul. Ãsta sã fie primul nostru secret. Juri?
IONEL: Jur!
BRÃTIANU: si ãl doilea?
IONEL: Basarabia.
BRÃTIANU: Bine, bãiatule. Sã nu pornesti prea tînãr în politicã. Nu te grãbi. Douãzeci si patru, douãzeci si cinci de ani e bine. Mai întîi vicepresedinte. Sã nu-1 sapi pe lider. Fii politicos cu el, ajutã-1, observã-i greselile în tãcere, în fiecare zi sã consemnezi în jurnalul tãu ce a fãcut. Adãugi

tãieturi din ziare.

O datã pe lunã citesti tot ce-ai scris si tii minte. Nu te lãsa dus de lingusitori. Laudele lor constituie primul semn cã sunt incapabili, în loc sã lupte singuri pentru pradã, cautã drumul cel mai usor: resturile de la masa stãpînului. Sã-ti alegi tovarãsii din adversarii cei mai apropiati. Ai înteles?
Ionel dã din cap si Brãtianu îl binecuvînteazã.
Domnitorul Carol I intrã în Bucuresti pe sub Arcul de Triumf, în fruntea trupelor sale. Populatia îi întîmpinã cu flori, aclamatii, urale. Imediat dupã defilare, Carol se duce direct la Spitalul Coltea.
CAROL: Am protestat printr-o scrisoare tarului.
BRÂT1ANU: Inutil, Sire. Rusii nu se împiedicã de un {ar. Bine cã am scãpat.
CAROL: Vom schimba politica noastrã. Europa vã întelege pericolul. Trebuie sã ne sarã în ajutor.
BRÃTIANU: Voiam sã stiti cã am trimis pe Eugen Carada la printul Bismarck sã-1 anunte cã vom rãscumpãra actiunile Cãilor ferate. Onoarea Voastrã nu trebuie pusã în joc.
CAROL: îti multumesc, desi înteleg cã asta te va costa multã urã din partea inamicilor politici.
BRÃTIANU: E si rãscumpãrarea mea personalã. Erã sã te dau jos de pe tron de cîteva ori. Ar fi fost o greseealã.
CAROL: Ce om ciudat esti! De-ar avea Germania oameni ca tine, ar stãpîni lumea.
BRÃTIANU: Sã-ti spun cinstit, Mãria Ta, cred cã am lãsat vreo doi copii pe la Berlin în tinerete. Acum or fi în armatã. (Izbucnesc amîndoi în rîs; Carol îi strînge nana cu prietenie.)
Berlin. Cabinetul cancelarului Bismarck
Cancelarul este împreunã cu secretarul sãu. Acesta îi prezintã scrisoarea oficialã a celor trei mari puteri: Germania, Marea Britanie si Franta pentru recunoasterea independentei României.
SECRETAR: „Guvernul - imperial, al M. S. britanice si al Republicii Franceze - nu considerã noile dispozitii constitutio-

nale ale României referitoare la evrei ca rãspunzînd în întregime punctelor de vedere ce au animat puterile semnatare ale Tratatului de la Berlin. Cu toate acestea „încrezãtori în vointa guvernului princiar de a se implica din ce în ce mai mult în aplicarea acestor dispozitiuni, la gîndirea liberalã care a inspirat Puterile, luînd act de asigurãrile formale care i-au fost date, guvernul -imperial, al M.S. britanice si al Republicii Franceze - dorind sã dea natiunii române o mãrturie a sentimentelor de prietenie, a decis sã recunoascã principatul României ca Stat independent".
BISMARCK (ia pana în nunã sã semneze, dar se opreste): Englezii au semnat?
SECRETAR: Da.
BISMARCK: Francezii?
SECRETAR: si ei.
BISMARCK: Au intrat banii românilor în banca noastrã?
SECRETAR: Au intrat, dar... Se întîmplã ceva neobisnuit, printe. Actiunile au crescut formidabil peste noapte.
BISMARCK: E normal. Odatã reevaluate, urcã.
SECRETAR: Da, dar nici un bancher german nu mai stie cine le detine!
BISMARCK: Cheamã pe ministrul de finante.
SECRETAR: Este aici. L-am adus, stiind cã veti întreba.

Secretarul se duce la usã si îl invitã pe ministrul de finante în cabinet. Este un neamt extrem de respectuos si care înainteazã aplecat de spate. Duce o mapã sub brat.
MINISTRU: Alteta Voastrã, am onoarea sã vã salut.
BISMARCK: Ce e cu actiunile Cãilor ferate românesti?
MINISTRU: Au fost plãtite pînã la ultima marcã.
BISMARCK: si care e problema?
MINISTRU: Problema este, Alteta Voastrã, ca sã folosesc cuvintele Altetei Voastre, problema este cã nici un proprietar german nu a putut proba detinerea pachetului majoritar. Amããã.... Am fãcut cercetãri si...
284 »
BISMARCK: si? Spune odatã, nu mã mai obosi aici.
MINISTRU: Alteta Voastrã, cum se spune... dacã îmi este permis sã scurtez... cum se spune... Am fost lucrati.
BISMARCK: Domnule ministru, dumneata esti idiot? Cum adicã am fost lucrati?
MINISTRU: Voi fi direct. Alteta Voastrã este la curent cu operatiunea româneascã. Românii rãscumpãrau actiunile, aducîndu-Ie din nou la valoare, iar cele detinute de Germania începeau sã creascã.
BISMARCK: si n-au crescut?
MINISTRU: Ba da, numai cã... îmi este foarte greu sã exprim... (Gest de nerãbdare al lui Bismarck; ministrul rosteste urmãtoarele cuvinte grãbit si speriat.) Alteta Voastrã, românii au cumpãrat toate actiunile, dar din Germania.
BISMARCK (uitindu-se cîndla secretar, cîndla ministru): Ce?
SECRETAR: Ne-au înselat, domnule cancelar. Au cumpãrat actiunile cãzute din Germania pe un pret de nimic, apoi au rãscumpãrat actiunile din România. Cînd actiunile au sãrit, românii au recuperat toti banii. Sunt proprietari ai cãilor ferate.
BISMARCK (încã uluit): Cînd au fãcut asta?
MINISTRU (si mai umil): Alteta Voastrã... (citeste din mapã.) A venit la Alteta Voastrã un român... Eugen Carada! (Citeste Oigãn Karata. Bismarck izbucneste într-un tis colosal.) Cel care a venit sã vã anunte cã vor rãscumpãra actiunile... a cumpãrat... tot... tot.
BISMARCK (printrelacrimi): Genial! Sunt geniali! (Ceidoi se privesc nedumeriti.) Dã-mi... dã-mi... (îi cere secretarului sã-i dea pana care a cãzut pe jos; fãrã sã se opreascã din ris:) Meritã sã primeascã independenta!
Bismarck semneazã actul de recunoastere a independentei României. Ultima secventã este semnãtura lui Bismarck udatã cu lacrimi de rîs.
EPISODUL 9
Miclâuseni, decembrie 1880
în castelul medieval de la Miclãuseni, Grigore Sturdza are o întrevedere secretã cu reprezentantii legatiei ruse, Nelidov, secretarul sãu, alti doi functionari,
NELIDOV: încercãrile noastre în România vor fi de acum încolo mai bine organizate. De data asta avem nevoie de un partid. El trebuie sa fie un partid filorus. Noi suntem cei care plãtesc, deci trebuie sã facã politica Rusiei aici.
STURDZA: Excelentã, eu n-am nevoie de bani. Degeaba vorbiti de ei. Ce, eu pentru bani fac politicã în România?
NELIDOV: Banii leagã cel mai bine politica, printe Sturdza. îi dãm partidului o denumire liberalã, ceva, Democratia nationalã, si se plaseazã în zona conservatorilor, îi atacati pe Brãtieni la fiecare pas.

STURDZA: Ne trebuie un ziar.
NELIDOV: Veti avea. îi punem un titlu eroic, ceva, Adevãrul, Dreptatea... România trebuie sã devinã aliatã a Rusiei. Mai tîrziu vom înfiinta Marea Federatie a Statelor Balcanice.
STURDZA: Ãsta e proiectul vechi al lui Rigas Velestinul.
NELIDOV: Noi vom da României iesire la Marea Mediteranã.
STURDZA: Conservatorii se vor bucura sã aibã un aliat neasteptat. In ultimul timp s-au dezbinat si nu mai sunt în stare de opozitie. Au suferit prea mari înfrîngeri în Parlament. Totusi,

parcã n-ar fi momentul. Brãtienii au speculat în folosul lor tot ce se putea specula: independenta, Tratatul de la Berlin, Cãile ferate.
NELIDOV: Pe noi ne intereseazã echilibrul politic în România. Brãtienii vor sã fie stãpîni. Ei sunt dusmanii de moarte ai Rusiei. Iar Rusia a fost cel mai mare aliat al Principatelor. Ne simtim trãdati de acest tiran, care se aliazã cu oricine pentru a-si pãstra puterea.
STURDZA: Sunt patru ani de cînd este la guvernare si nu a încetat sã-si întãreascã puterea. Acum vrea sã punã mîna pe finantele tãrii. La Banca Nationalã a pus pe lideri PNL sã cumpere douã treimi din actiuni.
NELIDOV: Sunt lucruri pe care nu le cunosti. Marile împrumuturi din Franta si din Germania intrã în banca asta si sunt dirijate spre membri partidului. Vrea sã-i facã industriasi, sã punã mîna pe toatã economia. A dat tot comertul evreilor, cu care sunt 'întelesi. Biaiienii pregãtesc o dictaturã.
STURDZA: Ce putem face noi pentru Rusia, domnule Nelidov?
NELIDOV: Vrem un dram deschis si liber cãtre fratii nostri slavi din Balcani. Numai prin unitate putem garanta victoria crestinãtãtii ortodoxe în sudul Europei. Nu mai asteptati ajutor din Occident. A fost mereu conditionat, impus, nefast pentru tarã.
STURDZA: Doriti sã vorbiti cu persoanele din partid?
NELIDOV: Vorbeste-le tu. Am toatã încrederea.
Grigore Sturdza îi conduce pe rusi, apoi revine la etaj, unde, într-un alt salon asteaptã cîtiva acoliti. Printre ei Florescu (61 de ani) si Al. Lahovary (39 de ani.) Acesta din urmã este tipul de politician tînãr, de bani gata, cartofor, betiv si afemeiat. Spilcuit, are pe chip amprenta cinismului.
STURDZA: Domnilor, mi s-a confirmat o credintã mai veche: partida conservatorilor nu mai poate rezista atacului liberal. Brãtienii au cumpãrat functionarii, plãtesc alegãtorii, i-au pus pe avocati si pe dascãli sã facã propagandã, 1-au îmbrobodit pe

domnitor. Carol nu mai poate avea mostenitori. Deci, dinastia Brãtianu va conduce tara.
FLORESCU: Poate revenim la domniile pãmîntene.
STURDZA: De ce nu? Eu n-am încetat sã caut tronul. Poate era mai bine României cu un domn român de vitã veche. Mai bine asa, decît un vizir român cu resedinta la Florica.
FLORESCU: Dragã Grigutã, ãstia au construit pe nisip. Nu rãmîne nimic din politica lor, asta, cu „prin noi însine". Sunt legati de nemti si de frantuji cu nicovalele de picioare.
STURDZA: tarul ne oferã protectia Iui. Nelidov ne-a dat toate asigurãrile. A plecat acum spre Bucuresti sã organizeze bazele viitorului partid. Mai întîi atacãm viguros în Parlament proiectul liberal prin care se reduce valoarea rublei de argint. Vor sã rupã orice legãturi cu Rusia. Imediat cerem cercetarea conducerii Bãncii Nationale si a registrelor de beneficii. Lansãm un ziar al nostru cu cei mai rãi gazetari. Dezvelim dictatura. Facem adunãri în care demascam dictatura acestei familii de corupti, santajisti si slugi ale evreilor. Iesim la bãtaie pe strãzi împotriva

agentilor lor...
LAHOVARY: Iesiti pe dracu'! Vã spulberã Brãtianu numai cu un strãnutat.
STURDZA: Dragã Lahovary, ce e cu iesirea asta? Ai pierdut azi-noapte la cãrti? Ai bãut dimineatã?
LAHOVARY: Oi fi eu pungas, ratat si curvar, dar cu Brãtianu nu mã pun. E un tigru. Ne va sfîsia ca pe zebre.
STURDZA: De unde defetismul ãsta la tine, mon chef!
LAHOVARY (se ridica): Zebre! Astea suntem. Dãm din cur pe aici, pictati de rusi ca mazetele.
FLORESCU: tie ti s-a urcat blenoragia la cap.
LAHOVARY: A se slãbi!
Bucuresti, resedinta familiei Brãtianu
Ion C. Brãtianu studiazã în biblioteca sa Istoria Românieі. Douã sfesnice mari îi lumineazã biroul pe care a întins hrisoave,

acte vechi, tratate ale românilor. Studiazã cu lupa o pecete si vorbeste singur: „Ãsta e fals, 'tu-i mama mã-si!" Ia alt document cu pecete si comparã: „îhîm, da, e falsificat la Brasov". „Cantemir nu s-a prins. Tãtar, ce vrei!". Ia acum hrisovul lui Mihai Viteazul cu pecetea Unirii: „E, da, în sfîrsit!" „Drepturile din Transilvaniaaa... Da, da, da..." Pare putin nebun sau cel putin ramolit. „Oh, Bãlcescule, Bãlcescule, de ce ai plecat tu asa devreme? Ce nevoie aveam eu de tine acum sã aducem Ardealul acasã!" Din aceastã concentrare ochii îi rãmîn fixati într-o amintire. Este momentul impresionant al mortii mitropolitului Pilotei. Prin fata acestor ochi se perindã acum secventele ultimei lor întîlniri. Pilotei face gestul acela circular, imaginînd România Mare. Apoi, mitropolitul asezat pe jilt, în criptã. Din nemiscarea lui, se miscã mîna dreaptã care bate în bratul jiltului, ca un judecãtor care parcã dã un verdict.
Imaginile revin în 1880, în bibliotecã. Cineva bate la usã. Brãtianu se trezeste speriat din aceastã amintire. Spune totusi: „Intrã!" Este Sabina, acum o domnisoarã de 17 ani.
SABINA: Vorbesti de unul singur?
ION: Vorbeam cu Bãlcescu.
SABINA (ia un document în minã, îl lasã, apoi îsi mlngîie tatãl pe crestet si îl sãrutã): Uitasem. Credeam cã ai învins, cã s-a terminat lupta.
ION: N-am eu norocul ãsta.
SABINA (îi înlãntuie gîtul, se pisiceste): Da, dar tu esti tãticul meu cel mai puternic si mai bun. O sã-i bati.
ION (îi ia o mînã, o sãrutã, apoi o priveste): Manichiurã? Asa e, ai crescut.
SABINA (se îndepãrteazã): Mama a îmbãtrînit, tatã. Nu a spus nimãnui, dar anii ãstia grei au trecut si peste ea.
ION (absent): Bãlcescu parcã a spus... Doamne, mai dã-mi zece ani de viatã. Atît îmi trebuie si mie.

SABINA: Ai adus-o la Bucuresti, dar stã în casã la fel ca la Florica. Lumea nici nu o cunoaste.
ION: Mi-ar trebui un rãzboi. Dar unul mare, sã rãscoleascã imperiile, sã le slãbeascã. As intra în Transilvania cu armata.
SABINA: Ionel...
ION (tresare): Da, ce-i cu Ionel?
SABINA: Are probleme la scoalã. Este persecutat de un profesor. Se poartã urît cu el, strigã, îl umileste.

ION (rece): îl fac bucãti, îl dau afarã din învãtãmînt. îl dau afarã din tarã. Va fi gonit în colonii.
SABINA: Colegii rîd de Ionel. Este fiul primului-ministru si este batjocorit de un profesoras.
ION: Cum îl cheamã?
SABINA: Vasile Pãun.
ION (clipind moale, ca un gest de putere): Vai de mama lui.
SABINA (revine si îl sãrutã din nou pe crestet): Asa îmi placi. Tãticul meu e cel mai puternic. O sã iei Transilvania.
Iese. Brãtianu rãmîne pe gînduri, mai rãsfoieste o datã documentele de pe birou, apoi se ridicã. Iese în salon, unde Pia a adormit într-un fotoliu, cu andrelele în poale. Ion o priveste o clipã, mai ales mîinile muncite, îmbãtrînite. Asemeni si chipul macerat de griji. O zgîltîie de umãr si îi spune tare: „Dai un bal". Femeia dã sã sarã, este opritã de aceeasi mînã a bãrbatului. Nu întelege, e complet nãucã. Ion o priveste fix în ochii, de sus si inflexibil: „Dai un bal".
Mãnãstirea Cozia
Dumitru Brãtianu si Eugen Carada au o întîlnire cu preotii din Transilvania. Carada face oficiul de prezentare.
CARADA: I. P. S. S. Miron Romanul, mitropolitul Transilvaniei... S. S. episcopul de Arad, loan Metianu... S. S. loan

Popasu, episcopul de Caransebes... Iar Sfintia Sa este Timotei Cipariu, preot greco-catolic.
DUMITRU: Vã îmbrãtisez cu dragoste, preasfinti pãrinti. Nu vã aduc urãrile de bine ale fratelui meu, primul-ministru al României...Vã aduc strigãtul lui de luptã. Reîncepem bãtãlia pentru Transilvania.
MIRON: Doamne ajutã! Sã ne rugãm. (Rãmîn în picioare si ascultã rugãciunea rostitã deMiron:) Fiestecarele, dar cu slobodã limbã si cu suflet duios de Patrie, nerãpindu-se de iubirea de sine, sau de de a interesului particulariu, voroveascã fãrã sfialã cele ce se socoteste pentru obstescu folos si pentru fericirea Patriei. si darul Dumnezeiesc sã întãreascã sfatul nostru de aci la un cuget si sã ne învredniceascã a vedea fericirea Patriei si scãparea ei de rele. Amin!
DUMITRU: Dragi pãrinti, existã un testament al mitropolitului Fotie. Prin el ni se cere sã aducem Transilvania la patria mamã. Partidul Liberal are un plan politic pe care îl va pune în practicã începînd de azi. Eu voi trece peste munti la Sibiu.
MIRON: Lucrurile ar trebui grãbite cumva. Abia m-am întors de la Viena. Am protestat în fata împãratului. Ungurii au dat o lege prin care au introdus limba maghiarã în scolile românesti ortodoxe si unite. Noi mai mult nu putem face.
DUMITRU: Veti primi un semn. Partidul Liberal va introduce un proiect de lege pentru ridicarea mitropoliei primate din România la rang de Patriarhie.
CIPARIU: Sufletul meu se încãlzeste la aceastã veste. Mitropolitul Melchisedec vine des în Transilvania si suntem foarte apropiati.
DUMITRU: Acest proiect se întinde pe mai multi ani. Va trebui sã ne întãrim si sã profitãm de întîiul rãzboi care s-ar stîrni. Intentia fratelui meu este sã alegem ca prim-patriarh un ardelean.
MEtIANU: Astã da semn. Vom gãsi împreunã un preot curat si dãruit luptei pentru unitatea românilor.

DUMITRU: Biserica noastrã va trece la autocefalie. Vom fi de sine stãtãtori. Aceste douã vesti trebuie aduse la cunostinta românilor.
MIRON: Toti preotii din Transilvania vor tine slujbe cu aceastã veste. Vorba este dacã se va înfãptui. De nu s-ar opune Patriarhul ecumenic de la Constantinopol. Ar fi rãu sã anuntãm

românii de aceste gînduri si ele sã nu fie fapte.
DUMITRU: Asa este. Vom trece peste orice piedicã. Biserica noastrã va fi autocefalã si va avea patriarh.
în secventa urmãtoare, Dumitru trece muntii împreunã cu un bãietandru. Acesta, abia îmbrãcat în zdrente si în picioarele goale, îl duce printr-o trecãtoare sãlbaticã spre o culme a Carpa-tilor, de unde, aproape miraculos, apare tara Bîrsei. Camera cuprinde întinderea pãmîntului transilvan de dincolo de munti. Bãietandrul (12 ani) se opreste în fata acestei privelisti, se închinã evlavios, împreuneazã palmele spre acea vale largã si rosteste o rugã. Dumitru îl priveste admirativ.
DUMITRU (scoate bani si îi întinde): Uite, sã-ti cumperi haine si încãltãri.
ILIE: Nu pun mina pe bani. Eu vã cãlãuzesc din dragoste.
DUMITRU: Cum te cheamã, bãiete?
ILIE: Ilie Cristea, din Toplita românã6.
DUMITRU: Cînd mai treci muntii în Valahia sã vii sã mã vezi.
ILIE: Prea bine, domnule.
Bucuresti, Colegiul Sf. Sava
în cancelaria Colegiului profesorii discutã, fumeazã, ilustreazã tipologiile cunoscute. La un moment dat usa Cancelariei

6 Este vorba, bineînteles, de viitorul patriarh al României, Miron Cristea. Scena este gînditã pentru o eventualã continuare a serialului, în viitor, Miron Cristea este adus în secret de la Caransebes de Ionel Brãtianu la Florica, unde este pus sã jure pe mormîntul lui Ion C. Brãtianu cã va uni bisericile românesti.

se deschide si în prag apare primul-ministru Ion C. Brãtianu. Profesorii încremenesc. Brãtianu are un aer martial, extrem de sever.
BRÃTIANU: Cine e Vasile Pãun?
Profesorii golesc Cancelaria imediat. Este o scenã de spaimã. Fiecare apucã sã-si ia cu el ceva, catalogul, pipa, un fular, ochelarii etc. în salã rãmîne un profesor modest, cu ochelari rotunzi, speriat si el de acea aparitie. Brãtianu se apropie amenintãtor de el.
BRÃTIANU: Mã, profesorasule, tu îti bafi joc de copilul meu?
Pãun încearcã sã se ridice, înghite în sec, vrea sã spunã ceva, dar nu reuseste.
BRÃTIANU: Ce predai tu aici, mã?
PÃUN: Latina si...limba românã. /v-
BRÃTIANU: Esti în tabãra lui u scurt?
PÃUN: Da.
BRÃTIANU: si eu. De ce îmi chinui copilul? i
PÃUN: Ddd...Domnule prim-ministru... Fiul dumneavoastrã este fiul primului-ministru...
BRÃTIANU: Nu învatã? Nu te respectã?
PÃUN: Este un copil educat, dar... Domnule prim-ministru, fiul primului-ministru nu trebuie sã fie, mã rog, un copil obisnuit. El are rãspunderi mai mari decît ceilalti elevi. De aceea si exigentele mele sunt mai mari.
BRÃTIANU: Mi-1 obosesti. Vine acasã nãuc de cap.
PÃUN (si-a revenit vizibil, cu demnitate): Domnule prim-ministru, Ionel este un Brãtianu. Va obosi acum pentru a-i fi mai usor cînd va conduce România. El astãzi stie cã este fiul celui mai puternic om din România si se lasã pe tînjealã. Asteaptã ca puterea sã-i vinã de Ia tatãl sãu.

BRÃTIANU: Eu îi las o mostenire de luptã. N-are altceva de asteptat de la mine.

PÃUN: Nu e adevãrat. L-afi rãsfãtat. L-ati initiat în secretele puterii si copilul vrea acum sã sarã învãtãmintele scolii pentru cã puterea i se pare la îndemînã. La momentul oportun nu va sti sã lupte.
BRÃTIANU: Are exemplul meu.
PÃUN: Tocmai. V-ati uitat în trecut vreodatã? Vreti sã treacã si Ionel prin ce ati trecut dumneavoastrã? De cîte ori a fost tara pe muchie de cutit?
BRÃTIANU: De unde stii dumneata toate astea?
PÃUN (demn si teatral): Sunt membru fondator al Partidului Liberal.
BRÃTIANU: Ai sã arãti grijã fatã de el?
PÃUN: Voi fi cel mai mare tiran. Mai tiran ca dumneavoastrã
BRÃTIANU: Ia vezi!
PÃUN: Mã va detesta la început, apoi îsi va da seama ce bine i-am fãcut. Asa si dumneavoastrã cu tara.
BRÃTIANU: Sã nu întreci mãsura. (Din usã:) Ti-1 las.
In clasã, Ionel stã în banca sa impasibil în timp ce în jurul sãu colegii strigã, îl batjocoresc, aruncã în el cu hîrtii, se scã-lîmbãie, rid de el. Intrã Pãun. Elevii se reped în bãncile lor. Pãun asteaptã linistirea sãlii, apoi cu ticuri obisnuite ale profesorilor îi cere elevului Brãtianu I. C. Ionel sã citeascã din Cicero.
Bucuresti. Resedinta familiei Brãtianu
Pia Brãtianu si Anica pregãtesc invitatiile pentru bal. Este un prilej ca Pia sã-i cunoascã, mãcar dupã nume, pe unii bãrbati ai politicii românesti. Anica face scurte prezentãri ale conservatorilor, Petre P. Carp, Titu Maiorescu, Alex. Lahovary, Mavro-gheni. Intrã Ion C. Brãtianu cu un aer preocupat.

PIA: Domnitorul va deschide balul. Tu cînd rostesti cuvîntul?
ION: Eu nu particip.
ANICA: Cum vine asta? Dai un bal la care nu te duci!
ION: Voi dati balul. si sã tinã cît mai mult în noapte. Am nevoie sã fie toti ocupati în acea noapte.
ANICA: Iar te-ai apucat de masonerie? Mai las-o dracului.
ION: Voi sã lungiti balul cît mai mult.
Bucuresti. Templul masonic.
La templul masonic venerabilii stau adunati în jurul mesei rotunde, la fel ca cei de la Paris (vezi episodul pilot.) Conduce Carol Davila. Mai sunt asezati si cu mîinile pe masã: Ion C. Brãtianu, Dumitru Brãtianu, C. A. Rosetti si Eugen Carada. Este semiîntuneric. La masã vine si se asazã un tînãr (22 de ani) cu trãsãturi fine, de conditie, doctorand la Paris.
IONESCU: Venerabili pãrinti, mã prezint în fata domniilor voastre cu un proiect.
DAVILA: Cum te numesti?
IONESCU: Dumitru lonescu, dar mi se spune Take lonescu.
DAVILA: Ãsta e nume de mahala.
IONESCU: Mi-1 asum.
DAVILA: Rosteste.
IONESCU: Mã prezint în fafa domniilor voastre cu un proiect de unire a Transilvaniei cu România. Evolutia evenimentelor europene, de la 1870 încoace, dovedeste cã pe continentul nostru se acumuleazã tensiuni imense. Ele vor izbucni într-un rãzboi. Consider cã, de aceastã datã, el va fi generalizat. Importantã pentru România este pozitia pe care o va adopta în acest conflict.

ION C. BRÃTIANU: Dumneata ai dubii asupra aliantei noastre eterne cu Franta?

IONESCU: Da. Noi nu stim cu cine se va alia Franta la acea datã si, în consecintã, cu cine vom fi la rîndul nostru aliati sau inamici, în conditii istorice curente, România se apãrã si îsi cautã mijloace pentru a se apãra. De data asta vom fi într-o conditie cu totul schimbatã. Ca sã aducem Transilvania la patria mamã va trebui sã atacãm. Asta presupune o schimbare radicalã de atitudine.
C. A. ROSETTI: Noi stim cã Franta va sprijini unirea Transilvaniei. Aliatii ei o vor urma.
IONESCU: Nu existã nici o garantie pentru asta. Anglia, Italia, chiar si Rusia au fost aliati ai Frantei si asta nu i-a împiedicat sã ne blocheze aspiratiile nationale. De această datã este nevoie de un act voluntar, de un atac al nostru decisiv.
DUMITRU: Suntem suficient de puternici?
IONESCU: Nu. si nu vom fi niciodatã suficient de puternici militar pentru a uni toate provinciile românesti.
DAVILA: Atunci cum vezi realizarea unirii?
IONESCU: Folosind politica externã ca principalã armã. De-acum încolo ministrii de externe ai României trebuie sã fie cei mai buni, indiferent de partidul din care provin.
ION C. BRÃTIANU: Te vezi în acest post?
IONESCU: Sunt prea tînãr. Dumneavoastrã însã puteti alege pe baza proiectului meu. în al doilea rînd, tot fãrã a tine seama de provenienta politicã, vom avea nevoie de ambasadori de elitã în capitalele Marilor Puteri. Cu acesti oameni trimisi în cea mai înaltã misiune putem declansa prima fazã a proiectului.
C. A. ROSETTI: Prevezi o finantare a emigratiei revolutionare maghiare pentru a actiona în Austro-Ungaria?
IONESCU: Nu. Prima fazã a actiunii noastre urmeazã a se declansa în Balcani. Noi trebuie sã devenim dominanti aici, sã ne implicãm în toate conflictele regiunii si sã le controlãm. Dacã se vor semna tratate de pace în Balcani, ele se vor semna la Bucuresti. Dacã va fi rãzboi, intervenim cu trupe. Dacã vor fi agitatii nationale, aducem refugiatii pe teritoriul nostru, îi in-struim si îi trimitem înarmati înapoi.

ION C. BRÃTIANU: Nu ti se pare prea mult?
IONESCU: Este practica oricãrui stat care trece la ofensivã diplomatica. De altfel, implicarea României în Balcani va aduce servicii Marilor Puteri, astfel cã târa noastrã va deveni indispensabilã oricãrei reglementãri în regiune. Dupã opinia mea, viitorul rãzboi european va izbucni în Austro-Ungâria.
DAVILA: Este foarte îndrãznet programul tãu, dar avem nevoie de interese comune în Balcani. Ori, interesele sunt foarte divergente.
IONESCU: Este nevoie de un liant. Acest liant va fi ortodoxia. Biserica Ortodoxã Românã, odatã devenitã autocefalã, va ajunge dominantã în regiune. Patriarhul nostru va fi pãstorul arhiepiscopiilor balcanice. A doua linie de implicare este înrudirea caselor domnitoare.
DUMITRU BRÃTIANU: Domnitorul Carol nu va avea mostenitori.
IONESCU: Vãd o trecere a domniei cãtre unul dintre nepoti: Carol-Wilhelm sau Ferdinand.
DAVILA: Esti prea îndrãznet, tinere. Fantezia vîrstei tale te duce în locuri negîndite.
C. A. ROSETTI: Existã în proiectul dumitale si ceva care sã parã realist?
IONESCU: în mod cert, nici o actiune în Transilvania nu se va putea finaliza cu succes fãrã o asigurare din partea Rusiei. Este obligatoriu sã avem spatele asigurat. Momentul oportun este

acela în care interesele Frantei si ale Rusiei coincid. Asadar, nu ne vom implica decît într-un rãzboi în care Franta si Rusia sunt aliate.
ION C. BRÃTIANU: Altfel?
IONESCU: Altfel, rãmînem neutri. Dacã puterea noastrã militarã se va consolida, vecinii vor cãuta sã ne atragã în aliantã, în loc sã ne atace. O neutralitate activã, de partea intereselor Frantei, ne va aduce mari beneficii economice. Intrãm în rãzboi cu finantele întãrite si cu armata pregãtitã de luptã.

DAVILA: Vezi eliberarea Transilvaniei pe cale militarã?
IONESCU: Numai în ultimã instanta. Dezvoltarea unui partid national român în Transilvania si activarea legãturilor religioase trebuie sã ducã la cresterea presiunii politice românesti dincolo de munti. Noi ajutãm deciziile pe care le iau românii transilvãneni. Ultimele douã garantii pe care le vãd indispensabile sunt adeziunea evreilor si acceptul oficial al Vaticanului.
Venerabilii se retrag în întuneric, unde delibereazã în soaptã. Revine doar Davila.
DAVILA: Esti tînãr, domnule Take lonescu. Ideile dumitale îndrãznete dovedesc un patos patriotic curat. Vom urmãri evolutia dumitale politicã, în ceea ce priveste proiectul unirii Transilvaniei, acesta este un act al vointei nationale liber exprimate de români. Orice proiect pentru a controla un sentiment atît de grandios este o utopie. Multumesc.
Coborând scãrile Templului Masonic, Ion Brãtianu si Rosetti rãmîn putin în urmã.
ROSETTI: Ce pãrere ai de el?
BRÃTIANU: Are dreptate. Va avea un viitor strãlucit, îl iei în partid.
ROSETTI: M-am gîndit oricum la asta, dar sã stii cã nu este un cãlut îmblînzit. Va da din copite.
BRÃTIANU: Ia-1 oricum, în timp ce el vorbea, eu vedeam deja cu ochii mintii unirea. Pustiul are putere de sugestie.
ROSETTI: Modificãm proiectul nostru?
BRÃTIANU: Da, numai cã de data asta îl pregãtim temeinic. Unu: la noapte distrug Partidul Conservator. Doi: transform tara în Regat. Trei: îl pun pe Carada director al Bãncii Nationale. Quatro: alegem un nou rege în stare sã facã doi-trei copii.

ROSETTI: Linia asta a Hohenzollernilor a mai produs surprize. Dacã nu va fi în stare sã facã bãieti?
BRÃTIANU (rMnd complice si fãcînd cu ochiul): îi facem noi.
Bucuresti, salã de bal
în saloanele Teatrului National se desfãsoarã balul Piei Brãtianu. Sunt adusi în foaier si 30 de zulusi africani, mare atractie a serii. Sunt goi, cu frunze pe ei, cu sulite si scuturi colorate. Ei încep un dans traditional, care poate avea o abordare comicã din partea regizorului. De altfel, pe timpul desfãsurãrii urmãtoarelor secvente, ele sunt punctate de mime, pozitii de dans, strîmbãturi ale negrilor vopsiti de luptã.
Petre P. Carp este chemat de la o masã de pocker în clubul conservatorilor. Este iritat pentru cã a fost întrerupt. Trece pe un culoar si într-un cabinet întunecos se întîlneste cu Ion C. Brãtianu.
CARP: Ah, dumneata aici?
BRÃTIANU: Vreau sã formez un guvern pentru unirea Transilvaniei. Intri?
CARP: E o nebunie ce spui. Transilvania nu se poate lua, oricîte guverne nationale am forma la Bucuresti.
BRÃTIANU: Lucrez la un plan.
CARP: Mi-1 arãti, îl discut în Partidul Conservator si îti dãm rãspunsul.

BRÃTIANU: Va trebui sã mã crezi pe cuvînt. îti ofer ministerul de externe.
CARP (suspicios): Adicã unde este mai greu. întinzi o capcanã, Brãtianu?
BRÂTIANU: Accepti, mîine dau de înteles presei, poimîine esti numit.
CARP: Iar la un esec, trag eu toate ponoasele. Vrei sã mã scoti din viata politicã. Vrei sã mã compromiti, de fapt.

BRÃTIANU: Dacã tu crezi cã eu sunt capabil de asa ceva cînd e vorba de Transilvania, înseamnã cã am gresit venind aici. Oricum, domnule Carp, dacã mai stai în Partidul Conservator, vei pieri odatã cu el. si nu mai e mult. Acum noi suntem conservatori, (îsi pune pãlãria si dã sã plece; se opreste si se întoarce:) îti ofer o scãpare. stiu cã o doresti de mult. stiu cã tînjesti dupã ea, dar nu ai avut curajul sã o ceri. îti ofer postul de ambasador la Viena.
CARP: Esti diavolul în persoanã.
BRÃTIANU: O iau ca pe un compliment. De la Viena vei putea lucra pentru aducerea Transilvaniei acasã.
Secventã zulusi. Secventã Brãtianu în trãsurã.
Casa lui Mihail Kogãlniceanu este luminatã de un servitor care urcã scãrile în grabã, ducînd un sfesnic aprins în mînã. Este urmat de Ion C. Brãtianu. Servitorul bate încet, discret, în usa dormitorului. Brãtianu nu mai are rãbdare si dã buzna. Zvîrle asternutul de pe Kogãlniceanu. Acesta este cu o femeie.
KOGÃLNICEANU: Ce e, ce s-a întâmplat/ BRÃTIANU: Pleci la Paris.
KOGÃLNICEANU: La Paris? Ce e? A început rãzboiul? BRÃTIANU: Pleci ambasador.
Kogãlniceanu îl priveste nãuc, apoi se uitã la femeia speriatã din pat.
BRÃTIANU: Poti s-o iei si pe ea... secretarã.
Secventã zulusi.
Ion C. Brãtianu asteaptã în trãsurã pe o stradã lãturalnicã, în dreptul unei cafenele de cartier. Carada intrã si scoate de la cãiti pe Alexandru Lahovary. Acesta urcã în trãsurã cu un aer destul de destins.

LAHOVARY: Cînd 1-am vãzut pe omul tãu, am crezut cã vrei sã mã asasinezi. De ce îl lasi sã umble liber prin oras?
Brãtianu face semn lui Carada sã porneascã trãsura. Tace.
LAHOVARY: Hotãreste-te, mã omori acum sau mã lasi sã-mi termin mîna. Eram la un pot de douã mii de ruble.
BRÃTIANU: Te vreau ministru al comertului în guvernul cu care iau Transilvania de la austrieci.
LAHOVARY: Hopa! Misto propunere.
BRÃTIANU: îti voi da un director de minister care sã-ti facã treaba. Vei participa doar la sedintele de guvern.
LAHOVARY: Transilvania!... îti multumesc pentru intentie, domnule Brãtianu. Dar nu pot accepta. Este o mizã prea mare ca sã risipesti orzul pe gîste. Eu sunt om de lume, haimana. Nu vreau sã sufere tara din cauza unui neavenit.
BRÃTIANU: Am nevoie de discretia ta.
LAHOVARY: Ai cuvîntul meu de român. Nu-mi da nimic. Pentru Transilvania te sprijin oricînd.
Secventã zulusi.
Din bal sunt scosi pe rînd Ion Ghica, Nicolae Kretzulescu si Mavrogheni si adusi într-un salon apropiat. Brãtianu este acolo, îmbrãcat ca înainte, venit din stradã.
BRÃTIANU: Domnilor, am primit mesaje importante de la Paris. Va fi rãzboi în Europa, iar aici

va fi rãzboiul nostru de reîntregire. Domnule Ghica vreau sã fiti ambasadorul nostru la Londra. Dumneavoastrã domnule Kretzulescu, la Petersburg. Este o misiune foarte grea, dar vã acord toatã încrederea. Dumneata, Mavrogheni, pleci la Roma.
GHICA: Bine, dar astea nu sunt lucruri care sã fie hotãrîte asa, pe picior!

BRÃTIANU: Mergeti unde vã trimit, altfel vã distrug.
în timp ce bãrbatii se privesc nedumeriti, Ion C. Brãtianu se dezbracã de redingotã, aruncã mãnusile si cilindrul pe un fotoliu, apoi trece printre ei si intrã în bal.
Intrat în bal, observã toaleta superbã a sotiei sale si pe Sabina dansînd cu un ofiter arãtos. Sabina radiazã de fericire. Le admirã cu un zîmbet misterios.
LUXItA (din spatele lui): Asta micã a ta o sã întoarcã Bu-curestiul pe dos.
BRÃTIANU: Vezi cã am hotãrît sã o cunun la Alba-Iulia.
LUXItA: Am înteles. Unde mã trimiti?
BRÃTIANU: La Paris. Te întîlnesti cu Elena si pregãtiti declararea Regatului în România. Vreau presã bunã.
LUXItA: Te va costã.
BRÃTIANU: Cît?
LUXItA: Zece mii de ruble.
BRÃTIANU: Treci pe la Carada sã ti le dea.
Luxita dispare. Se apropie Vasile Alecsandri (60 de ani) care îi oferã un pahar de sampanie si ciocneste cu el.
ALECSANDRI: Am auzit cã împãrti locuri de ambasadori. Te-ai gîndit si la mine?
BRÃTIANU: Natiunea asta este în primul rînd de bîrfitori, apoi de burghezi si abia la urmã de tãrani. Am umblat toatã noaptea pentru asta. Cum de-ai aflat deja?
ALECSANDRI: Mi-a spus o pãsãricã.
BRÃTIANU: Vrabia mãlai viseazã. Tu ar trebui sã iesi din politicã, Bãzil. Te numesc directorul Teatrului National. Vei conduce cosmelia asta.
ALECSANDRI: si toatã viata mea de luptã nu valoreazã decît un post de director?

BRÃTIANU: ti-am dãruit o revolutie, o unire si un rãzboi de independentã. Nu-ti ajunge? Te-am înscris în cartea de istorie a tãrii. Pe lîngã astea, postul de ambasador este un mizilic. Nu coborî, Bazil.
ALECSANDRI: într-adevãr te porti ca un vizir. Pun pariu cã tii tuiurile acasã, în biroul tãu secret.
BRÃTIANU (soarbe din sampanie si îi dã paharul înapoi): tara are nevoie de stãpîn.
ALECSANDRI: Pãzeste-te, Ioane, tiranii au întotdeauna un cutit ridicat deasupra umerilor.
Bucuresti, decembrie 1880
Ion C. Brãtianu iese din clãdirea PNL. Carada îl opreste în curte, împreunã cu Dumitra.
CARADA: Lasã-mã sã te însotesc. Esti în pericol. Partidul Conservator s-a spart si cioburile sunt ascutite. Ai multi dusmani.
BRÃTIANU: Ar fi un semn cã mi-e fiicã.
DUMITRU: Are dreptate Carada. Rusii n-au miscat pînã acum. Sã nu crezi cã te-au uitat.
BRÃTIANU: Nu vezi ce frig este? Pe vremea asta si criminalii se trag la vatrã.
Iese si porneste pe jos, dar dupã numai cîtiva pasi este atacat de Pietraru. Agresorul îl loveste cu un cutit în frunte, în gît si în paltonul îmblãnit. Strigãtul de urã al agresorului este auzit de Carada. Aleargã si îl loveste pe Pietraru în cap, cu bastonul. Dumitru opreste o birjã. Carada îl

imobilizeazã pe agresor, care este culcat pe jos, în trãsurã, iar Dumitru a scos batista si o preseazã pe rana de la gît a fratelui sãu.
Ajunsi acasã la Ion C. Brãtianu, acesta îi îndepãrteazã pe cei doi. Vrea sã intre singur. Carada si Dumitru se duc cu birja si cu

agresorul la Politie. Brãtianu intrã în casã, unde Sabina cîntã la pian împreunã cu profesoara ei. Sabina se opreste, observîndu-i paloarea. Brãtianu îi face semn sã nu se ridice. Sabina îsi continuã lectia pînã ce pe usã nãvãlesc C. A. Rosetti si C. Davila.
ROSETTI: Unde e?
SABINA: Tata? S-a dus în bibliotecã.
Cei doi nãvãlesc acolo si, deschizînd usa, îl gãsesc pe Brãtianu cãzut într-o baltã de sînge.
14 martie 1881. Parlamentul României
Camera s-a întrunit pentru a dezbate motiunea oilor. Oile venite din Transilvania, prin transhumantã, trebuie tunse în România, altfel le tund bulgarii înainte sã ajungã în Grecia. Dezbaterile au o tentã comicã. Un deputat citeste un text la care sala reactioneazã tipic. Bancuri, strigãte, rîsete. Unii citesc ziarul, altii discutã subiecte personale. Lecca, presedintele Camerei, pare nerãbdãtor, îsi priveste ceasul, se uitã cãtre intrare. La un moment dat, acea usã se deschide si pe ea intrã Ion C. Brãtianu. Este palid, slãbit, supt de sînge. Pe frunte si la gît se vãd clar cicatricele lãsate de atentat. Vine direct spre tribunã. Deputatul se opreste si pleacã timorat de la tribunã. Brãtianu urcã, scoate încet o hîrtie si citeste.
BRÃTIANU: Domnilor, îmi cer iertare pentru interventia la care sunt obligat de starea sãnãtãtii mele. De la o anumitã vîrstã si dupã un numãr de atentate din care ai scãpat, începe sã scadã si rãbdarea. Domnilor, vã rog sã-mi permiteti sã introduc o initiativã a guvernului. Cer Parlamentului sã supunã discutiei declararea României Regat si propun ca zi a declaratiei cea de 10 mai, zi în care domnitorul nostru a pãsit pe pãmîntul tãrii.

Sala se animã subit. Se pornesc vociferãri. Lecca face semn sã se închidã usile, încep proteste, huiduieli, acuze de terorism. Brãtianu asteaptã un moment si revine.
BRÃTIANU: Domnilor, mai am un cuvînt de spus. Avînd în vedere reactia dumneavoastrã la acest important anunt, vã rog sã primiti demisia mea.
Coboarã linistit si iese. In spatele lui, grupurile politice se adunã grãbite si comenteazã. Liberalii se adunã în jurul lui Dumitru Brãtianu. Acesta este ales noul prim-ministru.
l O mai 1881
Ceremonia încoronãrii regelui Carol I se desfãsoarã în paralel cu secvente de la Florica. Brãtianu taie via, duce flori la mormîntul Floricãi, se ciondãne cu Anica, toarnã vin în butoaie. Dupã finalul grandios al încoronãrii, Florica este în întuneric. Liniste. Brãtianu stã într-un fotoliu, singur si mîngîie o pisicã pe genunchi. Este trist si însingurat. Se presupune un contrapunct cinematografic între ceremonia plinã de fast a încoronãrii si imaginea lui Brãtianu. Scena se prelungeste un timp pînã ce, pe nesimtite, în încãpere apare Carada.
BRÃTIANU: L-ai adus? CARADA: E aici.
Carada iese si introduce în încãpere pe profesorul Vasile Pãun.
BRÃTIANU: Domnule profesor, ai fost transferat. Nu mai predai la Sfîntul Sava.
PÃUN: Aflu cu neplãcere cã este adeyãrat: sunteti un om nedrept.
BRÃTIANU: Vei preda în altã parte, domnule. Dumneata ai primit de la mine o bursã.

PÃUN: Unde?

BRÃTIANU: în Germania.
PÃUN: Nu înteleg! Ce clasã voi preda?
BRÃTIANU: Nu predai în nici o clasã. Dumneata vei avea în Germania doar doi elevi.
PÃUN: E o glumã. M-ati adus aici ca sã rideti de mine? Cine sunt elevii?
BRÃTIANU: Nepotii regelui Carol.
PÃUN: Oh, Doamne! Pot sã stau jos?
BRÃTIANU: Stai! Unul dintre ei va fi viitorul rege al românilor.
PÃUN: Domnule Brãtianu... Este o misiune foarte grea.
BRÃTIANU: Tocmai de aia te-am ales. îi înveti pe amîndoi limba românã. Sã o vorbeascã perfect. Cînd îti trimit vorbã, mã informe/i asupra progreselor pe care le-au fãcut. Ne-am înteles?
PÃUN (se ridicã): Vã multumesc, domnule Brãtianu. Vã rog sã fifi convins cã... eu... datoria... este o onoare.
BRÃTIANU: îti multumesc, domnule Pãun. Esti un om de încredere.
PÃUN: lertati-mã pentru...
BRÃTIANU: Nu-i nimic. Sunt obisnuit. Astept rapoartele dumitale.
Florica, vara anului 1881
La Florica vine o delegatie numeroasã a PNL. Brãtianu îi primeste la grajduri. Liderii - C. A. RoseUi, D. A. Sturdza, gen. Lecca, E. Carada, mitropolitul Calinic - îi cer lui Brãtianu sã revinã la conducerea guvernului.
BRÃTIANU: Ia te uitã, ati adus si popa cu voi! CALINIC: Ioane, nu rîde, cã nu e de rîs. Ai lãsat tara încurcatã. BRÃTIANU: Ce aud din gura sfîntului? Aveti prim-mi-nistru. E frati-miu.

ROSETTI: Ioane, stii cît de greu îmi vine sã aleg între voi. Ieri Dumitru s-a fãcut de rîs în Parlament. Nu cunoaste legile, vorbeste necontrolat, a stat prea mult prin strãinãtate. Azi suntem bãtaia de joc a presei.
BRÃTIANU: Presa e liberã, învãtati democratia, domnilor.
D.A. STURDZA: Nu-ti bate joc de noi, domnule presedinte...
BRÃTIANU: Presedinte? Asta e din republici... Noi abia am devenit regat.
ROSETTI: Ioane, revino în fruntea guvernului. Nu putem fãrã tine. Esti conducãtorul nostru.
BRÃTIANU (se opreste din busumat): Voi vã dati seama ce spuneti? Dacã atentatul reusea si eu eram mort acum, cu tarina la gurã? Ce fãceati, la cine vã duceati? tie, sfintia ta, nu ti se pare cã tara nu poate sta într-un om?
CALINIC: Ba da. Oricare popor are cãlãuzitorii sãi. Acum esti tu, înainte a fost Mihai Viteazul.
BRÃTIANU: Vezi cã si ãla a murit de atentat!
CALINIC: Dar încã trãieste, dupã douã sute optzeci de ani. Trãieste! Cîte milioane de oameni mor o datã cu trupul lor si cîti devin nemuritori? Tu vrei sã îngheti sub o lespede sau sã tii mormîntul tãu la picioare?
BRÃTIANU: tie îti convine sã vorbesti. Pe tine te ung si te sanctificã. Vin tãranii si-ti sãrutã mîna cinci sute de ani de-acum încolo. Eu n-am decît o viatã, domnilor, si am pus-o toatã la picioarele poporului meu. Meritã?
D. A. STURDZA: Avem de luat Transilvania, domnule presedinte. Ne asteaptã Basarabia cu sufletul la gurã. Acum suntem regat. Toti românii se uitã cu sperantã la tarã. Ne trebuie un conducãtor.
BRÃTIANU (arata spre cal): Vedeti fiintã asta? A fost un armãsar falnic. L-am crescut mai atent decît pe copilul meu. Dar într-o zi a cãzut la o sãriturã si si-a frînt piciorul. Trebuia sã-1

împusc atunci. Acum trãieste din mila mea. Voi îmi cereti sã alerg din nou? Pentru ce?
ROSETTI: Pentru ce ai luptat toatã viata: sã vezi tara asta asezatã si apoi sã mori multumit.
BRÂTIANU (amar): Sã tinã Calinic o slujbã lungã deasupra mea si voi sã vã întreceti în discursuri funebre. Nu, prefer sã mor aici. Aici e tot ce am construit solid.
C ARAD A: Mai pot tine leul trei zile la cotã. Banca Nationalã asteaptã decizii politice.
BRÃTIANU: E chiar atît de grav?
ROSETTI: Ne vom descurca acum. întrebarea este ce facem zece ani de-acum încolo?
BRÂTIANU: Schimbãm Constitutia, schimbãm legea electoralã, guvern stabil ales de mine, vot unanim în partid. Sã nu aud nici un mieunat cînd cer fonduri pentru armatã.
ROSETTI (dupã ce se priveste cu ceilalti): De acord.
BRÃTIANU: Voi vã retrageti din conducerea partidului. Conduc cu tinerii.
ROSETTI: Dacã tu crezi cã suntem o piedicã...
BRÃTIANU: Voi porunci sã vã ridice statui în toate orasele. Rãmîneti în Parlament si votati legile mele.
ROSETTI: Urîtã e gloria. Adio, Ioane!
BRÃTIANU (se apropie deRosetti si îi vorbeste în fatã): Voi îmi cereti sã fiu tiran, sã nu uiti asta. îmi cereti mie sã acopãr neputinta voastrã. Ati fãcut din democratie o caricaturã. Nu mai poate fi îndreptatã decît cu mînã de fier. Eu o am si dacã va fi nevoie am sã vã strivesc cu ea. (Cãtre ceilalti:) Planuri mari, Transilvania, Balcanii, Basarabia... Vise frumoase, dacã nu puneti osul. Iar osul vostru acum a îngãlbenit. Voi lupta cu cei tineri.
CALINIC: Dumnezeu sã ocroteascã iubirea de frate.
BRÃTIANU: întocmai! Nu uitati cã eu astãzi îmi vînd fratele pentru voi.
308 »
Liberalii se retarg amãrîti. O ultimã privire aruncatã între Brãtianu si Carada ne dezvãluie cã erau întelesi. Din padoc apare Anica. A auzit totul.
ANICA: în sfîrsit, esti stãpîn.
BRÃTIANU: Preferam sã fiu sclav într-o tarã bogatã si puternicã. N-am reusit, dadã Anica. E un esec.
ANICA: si de ce te întorci la ei?
BRÃTIANU: Fiindcã n-am încheiat lupta. Am cerut lui Dumnezeu încã zece ani de viatã. Dacã în ãstia zece ani nu misc tara îmi trag un glonte în cap.
EPISODUL 10
Bucuresti, 1888 -1890
Au trecut zece ani. Primul-ministru Ion C. Brãtianu, bãtrîn (70 de ani), viziteazã mormintele unui cimitir, care poate fi unul imaginar. Pãsind încet si cu chipul întunecat, Brãtianu priveste pe rînd pietrele funerare si portretele mortuare ale prietenilor sãi decedati: C. A. Rosetti, stefan Golescu, Nicolae Golescu, Carol Davila, gen. Lecca, Luxita Florescu, Elena Ghica. Pe mãsurã ce trece de la o piatrã la alta, el retrãieste secvente din viata lor, momente în care au fost împreunã. Pe portretul Elenei Ghica este secventa de la Livadia. De data asta, o lacrimã i se scurge pe obraz. Este dus de Eugen Carada la trãsurã, unde asteaptã Al. Can-diano-Popescu în uniformã de general cu ornamente de aur. Este aghiotantul palatului regal, îl ajutã amîndoi sã urce în trãsurã.
BRÃTIANU: N-am fãcut nimic. (Dupã o pauzã.) A iesit o porcãrie.
CANDIANO: Sunteti obosit si poate... un pic deprimat. Se rezolvã politica.
CARADA: în oras sunt manifestatii. Vom ocoli.
BRÃTIANU (dupã o lungã pauzã în care priveste bulevardul, orasul care aratã acum ca o metropolã europeanã): Mi-e scîrbã.

CANDIANO: Vor trece si astea, domnule prim-ministru. De cîte ori n-am fost pusi noi în fata greului, îi zdrobim si acum.

BRÃTIANU: Nu, mi-e scîrbã, nu pot mînca. Duc lingura la gurã si mi se face scîrbã.
Au ajuns la resedinta sa. îl ajutã sã urce în casã, unde este preluat de Pia (50 de ani.) Cei doi discutã în curte.
CANDIANO: De data asta sunt multi. Peste treizeci de mii. Vor veni sã ia casa cu asalt.
CARADA: Ar trebui dus la Florica.
CANDIANO: Asta ar însemna sã demisioneze. Ai simtit vreo slãbiciune?
CARADA: Ar fi si ultima. Cînd demisioneazã, va fi sfirsitul.
CANDIANO: Eu zic sã chemãm direct armata. Politia abia face fatã în centru.
CARADA: Nu. Trei-patru agenti cãlare, care sã ne poatã anunta la vreme. Se pregãtesc miscãri studentesti. Astã înseamnã cã vor astepta pînã mîine, sã se alãture si ei.
CANDIANO: Mîine dimineatã du-1 la Parlament. Sã stea acolo toatã ziua.
A doua zi, o multime bine organizatã urcã Dealul Mitropoliei într-un mars de protest antiliberal. Se scandeazã:, Jos dictatura!", „Moarte liberalilor!", „Moarte lui Brãtianu!" La clopotnitã sunt opriti de militari si de un procuror. Acesta le cere ordine si desemnarea unor delegati care sã poatã intra la Parlament. Manifestantii sunt violenti, nu vor sã asculte. Se produce o busculadã în care cîtiva militari trag în aer. Un manifestant îsi sfîsie cãmasa si începe sã urle isteric: „M-a ucis, fratilor!" Cordonul militar este dat peste cap; cîtiva soldati sunt cãlcati în picioare. Gloata se repede spre curtea Mitropoliei, unde preotii tocmai ies din bisericã într-o ceremonie religioasã. Multimea, condusã de agitatori violenti, dã peste preoti, le rãstoarnã obiectele de cult, îi îmbrâncesc. Se nãpustesc spre intrarea în clãdirea Parlamentului. Portarul a închis usile si se propteste în ea, încercînd sã

opreascã nãvala manifestantilor. Usile sunt sparte si omul este strivit. Deputatii le blochezã pãtrunderea. Se naste o nouã busculadã, pînã ce afarã urcã unitãti militare, care lovesc multimea din flanc.
Curtea Mitropoliei este pustie. Resturi de haine, bîte, cutite, mizerie zac pe jos. în usa Parlamentului a rãmas trupul fãrã viatã al portarului, scãldat într-o baie de sînge. Sîngele a mînjit întreaga intrare. De la cîtiva pasi, Ion C. Brãtianu priveste toatã scena cu o imensã tristete. Cîtiva sanitari ridicã trupul portarului. Femeia de lume apare în cealaltã parte, dinspre Parlament, a curtii. Se priveste cu Brãtianu de la distantã, îsi sfîsie o bucatã din rochia lungã si începe sã steargã sîngele cu ea. Brãtianu întoarce spatele si coboarã încet Dealul.
Bucuresti, sediul grupãrii conservatoare
Lascãr Catargiu (68 de ani) este în capul mesei. Mai sunt prezenti Titu Maiorescu (51 de ani), Petre P. Carp (54 de ani), gen. Florescu (72 de ani) si tînãrul Alexandru Marghiloman (37 de ani).
CATARGIU: Domnilor, libertãtile democratice nu sunt amenintate. Nu existã un pericol la adresa Coroanei. Problema majorã este cã tara a admis ca Brãtianu sã conducã guvernul doisprezece ani la rînd. Furniturile armatei, bãncile, administratia judetelor, învãtãmîntul sãtesc, toate sunt sub control liberal. Ne vor trebui ani de zile sã înlocuim aceastã situatie.
CARP: Cred cã primul lucru pe care trebuie sã-1 facem este sã oprim miscarea tãranilor din satele Munteniei. Agenti rusi au fost gãsiti instigînd comunele la revoltã. Nu le-a trebuit mult, cãci abia acum au ajuns la culme consecintele reformelor lui Cuza. în al doilea rînd, nu cred cã prezentã liberalã în administratie trebuie sã ne sperie. Dupã ce s-au pus bazele vietii

constitutionale în România, deosebirea dintre cele douã partide a

început sã disparã. Noi trebuie sã-i învãtãm sã actioneze ca functionari, nu ca liberali.
FLORESCU: De ar fi functionari, n-ar fi mult de fãcut. Dar sunt agenti. Pe toti îi leagã participarea la o organizatie subversivã.
MAIORESCU: Sã ne pãstrãm luciditatea. tara trebuie condusã. A fost dusã de Brãtieni pînã aici. De aici încolo este datoria noastrã sã o ducem mai departe. Primul nostru gest de oameni politici rersponsabili este sã reprimãm ura. Nu întindem o mînã. Le arãtãm cã stim sã conducem tara mai bine decît ei.
FLORESCU: Dragã Titule, te amãgesti cu gîndul. Gloata care a atacat Parlamentul n-are nici chef, nici rãbdare sã astepte mãsurile noastre politice. Ea vrea sînge si îl vrea acum, imediat. Eu vã propun sã trimitem întreg guvernul liberal în judecatã.
CATARGIU: Nu vreau sã facem ce au fãcut ei. Nu vreau sã semãnãm. Eu as fi cel mai potrivit sã cer pedepsirea agresorilor mei. Dar n-am s-o fac. tãrii îi mai trebuie putin ca sã fie puternicã.
MAIORESCU: Avem nevoie de disciplinã germanã. Ordine si autoritate.
CARP: De acord si vã cer aici sã recunoastem cã Partidul Conservator a pierit. Sã dãm guvernul junimistilor.
FLORESCU: Mã, a avut dreptate Vizirul. Sunteti niste oi. Liberalii trebuie distrusi. (Se ridicã si în drum spre usã spune:) Eu sunt pregãtit sã-i înfrunt. Am o armã secretã. (Deschide usa si invitã înãuntru un personaj acoperit de o pelerinã.) Voi credeti cã eu sunt ramolit, dar sunt mai tare ca voi. Intrati, domnule Brâtianu.
De sub manta apare Dumitru Brãtianu (74 de ani.) Conservatorii se ridicã în picioare stupefiati.
CARP: Domnule Brâtianu, nici n-ati fost aici. Nu v-am vãzut nici pãrul alb, nici senectutea glorioasã în acest local. Rusinea fãcutã de fratele dumneavoastrã nu trebuie sã vã orbeascã. Va aflati printre dusmani.
CATARGIU: Ce ti-au fãcut, Dumitre? ti-au promis rãzbunare?

MAIORESCU: Vom pãstra deplina tãcere asupra acestui nefericit incident. Domnule Marghiloman, te rog sã conduci pe venerabilul domn la resedinta sa.
Dumitru se simte umilit. Priveste gulerul mantalei cu care a venit, pe membri conservatori, crucea mare aflatã pe perete în spatele lui Lascãr Catargiu. Pleacã împreunã cu Marghiloman.
FLORESCU: Cîrpe sunteti.
CATARGIU: A avut dreptate Vizirul: generatia noastrã nu mai poate. Coane Florescule, hai sã bem o bere la Capsa si sã-i lãsãm pe tinerii ãstia sã facã o alta lume.
FLORESCU (catîr): în ruptul capului.
CATARGIU (bagã mina în buzunar si scoate o telegramã): stii ce e asta? O telegramã de la Berlin. Bismarck a fost destituit în aceeasi zi cu Brãtianu.
MAIORESCU: Ce destin incredibil!
CATARGIU: Asa cã hai, coane Florescule, la o bere. (Din prag, lui Maiorescu, zîmbind:) Nu mã mai întorc.
Paris 1890
Ionel Brãtianu (27 de ani) îsi face curat în mica sa garsonierã mansardatã. Este student în ultimul an la scoala de poduri si sosele de la Sorbona. Bate la usã si intrã Anghel Saligny (37 de ani), împreunã cu Vintilã Brãtianu (24 de ani), student la scoala Centralã, si Dinu Brãtianu (25 de ani), student la scoala de mine.
IONEL: Domnule Saligny! Dinule! Vintilã! (Fratii se îmbrãtiseazã.)

SALIGNY: I-am adus ca sã nu sãrbãtoresti singur absolvirea Sorbonei.
IONEL: Vã multumesc.
DINU (rãscolind prin caietele lui Ionel): Ce faci, Ionele, construiesti un pod peste Sena?

VENTILÃ: Poate unul peste Canalul Mînecii.
IONEL: Am primii prima comandã: un podet în satul Fleury-les-Aubrais.
DINU: Nu pot sã cred. Fiul primului-ministru al României face podete în Orleans.
SALIGNY: Sã stiti cã nu întîmplãtor v-am adus pe toti aici. Avem de lucru acasã. Vã chem sã construiti cu mine un pod peste Dunãre. Cel mai mare din Europa.
IONEL: E o glumã.
SALIGNY: Nu. Unesc Dunãrea la Fetesti. Tatãl vostru a aprobat proiectul.
IONEL: Ar fi un pariu. Vã prindeti?
DINU si VINTILÃ (unesc mîinile ca la un jurãmînt): Ne prindem!
SALIGNY: Poate tu, Ionele, scapi de politicã în felul ãsta.
IONEL: Ce se mai aude cu tata?
DINU: S-a retras la mosie. E definitiv. Nu vrea sã mai audã de politicã. Dimitrie Sturdza conduce treburile partidului, cu nenea Carada împreunã.
VINTILÃ: Mama e bine. Sabina are un sot grijuliu. Bineînteles, îl dominã.
IONEL: Hai acasã, bãieti. Mi-e dor de Florica. Mi-e dor si de Bucuresti.
DINU: Uf! ti-ai gãsit. Lasi Parisul pentru orasul ãla împutit.
IONEL: Dar ce ati zice sã facem din Bucuresti un Paris mai mic? Ne-am simti ca aici, dar cu mici, cu sarmale si cu mãmã-ligutã la ceaun în plus.
SALIGNY: Bunã idee! De-am avea bani.
IONEL: Vorbesc eu cu nenea Carada.
Florica. Primãvara lui 1891
Ion C. Brãtianu stã într-un scaun-balansoar pe pridvorul casei si urmãreste forfota curtii. Se pregãteste un botez, al micu-

lui Ion Pillat. Soseste Sabina împreunã cu sotul ei, dr. Can-tacuzino. Urcã pe pridvor si îsi sãrutã tatãl.
SABINA: Ce faci? BRÃTIANU: Astept un emisar. SABINA: Ba, eu cred cã îti privesti averea? Cîti cai ai? BRÃTIANU: Douãzeci si sapte. SABINA (cãtre sof): Cît vîrsta lui Ionel. Mama unde e? BRÃTIANU: în casã. Nu se odihneste. Vrea sã ne acopere cu aluat.
în bucãtãrie, Pia conduce pregãtirile pentru praznic.
PIA: L-ai vãzut? Sã stii cã scuipã sînge.
SABINA: Sã-1 consulte Constantin.
BRÃTIANU: Nu vrea. Zice cã e de la o mãsea.
SABINA: Mã gîndesc sã rãmînem mai mult. Poate îl prindem într-o crizã.
CANTACUZINO: îl voi consulta disearã, cînd merge la culcare.
Pe verandã Brãtiãnu urmãreste horã si obiceiul de botez care se deruleazã în curte, asemeni unui patriarh. La un moment dat, zãreste în depãrtare, intrînd pe sub poartã trei cãlãreti. Sabina iese din casã.
SABINA: Pe ei îi asteptai? BRÃTIANU: Nu.
Cei trei se apropie si descãleca. Sunt Ionel, Vintilã si Dinu. Urcã în grabã pe prispã.
BRÃTIANU: Ia vezi tu, Sabinã, ne-au intrat careva haimanale în curte?
SABINA: Numai trei. Sunt haiduci de-ai lui Radu Anghel.

BRÃTIANU (face pe orbul, umblînd cu rnîna prin aer, în timp ce bãietii îi sãrutã mina): Au iesit din codru. Sã chemi jandarmii, Sabinã.
IONEL (zîmbind): România Mare, tatã.
BRÃTIANU: Aaaa, loneeel... (Schimbat): Ai uitat parola.
IONEL: Cea mai mare bucurie pe care mi-o puteai face era sã pãrãsesti politicã. Ai fãcut un popor fericit. Uite-1!
BRÃTIANU: Aiurea! Se bucurã cã au scãpat de mine.
DINU: Pe drum am întîlnit o nuntã. De-aia am întîrziat.
BRÃTIANU: Mã voi rãsuci în mormînt dacã voi, fiii mei, nu întregiti tara. Mã voi rãsuci si va fi cutremur. Nu-mi place cã luati lucrurile usor.
VINTILÃ: Noi vrem sã nu mai ai grija asta. Am hotãrît sã construim aici cel mai mare pod din Europa. Pe urmã vom face si politicã.
BRÃTIANU: Prea tîrziu. începeti acum, sã aveti timp sã învãtati.
IONEL: Mã vezi pe mine bãtîndu-mã cu Petre Carp?
BRÃTIANU: Nu, dar vreau sã-ti simtã rãsuflarea rece în ceafã.
SABINA: Haideti si voi la horã.
BRÃTIANU: Coborîti voi. Eu astept pe cineva.
Copiii coboarã în curte. Sunt întîmpinati cu plosca de tuicã si pîine de test.
IONEL: Pe cine a zis cã asteaptã? SABINA: Glumele lui... Moartea.
Sinaia. Castelul Peles
Regele Carol si regina Elisabeta ascultã muzicã în seara asta. Aghiotantul palatului, gen. Candiano-Popescu intrã si îi sopteste la ureche suveranului cã ã cãzut guvernul gen. Mânu. Regele Carol I nu este impresionat, asa cã ascultã muzicã în continuare.

Candiano revine dupã cîteva minute si îi sopteste cã s-a format un nou guvern gen. Mânu. Regele clipeste multumit. Dupã alte cîteva minute Candiano revine: al doilea guvern Mânu a cãzut si s-a format guvernul Lascãr Catargiu. Dupã alte cîteva pasaje muzicale - scena poate fi întreruptã de secventa telegrafului care bate într-o încãpere alãturata si de unde Candiano se informeazã - aghiotantul se apleacã din nou la urechea suveranului: „A cãzut guvernul Lascãr Catargiu si s-a format guvernul I. E. Flo-rescu". Concertul se încheie si Carol se întoarce spre Candiano.
CAROL: Mon cher, anuntã-mã dimineatã cu ce guvern stau de vorbã.
Florica, noaptea aceleiasi zile
Dr. Cantacuzino îl consultã pe Brãtianu pe marginea patului. Pia îl urmãreste îngrijoratã.
CANTACUZINO: S-a activat vechea poveste de la plãmîni. Primãvara si toamna ar trebui sã fiti mai atent.
BRÃTIANU: Sunt asa de atent cã am ajuns la saptezeci de ani.
CANTACUZINO: Corpul este slãbit. V-ar trebui o cãlãtorie în Italia.
BRÃTIANU: Nu mã duc, cã ãia mã opresc acolo sã le fac unirea. Hai, Constantine, du-te la culcare. Sabina e fie-mea si... (îi face semn din sprîncene.)
Imediat ce doctorul iese, Brãtianu se scoalã si îsi pune halatul. Se uitã la pendulã si dã sã iasã.
PIA: Unde te duci la miezul noptii? BRÃTIANU: Culcã-te. Astept pe cineva.
Iese în pridvor si priveste spre poartã în noapte. Pare într-a-devãr cã asteaptã moartea, începe sã tuseascã si intrã repede, oprindu-se în biblioteca sa. Scoate o mapã cu hãrti si cerceteazã

de aproape o hartã militarã, cu sãgeti colorate si trasee de interventie în Transilvania. Are un

mormãit specific bãtrînilor. Apoi se opreste, cînd simte o prezentã strãinã în încãpere. Este Eugen Carada. Brãtianu ridicã ochii spre el. Carada înclinã usor capul si Brãtianu îi rãspunde la fel. îsi aranjeazã halatul. Pe usã intrã profesorul Vasile Pãun. Este îmbrãcat elegant, în costum german si tine în mînã un dosar.
BRÃTIANU: Ai adus?
PÃUN: Da, domnule Brãtianu. Le aveti aici (îi întinde dosarul).
BRÃTIANU (înainte sã citeascã): ti-ai fãcut o pãrere?
PÃUN: într-o astfel de chestiune nu am voie sã emit pãreri. E prea sus.
BRÃTIANU: Pe mine mã intereseazã si pãrerea ta.
PÃUN: Diferenta este atît de adîncã, încît alegerea este evidentã. Vom avea un rege puternic.
Brãtianu deschide dosarul care este al printului Carol Wîlhelm. Citeste si dã paginile încet Apoi citeste dosarul printului Ferdinand.
BRÃTIANU: Mda, alegerea este evidentã. Multumesc, domnule profesor. De obicei, oamenii îsi fac datoria pe cîmpul de luptã. Li se aduc onoruri si primesc decoratii. N-am sã te fac general, ministru sau ambasador. Eu îti ofer dumitale recunostinta mea.
PÃUN: Mi-e de ajuns. Dumnezeu sã vã ocroteascã sãnãtatea.
BRÃTIÃNU:De luni te prezinti la Liceul „Gh. Lazãr" din Bucuresti. Esti noul director.
PÃUN: si dacã refuz?
BRÃTIANU: Colegiul profesoral te va alege în unanimitate, ministerul te va numi printr-un ordin special, presa va anunta cu surle si trimbite, regele îti va scrie si te va ruga.
PÃUN: Aveti atîta putere?
BRÃTIANU: îhîm! Du-te, învatã-i româna pe români.

Bãtrînul se întoarce în dormitorul sãu cu dosarul sub brat. O trezeste pe Pia. Aceasta sare speriatã. „Du-te si scoalã bãietii!" Femeia nu comenteazã. Urmãtoarea secventã este în sufragerie. Brãtianu stã în capul mesei nemiscat. Apar Ionel, Dinu si Vintilã somnorosi, cu halatele pe ei si în papuci.
IONEL: Sã nu-mi spui cã formezi guvernul.
BRÃTIANU (îi întinde dosarul): Ai aici raportul secret asupra caracterului, apucãturilor si slãbiciunilor celor doi printi mostenitori, Carol Wilhelm si Ferdinand.
IONEL (citeste, dã filele cu Ferdinand lui Dinu): Carol Wil-helm este gentil, nobil în tinutã si atitudine, vioi si inteligent.Este cel mai înclinat spre ordine si disciplinã militarã. Se scoalã la sase dimineata, fie varã, fie iarnã...
VINTILÃ: Valeu! Nu e de România.
IONEL:... Trece sub dusul rece, apoi se duce la scoalã pe jos. Este primul la carte. Vorbeste franceza perfect, cu accent de Ile-de-France. Superior fatã de femei, temerar si tenace. Gîndire militarã formatã, capabil încã de acum sã conceapã planuri de campanie la nivel de regiment. Curajos si demn. A învãtat limba românã mai repede decît Ferdinand, dar s-a fãcut cã nu o stie asa de bine ca sã nu-si amãreascã fratele.
DINU (citeste din raportul asupra lui Ferdinand): Ascultati aici! Principala trãsãturã a printului Ferdinand este timiditatea. Are momente cu comportament aproape feminin. Are momente cînd timiditatea îl paralizeazã si pierde ocaziile cînd ar putea sã-si arate inteligenta. Foarte putin voluntar, asteaptã sã fie întrebat sau sã i se spunã ce sã facã. Tãcut si interiorizat, printul Ferdinand este usor atras de femei, suferind înãuntru toate pasiunile, chiar si pentru cel mai mic gest. Slab în probleme militare, dar supus disciplinei si datoriei. Cele mai mari complexe le are fatã de fratele sãu, care îl dominã. sters, dacã sunt împreunã în societate, în timp ce Carol

Wilhelm strãluceste.

IONEL: Parcã n-ar avea aceeasi mamã.
BRÃTIANU: Ba da, numai cã mama 1-a cocolosit pe fiul mai mic. Cum a fãcut si maicã-ta cu tine, Vintilã.
VINT1LÃ: Ce, eu sunt timid în fata femeilor?
BRÃTIANU: Noroc cã am intervenit la timp si v-am dat pe mina Elenei Ghica, Dumnezeu s-o ierte pe femeia asta, cã ea a fãcut Unirea, Independenta si Regatul la un loc si lumea nu stie. Avem doi prinfi cu trãsãturi diferite: unul puternic, altul slab. Pe cine alegem?
IONEL: Eu cred cã nu e greu de ales: Carol Wilhelm, si hai la culcare cã sunt mort de somn.
DINU: si mie mi se pare clar. Avem noroc cu un rege puternic.
VINTILÃ: Ãsta va aduce Transilvania acasã. Va pune armata pe picior de luptã.
Ionel si Dinu înapoiazã rapoartele tatãlui lor. Acesta le adunã, se mai uitã o datã gînditor pe fotografiile celor doi, apoi închide dosarul.
BRÃTIANU: Se cunoaste cã sunteti nepregãtiti pentru viatã. Transilvania trebuie adusã acasã de tine, Vintilã, nu de un strãin. Iar tu, Ionele, deja îl admiri pe Carol Wilhelm. Sunteti slabi, nu aveti discernãmînt si nici cap politic. Am trãit degeaba, am muncit degeaba pentru voi.
IONEL: De ce vorbesti asa?
BRÃTIANU (agitã în aer dosarul): Trebuie ales cel moale, cel slab, cel timid, în tara asta tu vei fi rege, Ionele, nu germanul. Nu ne trebuie un viteaz cu caracter de fier care sã te domine cînd vei fi prim-ministru. Ne este folositor un rege întelegãtor, retras, supus vointei românului. Sã-i bati din picior cînd vrei ceva pentru tarã.
IONEL: Dar Carol Wilhelm este un om al datoriei, al onoarei. De ce n-am fi doi oameni puternici în capul statului?

BRÃTIANU: Pentru cã aici este România, nu un salon de Kaffeekranzchen. Douã sãbii într-o teacã nu stau, se taie una pe cealaltã.
IONEL: Poate cã îmi ceri prea mult.
BRÃTIANU: Te-a înmuiat Parisul. O sã-1 pun pe Saligny sã te cocoseze de muncã la podul ãla peste Dunãre. Sã dormi în cãrutã si sã mãnînci mãmãligã rece cu ceapã spartã pe genunchi. Mîine sã pleci de aici la locul tâu de muncã. Nu mai ai voie sã o vezi pe maicã-ta. Crezi cã nu stiu cum vã giugiuleste pe ascuns. V-a fãcut fetite.
DINU: Tatã...
BRÃTIANU: Gura! Ferdinand este viitorul rege si sã vã punã dracu sã nu-1 cãlcati în picioare cã vin dupã voi ca strigoii. Vã mãnînc inimile.
Bucuresti, consulatul Rusiei
Nelidov are o întîlnire secretã cu Grigore Sturdza.
G. STURDZA: E bãtrîn, e bolnav, e pe moarte. Nu mai poate reveni la conducerea guvernului. si chiar dacã ar face-o, ia gînditi-vã, s-ar umple de ridicol. Greselile si slãbiciunile lui ar compromite definitiv Partidul Liberal.
NELIDOV: Dumneata, printe Grigore Sturdza, nu întelegi politica Marii Rusii. O leoaicã rãnitã luptã pînã în ultima clipã. Dacã se tîrãste într-un ascunzis, îsi linge rãnile acolo pînã se lasã seara. Apoi pleacã în cãutarea vînãtorului. De cum îl gãseste în somn sãu în odihnã îl sfîsie. Noi nu putem uita rãnile fãcute de Brãtianu.
G. STURDZA: Nu mai are nici o putere în politica României. A plecat gonit de lume, singur si ramolit în ultimul hal.

NELIDOV: Mã mirã ce spui, printe. Parcã nu ai cunoaste ce efect are un simbol asupra unui popor sentimental. Va rãmîne în istorie ca erou. Dacã mîine Eugen Carada publicã documentele pe care le-â obtinut din acest consulat, dumneata vei rãmîne în

istorie ca un etern trãdãtor. De fapt, numai Rusia va sti cã în realitate ai fost un perdant pe toate liniile.
G. STURDZA: Excelenta Voastrã uitã cîte gafe a fãcut aici, ridicînd împotriva Rusiei cea mai desãvîrsitã urã. Dacã actionam singur aveam mai multi sorti de izbîndã. Cunosc lumea româneascã mai bine decît oricine: este cinicã si coruptã.
NELIDOV: Pãi, sã le luãm la rînd. în 1859, cînd cu Unirea, ai pierdut tronul. Atentatul sutzu-Lamberti 1-ai ratat. Liberalii ti-au luat-o înainte si la rãsturnarea lui Cuza. Lui Pietraru n-ai fost în stare sã-i pui un cutit mai ca lumea în mînã. S-a frînt în blana tiranului. Ziarul Democratia Nationalã pe care 1-ai scos este un fîs. Rîde lumea de el ca de-o gazetã umoristicã. Acum te-am pus sã stîrnesti o rãscoalã tãrãneascã în Muntenia. S-au miscat douã judete si asta fiindcã am trimis agentii mei acolo. Ce te face sã crezi cã vei reusi de data asta?
G. STURDZA: Am spioni la mosia lui Brãtianu. îi cunosc obiceiurile. Problema este cã nu mai vreau. Fãceti-o voi, dacã e vorba doar de orgoliul Rusiei.
NELIDOV: Te privesc si-mi dau seama de ce s-au fãcut atî-tea revolutii în parcela asta de tarã. Vechile familii boieresti si-au spãlat sîngele cu tiganii de pe mosii. A ajuns un tãran ca Brâtia-nu sã nascã o dinastie mai puternicã decît voi toti la un loc.
G. STURDZA: Fiii lui sunt ingineri. N-au nici o pornire spre politicã. Ce numeste Excelenta Voastrã dinastie este o ereditate de olteancã iubãreatã. Ionel Brãtianu nu va fi niciodatã ce a fost tatãl sãu.
Podul de la Cernavodã, apoi Ruginoasa
Ionel si Vintilã lucreazã pe santier. Conduc lucrãrile la calea feratã, umblã printre lucrãtori, controleazã, studiazã planurile. Un postas se apropie de ei.
POsTAs: Aveti o telegramã de la Ruginoasa, conasule.

IONEL (desface plicul): Sunt invitat la o seratã, douã zile de azi încolo.
VINTILÃ: Du-te, lonele.Urmãresc eu lucrãrile mai departe.
Trãsura cu Ionel Brãtianu intrã în curtea conacului de la Ruginoasa. Clãdirea este cufundatã în întuneric. Nici urmã de bal. Un servitor destul de jigãrit deschide într-un tîrziu, purtînd un sfesnic cu un singur brat. îl conduce prin saloane neluminate pînã în salonul central unde, în semiîntunericul întretinut de un se-mineu, stau în fotolii Alexandru Cuza (27 de ani), primul fiu al lui Al. I. Cuza si Mãria Moruzi, sotia acestuia. Alexandru Cuza este bolnav de ftizie, tuseste groaznic, aratã îmbãtrînit si neputincios. Mãria se ridicã si îl întîmpinã. Se vede din prima clipã cã este „topitã" dupã Ionel, în salon domneste un aer bolnãvicios. Hainele Mãriei sunt întunecate. Ea însãsi pare suferindã.
MÃRIA: Domnule Brãtianu, prezenta dumitale onoreazã aceastã casã. Ati cãlãtorit usor prin Vrancea? Mi s-a spus cã sunt haiduci prin pãdurile Trotusului.
IONEL (usor derutat): Vã rog sã mã iertati. Am primit o invitatie la un bal. Probabil cã a fost o glumã a vreunui prieten.
MÃRIA: Nu, domnule Brãtianu, invitatia este autenticã, dar în ultimul moment lui Alexandru i s-a fãcut rãu si...
ALEXANDRU (îi dã mîna): Te rog sã primesti scuzele unui ofticos. N-am fost niciodatã întreg. Se spune cã numai copiii din dragoste se nasc sub o stea norocoasã. Dupã cum vezi, domnitorul

Cuza si iubita lui au dat nastere unei ruine. Ca si domnia lui, de altfel.
IONEL: Doamna Mãria Obrenovici a fost una din cele mai frumoase românce, iar domnitorul Cuza, un erou.
ALEXANDRU: Rahat... Voi i-ati aruncat în mocirlã pe amîndoi.
MÃRIA: Alexandre, cum poti vorbi astfel?

ALEXANDRU (dupã un acces de tuse): Scuzã-mã, dragã. Suntem de aceeasi vîrstã. Uitã-te la mine. Cîti ani îmi dai?
IONEL: Pentru cã nu te îngrijesti. Stai aici pe averea gloriosului tâu tatã si lîncezesti. Urcâ-te în tren si cãlãtoreste trei luni în Italia
MÃRIA: Nu poate suporta cãlãtoria.
ALEXANDRU: îi e fricã sã nu-i mor pe drum în brate, sã care cosciugul cu diligenta si sã facã parastase printre strãini pe bani multi.
MÃRIA: Doamne, ce vorbe urîte pot sã-ti iasã din gurã!
ALEXANDRU: Stã aici în fotoliu si asteaptã sã dau ortul popii. Parcã e un cioclu.
IONEL (se retrage): Vã cer iertare pentru deranj. Bunã seara.
ALEXANDRU: Du-te, du-te, ai ratat balul.
Ionel iese pe culoarul dinspre iesire si este ajuns din urmã de Mãria. Aceasta se repede la el din spate, îl rãsuceste isteric si-1 îmbrãtiseazã într-un hohot.
MÃRIA: Nu mai pot, nu mai pot.
IONEL: Esti nebunã? Inventezi baluri ca sã vin de la ma-ma-dracului pentru cinci minute de ridicol.
MÃRIA (pasionalã): Nu mai pot, nu-1 mai suport pe ofticosul ãsta. Scapâ-mã, dragostea mea.
IONEL: Abia te-ai mãritat de sase luni.
MÃRIA: Nu-1 iubesc. Am vrut averea lui ca sã pot trãi cu tine. (îl mîngîie febril.) Te rog, nu pleca, te vreau aici, acum, te simt, esti primul meu bãrbat.
IONEL: Tu ai înnebunit de urît, Mãria. Acum esti mãritatã.
MÃRIA: Nu existã pentru mine. E un monstru. Te implor... (îi cautã sexul; Ionel se fereste; Mãria se lasã în genunchi, înco-lãcindu-i picioarele.) Ionel, dã-mi acum ce e al meu.
IONEL: Ridicã-te. Nu vei primi nimic de la mine.
MÃRIA: Nu mã pedepsi. Te iubesc. Nimeni nu te iubeste ca mine.

IONEL: Ridicã-te. Vorbim altã datã.
Ionel se luptã cu ea pentru a se desprinde din strînsoare. Reuseste si o împinge într-o parte. Mãria rãmîne pe jos, în spasme de plîns. Din salon se aude o nouã crizã de tuse violentã a lui Alexandru Cuza. Mãria se ridicã, în întunericul culoarului se vãd ochii ei sãlbatici, lucind de lacrimi.
Florica, vara 1891
Ion C. Brãtianu stã la soare pe verandã, îsi priveste gospodãria cu o liniste serenã. Pia apare în spatele lui.
PIA: Nu te-ai tinut de cuvînt.
ION: Ba da. Uite, mi-am pus fularul de lînã.
PIA: stii bine cã nu despre asta e vorba. Ai promis cã nu-mi iei bãietii.
ION (lungind cuvintele, nemultumit): stiu, aceeasi poveste.
PIA: Ionel nu vrea. De ce îl obligi?
ION: Ba vrea, dar încã îi lipseste ceva: gustul Puterii.
PIA: Cel mai amar si cel mai scîrbos.

ION: Ascultã, olteanco, tu în mod sigur ai fost nãscutã ca sã faci copii, la rîndul tãu. Eu am fost nãscut ca sã nu cadã mosia pe mîini strãine. Pe bãieti i-am fãcut pentru tarã. stiam asta de la început. stiai si tu. Fiecare are o misiune în viatã, altfel e o vitã minatã din spate cu cîrdul.
PIA: Dar avem noi dreptul sã le stabilim destinul? Vintilã e încã un copil.
ION: Au fost la femei. Au cunoscut viata.
PIA: Femeile tale. Crezi cã n-am stiut?
ION: Esti una dintre ele, Pia. Ce n-au putut face ele pentru tarã, ai fãcut tu. Mi-ai dãruit bãieti.
PIA: Mã întreb dacã a meritat. Sã-i vãd într-o zi scuipati de adversarii politici, înjurati de golanii de pe ulite, împuscati de fanatici. Asta le oferi.

ION: Tocmai asta le oferã destinul: s-au nãscut aici, în tara asta fãrã de noroc. ti-ar fi plãcut sã-i vezi la Paris, cãsãtoriti cu artiste, umblînd prin tarã cu negotul, înselati la cîntar sau înnãmoliti prin vreun sat uitat de lume? Ionel o sã termine într-o zi podul ãla. Cel mai mare din Europa! A doua zi ce va face? Un pod peste Trichinesti.
PIA: As prefera sã stiu cã moare sub o grindã, decît sã fie înjunghiat din pasiune politicã. Tu tot nu întelegi. Sub grindã as fi convinsã cã asta a fost vointa lui Dumnezeu. Dar ucis în politicã înseamnã omorît de tine, Ioane.
ION (o priveste sever, cu ochii subtiati): Ai mers prea departe. I-ai învãtat pe ascuns sã nu mã asculte. I-ai slãbit si i-ai fãcut vulnerabili. Opreste-te aici.
PIA: Lasã-mi-1 mãcar pe Vintilã.
ION (se ridicã cu greu în baston): Vor sta împreunã pînã mor. Dacã ei decid atunci cã sunt mort si îngropat înseamnã cã am gresit: nu trebuia sã cred în România.
Coboarã încet scãrile si porneste agale spre vie. De cum intrã pe o potecã între spalieri se stîrneste un vînt ciudat. Frunzele de vitã fosnesc în diferite locuri. Brãtianu se opreste si ascultã îngrijorat. Fosnetul înceteazã. sopteste: „O vulpe". Pãseste mai departe, dar fosnetul revine. Frunzele se miscã la un stat de om. Nu poate fi vulpe. Un trosnet de creagã uscatã. Brãtianu se întoarce brusc, în spatele lui, dreaptã în mijlocul cãrãrii este Ileana. Uscatã de bãtrînefe, este învesmîntatã în haine negre, care cad pe ea asemeni unei cortine negre. Pare a fi Moartea, în martialitatea ei, ceea ce fascineazã sunt ochii violenti si violeti. Ochii din prima noapte de dragoste. Scena este întreruptã de sãritura dintre vite a asasinului. A nimerit între el si Ileana. Ridicã arma grãbit. Brãtianu nu are reactie. Cînd glontul tîsneste, o mînã îl loveste peste brat pe asasin.

Apoi, cealaltã mînã îl înjunghie. Salvatorul este Rochitã, „lartã-mã, stãpîne. îl urmãresc de azi-dimineatã".
Brãtianu priveste dincolo de el. Ileana a intrat în pãmînt.
Bucuresti, Banca Nationalã.
Ionel Brãtianu intrã în cabinetul de director general al lui Eugen Carada (55 de ani.) Prietenul de o viatã al lui Ion C. Brãtianu s-a îngrãsat, umblã îmbrãcat cu haine scumpe, poartã atîrnat de gît un colan cu medalion de aur (poate sugera sefia în masonerie.) Rãmîne în jiltul capitonat, afisînd pînã la final un aer de superioritate, putere, distantã.
IONEL (agitat): Nene Carada, am venit sã mã ajuti.
CARADA: Ia loc.
IONEL: Voi fi direct. Eu si Dinu vrem sã deschidem firma noastrã de constructii metalice. Ne trebuie o sumã cu care sã începem. Dupã primele comenzi îti dãm banii înapoi.
CARADA: Ce sumã vã trebuie?

IONEL: Eu si Dinu ne-am gîndit, mã rog, am fãcut calcule si credem cã cinci mii de franci ar fi suficienti.
CARADA: E mult.
IONEL (socat): Poftim?
CARADA: Am spus: e mult!
IONEL: Bine, dar... Mã rog, sã zicem patru mii.
CARADA: Tot e mult.
IONEL: Bine, dar sunt mostenitorul averii. Prezint toate garantiile. Nene Carada, sunt eu, Ionel Brãtianu.
CARADA: stiu cine esti. Tocmai de aia nu-ti dau.
IONEL: Ce este asta? Sunt si banii mei aici. Nu am nici un credit?
CARADA: Ba da. Banii tãi sunt în sigurantã.
IONEL: Atunci, nu înteleg! Nu pot ridica cinci mii de franci pentru a construi onest poduri în tara asta?

CARADA: Nu.
IONEL: Ei, nene Carada, sã stii cã nu-mi plac glumele astea. Vreau sã-mi lichidez contul. Sper cã pot?
CARADA: Bineînteles, (îi întinde peste birou un formular si un toc.)
IONEL: Ce sumã am?
CARADA: Cincizeci de milioane!
IONEL (rãmîne încremenit, cu gura. cãscatã): Cîîît!
CARADA (ia un bilant de pe birou si citeste): Cincizeci de milioane aici, douãzeci de milioane în banca Brasovului, opt milioane în Banca Nationalã a Frantei, unsprezece milioane în Banca Angliei.
IONEL: Bine, dar ãstia sunt toti banii României!
CARADA: întocmai. Cere-mi orice sumã pentru o actiune militarã în Transilvania, pentru spionaj în Rusia, pentru a cumpãra presa din Anglia, pentru a elimina un adversar politic. O ai pe loc. Nu primesti nici un ban ca sã faci poduri si case pe care le face orice zidar.
IONEL: Dar ce, podul de la Cernavodã este o jucãrie?
CARADA: Saligny e omul meu.
IONEL (lasã capul în piept): înteleg. tata.
CARADA: Tu ai impresia cã eu stau aici pe tone de aur ca sã finantez nimicuri? Nu, dragul meu, eu pãzesc averea strînsã de Ion Brãtianu pentru ca tu sã nu te mai milogesti la evrei, la francezi si la englezi cerînd un franc necesar tãrii, cum a fost nevoit el.
IONEL (bravînd): si dacã vreau sã aduc biserica lui Horea de pe malul Ariesului la Florica?
Eugen Carada sunã un clopotel de aur si pe usã intrã un functionar fãrã mimicã.
CARADA: Semnezi un bon de o sutã de mii de franci la banca din Viena pe numele dlui Brãtianu. Se elibereazã numai dupã ce vezi marfa.

FUNCtIONAR: Am înteles, domnule director general. Ce marfã este?
CARADA: O bisericã.
FUNCtIONAR: Prea bine. (Iese asa cum a intrat.)
C ARAD A (cãtre Ionel): Altceva?
IONEL: înteleg cã sunt condamnat.
CARADA: într-adevãr. Esti condamnat la glorie eternã. Tu vei face tara asta întreagã si rotundã

ca un soare. De strãlucirea ei mã voi ocupa eu. (Scoate un napoleon de aur din buzunarul vestei.) Aratã banul ãsta în orice bancã din Europa si vei fi ascultat.
IONEL: Ai preluat sefia masoneriei?
CARADA: Ceea ce conduc eu este armata secretã a celor care îsi iubesc neamul. Spune-i cum vrei. Dar vreau sã stii cã, din 1876, de cînd francmasoneria a renuntat la Biblie si la doctrina nationalã, noi n-am mai fost acolo. Aici functioneazã Oculta, organizatia liberalã a României Mari.
IONEL: si dacã eu refuz aceastã ofertã?
CARADA: îl vom lua pe Dinu.
IONEL: Guvernul stie ce faci aici?
CARADA: Conservatorii nu existã. Sunt niste marionete. Bîtîie prin sedinte.
IONEL: Avem totusi un rege.
CARADA: Tatãl tãu nu a încetat nici o clipã sã fie stãpînul acestei tãri.
IONEL: si cînd el va muri?
Carada se ridicã de la birou si vine încet lîngã Ionel, care s-a ridicat în picioare, îl priveste o clipã în ochi, apoi apleacã un genunchi si din aceastã pozitie umilã îi sãrutã respectuos mîna.
Florica, ultimele zile
Este dimineatã. Ion C. Brãtianu deschide ochii într-o luminã proaspãtã. Prin perdelele fine o creangã de copac îsi joacã umbra pe

chipul sãu. Ascultã zgomotele încãperii: pendula, un rîcîit de soricel, fosnetul discret al perdelei, închide ochii la loc, dar brusc îi apar secventele mortii tatãlui sãu si strigãtul obsesiv:, Acolo, în pãdure este averea noastrã", apoi camera fuge spre întunericul ferestrei. Brãtianu deschide ochii speriat, în ceafa ochilor o vede pe Pia.
PIA: A sosit partidul. Sã-i trimit înapoi la Bucuresti? ION: Nu. Cobor.
în salonul mare, la masa lungã, liderii Partidului Liberal discutã aprins. Multe fete noi, tinere. Discutia este dusã mai ales de Dimitrie A.Sturdza (58 de ani), Mihail Kogãlniceanu (74 de ani), Eugen Carada.
STURDZA: Regele este obligat sã intervinã pentru a lãsa alegerile libere.
KOGÃLNICEANU: O sã declare cã alegerile sunt libere. Nu, trebuie sã-1 obligãm noi. Guvernul este la a cincea tentativã de formare.
STURDZA: Eu nu pot sã înteleg de ce se încãpãtîneazã Coroana sã le dea junimistilor guvernul. E o pacoste.
CARADA: îi este fricã de noi.
KOGÃLNICEANU: Va întelege cã un guvern conservator acum este o loviturã de moarte datã institutiilor pe care abia le-am pus pe picioare.
CARADA: Sunt liberale. Asta îl deranjeazã.
STURDZA: Dar tara functioneazã. Te apuci acum sã schimbi organizarea statului?
Intrã Ion C. Brãtianu si se face liniste imediat. Se asazã, îi priveste apoi le vorbeste cu voce egalã.
BRÃTIANU: Lãsati conservatorii sã vinã la guvernare. Prezenta lor la putere ne oferã timp sã pregãtim temeinic programul nostru. Dar trebuie sã muncim în timpul ãsta. Nu sã ne certãm.

STURDZA: Discutam strategia politicã.
BRÃTIANU: Pãi ce strategie politicã discutati voi, cînd eu mor mîine? Cît e ceasul?
CARADA: Unsprezece minute dupã nouã.

BRÃTIANU: Ce ceas ai?
CARADA: Elvetian.
BRÃTIANU: Elvetia trebuia sã o copiem noi. Asadar, mîine, pe la ora asta voi fi mort. Ce faceti?
STURDZA: Domnule presedinte, sã nu glumim cu chestiunile astea. Dumnezeu sã vã dea sãnãtate si sã ne îngropati pe toti.
BRÃTIANU: Voi credeti cã glumesc? Eu simt tot. Mîine am terminat. Take lonescu e aici?
IONESCU: Da, domnule presedinte.
BRÃTIANU: Scrie! Vechiul stat românesc avea temelii adînci si solide. Asa a supravietuit prin istorie. Noi am fost o mînã de idealisti, învãtati la scolile din strãinãtate, si n-am avut alt model al societãtii moderne decît societatea francezã. Mult timp am fost încredintati cã dacã dãm poporului român formele constitutionale gata fãcute în Franta, am gãsit mijloacele pentru a functiona în România. Stãm si astãzi îmbrãcati ca ei. Am creat statul modern pe baza unor idei abstracte foarte frumoase, pe baza unor teorii liberale inventate în Occident, din dezvoltarea Revolutiei Franceze, pe niste aspiratii generoase dar neurmate de un popor ignorant. Am gresit. Scrie, Take.
IONESCU: Scriu.
BRÃTIANU: Scrie, cã te-am vãzut cum ai sãrit: am gresit! Scrieti, fratilor, cã am gresit, fiindcã asa este. Am chinuit tara cu revolutii, cu lovituri de stat, cu interminabile comploturi. A avut dreptate sãrmanul Barbu Catargiu, dar ne era imposibil sã vedem ca el atunci. De aceea spun cã e posibil ca astãzi unul dintre junimisti sã vadã mai bine ca noi. Petre P, Carp, Titu Maiorescu, Alex Marghiloman, nu stiu care dintre ei poate fi acela. Urmã-riti-i cu atentie. Nu le mai puneti piedicã, în sfîrsit, mîine, dupã
332 »
priveghi, sã vã adunati si sã puneti pe frate-meu, Dumitru, presedinte în locul meu.
STURDZA: Domnule presedinte, refuz sã particip la un astfel de testament. Dumitru a trecut la conservatori. Dumneavoastrã mîine o sã cãlãriti, o sã plecati cu trenul la Paris, o jucati la vreo nuntã în sat. Ce rost are toatã aceastã lamentatie?
BRÃTIANU: Dupã Dumitru, vii tu presedinte al partidului. Frate-meu va asigura interimatul pe perioada de doliu. S-a dus la conservatori din orgoliu. Mîine o sa vinã la patul meu si-si va cere iertarea. si acum, copiii mei, ascultati ce trebuie sã faceti mai departe. Imediat ce dl Dimitrie Sturdza va fi ales presedinte, schimbati strategia politicã. Veti spune cã nu s-a putut pe vremea mea, fiindcã eram un vechi revolutionar, mazzinist, socialist, mason, prostii de-astea. Dar acum, cã Vizirul e mort, Partidul National Liberal se asazã pe calea cea bunã, pe calea cea dreaptã. Fiindcã, dragii mei, Partidul National Liberal trebuie sã devinã un partid de Dreapta.
KOGÃLNICEANU: Ioane, de ar îngãdui Dumnezeu, te-as urma pe ultima ta cale. Dacã ar fi vreo rugã ascultatã pe lumea asta, atunci m-as ruga sã mã ia Dumnezeu si pe mine odatã cu tine. Probabil cã eu sunt singurul care stie cã tu nu minti. Mîine te duci. Dar partidul are nevoie de o doctrinã.
BRÃTIANU: Doctrina nationalistã: prin noi însine. Cãutati traditia româneascã si fãceti-o sã functioneze. Arãtati lumii cine suntem noi. Dati poporului toate libertãtile democratice si lãsati-1 sã prospere. Voi sã-1 conduceti cu realitatea în fatã.
STURDZA: Bine, dar asta chiar este doctrina Dreptei!
BRÃTIANU: Noi suntem cei puternici. Statul e croit de noi. Cînd Partidul National Liberal va ocupa locul Dreptei, Partidul Conservator îsi va pierde orice ratiune. Asa îl desfiintãm. Germania, modelul lor, se îndreaptã spre socialism. Asta îi va pierde desãvîrsit. Partea asta n-o scrie, Take. Sã vã intre în cap.

IONESCU: Am sters.

BRÃTIANU: Cînd vedeti cã rãzboiul imperiilor stã sã izbucneascã, îl aduceti la conducere pe Ionel. Carada, tie ti-1 dau de grijã. Toate fortele si fondurile sã se ducã spre Transilvania. Basarabia o putem lua mai usor. Ridicati, cum v-am spus, Biserica la rang de Patriarhie si unificati slujbele în toate provinciile. Cînd o veni unirea cea mare sã vã rugati toti la fel. Mihalache, sã lasi cu limbã de moarte executia pentru cei care furã de la Armatã. Nu glontul, spînzurãtoarea. Pe Ferdinand sã-1 ocrotiti. E un neamt bun.
îi mai priveste o datã roatã în tãcere, apoi se scoalã în picioare.
BRÃTIANU: Pe cei bãtrîni am sã-i iau cu mine. Pe cei tineri o sã-i veghez. Am iubit destul pe pãmînt. Merg sã fiu si eu iubit mãcar pe Lumea Cealaltã.
îsi face cruce. Toti ceilalti, ridicati în picioare, îsi fac o cruce în tãcere. Brãtianu iese si pãseste încet prin casã pînã ajunge la scara care duce la dormitorul de la etaj. Priveste în sus, ca si cum ar trebui sã urce un munte. Pune piciorul pe prima treaptã. Apare Ionel, care vrea sã-1 ajute. Bãtrînul refuzã. Urcã cu greu, urmat de aproape de fiul sãu. Cînd ajunge la ultima treaptã, pare multumit, dar gîfîie greu, tuseste si tusea se transformã într-o convulsie puternicã. Ionel îl sprijinã.
BRÃTIANU: Toatã viata am trãit din instinct. Odatã am prezis si eu ceva si se adevereste. Du-mã la pat.
Urmãtoarea secventã este noaptea, spre dimineatã. Ion C. Brãtianu zace întins în pat si agonizeazã. Pia, Sabina, Ionel, Dinu, Vintilã, toti liderii PNL stau la capãtul patului. Este si preotul din sat. Brãtianu abia vorbeste: „Doamne, ai grijã de poporul meu". , Apãrã pe fiii mei de glont".,.Rãzboiul... România... tãranii...."

La un moment dat, în spatele grupului apare gen. Candiano-Po-pescu. Toti se dau la o parte cu respect si în camerã intrã regele Carol I si printul Ferdinand. Carol se asazã pe marginea patului.
CAROL: Ce faci, Ioane, mã lasi singur? BRÃTIANU: Te las cu Ionel. CAROL: E tînãr. Mã va bãga în mormînt. BRÃTIANU: Pagubã-n-ciuperci!
CAROL: Odihneste-te împãcat, Ioane. N-am sã las tara la voia sortii.
BRÃTIANU: stiu. Esti mai catîr ca mine. CAROL: De-aia te-am iubit ca pe fratele meu.
BRÃTIANU: si eu, dar n-am vrut sã ti-o spun.
Carol îi ia mîna si i-o strînge. Brãtianu rãspunde cu acelasi gest. Se privesc intens în ochi. Carol se ridicã si Ferdinand salutã militãreste.
BRÃTIANU (lui Carol): Sã nu pleci, sã iei o suvitã din pãrul meu.
CAROL: Bine. Adio, Ioane. BRÃTIANU: Adio, Carol.
Carol si Ferdinand pleacã. Muribundul îsi tadreaptã privirile spre amicii politici:
BRÃTIANU: Cît oi lipsi eu, sã stati cu ochii pe regele Carol, cã 1-am fãcut prea mare.
Brãtianu respirã din ce în ce mai greu. Se apropie Pia.
BRÃTIANU: Sã mã îngropati sus pe deal, lîngã Florica. PIA: Ce flori sã-ti punem pe mormînt?

BRÃTIANU: Cetinã de brad.
PIA: Altceva mai vrei sã fac?
BRÃTIANU: Sã mã ierti.
Ion C. Brâtianu închide ochii si moare. Pia îl sãrutã pe frunte si îi mîngîie pãrul alb. Camera coboarã pe bratul drept unde mîna a rãmas asa cum i-o strînsese Carol: degetele usor flexate, asezate ca o chemare deasupra palmei. Stop cadru.

SFÎRSIT